

PLOUTOS

PLOUTOS: Cooperation for achieving third country nationals' financial independence through financial literacy tools and entrepreneurship bootcamps

ID Έργου: 101038463

Πακέτο εργασίας 3:
Εκπαίδευση στην Κοινωνική Διερμηνεία

PLOUTOS

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 1

Εισαγωγή

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Τον ορισμό της
διερμηνείας

Μια χρονολογική εξέλιξη
της διερμηνείας

Τους τρόπους εξ
αποστάσεως
διερμηνείας

Την κατηγοριοποίηση
των γλωσσών
εργασίας

Τους τρόπους
εργασίας και τα
ιδιαίτερα
χαρακτηριστικά
τους

Τα είδη
διερμηνείας
βάσει των χώρων
διεξαγωγής τους

1.1 Διερμηνεία: προαιώνιο επάγγελμα, νέα επιστήμη

Οι Σπουδές Διερμηνείας είναι ένα διεπιστημονικό αντικείμενο που αποτελεί υπο-πεδίο των Μεταφραστικών Σπουδών, όπως έχουν γράψει πολλοί ερευνητές του χώρου (Holmes, 1988 · Snell-Hornby et al., 1994 · Toury, 1995 · Wadensjö, 1998/2013 · Angelelli, 2004 · Hale, 2007 · Vargas-Urpi, 2011). Τα πρώτα βήματα για την εδραίωση των Μεταφραστικών Σπουδών ως επιστημονικό πεδίο

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

ξεκίνησαν κατά τη δεκαετία του 1950, με τη νέα αυτή επιστήμη να θεωρείται παρακλάδι της γλωσσολογίας και τα κύρια ζητήματα που απασχολούσαν την έρευνα ήταν η μεταφρασσιμότητα, η ισοδυναμία, η πιστότητα και η ακρίβεια. Οι συζητήσεις γίνονταν με όρους σαφών δεισμών, όπως μεταφράσιμο – μη μεταφράσιμο, πιστή – ελεύθερη μετάφραση, τυπική ισοδυναμία – δυναμική ισοδυναμία κ.ά. Η δεκαετία του 1970 σηματοδοτεί μια μετατόπιση προς πιο λειτουργικές προσεγγίσεις (θεωρία της μεταφραστικής δράσης, θεωρία του σκοπού), ενώ τη δεκαετία του 1980 έρχεται η «πολιτισμική στροφή» στις Μεταφραστικές Σπουδές.

Όπως έχουν τονίσει πολλοί θεωρητικοί, η διερμηνεία είναι ένα προαιώνιο επάγγελμα, δεδομένης της διαχρονικής ανάγκης για επικοινωνία μεταξύ γλωσσών και πολιτισμών, αλλά μια συγκριτικά νέα επιστήμη. Η ταυτόχρονη διερμηνεία ως αναγνωρισμένο επάγγελμα εδραιώθηκε στον απόηχο του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, με τις δίκες της Νυρεμβέργης, και εξελίχθηκε με την πάροδο των χρόνων. Ο Brian Harris παρουσιάζει μια χρονολογική εξέλιξη του χώρου, του οποίου οι διάφοροι κλάδοι εξελίχθηκαν σε διαφορετικές περιόδους, στο Προοίμιό του στα επιλεγμένα πρακτικά του πρώτου συνεδρίου Critical Link που πραγματοποιήθηκε στο Οντάριο το 1995 (σσ. 1-2): «οι δεκαετίες του 1940, 1950 και 1960 ήταν [...] οι δεκαετίες των συνεδριακών διερμηνέων, ο πρώτος τομέας που πέτυχε καθολική αναγνώριση», μέσω της πιστοποίησης, της κατάρτισης, του επαγγελματικού καθεστώτος, της κατάλληλης αμοιβής, των καλών εργασιακών συνθηκών και της έρευνας · «οι δεκαετίες του 1970 και 1980 ήταν εξίσου σημαντικές δεκαετίες για τους άλλους δύο τομείς, δηλαδή της δικαστικής διερμηνείας και της διερμηνείας στη νοηματική» · ο Harris κλείνει αυτό το χρονοδιάγραμμα με το ερώτημα: «άραγε η δεκαετία του 1990 θα γίνει η δεκαετία των ιατρικών διερμηνέων και των διερμηνέων στις κοινωνικές υπηρεσίες;».

Στην εισαγωγική αυτή ενότητα, θα ήθελα να κάνω μια σύντομη επισκόπηση της διερμηνείας, η οποία θα εντάξει το μάθημα της Κοινωνικής Διερμηνείας μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο.

1.2 Διερμηνεία: ετυμολογικές αναζητήσεις

Στο βιβλίο του *Introducing Interpreting Studies*, ο Franz Pöchhacker υπογραμμίζει την ετυμολογική αμφισημία της λέξης: «Ο αγγλική λέξη για τον 'διερμηνέα'/interpreter [...] προέρχεται από τη λατινική *interpres* (με την έννοια του 'ερμηνευτή', 'του ατόμου που εξηγεί αυτό που είναι ασαφές'), με σημασιολογικές ρίζες που δεν είναι απολύτως σαφείς. Ορισμένοι μελετητές θεωρούν ότι το δεύτερο μέρος της λέξης προέρχεται από το *partes* ή *pretium* ('τιμή'), υπονοώντας έτσι έναν 'μεσάζοντα', 'μεσολαβητή' ή 'εμπορικό διαμεσολαβητή' [...], ενώ άλλοι πιστεύουν ότι η ρίζα είναι σανσκριτική» (9-10). Με άλλα λόγια, η αγγλική λέξη κρύβει μια διπλή αμφισημία: τον γεωγραφικό χώρο της ετυμολογικής προέλευσης και την πρακτική της αναφορά. Η λέξη μπορεί να έχει σανσκριτική ή

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

λατινική ρίζα· αν δεχτούμε τη σανσκριτική ρίζα, η προέλευση είναι η λέξη *prath*, που σημαίνει 'διαδίδω, 'διαχέω' ή 'εξαπλώνω'· αν είναι λατινική, τότε η προέλευση μπορεί να είναι από τη λέξη *partes* (μέρη) ή *pretium* (τιμή), που σημαίνει ότι το επάγγελμα περιλαμβάνει είτε κοινωνική διάδραση – *interpartes* – ή οικονομική διαμεσολάβηση – *interpretium*. Αυτό που γίνεται σαφές από τα παραπάνω είναι ότι η διαδικασία αιωρείται όχι μόνο μεταξύ των μερών της επικοινωνίας αλλά και μεταξύ χώρων, επιστημών και επαγγελματιών (Αποστόλου, 2011, σελ. 8). Σύμφωνα με τον Alfred Hermann, «ανεξάρτητα από την προέλευση της λέξης 'interpre', είτε αυτή είναι από τη λέξη 'interpartes' ή 'inter-pretium', ο όρος ορίζει την ανθρώπινο μεσολαβητή μεταξύ δύο μερών ή αξιών, ο οποίος πολύ πιο διαφοροποιημένες δραστηριότητες από την απλή παροχή γλωσσική μεσολάβησης μεταξύ μερών που συναλλάσσονται» (2002, σελ. 18).

1.3 Διερμηνεία: ένας ορισμός

Μετά από τη σύντομη ματιά στην πολυπλοκότητα της διερμηνευτικής διαδικασίας και του ρόλου του διερμηνέα, θα πρέπει να ξεκινήσουμε αυτή την επισκόπηση με μια διασαφήνιση των όρων για όσους και όσες δεν έχουν εξοικείωση με τη διερμηνεία. Για τον σκοπό αυτό επέλεξα τον ορισμό του Franz Röchhacker's από το βιβλίο του *Introducing Interpreting Studies*:

Interpreting is a form of Translation in which a **first and final rendition in another language** is produced on the basis of a **one-time presentation** of an utterance in a source language. (2004, p. 11, emphasis in the original)

Η διερμηνεία είναι μια μορφή Μετάφρασης στην οποία μια **πρώτη και τελική απόδοση σε μια άλλη γλώσσα** παράγεται στη βάση μιας **μοναδικής παρουσίασης** μιας εκφοράς σε μια γλώσσα πηγή. (2004, σελ. 11, έμφαση στο πρωτότυπο)

Στον ορισμό αυτό, ο Röchhacker επιχειρεί αν ξεχωρίσει τη διερμηνεία ως ένα επάγγελμα διαφορετικό από τη μετάφραση με την οποία συχνά συγχέεται, προβάλλοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, όπως το γεγονός ότι είναι μια μοναδική παρουσίαση μιας εκφοράς, σε αντίθεση με τη μετάφραση όπου το γραπτό κείμενο, είτε του κειμένου προς μετάφραση είτε του μεταφράσματος, έχει μια 'απτή' και συνεχή παρουσία.

Η διερμηνεία αναφέρεται τόσο σε ομιλούμενες γλώσσες όσο και σε γλώσσες νοηματικής

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

(διερμηνείας στη νοηματική¹) και λαμβάνει χώρα με διαφορετικούς τρόπους και σε διαφορετικούς χώρους, ορισμένοι από τους οποίους μπορεί να περιλαμβάνουν ειδικό εξοπλισμό, όπως καμπίνες διερμηνείας, ακουστικά, ειδικές κονσόλες κ.ά. Τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορονοϊού, αυξήθηκε εκθετικά η χρήση μορφών διερμηνείας εξ αποστάσεως.

Περιλαμβάνει ομιλητή/ήτρια ή ομιλητές/ήτριες και κοινό, με τον/τη διερμηνέα(είς) ως μεσολαβητές

Συνεδριακή διερμηνεία

Ταυτόχρονη διερμηνεία στην 36^η σύνοδο των Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, <https://carladavidson.com/simultaneous-interpreting/>

¹ Η διερμηνεία στη νοηματική ορίζεται ως «διερμηνεία μεταξύ μιας νοηματικής γλώσσας και μιας ομιλούμενης γλώσσας ή μιας άλλης νοηματικής γλώσσας» (Napier & Leeson, 2015, σελ. 376).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Συνεδριακή διερμηνεία

<https://knowledge-centre-interpretation.education.ec.europa.eu/en/conference-interpreting/conference-interpreting-explained>

Ομιλούμενες ή νοηματικές γλώσσες

Διερμηνεία στη νοηματική

Διερμηνέας νοηματικής σε οδοντιατρείο, <https://www.signlanguagenyc.com/deaf-access-from-a-codas-perspective/>
Περιλαμβάνει και εξοπλισμό

www.PloutosProject.org
PloutosProject
PloutosProject
PloutosProject

PLOUTOS

- εξοπλισμός ταυτόχρονης διερμηνείας

1.4 Τρόποι εργασίας (working modes)

Δύο από τους βασικούς τρόπους εργασίας στη διερμηνεία είναι η ταυτόχρονη και η διαδοχική διερμηνεία:²

1.4.1 Ταυτόχρονη διερμηνεία

Η Ebru Diriker δίνει έναν ορισμό της ταυτόχρονης διερμηνείας στο *Routledge Encyclopedia of Interpreting*

---

² Για μια εκτενή αναφορά στους διαφορετικούς τρόπους διερμηνείας, βλέπε Röchhacker, 2015, σελ. xxviii.

PLOUTOS

Η ταυτόχρονη διερμηνεία (ΤΔ) είναι ένας τρόπος διερμηνείας στον οποίο ο/η διερμηνέας αποδίδει την ομιλία την ώρα που την εκφέρει ο/η ομιλητής/ήτρια σε μια άλλη γλώσσα με ελάχιστη χρονική απόσταση λίγων δευτερολέπτων. Όταν κάνουν ταυτόχρονη διερμηνεία μεταξύ ομιλούμενων γλωσσών, οι διερμηνείς συνήθως εργάζονται σε ηχομονωμένες καμπίνες με εξοπλισμό που αποτρέπει την ακουστική επικάλυψη μεταξύ της πρωτότυπης ομιλίας, που λαμβάνουν μέσω ακουστικών, και της ταυτόχρονης διερμηνείας που εκφέρουν σε ένα μικρόφωνο.

Η ταυτόχρονη διερμηνεία συνδέεται στενά με τη συνεδριακή διερμηνεία, ιδιαίτερα μετά τις δίκες της Νυρεμβέργης, οπότε πρωτοεμφανίστηκε ο σχετικός εξοπλισμός. Ωστόσο, η ταυτόχρονη διερμηνεία ασκούσαν πολύ καιρό πριν από αυτό το ορόσημο, μέσω της ψιθυριστής ή νοηματικής διερμηνείας.

Ορισμένα παραδείγματα ταυτόχρονης διερμηνείας μπορούμε να δούμε στους ακόλουθους συνδέσμους:

1. Σύντομο βίντεο επίδειξης ταυτόχρονης διερμηνείας (FR – EN):

Lourdes De Rioha, <https://www.youtube.com/watch?v=5unl1JmZMf0>

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

2. Οι συνεδριάσεις ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που προβάλλονται στο κανάλι του Κοινοβουλίου, μας δίνουν τη δυνατότητα να ακούσουμε τη διερμηνεία σε οποιαδήποτε από τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Παρακάτω, μπορείτε να δείτε ένα παράδειγμα από τη συνεδρίαση ολομέλειας της 16/12/2021. Για περισσότερα βίντεο των συνεδριάσεων ολομέλειας, μπορείτε να επισκεφτείτε το Κέντρο Πολυμέσων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διεύθυνση <https://multimedia.europarl.europa.eu/search?q=plenaries&tab=livestreaming>.

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/webstreaming/plenary-session_20211216-0900-PLENARY

3. Η ψιθυριστή διερμηνεία (*chuchotage*) θεωρείται μια υπο-μορφή ταυτόχρονης διερμηνείας και περιλαμβάνει έναν/μία διερμηνέα που «εργάζεται ακριβώς δίπλα έναν ή όχι παραπάνω από δυο-τρεις ακρατές/άτριες» έτσι ώστε να μπορεί να «παρέχει μια απόδοση μέσω της ψιθυριστής διερμηνείας [...] (γνωστή και με τον γαλλικό όρο *chuchotage*), η οποία στην ουσία γίνεται όχι ψιθυρίζοντας αλλά μιλώντας με χαμηλή φωνή ('*sotto voce*')» (Pöchhacker, 2004, σελ. 19).

PLOUTOS

Ψιθυριστή διερμηνεία, 3:40 to 5:43, https://www.youtube.com/watch?v=twCpijr_GeQ

1.4.2 Διαδοχική διερμηνεία

Η διάκριση μεταξύ ταυτόχρονης και διαδοχικής διερμηνείας προέκυψε μετά τη δεκαετία του 1920, οπότε και εμφανίστηκε ο εξοπλισμός που επέτρεψε διαφορετικούς τρόπους διερμηνείας. Μέχρι τότε, η διερμηνεία ήταν εφικτή μόνο σε διαδοχική μορφή, δηλαδή μετά την εκφορά. Θα παραθέσω εδώ έναν ορισμό από την Debra Russell στο άρθρο της «Consecutive and simultaneous interpreting» (2005, σελ. 136):

Η διαδοχική διερμηνεία ορίζεται ως η διαδικασία διερμηνείας αφού το άτομο που επικοινωνεί σε ομιλούμενη ή νοηματική γλώσσα έχει ολοκληρώσει μία ή περισσότερες ιδέες στη γλώσσα πηγή και κάνει παύση ενώ ο/η διερμηνέας μεταφέρει αυτή την πληροφορία.

Είναι σαφές από αυτόν τον ορισμό ότι τα χρονικά όρια της διαδοχικής διερμηνείας είναι πολύ ευρεία και μάλλον απροσδιόριστα. Για τον λόγο αυτό, ο Franz Röchhacker δημιούργησε την ακόλουθη γραφική παράσταση για να παρουσιάσει το συνεχές αυτού του τρόπου διερμηνείας (2004, σελ. 18):

www.PloutosProject.org

PloutosProject

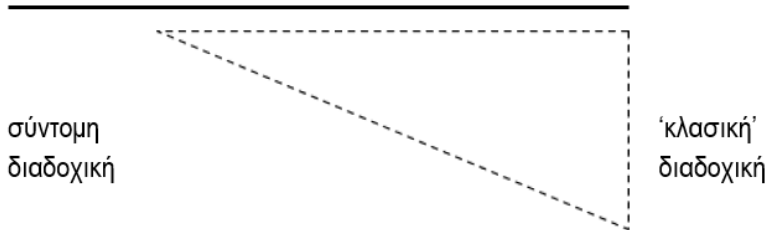
PloutosProject

PloutosProject

ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

Αυτό το συνεχές, σύμφωνα με τον συγγραφέα, «κυμαίνεται από την απόδοση εκφορών που αποτελούνται από μόλις μία λέξη μέχρι την απόδοση ολόκληρων ομιλιών, ή μεγάλων τμημάτων τους» (σελ. 18). Στην περίπτωση μεγαλύτερων ομιλιών, ο/η διερμηνέας χρησιμοποιεί τη λήψη σημειώσεων (βλ. Ενότητα 7) ως υποβοήθηση της μνήμης: «η διαδοχική διερμηνεία με τη χρήση συστηματικής λήψης σημειώσεων αναφέρεται ορισμένες φορές ως 'κλασική' διαδοχική, σε αντιδιαστολή προς τη σύντομη διαδοχική χωρίς σημειώσεις, που συνήθως υπονοεί εργασία σε δύο κατευθύνσεις όταν γίνεται διερμηνεία επαφής [liaison interpreting]» (Pöchhacker, 2004, σελ. 19, έμφαση στο πρωτότυπο).

Παρακάτω, ακολουθεί ένα παράδειγμα διαδοχικής διερμηνείας με σημειώσεις (AR – EN) από συνέντευξη τύπου μεταξύ του τότε Προέδρου των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάκα και του Πρωθυπουργού του Ιράκ Νουρί αλ Μαλίκι (21 Οκτωβρίου 2009):

Naze Abdou <https://www.youtube.com/watch?v=XCbVvbH8qKI>

Οι δύο τρόποι διερμηνείας και οι διαδικασίες που περιλαμβάνουν έχουν αναλυθεί εις βάθος από

PLOUTOS

αρκετούς θεωρητικούς. Ο Daniele Gile, στο βιβλίο του *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training*, ανέπτυξε τα Μοντέλο Προσπάθειας (Effort Models) για την ταυτόχρονη διερμηνεία, για τη διαδοχική διερμηνεία και για τη μετάφραση όψεως, με σκοπό να εντοπίσει τις προκλήσεις που θέτει η διερμηνεία. Πεποίθησή του ήταν ότι αν έχουμε «γνώσεις για τους μηχανισμούς που οδηγούν σε λάθη στην απόδοση» θα μπορούσαμε να βρούμε «ιδέες και μέθοδοι που θα βοηθήσουν να ξεπεραστούν τυχόν εμπόδια» (Gile, 2009, σελ. 158). Παρουσιάζω εδώ τα δύο πρώτα μοντέλα με δική μου γραφική μορφή, έτσι ώστε να αντιληφθούμε τους πολλαπλούς μηχανισμούς που συμπεριλαμβάνονται στη διαδικασία, καθώς και τις διαφορές μεταξύ των δύο τρόπων διερμηνείας:

Ταυτόχρονη διερμηνεία

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

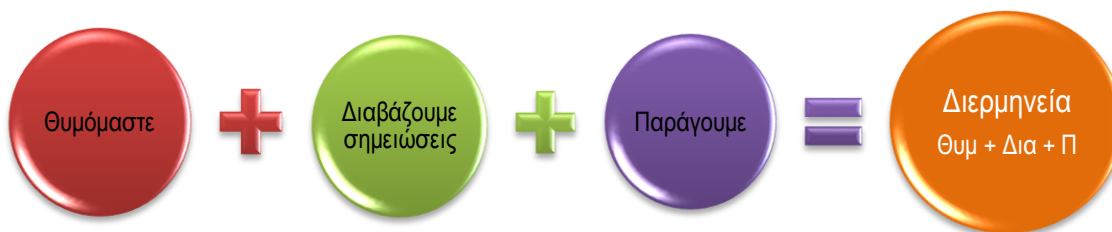
Διαδοχική διερμηνεία: Φάση 1

Ακρόαση και λήψη σημειώσεων

Διαδοχική διερμηνεία: Φάση 2

Παραγωγή ομιλίας-πηγή

1.5 Είδη διερμηνείας βάσει χώρου

Η διερμηνεία διαφοροποιείται βάσει των διαφορετικών χώρων στους οποίους λαμβάνει χώρα. Η Nadja Grbić (2015, σελ.371) δίνει έναν σύντομο ορισμό του όρου στη σύντομη συνεισφορά της στη *Routledge Encyclopedia for Interpreting Studies*, παρόλο που αναγνωρίζει ότι οι χώροι εξαρτώνται από χωροχρονικές συνθήκες: «οι χώροι μπορούν να προσδιοριστούν ως τα κοινωνικο-χωρικά πλαίσια διάδρασης μέσα στα οποία λαμβάνει χώρα η διερμηνεία. Ένας συγκεκριμένος χώρος,

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

επομένως, διαμορφώνεται από την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων (συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής, κοινωνικής και πολιτισμικής τους κατάστασης) και των χώρων που χρησιμοποιούνται (συμπεριλαμβανομένων των φυσικών, υλικών κατασκευών)· και τα δύο διέπονται από θεσμικές συνθήκες καθώς και από ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις».

Η παρακάτω λίστα χώρων διερμηνείας συμπεριλαμβάνεται στη *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (2015, σελ. xxviii):

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Χώροι

Χώροι ασύλου	Διερμηνεία επιχειρήσεων	Κοινωνική διερμηνεία	Συνεδριακή διερμηνεία	Ζώνες συγκρούσεων	Διερμηνεία δικαστηρίων
Διπλωματική διερμηνεία	Ανακούφιση από καταστροφές	Εκπαιδευτική διερμηνεία	Κινηματογραφική διερμηνεία	Χώροι υγείας	Νομική διερμηνεία
Διερμηνεία σε ΜΜΕ	Ψυχική υγεία	Στρατιωτική διερμηνεία	Διερμηνεία ειδήσεων	Χώροι κοινοβουλίων	Παιδιατρικοί χώροι
Αστυνομικές αρχές	Χώροι φυλακών	Ψυχοθεραπεία	Θρησκευτικοί χώροι	Παθολογία ομιλίας	Διερμηνεία σε talk show
	Θεατρική διερμηνεία		Επιτροπή αλήθειας και συμφιλίωσης		

Δικαστική διερμηνεία

Δικαστική διερμηνείας με κατηγορούμενο <https://laney.edu/legalci/>

www.PloutosProject.org
PloutosProject
PloutosProject
PloutosProject

PLOUTOS

Διερμηνεία σε χώρους υγείας

Μέλος ιατρικού προσωπικού μιλάει με ασθενή μέσω ιατρικής διερμηνέα,

<https://www.kunm.org/public-affairs/2015-11-15/medical-interpretation-for-latino-patients>

Διερμηνεία ασύλου

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

1.6 Ταξινόμηση γλωσσών εργασίας

Η Διεθνής Ένωση Διερμηνέων Συνεδρίων (AIIC) χρησιμοποιεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα ταξινόμησης για τις γλώσσες των διερμηνέων.³

ΓΛΩΣΣΕΣ Α, Β, Γ

Οι γλώσσες εργασίας των διερμηνέων ταξινομούνται σύμφωνα με τρεις κατηγορίες – Α, Β, Γ:

- Η **γλώσσα 'Α'** είναι η μητρική γλώσσα του/της διερμηνέα (ή το αυστηρό ισοδύναμο αυτής) προς την οποία κάνουν μεταφράζουν από όλες τις άλλες γλώσσες εργασίας που έχουν τόσο σε ταυτόχρονη όσο και σε διαδοχική διερμηνεία. Είναι η γλώσσα που μιλούν καλύτερα και στην οποία μπορούν να εκφράσουν με ευκολία ακόμα και περίπλοκες ιδέες. Συνεπώς, είναι μια ενεργή γλώσσα για τον/τη διερμηνέα.
- Η **γλώσσα 'Β'** είναι μια γλώσσα στην οποία ο διερμηνέας έχει μεγάλη ευχέρεια, αλλά δεν είναι μητρική γλώσσα. Ένας/Μία διερμηνέας μπορεί να εργαστεί προς αυτή τη γλώσσα από μία ή περισσότερες από τις άλλες γλώσσες του/της, αλλά μπορεί να προτιμά να το κάνει αυτό μόνο σε ταυτόχρονη ή σε διαδοχική διερμηνεία (συνήθως διαδοχική, διότι δεν είναι τόσο γρήγορος ο ρυθμός). Θεωρείται και αυτή ενεργή γλώσσα για τον/τη διερμηνέα.
- Η **γλώσσα 'Γ'** είναι μια γλώσσα που ο διερμηνέα κατανοεί τέλεια, αλλά δεν κάνει διερμηνεία προς αυτή. Κάνει διερμηνεία από αυτήν (ή αυτές) προς την ενεργή του γλώσσα (ή γλώσσες). Είναι, συνεπώς, παθητική γλώσσα.

1.7 Διερμηνεία εξ αποστάσεως (Distance Interpreting)

Η εισαγωγική ενότητα δεν θα ήταν πλήρης αν δεν υπήρχε αναφορά σε εξ αποστάσεως τρόπους διερμηνείας. Η Sabine Braun ορίζει την εξ αποστάσεως διερμηνεία ως «τη χρήση επικοινωνιακής τεχνολογίας για απόκτηση πρόσβασης σε διερμηνέα που βρίσκεται σε άλλη αίθουσα, κτίριο, πόλη ή χώρα και συνδέεται με τους κύριους συμμετέχοντες μέσω τηλεφώνου ή τηλεδιάσκεψης» (2015, σελ. 346).

Οι όροι έχουν αλλάξει από το 2015 και ο γενικός όρος που χρησιμοποιείται είναι Διερμηνεία εξ

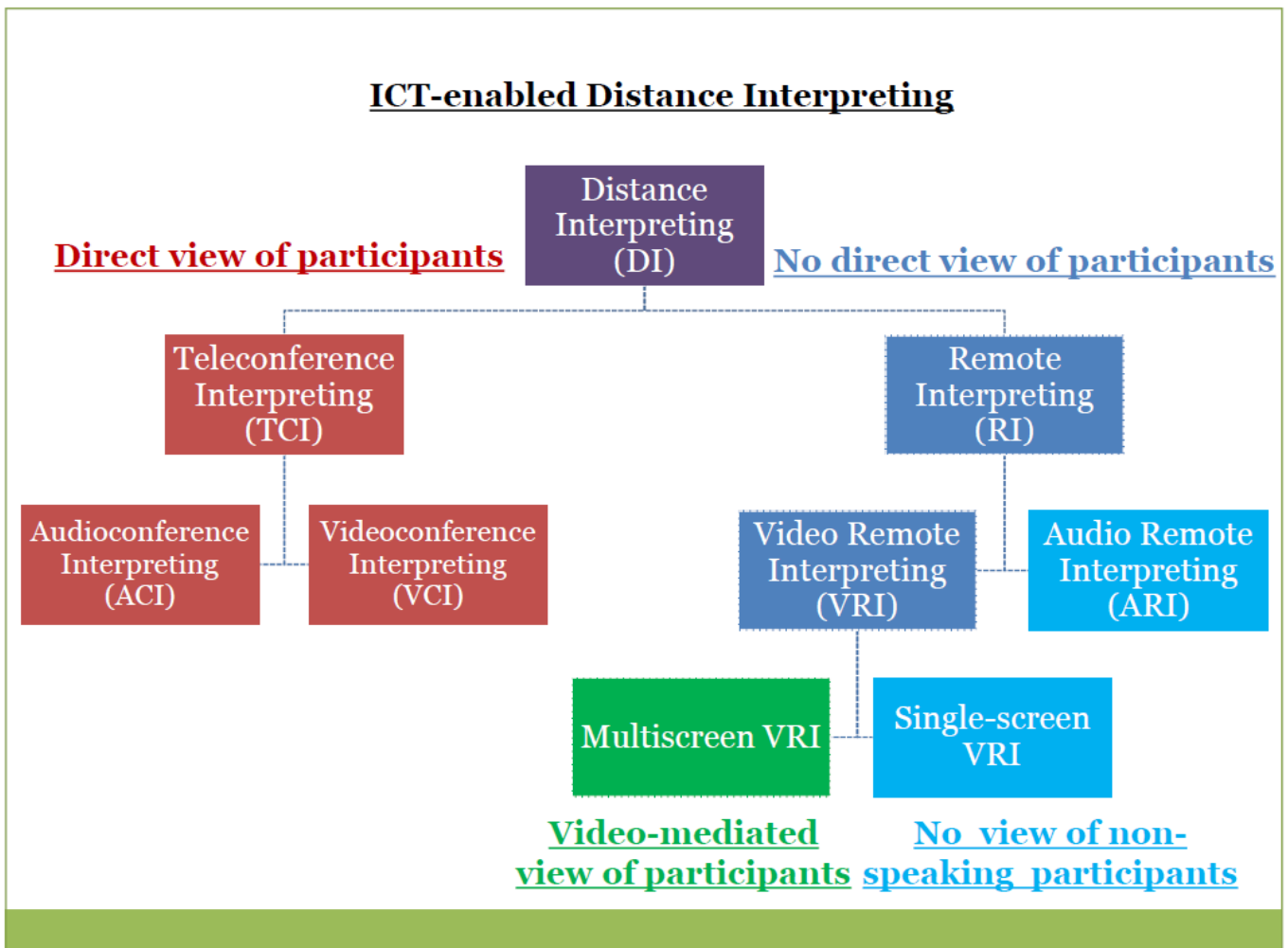
³ Προσαρμογή στα ελληνικά από <https://aiic.org/site/world/about/profession/abc>. Όλες οι μεταφράσεις έχουν γίνει από τη συγγραφέα, εκτός αν αναφέρεται μεταφραστής/άστρια.

PLOUTOS

αποστάσεως (Distance Interpreting), που ορίζεται από την AIIC ως «Διερμηνεία για ομιλητή που βρίσκεται σε απόσταση που πραγματοποιείται μέσω της χρήσης τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ICT) για κάποια εκδήλωση». Το παρακάτω διάγραμμα (Constable, 2015), που δημιουργήθηκε από την ομάδα εργασίας της AIIC για την εξ αποστάσεως διερμηνεία ([AIIC Taskforce on Distance Interpreting](#)), δίνει μια ιδέα των πολλών διαφορετικών τύπων διερμηνείας που πραγματοποιείται από απόσταση:

<https://aiic.org/document/4846/DI-Definitions-and-diagram.pdf>

Η διερμηνεία αυτή έχει αυξηθεί εκθετικά τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά την πανδημία του κορονοϊού, η οποία υποχρέωσε πολλούς διοργανωτές εκδηλώσεων ή δημόσιες υπηρεσίες να χρησιμοποιήσουν εναλλακτικές μορφές διερμηνείας. Αυτό επιβεβαιώνεται από την πληθώρα τέτοιων υπηρεσιών αν κάνει μια αναζήτηση στο διαδίκτυο, καθώς και τον αριθμό σεμιναρίων που

www.PlutosProject.org
PlutosProject
PlutosProject
PlutosProject

PLOUTOS

διοργανώθηκαν για την εκπαίδευση των διερμηνέων. Στον ιστότοπο μιας τέτοιας εκδήλωσης που διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο του Σάρεϊ, οι διοργανωτές έγραψαν: «Η πανδημία του Covid-19 προκάλεσε 'σεισμική' μετατόπιση στον κόσμο της επαγγελματικής διερμηνείας. Ως μέρος της παγκόσμιας μετακίνησης προς την εξ αποστάσεως εργασία, μεγάλο μέρος των υπηρεσιών διερμηνείας παρέχονται διαδικτυακά. Αυτό έχει επιταχύνει την εξέλιξη της εξ αποστάσεως διερμηνείας από μια σχετικά περιθωριακή άσκηση της επαγγέλματος 'εκτός του χώρου εργασίας' για μεμονωμένους πελάτες σε επιλεγμένες εκδηλώσεις σε διερμηνεία που διεξάγεται σε εικονικές εκδηλώσεις με περίπλοκες υβριδικές μορφές».⁴

Παρά τις πολλαπλές προκλήσεις και κινδύνους που θέτει η εξ αποστάσεως διερμηνεία, τόσο για τους διερμηνείς όσο και για τους χρήστες των υπηρεσιών, η χρήση της αυξάνεται, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των δημοσίων υπηρεσιών, όπως η υγειονομική περίθαλψη, τα δικαστήρια, το άσυλο κ.ά. (βλέπε, για παράδειγμα, de Boe, Vranjes, & Salaets, 2023 · Fiedler, Pruskil, Wiessner, Zimmermann, & Scherer, 2022 · Grieshofer, 2022 · Klammer & Pöchhacker, 2021).

Βιβλιογραφικές αναφορές

- AIIC. (n.d.). The AIIC A-B-C. <https://aiic.org/site/world/about/profession/abc>.
- Andres, D. (2015). Consecutive Interpreting. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (σσ.84-87). London & New York: Routledge.
- Angelelli, Claudia. (2004). *Revisiting the Interpreter's Role: A study of conference, court, and medical interpreters in Canada, Mexico, and the United States*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Apostolou, F. (2011). Introduction. *Gramma: Journal of Theory and Criticism* Vol 19. <https://ejournals.lib.auth.gr/gramma/issue/view/942/showToc>.
- Braun, S. (2015). Remote interpreting. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (σσ. 346-348). London & New York: Routledge.

---

⁴ Η συγκεκριμένη εκδήλωση στο Σάρεϊ ήταν το υβριδικό συνέδριο Convergence: Human-Machine Integration in Translation and Interpreting [Σύγκλιση: Η ολοκλήρωση ανθρώπου-μηχανής στη μετάφραση και στη διερμηνεία], που διεξήχθη στο Γκίλφορντ από τη 1 έως τις 3 Φεβρουαρίου 2023. Το πάνελ στο οποίο αναφέρομαι εδώ, Remote Interpreting: towards a convergent agenda, παρουσιάζεται στη διεύθυνση <https://www.surrey.ac.uk/centre-translation-studies/convergence-2023/remote-interpreting>.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

- Constable, A. *Distance Interpreting: A Nuremberg Moment for our Time?* AIIC 2015 Assembly Day 3: Debate on Remote 01.18.2015. <https://aiic.ch/wp-content/uploads/2020/05/di-a-nuremberg-moment-for-our-time-andrew-constable-01182015.pdf>.
- de Boe, E., Vranjes, E., & Salaets, H. (2023). *Interactional Dynamics in Remote Interpreting*. London & New York: Routledge.
- Diriker, E. (2015). Simultaneous Interpreting. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (σσ.382-85). London & New York: Routledge.
- Fiedler, J., Pruskil, S., Wiessner, C., Zimmermann, T., & Scherer, M. (2022). Remote interpreting in primary care settings: a feasibility trial in Germany. *BMC Health Services Research* 22. <https://bmchealthservres.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12913-021-07372-6>
- Gile, D. (2009). *Basic Concepts and Models for Translator and Interpreter Training* (Rev. ed.). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Grbić, N. (2015). Settings. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (σσ.370-371). London & New York: Routledge.
- Grieshofer, T. (2022). Remote interpreting in immigration tribunals. *International Journal for the Semiotics of Law – Review internationale de Sémiotique juridique* 36, 767-788. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11196-022-09908-3>
- Hale, S. B. (2007). *Community Interpreting*. Hampshire & New York: Palgrave Macmillan.
- Harris, B. (1997). Foreword. In S. Carr, R. Roberts, A. Dufour, D. Steyn (Eds.). *The Critical Link: Interpreters in the Community. Papers from the First International Conference on Interpreting in Legal, Health, and Social Service Settings* (σσ. 1-4). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Hermann, A. (2002/1956). Interpreting in antiquity (R. Morris, Trans.). In F. Pöchhacker & M. Shlesinger (Eds.), *The Interpreting Studies Reader* (σσ. 15-22). London & New York: Routledge.
- Holmes, J. S. (1988). *Translated! Papers on Literary Translation and Translation Studies*. Amsterdam: Rodopi.
- Klammer, M., & Pöchhacker, F. (2021). Video remote interpreting in clinical communication: A multimodal analysis. *Patient Education and Counselling* 104, 2867-2876.
- Lourdes De Rioja. (2020, September 25). *Simo demo FR EN Part One – Interpretation* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=5unl1JmZMf0>.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Multimedia Center - European Parliament. (2021, December 16). *Plenary Session*.

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/webstreaming/plenary-session_20211216-0900-PLenary.

Napier, J. & Leeson, L. (2015). Signed Language Interpreting. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (σσ.376-81). London & New York: Routledge.

NAZE ABDOU. (2016, August 25). *Consecutive Interpretation with President Obama* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=XCbVvbH8qKI>.

Pöchhacker, F. (Ed.). (2004). *Introducing Interpreting Studies*. London & New York: Routledge.

Pöchhacker, F. (Ed.). (2015). *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies*. London & New York: Routledge.

Russell, D. (2005). Consecutive and Simultaneous Interpreting. In T. Jansen (Ed.), *Topics in Signed Language Interpreting: Theory and Practice* (σσ. 135-164). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Snell-Hornby, M., Pochhacker, F., Kaindl, K. (Eds.) (1994). *Translation Studies: An Interdiscipline*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Toury, G. (1995). *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

University of Surrey. (2023). Remote Interpreting: towards a convergent research agenda.

<https://www.surrey.ac.uk/centre-translation-studies/convergence-2023/remote-interpreting>

Vargas-Urpi, M. (2011). The Interdisciplinary Approach in Community Interpreting. *New Voices in Interpreting Studies* 7, 47-65.

Wadensjö, C. (2013). *Community Interpreting as Interaction*. London & New York: Routledge. (Original work published in 1998)

WIRED. (2019, June 24). *Interpreter breaks down how real-time translation works* [Video]. Youtube. https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=twCpijr_GeQ.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 2

Εισαγωγή στην Κοινωνική Διερμηνεία (ΚΔ)

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Τον ορισμό της
κοινωνικής
διερμηνείας (ΚΔ)

Μια χρονολογική
εξέλιξη της ΚΔ

Τις ικανότητες που
απαιτούνται στην ΚΔ

Τις προκλήσεις
στην εκπαίδευση
για την ΚΔ

Τις υπηρεσίες,
τους ωφελού-
μενους και τους
χώρους της ΚΔ

Τους διαφορετικούς
όρους που
συνδέονται με το
επάγγελμα

2.1 Απαρχές

Η Κοινωνική Διερμηνεία είναι ένα τμήμα των Σπουδών Διερμηνείας. Η χρονολογική εξέλιξη του επαγγέλματος που παρουσίασε ο Brian Harris, η οποία αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, θέτει τις απαρχές της κοινωνικής διερμηνείας στις δεκαετίες του 1970 και 1980, ξεκινώντας από τη

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

δικαστική διερμηνεία και τη διερμηνεία στη νοηματική. Κυρίως στη δεκαετία του 1980 παρατηρείται μια μετατόπιση από τον χώρο της συνεδριακής διερμηνείας, στην «επικοινωνία μεταξύ ομάδων ανθρώπων με διαφορετικές γλώσσες και κουλτούρες εντός εθνικών συνόρων και αφορούσε γεγονότα από την καθημερινότητα των ανθρώπων», όπως δηλώνει η Ann Corsellis στο βιβλίο της *Public Service Interpreting: The First Steps* [Διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες: Τα πρώτα βήματα] (2008, σελ. 1, έμφαση στο πρωτότυπο).

Ο Franz Röchhacker στο βιβλίο του *Introducing Interpreting Studies* αναφέρεται εν συντομία σε αυτό το ξεκίνημα:

Ήταν μόλις στις δεκαετίες του 1980 και του 1990, λόγω των συσσωρευμένων προβλημάτων επικοινωνίας στους φορείς του δημόσιου τομέα (υγειονομική περίθαλψη, κοινωνικές υπηρεσίες), που η διερμηνεία στην κοινότητα (**διερμηνεία με βάση την κοινότητα**) απέκτησε όλο και μεγαλύτερη ορατότητα. Έτσι, η **κοινοτική διερμηνεία**, που αναφέρεται και ως **διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες** (κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο) και **πολιτισμική διερμηνεία** (στον Καναδά), εμφανίστηκε ως ένας ευρύς νέος κλάδος της διερμηνείας, με τη **διερμηνεία για υπηρεσίες υγείας** (ιατρική διερμηνεία, νοσοκομειακή διερμηνεία) και τη **νομική διερμηνεία** να είναι οι πλέον σημαντικοί τομείς. (2004, σελ. 15, έμφαση στο πρωτότυπο).

Αν κρίνουμε από την εξέλιξη του χώρου, μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα πλέον ότι τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρήθηκε πράγματι μια σημαντική αύξηση στην έρευνα για την κοινοτική διερμηνεία.

2.2 Ορισμοί και όροι

Η διερμηνεία έχει κινηθεί κατά μήκος διαχωριστικών γραμμών, επιχειρώντας να διαιρέσει τις Σπουδές Διερμηνείας και το επάγγελμα σε σαφώς ορισμένες κατηγορίες, όπως διαφορετικούς τρόπους διερμηνείας (π.χ., ταυτόχρονη έναντι διαδοχικής διερμηνείας) ή διαφορετικούς χώρους (π.χ., συνεδριακοί έναντι κοινοτικών χώρων). Ο Röchhacker προτείνει δύο βασικές διακρίσεις στο άρθρο του «Critical linking up: Kinship and convergence in interpreting studies» [Κρίσιμες συνδέσεις:

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Συγγένειες και συγκλίσεις στις σπουδές διερμηνείας]: «Σε πιο γενικές γραμμές, έχω προτείνει να δούμε τη διερμηνεία ως ένα εννοιολογικό συνεχές, με δύο βασικές διακρίσεις: πρώτον, μεταξύ διεθνικών και ενδο-κοινωνικών (ή κοινοτικών) χώρων και, δεύτερον, σε σχέση με το σχήμα της διάδρασης, όπως πολυμερή συνέδρια έναντι διαπροσωπικού διαλόγου» (2007, σελ. 12).

Οι δύο βασικοί όροι που αναφέρονται σε αυτό το είδος διερμηνείας είναι «κοινωνική διερμηνεία» και «διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες», ενώ και πολλοί άλλοι όροι αναφέρονται λίγο-πολύ στο ίδιο επάγγελμα, όπως θα δούμε παρακάτω.

Παρά τη σύγχυση στους όρους, αυτό που θα έπρεπε να θυμόμαστε είναι ότι αυτό το επάγγελμα υποστηρίζει κοινότητες ανθρώπων, οι οποίες έχουν διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, στην προσπάθειά τους να επικοινωνήσουν με τις δημόσιες υπηρεσίες μια χώρας και αντίστροφα, δεδομένης της αυξημένης κινητικότητας πληθυσμών σε όλο τον κόσμο και της ενισχυμένης πολυπολιτισμικότητας και πολυγλωσσίας εντός των χωρών. Όπως αναφέρει η Corsellis: «Ο τρόπος που η κάθε χώρα διαχειρίζεται αυτή την κατάσταση έχει σημασία για το σύνολο των εθνικών και κοινωνικών υποδομών και τη συνοχή. Εισροές ομάδων ανθρώπων με διαφορετικές απόψεις, συμπεριφορές, αντιλήψεις και ανάγκες, που μπορεί και να βρίσκονται σε κατάσταση άγχους και ανασφάλειας, είναι πιθανό να έχουν ευρύτερες επιπτώσεις» (2008, σελ. 1). Η επικοινωνία είναι το κλειδί εδώ, όχι μόνο για τους χρήστες αυτών των υπηρεσιών αλλά και για τις ίδιες τις υπηρεσίες, όπως εξηγεί ο Cecilia Wadensjö: «Στην ουσία, φυσικά, οι εκπρόσωποι της πλειοψηφίας – δηλαδή, οι δικαστικοί, οι αστυνομία, τα άτομα που εργάζονται σε κοινωνικές υπηρεσίες κ.ά. —εξαρτώνται πολλές φορές εξίσου από τη βοήθεια των διερμηνέων όσο και οι πελάτες και οι ασθενείς τους. Χρειάζονται τους διερμηνείς για να μπορέσουν να διεκπεραιώσουν το έργο τους. Αν το δούμε από αυτή την οπτική, ο νόμος προστατεύει και το ίδιο το κοινωνικό και νομικό σύστημα» (Wadensjö, 1998/2013, σελ. 13).

Υπάρχουν αρκετοί ορισμοί αυτού του είδους διερμηνείας και θα παραθέσω εδώ ορισμένους από τους πιο σημαντικούς σε χρονολογική σειρά. Θα ξεκινήσω με τη Cecilia Wadensjö, η οποία το 1998 έγραψε το βιβλίο *Interpreting as Interaction* [Η διερμηνεία ως διάδραση], ένα βιβλίο-ορόσημο για «ένα ερευνητικό πεδίο που εξακολουθεί να έχει ανεπαρκή έρευνα» (Wadensjö, σελ. 15)· το βιβλίο αυτό άνοιξε τον δρόμο για περαιτέρω έρευνα, παρέχοντας «ένα σύνολο αναλυτικών εργαλείων, τροφή για σκέψη και υλικό για συζήτηση» και «αναπτύσσοντας ένα θεωρητικό μοντέλο διάδρασης με τη μεσολάβηση διερμηνέα το οποίο διαμορφώθηκε βάσει της σχετικής πρακτικής» (σελ. 3).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

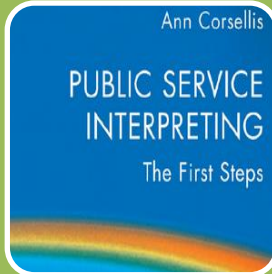
PLOUTOS

Ορισμοί

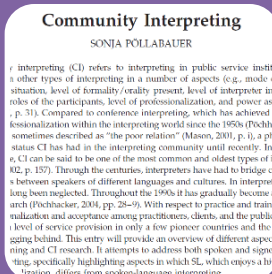
Interpreting As Interaction

Cecilia Wadensjö

Η διερμηνεία που διεξάγεται σε **διαπροσωπικές συναντήσεις** μεταξύ **δημόσιων λειτουργών** και **πολιτών**, που συναντώνται για **έναν συγκεκριμένο σκοπό** σε έναν **δημόσιο οργανισμό** συχνά (στις αγγλόφωνες χώρες) ονομάζεται **κοινωνική διερμηνεία [...]**.
(Wadensjö, 1998/2013, σελ. 49)

Η διερμηνεία και η μετάφραση για δημόσιες υπηρεσίες είναι, όπως δηλώνει ο όρος, διερμηνεία και μετάφραση που διεξάγονται στο **πλαίσιο δημόσιων υπηρεσιών**, όπου οι χρήστες των υπηρεσιών δεν μιλούν την **κύρια γλώσσα** της χώρας. Ο όρος **'δημόσια υπηρεσία'** αναφέρεται κυρίως στις υπηρεσίες που παρέχονται για το κοινό από την κεντρική ή τοπική διοίκηση. Περιλαμβάνουν νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας και ένα φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών, όπως στέγαση, εκπαίδευση, πρόνοια και περιβαλλοντική υγεία.
(Corsellis, 2008, σσ. 4-5)

[Η κοινωνική διερμηνεία] ορίζεται ως διερμηνεία μεταξύ **ατόμων (μετανάστες, πρόσφυγες, μέλη μειονοτικών ομάδων και αυτόχθονων πληθυσμών, ορισμένες φορές τουρίστες ή άλλοι ξενόγλωσσοι επισκέπτες) και λειτουργών σε φορείς δημόσιων υπηρεσιών (νομικές, ιατρικές, θεραπευτικές και κοινωνικές) σε μια δεδομένη κοινωνία**. ορισμένοι χαρακτηριστικοί χώροι είναι αστυνομικοί σταθμοί, ιατρεία επειγόντων, νοσοκομειακοί θάλαμοι, γραφεία γιατρών, υπηρεσίες μετανάστευσης και κοινωνικών παροδών, σχολεία και κέντρα πρόνοιας.
(Pöllabauer, 2013)

Και οι τρεις αυτοί ορισμοί αναγνωρίζουν τους ωφελούμενους αυτού του είδους διερμηνείας: δημόσιοι λειτουργοί και πολίτες, δημόσιες υπηρεσίες και χρήστες αυτών ή, πιο συγκεκριμένα, άτομα (μετανάστες, πρόσφυγες, μέλη μειονοτικών ομάδων και αυτόχθονων πληθυσμών, τουρίστες ή άλλοι ξενόγλωσσοι επισκέπτες) και λειτουργοί δημόσιων υπηρεσιών (νομικές, ιατρικές, θεραπευτικές και κοινωνικές). Επίσης, σκιαγραφούν τις υπηρεσίες στις οποίες χρησιμοποιείται αυτή η διερμηνεία: δημόσιες υπηρεσίες, «υπηρεσίες που παρέχονται για το κοινό από τις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις», όπως νομικές, υγειονομικές και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες, όπως στέγασης, εκπαίδευσης κλπ. Η Sonja Pöllabauer προχωρά ένα βήμα παραπέρα και αναφέρει τους χώρους

www.PloutosProject.org
PloutosProject
PloutosProject
PloutosProject

PLOUTOS

όπου λαμβάνει χώρα η κοινοτική διερμηνεία: «αστυνομικοί σταθμοί, ιατρεία επειγόντων, νοσοκομειακοί θάλαμοι, γραφεία γιατρών, υπηρεσίες μετανάστευσης και κοινωνικών παροδών, σχολεία και κέντρα πρόνοιας».

Ωφελούμενοι

Λειτουργοί δημόσιων υπηρεσιών:

νομικές
ιατρικές
μετανάστευσης
εκπαιδευτικές
στεγαστικές
κ.ά.

Χρήστες υπηρεσιών:

μετανάστες
πρόσφυγες
μέλη μειονοτικών ομάδων
μέλη αυτόχθονων πληθυσμών
τουρίστες
άλλοι ξενόγλωσσοι επισκέπτες

www.PloutosProject.org
PloutosProject
PloutosProject
PloutosProject

PLOUTOS

2.3 Επαγγελματικό πεδίο

Θα ξεκινήσω αυτή την ενότητα με ένα παράθεμα από μία από τις σημαντικότερες θεωρητικούς του χώρου, την Claudia Angelelli, η οποία έχει πραγματοποιήσει εκτενές έργο στην κοινοτική διερμηνεία. Το παράθεμα βρίσκεται στο Προοίμιο του βιβλίου της *Revisiting the Interpreter's Role: A study of conference, court, and medical interpreters in Canada, Mexico, and the United States*, όπου προσδιορίζει το χώρο της κοινοτικής διερμηνείας:

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

Από την αρχαία Αίγυπτο μέχρι τον 21^ο αιώνα, οι διερμηνείς είναι αυτοί που επιτρέπουν την επικοινωνία μεταξύ ομιλητών μειονοτικών και πλειοψηφικών γλωσσών. [...] Περιέργως, αυτά τα τόσο ισχυρά άτομα έχουν, κατά κανόνα, παρουσιαστεί ως αόρατα. Για ποιον λόγο οι διερμηνείς, ισχυρά άτομα που έχουν διαδραματίσει κεντρικούς ρόλους από τις απαρχές της δια-πολιτισμικής επικοινωνίας, απεικονίζονται παραδοσιακά (και, μάλιστα, έχουν επιτρέψει να απεικονιστούν) ως απλοί γλωσσικοί αγωγοί, αόρατα μέρη στο επικοινωνιακό γεγονός, στερούμενοι αυτοβουλίας, ενώ είναι σε θέση να διεκπεραιώνουν περίπλοκες γλωσσικές εργασίες και καθήκοντα επεξεργασίας πληροφοριών; (Angelelli, 2004, σελ. 1)

Στο ίδιο πνεύμα, η Sandra Hale έχει επανειλημμένα (2007, 2011) τονίσει τη σημασία της κοινοτικής διερμηνείας για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και τη δύναμη του διερμηνέα σε αυτή τη διαδικασία. Στο βιβλίο της *Community Interpreting*, σχολιάζει τη συμμετοχή του κοινοτικού διερμηνέα στις «πλέον ιδιωτικές σφαίρες της ανθρώπινης ζωής», «σε χώρους όπου συζητούνται τα πιο προσωπικά και σημαντικά ζητήματα καθημερινών ατόμων: το ιατρείο ενός γιατρού, το γραφείο ενός κοινωνικού λειτουργού ή ενός δικηγόρου, μια φυλακή, ένα αστυνομικό τμήμα ή μια αίθουσα δικαστηρίου» (Hale, 2007, σσ. 25-26). Σε μια μεταγενέστερη συνεισφορά της στο εγχειρίδιο *The Oxford Handbook of Translation Studies*, φέρνει επίσης στο προσκήνιο την ανθρωπιστική και ανθρώπινη πλευρά του έργου του κοινοτικού διερμηνέα:

Οι άνθρωποι για τους οποίους κάνουν διερμηνεία έχουν πρόσωπα, ονόματα, ανάγκες και συναισθήματα. Αυτοί οι άνθρωποι εξαρτώνται πλήρως από τους διερμηνείς για να κατανοήσουν όσους είναι γύρω τους και να γίνουν και οι ίδιοι κατανοητοί, για να έχουν πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες και να συμμετέχουν πλήρως στις περιοχές όπου ζουν. Με τον ίδιο τρόπο, οι πάροχοι υπηρεσιών εξαρτώνται επίσης από την ικανότητα του διερμηνέα ώστε να μπορούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους αποτελεσματικά σε πελάτες που δεν μοιράζονται την ίδια γλώσσα. (Hale, 2011, sel. 343)

Ωστόσο, παρά τη μεγάλη σημασία αυτού του επαγγέλματος, οι κοινοτικοί διερμηνείς εξακολουθούν να μην αναγνωρίζονται και να μην πληρώνονται επαρκώς σε πολλές χώρες, πράγμα που σημαίνει ότι οι υπηρεσίες που παρέχουν είναι σίγουρα ανεπαρκείς. Η Sonja Pöllabauer σχολιάζει αυτή την

PLOUTOS

κατάσταση στην αρχή του λήμματός της για την κοινοτική διερμηνεία στην *Encyclopedia of Applied Linguistics* [Εγκυκλοπαίδεια Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας]: «Όσον αφορά όμως την άσκηση του επαγγέλματος και την κατάρτιση, η επαγγελματοποίησή της και η αποδοχή της από τους επαγγελματίες, τους πελάτες και το κοινό εξακολουθεί να ποικίλλει, με υψηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών σε λίγες μόνο πρωτοπόρες χώρες, ενώ η πλειονότητα των χωρών υστερεί» (Pöllabauer, 2013). Τα ίδια ζητήματα θίγει και η Barbara Ahrens την ίδια χρονιά· η Ahrens αναφέρεται στα προβλήματα με τις «χαμηλές αμοιβές, την επαγγελματική κατάρτιση και την επαγγελματοποίηση [...], παρόλο που σήμερα προσφέρεται ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός μαθημάτων κατάρτισης και μέτρων ευαισθητοποίησης» (Ahrens, 2013).

Πώς μπορεί το επάγγελμα αυτό να κερδίσει αναγνώριση και επαγγελματισμό; Από το 1998 ακόμα, η Wadensjö τόνισε τη σημασία της έρευνας στην επαγγελματοποίηση της κοινοτικής διερμηνείας:

[...] αν θέλουμε η διερμηνεία να αναγνωριστεί ως επάγγελμα και όταν γίνεται εκτός διεθνών συνεδρίων, δηλαδή στην καθημερινή λειτουργία των δημόσιων φορέων και οργανισμών, και αν όσοι από εμάς εργαζόμαστε ως διερμηνείς σε νομικές, υγειονομικές, κοινωνικές υπηρεσίες και άλλες διαπροσωπικές συναντήσεις σε τέτοιους φορείς θέλουμε να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη και τον σεβασμό του κοινού, πρέπει να έχουμε τεκμηριωμένες και κοινές ιδέες σχετικά με το τι σημαίνει διερμηνεία σε αυτούς τους χώρους, σε τι χρησιμεύουν οι διερμηνείς και ποια είναι τα προτιμώμενα πρότυπα που πρέπει να εφαρμόζονται σε διάφορες καταστάσεις. (1998/2013, σσ. 4)

Ωστόσο, από την πρώτη στιγμή της δημιουργίας του, ο τομέας αυτός έπεσε σε σύγχυση· μια πληθώρα όρων χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει το επάγγελμα ή τμήματα αυτού του επαγγέλματος. Η Roda Roberts, στο κεφάλαιό της με τίτλο «Community Interpreting Today and Tomorrow» στα πρώτα Πρακτικά των συνεδρίων Critical Link, σχολιάζει το «ασαφές πεδίο εφαρμογής της κοινοτικής διερμηνείας» που εκδηλώνεται μέσω των «πολυάριθμων ονομασιών που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν αυτή τη νεφελώδη ακόμη έννοια: κοινοτική διερμηνεία, διερμηνεία δημόσιων υπηρεσιών, πολιτισμική διερμηνεία, διερμηνεία διαλόγου, διερμηνεία ad hoc, επάλληλη διερμηνεία [liaison interpreting], διερμηνεία συνοδείας [escort] και ιατρική ή νομική διερμηνεία, για να αναφέρουμε μόνο μερικές» (1997, σελ. 8). Τα πράγματα δεν βελτιώθηκαν με την πάροδο των χρόνων, αφού η Olgierda Furmanek αναφέρεται στο ίδιο ζήτημα το 2013 στο λήμμα της «Επαγγελματοποίηση των διερμηνέων», και συγκεκριμένα στην ενότητα για την τυποποίηση της ορολογίας, αναφέρεται στους διαφορετικούς όρους που χρησιμοποιούνται για το επάγγελμα αυτό: «ο όρος 'διερμηνεία δημοσίων υπηρεσιών' (PSI), ο οποίος είναι ο πιο ευρέως αποδεκτός και συχνά εναλλάσσεται με τον δεύτερο πιο συχνά χρησιμοποιούμενο όρο, την 'κοινοτική διερμηνεία', είναι

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

μόνο ένας από τους επτά όρους που αναφέρονται στη διερμηνεία δημοσίων υπηρεσιών – διμερής, κοινοτική, διαλόγων, επάλληλη, δημοσίων υπηρεσιών, τριαδική – ανάλογα με την περιοχή του κόσμου ή την προσωπική προτίμηση» (Furmanek, 2013).

2.4 Γνώσεις και δεξιότητες

Η Sandra Beatriz Hale (2007, σσ. 177-78)⁵ δίνει έναν εκτενή κατάλογο των γνώσεων και ικανοτήτων που χρειάζεται ένας/μία κοινοτικός/ή διερμηνέας. Το μέγεθος του καταλόγου και ο αριθμός των δεξιοτήτων που απαιτούνται δείχνουν την πολυπλοκότητα του επαγγέλματος:

---

⁵ Έχω αφαιρέσει τις βιβλιογραφικές αναφορές που δίνονται στο τέλος κάθε επιμέρους σημείου και άλλαξα τη γραφική παρουσίαση των δεξιοτήτων.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

1

• **Γνώση επαγγελματικών ζητημάτων:** σαφής γνώση του ρόλου και των δεοντολογικών απαιτήσεων των κοινοτικών διεργασιών

2

• **Προηγμένη γλωσσική ικανότητα:** άριστη γνώση διαφορετικών επιπέδων ύφους και στις δύο γλώσσες· ικανότητα κατανόησης διαφορετικών περιφερειακών ποικιλιών, της καθομιλουμένης, ιδιωμάτων και της αργκό· μια ευρεία γνώση γενικής και ειδικής ορολογίας· και κατάλληλη προφορά και στις δύο γλώσσες.

3

• **Άριστες δεξιότητες ακρόασης και κατανόησης:** η ικανότητα ταυτόχρονης ενεργούς ακρόασης και ανάλυσης κειμένων ώστε να υπάρχει πλήρης κατανόηση του νοήματος και των προθέσεων. Πρόκειται για μια πολύ περίπλοκη δεξιότητα, καθώς εξαρτάται από πολλούς άλλους παράγοντες.

4

• **Άριστες δεξιότητες μνήμης:** καλή βραχύχρονη και μακρόχρονη μνήμη.

5

• **Κατάλληλες δεξιότητες δημόσιου λόγου:** η ικανότητα να μιλάει κανείς δυνατά και καθαρά σε κοινό.

6

• **Κατάλληλες δεξιότητες λήψης σημειώσεων:** να γνωρίζει ο επαγγελματίας πότε και πώς να λαμβάνει σημειώσεις ώστε να βοηθά τη μνήμη και να διασφαλίζει την πληρότητα.

7

• **Προηγμένες δεξιότητες διερμηνείας:** αυτές περιλαμβάνουν τη διαδοχική διερμηνεία σύντομης και μεγάλης διάρκειας, την ταυτόχρονη διερμηνεία και τη μετάφραση όψεως.

8

• **Καλές δεξιότητες διαχείρισης:** η ικανότητα να αξιολογεί κανείς πότε είναι απαραίτητο να παρέμβει και πώς να το κάνει· η ικανότητα να συνορίζει και να ελέγχει την κατάσταση της διερμηνείας.

9

• **Γνώση του εννοιολογικού πλαισίου και της θεματολογίας:** βασικές γνώσεις για τους διαφορετικούς χώρους και τα κύρια θεματικά πεδία.

10

• **Αντίληψη των στόχων που διέπουν τις υπηρεσίες όπου λαμβάνει χώρα η διερμηνεία, καθώς και των γλωσσικών τους πρακτικών.**

11

• **Διαπολιτισμική αντίληψη.**

12

• **Γνώση της θεωρίας που διέπει το επάγγελμα:** γνώσεις γλωσσολογίας, κοινωνιογλωσσολογίας, πραγματολογίας, ανάλυσης λόγου, μεταφραστικής θεωρίας.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

2.5 Εκπαίδευση στην ΚΔ

Παρά τις πολλαπλές δυσκολίες και προκλήσεις του επαγγέλματος, καθώς και τον μεγάλο αριθμό ικανοτήτων και δεξιοτήτων που εμπλέκονται στο έργο ενός κοινοτικού διερμηνέα, όπως είδαμε παραπάνω, ο τομέας της κατάρτισης στην ΚΔ αποτελεί μείζον ζήτημα σε πολλές χώρες, όπως έχουν τονίσει επανειλημμένα ερευνητές και επαγγελματίες. Η Ann Corsellis εντοπίζει το πρόβλημα επισημαίνοντας τη διαφορά με τη διερμηνεία συνεδρίων, όπου η εκπαίδευση συνήθως περιλαμβάνει «ένα πρώτο πτυχίο σε γλώσσες, που συμπληρώνεται από μια περίοδο εντατικής εξειδικευμένης μεταπτυχιακής εκπαίδευσης». Ο κύριος λόγος αυτής της διαφοράς, όπως υποστηρίζει η ίδια, είναι «η έλλειψη διάθεσης εκ μέρους των αρχών να επιμείνουν στο επίπεδο των ικανοτήτων που απαιτούνται στο πλαίσιο των δημόσιων υπηρεσιών και να παράσχουν τους απαραίτητους πόρους και τις δομές για την επίτευξή του» (2008, σελ. 53). Θα ήθελα επίσης να προσθέσω ότι οι πολύ χαμηλές αμοιβές των κοινοτικών διερμηνέων δεν επιτρέπουν στους επαγγελματίες να πληρώσουν για προγράμματα σπουδών που έχουν δίδακτρα· η κατάρτιση στην ΚΔ θα έπρεπε να προσφέρεται δωρεάν σε πολλές χώρες, προκειμένου να μπορέσουν οι επαγγελματίες να την παρακολουθήσουν.

Η εκπαίδευση ξεκίνησε μετά τη δεκαετία του 1960 στις σκανδιναβικές χώρες, την Αυστραλία και τον Καναδά. Άλλες χώρες ακολούθησαν αργότερα, ενώ ο χώρος χαρακτηρίζεται από μεγάλη διαφοροποίηση σε προγράμματα κατάρτισης και επίπεδο υπηρεσιών. Οι περισσότερες χώρες της ΕΕ ακολούθησαν πολύ αργότερα, με τις χώρες του Νότου να ξεκινούν τη νέα χιλιετία, λόγω της τεράστιας πίεσης στην επικοινωνία με τους μετανάστες από την εκθετική

Η κατάρτιση έχει πολλές διαφορετικές μορφές στην ΚΔ, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα, από πολύ σύντομα μαθήματα που διοργανώνονται από ιδιωτικά ιδρύματα, ΜΚΟ ή άλλους οργανισμούς, μέχρι προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, τα οποία έχουν αρχίσει να εμφανίζονται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, λόγω των αυξανόμενων αναγκών. Τα σύντομα μαθήματα εξυπηρετούν συνήθως συγκεκριμένες ανάγκες, για παράδειγμα σε περιβάλλοντα ασύλου, όπου έχουμε δει πληθώρα προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού πρόσφατα ([UNHCR](#), [EUAA](#), [HIAS](#), [The University of Glasgow in FutureLearn](#) κ.λπ.) Δυστυχώς, τα εκπαιδευτικά προγράμματα σε χώρες όπως η Ελλάδα, που δέχονται πολύ μεγάλες ροές μεταναστών, είναι λίγα και ανεπαρκή, συχνά χωρίς καμία θεωρητική βάση, ενώ συχνά φορές δεν είναι κατάλληλα για το σκοπό τους (βλ. Αποστόλου, 2015).

Όπως τονίζει η Corsellis (2005), οι επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα θα πρέπει να περάσουν από ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης όπως γίνεται με όλους τους επαγγελματίες, το οποίο θα έχει ένα συγκεκριμένο σύνολο προτύπων και θα οδηγεί στις απαραίτητες δεξιότητες για όλους όσοι απασχολούνται στον συγκεκριμένο τομέα. Θα πρέπει επίσης να παρέχεται

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

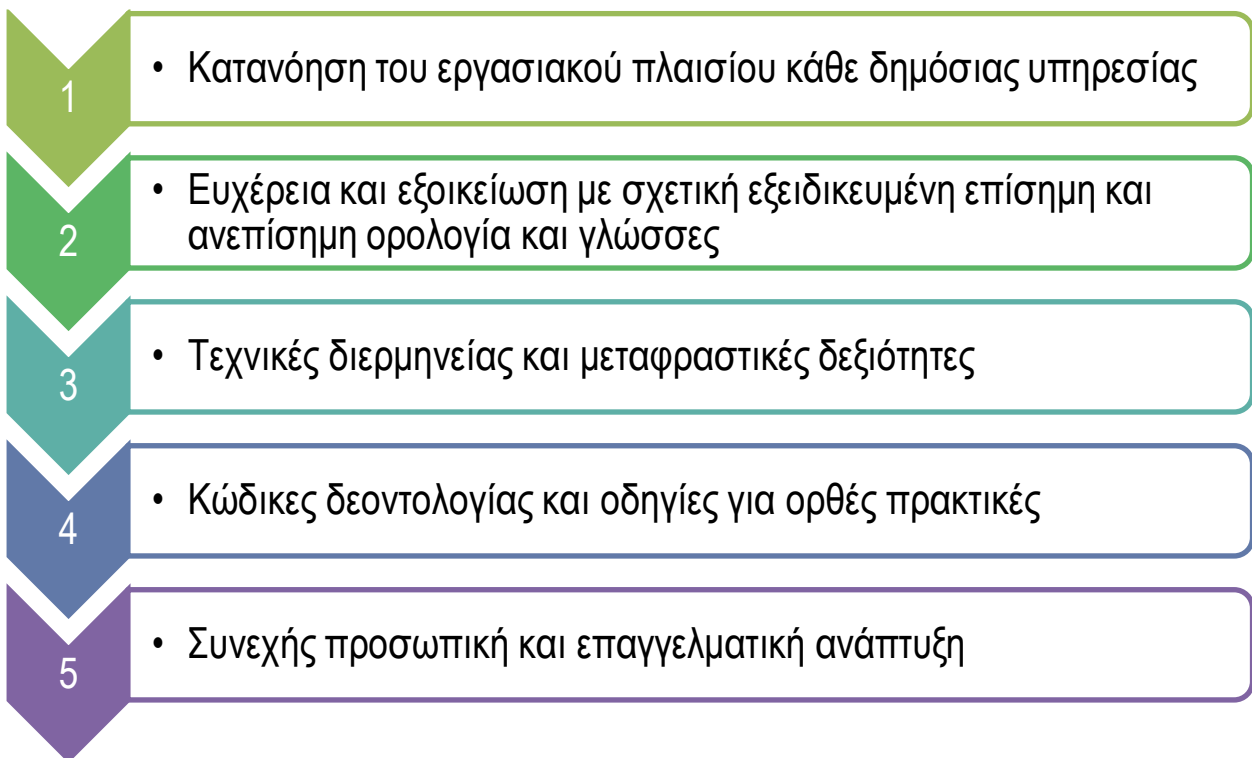

PLOUTOS

κατάρτιση στους υπαλλήλους των δημόσιων υπηρεσιών, ώστε να γνωρίζουν πώς να συνεργάζονται με τους διερμηνείς για να επιτυγχάνεται αποτελεσματική επικοινωνία. Η ίδια συγγραφέας παρουσιάζει στο κεφάλαιο «Εκπαίδευση διερμηνέων για εργασία στις δημόσιες υπηρεσίες» (2005, σελ. 158) μια εκπαιδευτική δομή πέντε επιπέδων για την εκπαίδευση των κοινοτικών διερμηνέων· όπως αναφέρει, η δομή «αντλείται από καθιερωμένα και δοκιμασμένα παραδείγματα καλής πρακτικής που προέρχονται από προγράμματα κατάρτισης από διάφορα μέρη του κόσμου και, εν μέρει, από προγράμματα που βρίσκονται διαδικασία σταδιακής ανάπτυξης» (σελ. 154):

Η έρευνα και οι δημοσιεύσεις στο αντικείμενο έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια (Tennent, 2005· Kearns, 2008· Angelelli & Jacobson, 2009· Gile, 2009· Rudvin & Tomassini, 2011· Hubscher-Davidson & Borodo, 2012· Wadensjö, 2013· Xiu Yan, Pan, & Wang, 2018· Abdel Latif, 2020· Zao, Li, & Tian, 2020), δίνοντας ελπίδες για βελτίωση τόσο στις προσφερόμενες υπηρεσίες όσο και στην εκπαίδευση των επαγγελματιών.

2.6 Νομικό πλαίσιο

Δεδομένου ότι το συγκεκριμένο εγχειρίδιο αφορά την Ελλάδα, εδώ θα επικεντρωθούμε στην ελληνική νομοθεσία η οποία ρυθμίζει μόνο τις διαδικασίες ασύλου και τις ποινικές διαδικασίες στα εθνικά

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

δικαστήρια.

2.6.1 Διαδικασίες ασύλου

Σοφία Τζελέπη

Η Σύμβαση για το Καθεστώς των Προσφύγων (που ονομάζεται επίσης «Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες» ή «Σύμβαση του 1951 για τους πρόσφυγες») υπεγράφη στις 28 Ιουλίου 1951 και αποτελεί το βασικό νομικό έγγραφο και τη βάση για την προστασία των προσφύγων παγκοσμίως. Η Σύμβαση ορίζει τον όρο 'πρόσφυγας' και περιγράφει τις νομικές υποχρεώσεις των κρατών που την έχουν υπογράψει για την προστασία των προσφύγων. Η Σύμβαση καθορίζει επίσης ελάχιστα πρότυπα για τη μεταχείριση των προσφύγων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στα δικαστήρια, στην υγειονομική περίθαλψη, στην κοινωνική βοήθεια και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν υπογράψει τη Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες (ΣΓΠ) και δεσμεύονται επίσης από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ΧΘΔ της ΕΕ), ο οποίος καθορίζει ορισμένα σημαντικά δικαιώματα για τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο, όπως το δικαίωμα ασύλου και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, μεταξύ άλλων. Είναι αυτονόητο ότι η επαρκής πρόσβαση σε όλες αυτές τις υπηρεσίες απαιτεί την παροχή κατάλληλων υπηρεσιών διερμηνείας.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει μια σειρά από οδηγίες⁶ που διέπουν θέματα σχετικά με το άσυλο, μεταξύ των οποίων αναφέρονται και οι υπηρεσίες διερμηνείας. Ορισμένα παραδείγματα είναι η Οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής,⁷ που καθορίζει τις ελάχιστες υλικές συνθήκες υποδοχής για τους αιτούντες διεθνή προστασία, και η Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου,⁸ η οποία καθορίζει τους ελάχιστους κανόνες για τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου.⁹

Στην Οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής, αν και δεν υπάρχει ρητή αναφορά στη διερμηνεία, υπάρχει

⁶ Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι μια Οδηγία δεν είναι εξίσου δεσμευτική με έναν Κανονισμό. Θέτει έναν στόχο για τα κράτη μέλη της ΕΕ, αλλά ο τρόπος που θα επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος εξαρτάται από τα ίδια τα κράτη μέλη που θα θεσπίσουν τη δική τους νομοθεσία.

⁷ **Οδηγία για τις Συνθήκες Υποδοχής (RCD)**: Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0033>.

⁸ **Οδηγία για τις Διαδικασίες Ασύλου (APD)**: Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013 σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032>.

⁹ Και οι δύο Οδηγίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία με τον Νόμο 4636/19 «Περί διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις».

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

αναφορά σε δύο άρθρα στην ανάγκη να ενημερώνεται ο αιτών σε γλώσσα που κατανοεί· δυστυχώς, η προσθήκη της φράσης «ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοεί» αφήνει ένα τεράστιο κενό για ελλείψεις και αστοχίες εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών:

Άρθρο 5 – Ενημέρωση
Παρ. 2 Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η κατά την παράγραφο 1 ενημέρωση παρέχεται γραπτώς και **σε γλώσσα που κατανοεί ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοεί ο αιτών**. Κατά περίπτωση, η ενημέρωση αυτή μπορεί να παρέχεται και προφορικώς.

Άρθρο 10 – Εγγυήσεις για κρατούμενους αιτούντες
Παρ. 5 Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να λαμβάνουν συστηματικά πληροφορίες στις οποίες επεξηγούνται οι κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση και ορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους **σε γλώσσα την οποία κατανοούν ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν**. [...]

Στην Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου, η διερμηνεία (ή η ανάγκη να ενημερωθεί ο αιτών σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί) αναφέρεται σε αρκετά άρθρα:

Άρθρο 8 – Ενημέρωση και παροχή συμβουλών σε κέντρα κράτησης και στα σημεία διέλευσης των συνόρων
Παρ. 1 Όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς οι οποίοι βρίσκονται σε κέντρα κράτησης ή σημεία διέλευσης συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα, επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, τα κράτη μέλη τούς παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα να το πράξουν. Στα εν λόγω κέντρα κράτησης και σημεία διέλευσης, **τα κράτη μέλη παρέχουν δυνατότητα διερμηνείας στο μέτρο που είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου**.

Άρθρο 12 – Εγγυήσεις για τους αιτούντες
Παρ. 1 Τα κράτη μέλη, με τις διαδικασίες του κεφαλαίου III, μεριμνούν ώστε να παρέχονται σε όλους τους αιτούντες οι ακόλουθες εγγυήσεις:

α) **να ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν**, για τη διαδικασία που ακολουθείται και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

τους κατά τη διαδικασία καθώς και για τις τυχόν συνέπειες της μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους και της μη συνεργασίας με τις αρχές. [...]

- β) **να τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα**, όταν αυτό είναι απαραίτητο για να εκθέσουν την περίπτωση τους στις αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη θεωρούν απαραίτητο να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες τουλάχιστον όταν ο αιτών πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο συνέντευξης όπως αναφέρεται στα άρθρα 14 έως 17 και 34 και δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η δέουσα επικοινωνία χωρίς διερμηνέα. Σε αυτήν την περίπτωση και σε άλλες περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές καλούν τον αιτούντα, **οι εν λόγω υπηρεσίες αμείβονται από το Δημόσιο**.

[...]

- στ) **να ενημερώνονται σχετικά με το αποτέλεσμα της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής σε γλώσσα που κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν** εάν δεν τους παρέχει συνδρομή ή εκπροσώπηση νομικός ή άλλος σύμβουλος. Η παρεχόμενη ενημέρωση περιλαμβάνει πληροφορίες για τη δυνατότητα προσβολής αρνητικής απόφασης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παράγραφος 2.

Άρθρο 15 –
Προϋποθέσεις της
προσωπικής
συνέντευξης

Παρ. 3

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι προσωπικές συνεντεύξεις διεξάγονται σε συνθήκες που επιτρέπουν στους αιτούντες να εκθέσουν διεξοδικά τους λόγους των αιτήσεών τους. Για αυτό το σκοπό, τα κράτη μέλη:

[...]

- γ) **επιλέγουν διερμηνέα δυνάμενο να εξασφαλίσει τη δέουσα επικοινωνία μεταξύ του αιτούντος και του προσώπου που διεξάγει τη συνέντευξη**. Η επικοινωνία διενεργείται στη γλώσσα που προτιμά ο αιτών εκτός εάν υπάρχει άλλη γλώσσα την οποία κατανοεί και στην οποία είναι σε θέση να επικοινωνήσει με σαφήνεια. **Οσάκις είναι εφικτό, τα**

κράτη μέλη παρέχουν διερμηνέα του ίδιου φύλου εφόσον το ζητήσει ο αιτών [...]

Άρθρο 17 – Έκθεση και καταγραφή των προσωπικών συνεντεύξεων

Παρ. 3

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών να έχει την ευκαιρία να διατυπώσει τυχόν παρατηρήσεις και/ή να παράσχει διευκρινίσεις προφορικά και/ή γραπτώς σε σχέση με τυχόν εσφαλμένες μεταφράσεις ή παρερμηνείες που περιλαμβάνονται στην έκθεση ή στο κείμενο της απομαγνητοφώνησης, στο τέλος της προσωπικής συνέντευξης ή εντός καθορισμένου χρονικού ορίου πριν λάβει απόφαση η αποφαινόμενη αρχή. Για τον σκοπό αυτό, **τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών να ενημερώνεται πλήρως για το περιεχόμενο της έκθεσης ή για ουσιώδη στοιχεία του κειμένου της απομαγνητοφώνησης με τη συνδρομή διερμηνέα εάν είναι απαραίτητο.** [...]

Άρθρο 25 – Εγγυήσεις για ασυνόδευτους ανήλικους

Παρ. 5

Όταν χρησιμοποιούνται ιατρικές εξετάσεις, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

- α) **οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους διεθνούς προστασίας, και σε γλώσσα την οποία κατανοούν ή τεκμαίρεται ευλόγως ότι κατανοούν, σχετικά με τη δυνατότητα προσδιορισμού της ηλικίας με ιατρική εξέταση.** [...]

Άρθρο 46 – Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

Παρ. 7

[...]

- α) **ο αιτών έχει την απαραίτητη συνδρομή διερμηνέα και νομική συνδρομή και προθεσμία τουλάχιστον μιας εβδομάδας ώστε να προετοιμάσει την αίτηση και να υποβάλει στο δικαστήριο τα επιχειρήματα υπέρ της αναγνώρισης του δικαιώματος παραμονής του στο έδαφος του κράτους μέλους, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.** [...]

Από αυτές τις αναφορές, μπορούμε να καταλάβουμε ότι οι υπηρεσίες διερμηνείας ή μετάφρασης είναι διαθέσιμες μόνο προς όφελος της διαδικασίας ασύλου· ακόμη και στην περίπτωση των ασυνόδευτων ανηλίκων, η πρόβλεψη για διερμηνεία κατά την ιατρική εξέταση αφορά μόνο την

PLOUTOS

ιατρική εξέταση που είναι απαραίτητη για τον προσδιορισμό της ηλικίας τους, ώστε να διασφαλιστεί ότι είναι ανήλικοι και όχι ενήλικες. Δεν υπάρχει πρόβλεψη για διερμηνεία σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες που μπορεί να χρειάζονται οι μετανάστες, π.χ. υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση κ.λπ.

Οι συγκεκριμένες οδηγίες και κανονισμοί πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και να συνάδουν με διεθνείς συνθήκες όπως η Σύμβαση της Γενεύης για τους Πρόσφυγες ή η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν επίσης εθνικές νομοθεσίες που ρυθμίζουν περαιτέρω τις διαδικασίες ασύλου και την παροχή υπηρεσιών διερμηνείας στη χώρα τους. Παρ' όλα αυτά, στην καθημερινή ζωή, ο τρόπος με τον οποίο αυτές οι οδηγίες εφαρμόζονται στο εθνικό δίκαιο έχει αποδειχθεί απογοητευτικός. Επίσης, υπάρχει σημαντική έλλειψη κατάρτισης όχι μόνο των διερμηνέων αλλά και όλου του προσωπικού που εμπλέκεται στις διαδικασίες ασύλου, καθώς και του προσωπικού άλλων κρατικών φορέων, η οποία θα ήταν ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των υπηρεσιών διερμηνείας.

2.6.2 Ποινικές διαδικασίες

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 με τίτλο «Δικαίωμα στη χρηστή απονομή δικαιοσύνης» ορίζει τα ακόλουθα:

[...] πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα: (α) όπως πληροφορηθεί εν τη βραχυτέρα προθεσμία εις γλώσσαν την οποίαν κατανοεί και εν λεπτομερεία την φύσιν και τον λόγον της εντανίον του κατηγορίας.

Αν εξετάσουμε το νομοθετικό έργο της ΕΕ που διέπει τις υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας σε ποινικές διαδικασίες, είναι η Οδηγία 2010/64 η οποία “θεσπίζει κοινούς ελάχιστους κανόνες προς εφαρμογή στα πεδία της διερμηνείας και της μετάφρασης σε ποινικές διαδικασίες, ούτως ώστε να ενισχύσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών».

Τα άρθρα 2 και 3 προβλέπουν το δικαίωμα σε διερμηνεία και σε μετάφραση ουσιαστικών εγγράφων αντίστοιχα, για τους κατηγορούμενους ή τους υπόπτους (συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με προβλήματα ακοής ή ομιλίας) κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας (αστυνομική ανάκριση, δικαστικές ακροάσεις και τυχόν ενδιάμεσες ακροάσεις). Η διερμηνεία θα πρέπει επίσης να είναι διαθέσιμη για την επικοινωνία με τους νομικούς συμβούλους. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να διαπιστώνουν, μέσω της κατάλληλης διαδικασίας ή μηχανισμού, αν ένα πρόσωπο χρειάζεται τη

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

βοήθεια διερμηνέα. Ένας κατηγορούμενος ή ύποπτος μπορεί να προσβάλει μια απόφαση για τη μη παροχή διερμηνείας/μετάφρασης και να διαμαρτυρηθεί για την ποιότητά τους, η οποία πρέπει να είναι «επαρκής προκειμένου να διασφαλίσει η διεξαγωγή δίκαιης δίκης» (έμφαση δική μου). Η παράγραφος 7 του άρθρου 3 προβλέπει κατ' εξαίρεση «προφορική μετάφραση ή προφορική σύνοψη ουσιωδών εγγράφων, υπό τον όρο ότι αυτή η προφορική μετάφραση ή προφορική σύνοψη δεν επηρεάζει τη διεξαγωγή δίκαιης δίκης». Το κόστος τόσο για τις υπηρεσίες διερμηνείας όσο και για τις υπηρεσίες μετάφρασης καλύπτεται από τα κράτη μέλη.

Το άρθρο 5, σε 3 σύντομες παραγράφους, διαχειρίζεται το ζήτημα της ποιότητας της διερμηνείας και της μετάφρασης, όπως αναφέρει και ο τίτλος του, ως εξής: 1. «τα κράτη μέλη λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα» για να διασφαλίσουν την ποιότητα των υπηρεσιών· 2. τα κράτη μέλη «διασφαλίζουν τη θέσπιση μητρώου ή μητρώων ανεξάρτητων μεταφραστών και διερμηνέων με προσήκοντα προσόντα»· και 3. τηρείται η αρχή της εμπιστευτικότητας (έμφαση δική μου). Νομίζω ότι καμία από αυτές τις τρεις παραγράφους δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι διασφαλίζει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών· τα μέτρα, που δεν αναφέρονται ποτέ εδώ, είναι κάθε άλλο παρά 'συγκεκριμένα', τα 'προσήκοντα' προσόντα των εγγεγραμμένων διερμηνέων δεν προσδιορίζονται, ενώ η μόνη δεοντολογική προϋπόθεση, που αναφέρεται εν κενώ, είναι η 'εμπιστευτικότητα'.

Ακόμα χειρότερα, η οδηγία δεν προβλέπει επαρκή αμοιβή των διερμηνέων και των μεταφραστών, γεγονός που οδηγεί σε τραγικά χαμηλές αμοιβές σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ. Είναι εύκολο να υποθέσει κανείς ότι χαμηλή αμοιβή ισοδυναμεί με χαμηλή ποιότητα στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων.

Τέλος, η οδηγία προβλέπει κατάρτιση μόνο για τους δικαστές, τους εισαγγελείς και το δικαστικό προσωπικό, ώστε να γνωρίζουν πώς να επικοινωνούν μέσω διερμηνέα, αλλά όχι κατάρτιση των ίδιων των διερμηνέων.

Επίσης, η Οδηγία 2012/13 σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών ορίζει ότι ο ύποπτος ή κατηγορούμενος πρέπει να ενημερώνεται άμεσα όσον αφορά το δικαίωμά του στη διερμηνεία και μετάφραση. Η οδηγία περιλαμβάνει στα παραρτήματα Ενδεικτικά υποδείγματα εγγράφου δικαιωμάτων μέσω των οποίων ενημερώνεται ένα άτομο για τα δικαιώματά του σε περίπτωση σύλληψης ή κράτησής του· το σημείο Γ, το οποίο αναφέρεται στο δικαίωμα στη διερμηνεία και μετάφραση, κινείται στο ίδιο πνεύμα με την Οδηγία 2010/64:

Εάν δεν μιλάτε ή δεν κατανοείτε τη γλώσσα της αστυνομίας ή των άλλων αρμόδιων αρχών, έχετε

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

δικαίωμα βοήθειας από διερμηνέα, δωρεάν. Ο διερμηνέας μπορεί να σας βοηθήσει να μιλήσετε με τον δικηγόρο σας και υπέχει υποχρέωση εχεμύθειας όσον αφορά το περιεχόμενο της επικοινωνίας αυτής. Έχετε δικαίωμα μετάφρασης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης σε γλώσσα που κατανοείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να σας παρασχεθεί προφορική μετάφραση ή περίληψη.

Είναι σαφές από αυτή τη σύντομη αναφορά στη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα στη διερμηνεία και τη μετάφραση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει τα απολύτως ελάχιστα τόσο στις διαδικασίες ασύλου όσο και στις ποινικές διαδικασίες, χωρίς να υποχρεώνει τα κράτη μέλη να οργανώσουν τις κατάλληλες υπηρεσίες, να δημιουργήσουν τις κατάλληλες δομές για την κατάρτιση, τη διασφάλιση της ποιότητας, την κατάλληλη αμοιβή, τη διαθεσιμότητα των πόρων.

2.7 Συμπέρασμα

Η κοινοτική διερμηνεία, ως επάγγελμα που έχει αυξανόμενη ζήτηση σε όλο τον κόσμο, αντιμετωπίζει πολλαπλές προκλήσεις, κυρίως λόγω της απροθυμίας των κυβερνήσεων να την υποστηρίξουν ως απαραίτητο μέσο για τη διασφάλιση της επικοινωνίας μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών και των χρηστών που έχουν περιορισμένη ή καθόλου γνώση της επίσημης γλώσσας της χώρας. Το επάγγελμα αυτό αντιμετωπίζει σε πολλές χώρες προβλήματα με αντικρουόμενους ρόλους, έλλειψη δεοντολογικών κατευθυντήριων γραμμών, χαμηλές αμοιβές, περιορισμένη και ανεπίσημη κατάρτιση, κατακερματισμένη διαθεσιμότητα υπηρεσιών και άλλα. Ωστόσο, είναι θετικό ότι το ενδιαφέρον για τον τομέα έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, έχουν θεσπιστεί προγράμματα κατάρτισης σε αρκετές χώρες, η άσκηση του επαγγέλματος έχει ρυθμιστεί σε εθνικό επίπεδο σε ορισμένες χώρες, με αποτέλεσμα καλύτερες αμοιβές και καλύτερες συνθήκες εργασίας για τους επαγγελματίες.

Προτεινόμενες ασκήσεις

Shadowing I (άσκηση παρακολούθησης)

Οι εκπαιδευόμενοι χωρίζονται σε ομάδες τριών ατόμων που αναλαμβάνουν ρόλους εκ περιτροπής· ένας εκπαιδευόμενος συστήνεται και μιλάει για τον εαυτό του, ενώ ένας δεύτερος επαναλαμβάνει στην ίδια γλώσσα και ο τρίτος παρατηρεί. Οι ομάδες συζητούν την εμπειρία τους στην τάξη.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Shadowing II (άσκηση παρακολούθησης)

Επιλέξτε ένα σύντομο βίντεο στο YouTube για το πώς να φτιάξετε κάτι. Οι εκπαιδευόμενοι επαναλαμβάνουν στην ίδια γλώσσα προσπαθώντας να μιμηθούν και τα παραγλωσσικά στοιχεία του ομιλητή. Συζητούν την εμπειρία τους στην τάξη.

(Από το διδακτικό εγχειρίδιο *Interpreting in Community Settings: Student Handbook*, The Interpreter's Lab)

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Abdel Latif, M. (2020). *Translation and Interpreter Education Research: Areas, Methods and Trends*. Singapore: Springer.
- Ahrens, B. (2013). Interpreting Techniques and Modes. In C. Chapelle (Ed.), *The Encyclopedia of Applied Linguistics* (n.σελ.). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Angelelli, C. (2004). *Revisiting the Interpreter's Role: A study of conference, court, and medical interpreters in Canada, Mexico, and the United States*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Angelelli, C. & Jacobson, H. (Eds.). (2009). *Testing and Assessment in Translation and Interpreting Studies*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Apostolou, F. (2015). *Η μετάφραση και η διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες στην Ελλάδα [Translation and Interpreting for Public Services in Greece]*. Kallipos, Open Academic Publishing. <https://hdl.handle.net/11419/962>
- Corsellis, A. (2005). Training interpreters to work in the public services. In M. Tennent (Ed.), *Training for the New Millennium: Pedagogies for translation and interpreting* (σσ. 153-176). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Corsellis, A. (2008). *Public Service Interpreting: The First Steps*. Hampshire and New York: Palgrave Macmillan.
- Directive 2010/64. *Directive (EU) 2010/64 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings*. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:280:0001:0007:en:PDF>
- Directive 2012/13. *Directive (EU) 2012/13 of the European Parliament and of the Council of 22 May*

PLOUTOS

2012 on the right to information in criminal proceedings. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:142:0001:0010:en:PDF>

- Furmanek, O. (2013). Professionalization of Interpreters. In C. Chapelle (Ed.), *The Encyclopedia of Applied Linguistics* (n.σελ.). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Gile, D. (2009). *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training* (Rev. ed.). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Hale, S. (2007). *Community Interpreting*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Hale, S. (2011). Public Service Interpreting. In K. Malmkjær and K. Windle (Eds.), *The Oxford Handbook of Translation Studies* (σσ. 343-356). Oxford, UK: Oxford University Press.
- Harris, B. (1997). Foreword. In S. Carr, R. Roberts, A. Dufour, D. Steyn (Eds.), *The Critical Link: Interpreters in the Community. Papers from the First International Conference on Interpreting in Legal, Health, and Social Service Settings* (σσ. 1-4). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Hubscher-Davidson, S. & Borodo, M. (Eds.). (2012). *Global Trends in Translator and Interpreter Training: Mediation and Culture*. London & New York: Continuum.
- Kearns, J. (Ed.). (2008). *Translator and Interpreter Training: Issues, Methods and Debates*. London & New York: Continuum.
- Pöchhacker, F. (2004). *Introducing Interpreting Studies*. London & New York: Routledge.
- Pöchhacker, F. (2007). Critical linking up: Kinship and converge in interpreting studies. In C. Wadensjö, B. Englund Dimitrova and A. Nilsson (Eds.), *The Critical Link 4: Professionalisation of interpreting in the community* (σσ. 11-23). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Pöllabauer, S. (2013). Community Interpreting. In C. Chapelle (Ed.), *The Encyclopedia of Applied Linguistics* (n.σελ.). Chichester: Wiley-Blackwell.
- Roberts, R. (1997). Community Interpreting Today and Tomorrow. In S. Carr, R. Roberts, A. Dufour, D. Steyn (Eds.), *The Critical Link: Interpreters in the Community. Papers from the First International Conference on Interpreting in Legal, Health, and Social Service Settings* (σσ. 7-26). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Rudvin, M., & Tomassini, E. (2011). *Interpreting in the Community and Workplace: A Practical Teaching Guide*. New York: Palgrave Macmillan.
- Tennent, M. (Ed.). (2005). *Training for the New Millennium*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

The Interpreter's Lab. (2018). *Interpreting in Community Settings: Student Handbook*. Vancouver: Shifting Pictures.

Wadensjö, C. (2013). *Community Interpreting as Interaction*. London & New York: Routledge. (Original work published in 1998)

Wadensjö, C. (Ed.). (2013). *Training the Trainers: Nordic Seminar on Interpreter Education*. Stockholm: Tryck.

Xiu Yan, J., Pan, J., & Wang, H. (Eds.). (2018). *Research on Translator and Interpreter Training: A Collective Volume of Bibliometric Reviews and Empirical Studies on Learners*. Singapore: Springer.

Zhao, J., Li, D., & Lu, T. (Eds.). (2020). *Translation Education: A Tribute to the Establishment of World Interpreter and Translator Training Association (WITTA)*. Singapore: Springer.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 3

Διαπολιτισμική επικοινωνία

Λουίζα Δεσύλλα

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Τον ορισμό της
διαπολιτισμικής
επικοινωνίας (ΔΕ)

Τον ορισμό των
διαπολιτισμικών
συγκρούσεων

Πώς η μη λεκτική
επικοινωνία μπορεί να
γίνει εμπόδιο στη ΔΕ

Τους διαφορετικούς
κώδικες μη λεκτικής
επικοινωνίας

Τη φύση και
ικανότητες της
λεκτικής και μη
λεκτικής ΔΕ

Τη σημασία των μη
λεκτικών στοιχείων
της ΔΕ

3.1 Άσκηση προθέρμανσης

ΜΕΡΟΣ 1: Οι εκπαιδευόμενοι χωρίζονται σε ομάδες 2-3 ατόμων και συζητούν τα ακόλουθα ερωτήματα για περίπου 15 λεπτά. Κατόπιν, εθελοντές από κάθε ομάδα μοιράζονται τις σκέψεις και

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

εμπειρίες της ομάδας τους με την υπόλοιπη τάξη.

- + Τι σημαίνει για σας *διαπολιτισμική επικοινωνία*;
- + Περιγράψτε κάποιο συμβάν στο οποίο συμμετείχατε και υπήρχε διαπολιτισμική επικοινωνία. Ποιοι συμμετείχαν; Τι αφορούσε η επικοινωνία; Αντιμετωπίσατε προκλήσεις; Αν ναι, πώς τις διαχειριστήκατε;

ΜΕΡΟΣ 2: Μετά τη συζήτηση για τις αντιλήψεις και εμπειρίες των εκπαιδευόμενων σχετικά με τη διαπολιτισμική επικοινωνία, οι εκπαιδευόμενοι παρακολουθούν μια διαφήμιση της [Aegean Airlines](#) και εξετάζουν την εξέλιξη της επικοινωνίας μεταξύ των ατόμων στην διαφήμιση. Τέλος, η τάξη θα επιχειρήσει μια κριτική προσέγγιση των ακόλουθων ορισμών της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και θα ψηφίσει τον σαφέστερο και πληρέστερο ορισμό:

1. «η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ατόμων που διαφέρουν πολιτισμικά» (Rogers and Steinfatt, 1999, σελ. 1)
2. «η ανταλλαγή πληροφοριών (λεκτικά ή μη λεκτικά) μεταξύ μελών διαφορετικών πολιτισμικών πληθυσμών» (Berry et al., 2011, σελ. 471)
3. «μια ιδιαίτερη κατάσταση επικοινωνίας: οι διαφορετικές στρατηγικές γλώσσας και λόγου που χρησιμοποιούν άτομα με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο σε άμεσες, διαπροσωπικές καταστάσεις» (Müller-Jacquier, 2004, σελ. 295)
4. «η διαπολιτισμική επικοινωνία αναφέρεται στη διαπροσωπική επικοινωνία μεταξύ ατόμων ή ομάδων που ανήκουν σε διαφορετικούς πολιτισμούς ή/και έχουν κοινωνικοποιηθεί σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Περιλαμβάνει πολιτισμικές διαφορές όπως η ηλικία, η τάξη, το φύλο, η εθνότητα, η γλώσσα κ.λπ. [...] Η ΔΕ. μπορεί να λαμβάνει χώρα σε διαπροσωπικές συναντήσεις συναντήσεις, μέσω γραπτού λόγου ή διαδικτυακά» (Jackson, 2014).

3.2 Γιατί πρέπει να μελετήσουμε τη διαπολιτισμική επικοινωνία;

Όπως παρατηρεί η Jackson (2014):

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους πρέπει να μάθουμε περισσότερα για τη διαπολιτισμική επικοινωνία και τον αντίκτυπο της γλώσσας στις διαπολιτισμικές σχέσεις. Λόγω των δυνάμεων της παγκοσμιοποίησης, της διεθνοποίησης, των μεταφορών και των τεχνολογικών εξελίξεων, των μεταβαλλόμενων δημογραφικών στοιχείων και συγκρουσιακών καταστάσεων, η ηθική διαπολιτισμική επικοινωνία είναι σήμερα πιο σημαντική από οποιαδήποτε άλλη στιγμή στην ιστορία του πλανήτη μας. Πρέπει να μάθουμε πώς να προσαρμοζόμαστε και να αναπτυσσόμαστε σε άγνωστα περιβάλλοντα και να συνεισφέρουμε στον πλανήτη μας με εποικοδομητικό, ειρηνικό τρόπο.

3.3 Διαπολιτισμική Επικοινωνιακή ικανότητα και τα χαρακτηριστικά μιας ηθικής διαπολιτισμικής επικοινωνίας

Σύμφωνα με τους Chen και Starosta (2006), η διαπολιτισμική επικοινωνιακή ικανότητα είναι «η ικανότητα αναγνώρισης, σεβασμού, ανοχής και ενσωμάτωσης των πολιτισμικών διαφορών». Όπως επισημαίνει ο Jandt (2007, σελ. 184, στη Jackson, 2014) «όσοι είναι καλοί στη διαπολιτισμική επικοινωνία έχουν δύναμη προσωπικότητας (με ισχυρή αίσθηση του εαυτού και είναι κοινωνικά χαλαροί), επικοινωνιακές δεξιότητες (λεκτικές και μη λεκτικές), ψυχολογική προσαρμογή (ικανότητα προσαρμογής σε νέες καταστάσεις) και πολιτισμική επίγνωση». Ο κρίσιμος ρόλος της ενσυναίσθησης, της ανοχής και της αποδοχής της διαφορετικότητας τονίζεται επίσης στον ακόλουθο ορισμό (Παπαδοπούλου, Κεσίδου & Σταυρίδου-Bausewein, 2005, σσ. 780-82, έμφαση δική μου):

Η διαπολιτισμική επικοινωνιακή δεξιότητα είναι η ικανότητα της αποτελεσματικής διαπροσωπικής επικοινωνίας στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης με άτομα που είναι φορείς διαφορετικών πολιτισμικών ταυτοτήτων, με στόχο την κατανόηση και αποδοχή των «άλλων» που είναι φορείς έτερων κουλτούρων. Η ενδυνάμωση της διαπολιτισμικής δεξιότητας αποσκοπεί στην προαγωγή ικανοτήτων και δεξιοτήτων, όπως ενσυναίσθηση γύρω από το κοινωνικό φαινόμενο της πολυπολιτισμικότητας, ανεκτικότητα, αποδοχή της ετερότητας, απαλλαγή από στερεοτυπικές και ρατσιστικές αντιλήψεις και διαχείριση των πολιτισμικών.

Ως επαγγελματίες που εμπλεκόμαστε σε επικοινωνία με άτομα από διαφορετικό υπόβαθρο, είναι εξαιρετικά σημαντικά τα εξής:

PLOUTOS

1. Να θεωρούμε τους ανθρώπους ίσους και να τους αντιμετωπίζουμε με σεβασμό και αξιοπρέπεια, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους (π.χ. εθνότητα, θρησκεία, φύλο, γλώσσα, αναπηρία κ.λπ.)·
2. Να προσπαθούμε να συμπεριλάβουμε όλες τις φωνές στις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις·
3. Να ακούμε προσεκτικά και να αποφεύγουμε τα απότομα, αρνητικά σχόλια για τις συμπεριφορές ανθρώπων με διαφορετικό πολιτισμικό ή/και γλωσσικό υπόβαθρο·
4. Να θέτουμε υπομονετικά ερωτήσεις για να επιβεβαιώσουμε το επιδιωκόμενο νόημα·
5. Να αναζητάμε και να παρέχουμε λεκτική και μη λεκτική ανατροφοδότηση για να διασφαλίσουμε ότι τα μηνύματα λαμβάνονται έχοντας το επιδιωκόμενο νόημα·
6. Να αναγνωρίζουμε ότι μπορεί να προκύψουν παρεξηγήσεις λόγω γλωσσικών ή/και πολιτισμικών διαφορών·
7. Να εκτιμούμε τη διαπολιτισμική συνεργασία και την ειρηνική διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις και την επίλυσή τους·
8. Να καταβάλουμε πραγματική προσπάθεια να μάθουμε για τη γλώσσα και τον πολιτισμό των ατόμων που κοινωνικοποιήθηκαν σε διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον.

(προσαρμοσμένα από την Jackson, 2014, σσ. 22-23)

Με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη αυτών των βασικών χαρακτηριστικών και δεξιοτήτων ενός ατόμου που επικοινωνεί διαπολιτισμικά με δεοντολογικό τρόπο, στο δεύτερο μισό αυτής της ενότητας θα διερευνήσουμε ορισμένες πτυχές της μη λεκτικής επικοινωνίας και πώς διαφέρουν μεταξύ των πολιτισμών, καθώς και τη διαχείριση της γλώσσας και των διαπολιτισμικών διαφορών.

3.4 Μη λεκτική διαπολιτισμική επικοινωνία

Όπως επιβεβαιώνει η Jackson (2014, σελ. 99), «για να μάθουμε να επικοινωνούμε αποτελεσματικά και με κατάλληλο τρόπο πρέπει να γνωρίζουμε τόσο τους λεκτικούς όσο και τους μη λεκτικούς κώδικες επικοινωνίας. Ακριβώς όπως οι λεκτικές μας συμπεριφορές επηρεάζονται από τη διαδικασία πολιτισμικής κοινωνικοποίησης, πολλές από τις μη λεκτικές μας ενέργειες επηρεάζονται από το πολιτισμικό μας υπόβαθρο».

Γιατί πρέπει να μελετήσουμε τη μη λεκτική επικοινωνία; Αρκετοί μελετητές πιστεύουν ότι είναι η πιο ισχυρή μορφή επικοινωνίας (Jackson, 2014). Ο ψυχολόγος Albert Mehrabian (1982), για παράδειγμα, υπολόγισε ότι το 93% του νοήματος μεταφέρεται μέσω μη λεκτικών καναλιών/συστημάτων επικοινωνίας, όπως:

 Παραγλώσσα (φωνητικές ενδείξεις)

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

- ✚ Κινητική (κίνηση του σώματος, εκφράσεις του προσώπου)
- ✚ Οφθαλμική (οπτική επαφή/κίνηση)
- ✚ Προξημική (κοινωνική απόσταση)
- ✚ Απτική (άγγιγμα)
- ✚ Οσφρητική (οσμή)
- ✚ Εμφάνιση και αντικείμενα
- ✚ Χρονημική (χρόνος)

(Jackson, 2014, σελ. 109)

Πιο πρόσφατα, οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι ο αριθμός αυτός είναι υπερεκτιμημένος (π.χ., Matsumoto & Hwang, 2012). Παρ' όλα αυτά, οι περισσότεροι συμφωνούν ότι ένα σημαντικό μέρος της επικοινωνίας μας είναι μη λεκτικό. Θα πρέπει να τονιστεί ότι οι μη λεκτικοί κώδικες που αναφέρονται παραπάνω:

- ✚ Μπορεί να είναι έμφυτοι ή επίκτητοι
- ✚ Μπορεί να είναι εκούσιοι ή ακούσιοι
- ✚ Μπορεί να είναι καθολικοί ή να εξαρτώνται από τον κάθε πολιτισμό
- ✚ Μπορεί να χρησιμοποιούνται σε διαφορετικό βαθμό από διαφορετικούς πολιτισμούς
- ✚ Μπορεί να εξαρτώνται από το πλαίσιο της επικοινωνίας.

(Jackson, 2014, σσ. 102-118)

Επιπλέον, η μη λεκτική γλώσσα μπορεί να χρησιμοποιηθεί, μεταξύ άλλων, για να δείξει συναισθήματα, να αντικαταστήσει/επαναλάβει/τονίσει λεκτικά μηνύματα, να μεταδώσει αμήχανα μηνύματα και να ρυθμίσει αλληλεπιδράσεις (Jackson, 2014, σσ. 102-118).

Ο Edward T. Hall (1976, 1983), ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, διεξήγαγε εκτεταμένη έρευνα στη μη λεκτική επικοινωνία μεταξύ των πολιτισμών. Πιο συγκεκριμένα, χώρισε τους πολιτισμούς σε δύο μεγάλους τύπους, τους πολιτισμούς *υψηλού πλαισίου* και *χαμηλού πλαισίου* (Jackson, 2014). Η *επικοινωνία υψηλού πλαισίου* είναι ένας τύπος επικοινωνίας όπου οι περισσότερες πληροφορίες μεταφέρονται σιωπηρά μέσω έμμεσων, μη λεκτικών μηνυμάτων (π.χ., παύσεις, σιωπές, χειρονομίες και αποφυγή οπτικής επαφής) και αμοιβαίας γνώσης αντί να εκφράζονται ρητά μέσω λεκτικών μηνυμάτων (Jackson, 2014, σελ. 94). Ο Hall (1981) διαπίστωσε ότι

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

αυτό το στυλ επικοινωνίας είναι σύνηθες σε έθνη με «κολεκτιβιστικό προσανατολισμό», όπως η Κίνα, η Ιαπωνία, το Μεξικό, η Νιγηρία και η Σαουδική Αραβία. Αντίθετα, στους *πολιτισμούς χαμηλού πλαισίου*, τα ρητά λεκτικά μηνύματα αποτελούν τον κανόνα. Σε αυτό το στυλ επικοινωνίας, οι απόψεις και οι επιθυμίες δηλώνονται άμεσα και η σαφήνεια του λόγου έχει μεγάλη αξία· με άλλα λόγια, οι άνθρωποι σε αυτούς τους πολιτισμούς «λένε τη γνώμη τους» ή «λένε τα πράγματα με το όνομά τους» (Jackson, 2014, σελ. 94). Ο Hall (1976) ισχυρίζεται ότι οι τύποι επικοινωνίας χαμηλού πλαισίου είναι διαδεδομένοι σε κράτη με πιο ατομικιστικό προσανατολισμό, π.χ. στην Αυστραλία, τον Καναδά, τη Σουηδία, τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ.

Θα επικεντρωθούμε τώρα σε έναν λιγότερο προφανή τύπο μη λεκτικής επικοινωνίας, δηλαδή στη *χρονημική*. Η *χρονημική* είναι η μελέτη του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι χρησιμοποιούν και δομούν τον χρόνο. Ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε και εκτιμούμε τον χρόνο, οργανώνουμε τον χρόνο μας και ανταποκρινόμαστε στον χρόνο επηρεάζει τη διαδικασία της επικοινωνίας. Για να περιπλέξουμε τα πράγματα, όλα αυτά τα στοιχεία μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το πολιτισμικό περιβάλλον και με το τι έχουν συνηθίσει τα άτομα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κοινωνικοποίησης (Jackson, 2014, σελ. 123).

Σύμφωνα με τους Hall και Hall (1990), οι πολιτισμοί συνήθως χωρίζονται σε προσανατολισμούς σύο χρονικών συστημάτων: *μονοχρονικούς* και *πολυχρονικούς* (Jackson, 2014, σελ. 123). Στους μονοχρονικούς πολιτισμούς (π.χ. Καναδάς, Ηνωμένες Πολιτείες, βόρεια Ευρώπη, Αγγλία, Γερμανία, ανατολική Ασία, Ιαπωνία κ.λπ.) οι άνθρωποι τείνουν/μπορούν να κάνουν ένα πράγμα κάθε φορά, επικεντρώνονται σε ό,τι κάνουν, παίρνουν σοβαρά τις προθεσμίες και τα χρονοδιαγράμματα, τηρούν τα σχέδιά τους και δίνουν έμφαση στη συνέπεια. Ο χρόνος είναι ουσιαστικά ένα εμπόρευμα, εξ ου και η κοινή ρήση 'ο χρόνος είναι χρήμα' (Jackson, 2014, σελ. 123-24). Αντιθέτως, στους *πολυχρονικούς πολιτισμούς* (π.χ. λατινοαμερικάνικοι, αφρικανικοί, ασιατικοί και αραβικοί πολιτισμοί) οι άνθρωποι έχουν μια πολύ πιο χαλαρή, ρευστή και ευέλικτη στάση απέναντι στον χρόνο· μπορούν να κάνουν πολλά πράγματα ταυτόχρονα, να μη συγκεντρώνονται ιδιαίτερα, να δυσκολεύονται να τηρήσουν ένα αυστηρό πρόγραμμα, να αλλάζουν συχνά σχέδια και να αργούν συχνά σε συναντήσεις (Jackson, 2014, σελ. 124).

Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι διαπολιτισμικές συγκρούσεις μπορεί να προκύψουν όταν αλληλεπιδρούν (Jackson, 2014, σελ. 124). Η *θεωρία της παραβίασης της μη λεκτικής προσδοκίας* (Burgoon, 1978) υποστηρίζει ότι κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κοινωνικοποίησης δημιουργούμε προσδοκίες (κυρίως υποσυνείδητες) σχετικά με το πώς θα πρέπει να συμπεριφέρονται οι άλλοι μη λεκτικά σε συγκεκριμένες καταστάσεις και πλαίσια. Όταν αυτές οι προσδοκίες παραβιάζονται,

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

τείνουμε να αντιδρούμε με συγκεκριμένους τρόπους (Jackson, 2014, σελ. 124). Για παράδειγμα, «όταν κάποιος στέκεται πολύ κοντά μας ή μας κοιτάζει περισσότερο απ' ό,τι έχουμε συνηθίσει, είναι πιθανό να νιώθουμε άβολα ή ακόμα και ότι απειλούμαστε· μπορεί να δούμε αρνητικά αυτό το άτομο και τη σχέση. Μπορεί να επεκτείνουμε αυτή την αντίληψη σε όσα άτομα θεωρούμε ότι ανήκουν στον ίδιο πολιτισμό» (Jackson, 2014, σσ. 124-125).

Ο παρακάτω κατάλογος περιλαμβάνει ορισμένες από τις πρακτικές προτάσεις της Jackson (2014, σελ. 125) για τη βελτιστοποίηση της μη λεκτικής διάστασης στις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις, κάτι που θα μας βοηθήσει να αναπτύξουμε τη *μη λεκτική διαπολιτισμική επικοινωνιακή ικανότητα*:

- ✚ Να αποκτήσουμε μεγαλύτερη επίγνωση της δικής σας μη λεκτικής συμπεριφοράς· είναι σημαντικό να ζητάμε ανατροφοδότηση ειδικά για τη γλώσσα του σώματος σε (πραγματικές και προσομοιωμένες) εργασίες διερμηνείας.
- ✚ Να αντιληφθούμε ότι οι άνθρωποι επικοινωνούν σε πολλά επίπεδα. Να δίνουμε προσοχή στα μη λεκτικά μέσα επικοινωνίας (π.χ. ένταση και τόνος φωνής, οπτική επαφή, εκφράσεις του προσώπου, στάση του σώματος, βλέμμα και εμφάνιση).
- ✚ Στις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις, να παρατηρούμε τις μη λεκτικές συμπεριφορές των επικοινωνιακών μας εταίρων και να ελέγχουμε αν η μη λεκτική τους επικοινωνία μας λέει αν μας καταλαβαίνουν ή όχι.
- ✚ Να είμαστε πιο ευαισθητοποιημένοι στον τρόπο με τον οποίο άτομα από διαφορετικούς πολιτισμούς επικοινωνούν μη λεκτικά. Στις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις, ζητάμε λεκτικές διευκρινίσεις αντί να βιαζόμαστε να κρίνουμε. Επίσης, να μην θεωρούμε δεδομένο ότι η μη λεκτική μας επικοινωνία θα ερμηνευθεί όπως την εννοούμε. Εάν έχουμε αμφιβολίες, πρέπει να χρησιμοποιούμε λεκτικούς ελέγχους.

Ας περάσουμε τώρα στο τελευταίο φαινόμενο που θα εξετάσουμε σε αυτή την ενότητα, τις *διαπολιτισμικές συγκρούσεις*.

3.5 Διαχείριση λεκτικών και διαπολιτισμικών συγκρούσεων

Ερωτήσεις προθέρμανσης για την τάξη:

- ✚ Ποια πιστεύετε ότι είναι τα βασικά χαρακτηριστικά μιας σύγκρουσης;
- ✚ Σκεφτείτε μια κατάσταση διαπολιτισμικής σύγκρουσης που έχετε βιώσει. Τι αφορούσε; Πώς διαχειριστήκατε τη σύγκρουση; Πώς επηρέασε τη συμπεριφορά σας το γλωσσικό ή/και πολιτισμικό σας υπόβαθρο; [εδώ ο εκπαιδευτής μπορεί επίσης να επανέλθει στο υλικό της προηγούμενης άσκησης προθέρμανσης, καθώς ορισμένες από τις εμπειρίες που μοιράζονται

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

οι εκπαιδευόμενοι με την υπόλοιπη τάξη μπορεί να απεικονίζουν διαπολιτισμικές συγκρούσεις].

Υπάρχουν πολλοί ορισμοί της *σύγκρουσης*. Ένας από αυτούς που αναφέρονται πιο συχνά είναι του Mortensen (1974, σελ. 93), ο οποίος ορίζει τη σύγκρουση απλά ως «μια εκφρασμένη διαμάχη για ασύμβατα συμφέροντα στην κατανομή περιορισμένων πόρων» (όπως αναφέρεται στην Jackson, 2014, σελ. 250). Η σύγκρουση μπορεί να λάβει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες μορφές: ενδοπολιτισμική, διαπολιτισμική, διαπροσωπική, διαομαδική, έμφυλη, διαφυλετική, διεθντική, διαθρησκευτική, διαγενεακή και οργανωτική (Jackson, 2014, σελ. 251-56).

Οι αντιλήψεις και οι προσεγγίσεις των συγκρούσεων διαφέρουν σημαντικά μεταξύ πολιτισμών. Σε κολεκτιβιστικά πλαίσια (π.χ. Κίνα, Ιαπωνία) δίνεται προτεραιότητα στις ανάγκες των ομάδων και η σύγκρουση θεωρείται γενικά επιβλαβής, ενώ σε ατομικιστικά πλαίσια (π.χ. Γερμανία, ΗΠΑ), όπου δίνεται έμφαση στην αυτοδυναμία και την ανεξαρτησία, η σύγκρουση τείνει να προσεγγίζεται άμεσα και θα μπορούσε να θεωρηθεί ακόμη και θετική (Jackson, 2014, σελ. 259). Ο Hammer (2004, 2005) επινόησε το *μοντέλο διαπολιτισμικού τύπου σύγκρουσης* που παρουσιάζεται παρακάτω (σχήμα προσαρμοσμένο από Jackson, 2014, σελ. 261). Το μοντέλο αυτό βασίζεται σε δύο βασικές διαστάσεις που, όπως υποστηρίζει, επηρεάζονται από τις πολιτισμικές αξίες και πεποιθήσεις: (1) ο βαθμός αμεσότητας κατά την αντιμετώπιση των συγκρούσεων (*τύπος άμεσης σύγκρουσης* έναντι *τύπου έμμεσης σύγκρουσης*) και (2) οι αποκλίνοντες τρόποι αντιμετώπισης της συναισθηματικής διάστασης της συγκρουσιακής αλληλεπίδρασης (*συναισθηματικά εκδηλωτικός τύπος* έναντι *συναισθηματικά συγκρατημένου τύπου*). Αυτές οι αντιδράσεις συνδέονται επίσης με τα προαναφερθέντα πρότυπα επικοινωνίας *υψηλού-χαμηλού πλαισίου*.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

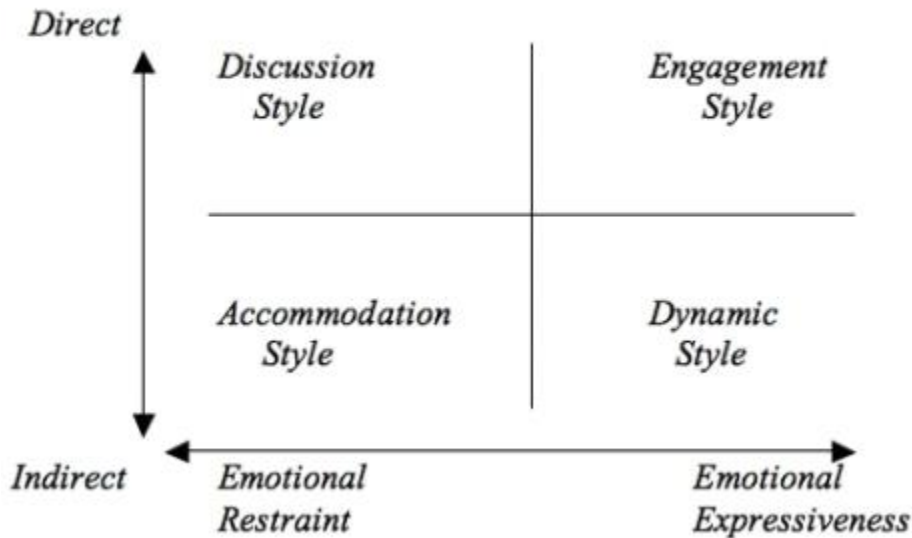

PloutosProject

A Model of Intercultural Conflict Style

Το *διαλεκτικό στυλ* (*discussion style*) χαρακτηρίζεται από μια λεκτικά άμεση προσέγγιση των συγκρουσιακών καταστάσεων που μετριάζεται από μια συναισθηματικά συγκρατημένη αντίδραση. Όπως εξηγεί η Jackson (2014, σελ. 261), «οι άνθρωποι προτιμούν να συζητούν με ηρεμία τις διαφωνίες σε ένα διαλογικό, ανεπίσημο στυλ, βασιζόμενοι στα γεγονότα όποτε είναι δυνατόν και όχι στα προσωπικά συναισθήματα». Το διαλεκτικό στυλ χρησιμοποιείται ευρέως από τους Βορειοευρωπαίους, τους Αμερικανούς και τους Αυστραλούς.

Το *στυλ εμπλοκής* (*engagement style*) αντιπροσωπεύει μια πιο άμεση και συγκρουσιακή προσέγγιση στη διαχείριση των συγκρούσεων. Εδώ, «η επίδειξη έντονων λεκτικών και μη λεκτικών εκφράσεων συναισθημάτων θεωρείται αποδεκτός τρόπος για να δείξει κανείς την ειλικρίνεια, το ενδιαφέρον και την προθυμία του να εργαστεί σκληρά και να επιλύσει τη σύγκρουση» (Jackson, 2014, σελ. 261). Αυτό το στυλ σύγκρουσης έχει συνδεθεί με τους Αφροαμερικανούς, τους Νοτιοευρωπαίους και, σε κάποιο βαθμό, τους Ρώσους.

Το *συμβιβαστικό στυλ* (*accommodation style*) χαρακτηρίζεται από μια πιο έμμεση και συναισθηματικά συγκρατημένη προσέγγιση: «για να αποτρέψουν την κλιμάκωση μιας διαφοράς, οι άνθρωποι που χρησιμοποιούν αυτό το στυλ χρησιμοποιούν διαφορούμενη γλώσσα, σιωπή και αποφυγή» (Jackson, 2014, σελ. 261). Ο έλεγχος της έκφρασης των συναισθημάτων θεωρείται απαραίτητος για τη διατήρηση της διαπροσωπικής αρμονίας μεταξύ των μερών. Επιπλέον, μπορεί να ζητηθεί η εμπλοκή μεσαζόντων (π.χ. κοινός φίλος, συνάδελφοι) ή διαμεσολαβητών διαχείρισης της σύγκρουσης. Οι Λατινοαμερικάνοι, οι Ινδιάνοι της Αμερικής και οι Ασιάτες έχει διαπιστωθεί ότι

PLOUTOS

προτιμούν αυτό το στυλ διαχείρισης συγκρούσεων.

Τέλος, το *δυναμικό στυλ (dynamic style)* περιλαμβάνει τη χρήση έμμεσων στρατηγικών και συναισθηματικά έντονης έκφρασης στη διαχείριση και επίλυση συγκρούσεων. Μάλιστα, όπως παρατηρεί ο Hammer (2005), η αξιοπιστία κάθε μέρους συνδέεται με τον βαθμό συναισθηματικής εκφραστικότητας. Γλωσσικά μέσα, όπως οι υπερβολές και οι μεταφορές, καθώς και η διαφορούμενη γλώσσα, η αφήγηση ιστοριών και η διαμεσολάβηση τρίτων μερών, χρησιμοποιούνται συχνά από τα άτομα που υιοθετούν το δυναμικό στυλ (Jackson, 2014, σελ. 262). Το δυναμικό στυλ μπορεί να είναι η προτιμώμενη επιλογή των Αράβων σε καταστάσεις σύγκρουσης.

Φυσικά, ατομικοί παράγοντες σίγουρα επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο διαχειριζόμαστε τις συγκρούσεις (Jackson, 2014, σελ. 262). Όπως τονίζουν αρκετοί μελετητές, πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί όσον αφορά τις γενικεύσεις σχετικά με τους πολιτισμούς και τους τύπους σύγκρουσης, καθώς μπορεί κάλλιστα να οδηγήσουν σε δημιουργία στερεοτύπων. Σύμφωνα με τη Jackson (2014, σελ. 263):

Οι πολιτισμοί είναι πολύπλοκοι και δυναμικοί. Καθώς οι συνθήκες αλλάζουν, τα άτομα και οι κοινότητες προσαρμόζουν τη χρήση της γλώσσας, τη μη λεκτική συμπεριφορά, τις στρατηγικές επικοινωνίας και τους τύπους σύγκρουσης. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα άτομα μπορεί να διαφοροποιούν τις αντιδράσεις τους σε διαφωνίες και συγκρούσεις ανάλογα με το περιβάλλον και την κατάσταση (π.χ. τη γλώσσα που χρησιμοποιείται, την ιδιότητα και τη θέση του διαφωνούντος, το βαθμό εξοικείωσης με τα εμπλεκόμενα μέρη, το επίπεδο τυπικότητας κ.λπ.).

Επίσης, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι ένα άτομο μπορεί να μετακινείται μεταξύ διαφορετικών τύπων σύγκρουσης, καθώς εκτυλίσσεται μια συγκεκριμένη κατάσταση σύγκρουσης.

Προτεινόμενες ασκήσεις

Διερμηνεία σε πολιτισμικά δεσμευμένες έννοιες. Στον ιστότοπο του έργου CLIMB
<https://www.unco.edu/project-climb/toolkit/skill-development/general-cultural-concepts.aspx>

Παρακολουθήστε το ακόλουθο βίντεο από τη σειρά *Master Chef Canada*:

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

[MC Canada: από την αρχή μέχρι 01:20](#)

Απαντήστε στις ερωτήσεις με βάση συγκεκριμένα στοιχεία από το κλιπ:

1. Σε ποιο βαθμό η αλληλεπίδραση μεταξύ της Line και της Jen ταιριάζει με τον ορισμό της σύγκρουσης του Mortensen (1974); Ποιο(-α) είδος(-α) σύγκρουσης αντιπροσωπεύει;
2. Ποιο(α) συλ(α) σύγκρουσης μπορείτε να αναγνωρίσετε ακολουθώντας το μοντέλο του Hammer (2004/2005); Σε ποιο βαθμό το μοντέλο του μπορεί να καλύψει τη σύγκρουση που παρουσιάζεται εδώ;
3. Πώς εκφράζεται η σύγκρουση μέσω της μη λεκτικής επικοινωνίας από καθένα από τα εμπλεκόμενα μέρη; Αναφερθείτε στις εκδηλώσεις συγκεκριμένων τύπων μη λεκτικής επικοινωνίας.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Berry, J.W. et al. (2011). *Cross-cultural Psychology: Research and Applications*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Burgoon, J.K. (1978). A communication model of personal space violation: explicitation and an initial test. *Human Communication Research* (4), 129-142.
- Hall, E.T. (1959). *The Silent Language*. New York: Doubleday.
- Hall, E.T. (1966). *The Hidden Dimension*. New York: Doubleday.
- Hall, E.T., & Hall, M.R. (1990). *Understanding Cultural Differences: Germans, French and Americans*. Boston: Intercultural Press.
- Hammer, M.R. (2005). The Intercultural Conflict Style Inventory: A conceptual framework and measure of intercultural conflict resolution approaches. *International Journal of Intercultural Relations* 29, 675–695.
- Jackson, J. (2014). *Introducing Language and Intercultural Communication*. Oxon and New York: Routledge
- Mehrabian, A. (1982). *Nonverbal Communication*. Chicago: Aldine.
- Mortensen, C.D. (1974). A transactional paradigm of social conflict. In G.R. Miller & H.W. Simmons (Eds.), *Face of Politics in the 1990s* (σσ. 160-72). London: Lawrence and Wishart.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

- Müller-Jacquier, B. (2004). Intercultural Communication. In M. Byram (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Language Learning and Teaching* (σσ. 295-97). London & New York: Routledge.
- Project CLIMB (University of Northern Colorado). (2021, March). *General Interpreting Skill Development: Interpreting Culturally Bound Concepts*. <https://www.unco.edu/project-climb/toolkit/skill-development/general-cultural-concepts.aspx>.
- Rogers, E.M., & Steinfatt, T.M. (1999). *Intercultural Communication*. Prospect Heights, ILL: Waveland Press.
- Παπαδοπούλου, Β., Κεσίδου, Α. & Σταυρίδου-Bausewein, Γ. (2005). Η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας στην αρχική εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: η περίπτωση μιας πιλοτικής εφαρμογής. Στο *Πρακτικά 1Α' διεθνούς συνεδρίου Το Σχολείο και η Κοινωνία της Πληροφορίας και της Πολυπολιτισμικότητας, 21, 22 και 23 Οκτωβρίου 2005* (σσ.779-787). Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 4

Δεοντολογία της Κοινοτικής Διερμηνείας

Mette Rudvin

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Τις έννοιες της
ηθικής και της
δεοντολογίας

Γιατί τα επαγγέλματα
χρειάζονται κώδικες
δεοντολογίας

Πώς στηρίζει έναν
διερμηνέα ένα
αναγνωρισμένο επάγγελμα

Την έννοια της
δεοντολογίας στο
δημόσιο χώρο και στα
επαγγέλματα

Την πολυπλοκότητα
της διερμηνείας και
τη δυσκολία
εύρεσης της
'τέλειας λύσης'

Τις βασικές αρχές της
δεοντολογίας στην
ΚΔ, που είναι η
ακρίβεια, η
ουδετερότητα, η
εμπιστευτικότητα

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

4.1 Ηθική φιλοσοφία¹⁰

Πριν ξεκινήσουμε τη συζήτηση σχετικά με τη δεοντολογία της διερμηνείας – και ειδικά της κοινοτικής διερμηνείας – καλό θα ήταν να σκεφτούμε τι είναι η δεοντολογία και γιατί είναι απαραίτητη τόσο για τις επαγγελματικές και κοινωνικές ομάδες όσο και για τα άτομα.

4.1.1 'Ηθική' έναντι 'δεοντολογίας'

Η λέξη 'ηθική' μοιάζει πολύ με τη λέξη και την έννοια της 'δεοντολογίας' και ορισμένες φορές χρησιμοποιούνται ως συνώνυμες, καθώς και οι δύο αναφέρονται σε αρχές που διέπουν τη συμπεριφορά των ανθρώπων στις σχέσεις τους με άλλους ανθρώπους. Παρόλο που επικαλύπτονται σε πολλά σημεία, η λέξη 'ηθική' χρησιμοποιείται περισσότερο για να αναφερθεί στην ιδιωτική και ατομική σφαίρα των ανθρώπων και έχει μια ισχυρή κανονιστική χροιά.

4.1.2 Ηθική φιλοσοφία

Η ηθική φιλοσοφία είναι ο κλάδος της φιλοσοφίας που αναλύει τον τρόπο με τον οποίο *θα έπρεπε* να ζουν τα άτομα, προκειμένου να διατηρείται η ομαλή λειτουργία της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η προστασία του ατόμου και των κοινοτήτων. Η ηθική φιλοσοφία αποτελεί διακριτό πεδίο έρευνας στη Δυτική φιλοσοφική παράδοση, ξεκινώντας από τα έργα των μεγάλων Ελλήνων φιλοσόφων ή, και πριν από αυτά, σε άλλες παραδόσεις (όπως η κινεζική φιλοσοφική παράδοση). Μελετά τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζουμε κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το τι προσδοκίες υπάρχουν για τις ενέργειες – ή την αδράνεια – των ατόμων. Η ηθική φιλοσοφία είναι επίσης μια 'μετα-επιστήμη', καθώς αναλύει τη δική της ιστορική και επιστημονική πορεία, διερευνώντας πώς διαφορετικές κοινωνίες έχουν διατυπώσει και υιοθετήσει ηθικές κατευθυντήριες γραμμές, αλλά και ποια μοντέλα φιλοσοφίας (π.χ. ωφελιμισμός, δεοντολογία (deontology), ηθική της αρετής (virtue ethics)) είναι πιο αποτελεσματικά και ισχυρά.

Στον σύγχρονο κόσμο, έχουμε δημιουργήσει 'τακτοποιημένες' μακρο-κατηγορίες που διακρίνουν μεταξύ εννοιών όπως ηθική, δεοντολογία, κανόνες και θρησκεία, οι οποίες σχετίζονται με το τι *θα έπρεπε* να κάνουν τα άτομα.¹¹ Εφαρμόζουμε τη δεοντολογία σε εκείνες τις συλλογικές πρακτικές στον

¹⁰ Σχετικά με την ηθική φιλοσοφία και τη δεοντολογία στη φιλοσοφία βλέπε Finnis 2018, Graham 2011, Hursthouse 2016, Kermit 2007, Kleinig 2013, MacIntyre 2002, Singer 1993, Warburton 2013, Wong 2017. Σχετικά με τη δεοντολογία στη διερμηνεία, βλέπε Floros 2011, Inghilleri 2009 και 2012, Kalina 2015, Koskinen, K. (2000), Mendoza 2012, Ozolins 2014 και 2015, Pym 2001, 2010, 2012, Rudvin 2019, Swabey 2017, Zwischenberger 2016.

¹¹ Αν και υπάρχει μια ισχυρή και φυσική αλληλεπικάλυψη με τη θρησκεία – η οποία θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια μορφή κανονιστικής φιλοσοφίας – και τη μελέτη της ηθικής και της δεοντολογίας, η σύγχρονη Δυτική παράδοση έχει καθιερώσει μια πολύ αυστηρή διάκριση μεταξύ του κοσμικού και του μεταφυσικού χώρου, ενώ σε προηγούμενες

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

δημόσιο χώρο που στηρίζουν, κατά κανόνα, τις θεμελιώδεις δομές των σύγχρονων κοινωνιών: ποινική δικαιοσύνη, ιατρική, κοινωνική πρόνοια, διακυβέρνηση, οικονομικά, εκπαίδευση, περιβαλλοντικές πολιτικές, δικαιώματα των ζώων, μέσα μαζικής ενημέρωσης/δημοσιογραφία, εχθροπραξίες, βιομηχανία, απασχόληση και εργασία και τα επαγγέλματα.

Ο τρόπος και ο βαθμός ρύθμισης και 'αστυνόμευσης' των δεοντολογικών εντολών ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό από τομέα σε τομέα και από περίπτωση σε περίπτωση, καλύπτοντας από ποινικές διαδικασίες και λιγότερο ή περισσότερο τυπικές διαδικασίες επίλυσης συγκρούσεων μέχρι και μια πληθώρα άτυπων τρόπων συνεργατικής επίλυσης προβλημάτων. Αναπόφευκτα, θα αντιμετωπίσουμε πολλές 'γκρίζες ζώνες', όπου θα υπάρχουν διαφωνίες σχετικά με το τι είναι (αντι)δεοντολογικό και οι διαφωνίες αυτές θα απαιτούν διάλογο, συζήτηση, διαμεσολάβηση και άλλα παρόμοια, προκειμένου να επιτευχθεί λύση. Συχνά, όμως, θα υπάρχουν καταστάσεις που δεν έχουν λύσεις, όπου θα πρέπει να αξιολογήσουμε (με ωφελιμιστικό τρόπο) ποια επιλογή (που δεν θα είναι η τέλεια) προκαλεί τη μικρότερη ζημιά και το μεγαλύτερο καλό.

Αυτό που μας ενδιαφέρει εδώ, στο πλαίσιο των πρακτικών που υιοθετούνται στις κοινότητες και στους εργασιακούς χώρους, είναι η επαγγελματική δεοντολογία, δηλαδή πώς τα άτομα, και οι ομάδες ατόμων, διαπραγματεύονται τις ενέργειές τους στον εργασιακό χώρο προκειμένου να μεγιστοποιήσουν το όφελος και να ελαχιστοποιήσουν τη ζημιά. Και πάλι, συχνά θα υπάρχουν διαφωνίες σχετικά με το ποιες λύσεις είναι οι καλύτερες και, συχνά, δεν θα υπάρχει βέλτιστη λύση.

4.2 Δεοντολογία στα επαγγέλματα¹²

Όλα τα 'κλασικά' επαγγέλματα (ιδίως εκείνα που σχετίζονται με το δίκαιο, την ιατρική και τη θεολογία) έχουν σαφώς καθορισμένες ιδέες σχετικά με τη δεοντολογία· μάλιστα, είναι ζωτικής σημασίας να έχουν ένα σαφές σύνολο κανόνων που εκφράζεται σε έναν επίσημο *κώδικα δεοντολογίας*. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τα επαγγέλματα που κρίνουν αποφάσεις ζωής και θανάτου ή αποφάσεις που επηρεάζουν βαθύτατα τη ζωή των ανθρώπων. Το επάγγελμα του ιατρού – που μπορεί δυνητικά να κάνει πολύ κακό αλλά και καλό – χρειάζεται ένα σύνολο ηθικών κατευθυντήριων γραμμών ακριβώς για να βοηθήσει τους ανθρώπους να λάβουν σημαντικές ευεργετικές αποφάσεις αλλά και για να μην προκαλέσουν βλάβη. Όσο μεγαλύτερη είναι η δυνητική ζημιά που μπορεί να προκαλέσει ένας επαγγελματίας, τόσο περισσότερο το επάγγελμα αυτό – και οι επαγγελματίες – χρειάζεται ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών για να τους βοηθήσουν να αποφύγουν τη βλάβη.

εποχές στη Δύση, και σε πολλούς πολιτισμούς του παγκόσμιου Νότου και της Ανατολής σήμερα, η 'ηθική' και η 'δεοντολογία' εμπίπτουν στην ευρύτερη κατηγορία της θρησκείας.

¹² Για μια εκτενή γενική προσέγγιση, βλέπε το θεμελιώδες έργο του Freidson (1994).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Το κατά πόσον κάθε στοιχείο του κώδικα δεοντολογίας θα πρέπει να θεωρείται εξ ολοκλήρου κανονιστικό ή περισσότερο καθοδηγητικό (ή κάπου στο φάσμα από νομικά δεσμευτικό έως ‘απλή’ σύσταση) θα διαφέρει ανάλογα με την περίπτωση. Το κατά πόσον ένας δεοντολογικός κανόνας είναι νομικά δεσμευτικός (για παράδειγμα να ‘μην προκαλείται θάνατος’ ή να μην ‘ιδιοποιείται κάποιος την περιουσία κάποιου άλλου’) είναι τελικά θέμα κρίσης των δικαστηρίων και των δικαστικών αρχών, εάν και εφόσον προκύψει κάποιο πρόβλημα (βλ. παρακάτω). Αυτές οι καταστάσεις δημιουργούν τα κλασικά διλήμματα, όπως το ‘το δίλημμα του τρένου’¹³: είναι ‘καλύτερη’ η σκόπιμη πρόκληση ενός θανάτου από την πρόληψη πολλών θανάτων;

4.2.1 Η υποστήριξη ενός επαγγέλματος βοηθά τον επαγγελματία να λαμβάνει δεοντολογικά σωστές αποφάσεις

Εάν ένα επάγγελμα δεν έχει διατυπωμένο κώδικα δεοντολογίας, ο μεμονωμένος επαγγελματίας θα δυσκολευτεί περισσότερο, καθώς θα αναγκαστεί να λαμβάνει σημαντικές αποφάσεις μόνος του και να φέρει τη συνολική ευθύνη για κάθε δεδομένη απόφαση χωρίς να αισθάνεται ότι είναι μέλος μιας επαγγελματικής κοινότητας. Η υποστήριξη που προέρχεται από την ένταξη σε μια αναγνωρισμένη επαγγελματική ομάδα είναι ιδιαίτερα ευεργετική, διότι ο επαγγελματίας μπορεί να βασιστεί και να ανατρέξει σε αυτούς τους κανόνες ή/και τις κατευθυντήριες γραμμές. Ένας κώδικας δεοντολογίας είναι, επομένως, ένα εργαλείο επίλυσης προβλημάτων· θα μετριάσει μέρος του βάρους της ατομικής ευθύνης και θα καταστήσει δυνατή τη λήψη δύσκολων αποφάσεων γρήγορα, σωστά και με λιγότερη αγωνία.

Επιπλέον, εάν ένα συγκεκριμένο επάγγελμα έχει έναν διατυπωμένο κώδικα δεοντολογίας, η ευρύτερη κοινότητα θα γνωρίζει καλύτερα τι κάνει το συγκεκριμένο επάγγελμα. Οι προσδοκίες μπορούν να ικανοποιηθούν με μεγαλύτερη σαφήνεια, διαφάνεια και συμφωνία σχετικά με τους στόχους της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Όταν ένα επάγγελμα είναι αναγνωρισμένο, διέπεται από σαφήνεια, σεβασμό, κύρος και, κυρίως, *εμπιστοσύνη*, εμπιστοσύνη ότι ο επαγγελματίας θα τελέσει το καθήκον του σωστά, εμπιστευτικά και δεοντολογικά σύμφωνα όχι απλώς με έναν θεωρητικό κώδικα δεοντολογίας, αλλά με το τι είναι πιο επωφελές για όλους τους εμπλεκόμενους. Η εξοικείωση με έναν κώδικα δεοντολογίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης θα βοηθήσει τον διερμηνέα να λαμβάνει γρήγορες αποφάσεις όταν αντιμετωπίζει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα. Έτσι, ένας κώδικας δεοντολογίας είναι ένας χρήσιμος οδηγός που παρέχει στους διερμηνείς κανόνες, στρατηγικές και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν, ενώ η ευθύνη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ανήκει πλέον σε μια ολόκληρη κοινότητα συναδέλφων.

¹³ <https://yourearticles.com/psychologia/trolley-problem-to-dillhma-tou-trenou/>.

4.3 Η κοινοτική διερμηνεία ως ένα εδραιωμένο επάγγελμα¹⁴

Τα εδραιωμένα, παραδοσιακά επαγγέλματα, όπως της δικηγορίας και της ιατρικής, έχουν πιο ισχυρούς και πιο καλά καθορισμένους κώδικες δεοντολογίας από ό,τι τα νεότερα και λιγότερο οργανωμένα επαγγέλματα. Η κοινοτική διερμηνεία δεν είναι ακόμη ένα πλήρως αναγνωρισμένο επάγγελμα, οπότε οι κώδικες δεοντολογίας είναι ακόμη πιο χρήσιμοι, προκειμένου να γίνουν επιλογές και να δικαιολογηθούν δύσκολες αποφάσεις. Υπάρχουν πολλοί λόγοι που η κοινοτική διερμηνεία δεν είναι (ακόμη) ένα καθιερωμένο επάγγελμα· ορισμένοι συνδέονται με το γεγονός ότι αναγνωρίστηκε στην ευρύτερη κοινότητα και στον ακαδημαϊκό χώρο πολύ πρόσφατα, κατά τη δεκαετία του 1980, αλλά και ότι θεωρείται ως μια 'φυσική δεξιότητα' που μπορεί να ασκήσει οποιοσδήποτε διαθέτει τους κατάλληλους γλωσσικούς συνδυασμούς.

Ένας κώδικας δεοντολογίας είναι ένας χρήσιμος οδηγός που παρέχει στους διερμηνείς κανόνες, στρατηγικές και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν, προκειμένου να εκπροσωπούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον ρόλο τους, να συμπεριφέρονται επαγγελματικά απέναντι στους πελάτες τους και να θέτουν πρότυπα προς όφελος του επαγγέλματός τους. Δεδομένου ότι το επάγγελμα των κοινοτικών διερμηνέων συχνά στερείται έγκυρης υποχρεωτικής εκπαίδευσης, οι κώδικες βοηθούν τους επαγγελματίες να κάνουν δύσκολες επιλογές και να δικαιολογούν δύσκολες αποφάσεις. Αποτελούν άμεση και συνεχή υπενθύμιση των δεοντολογικών κριτηρίων που πρέπει να τηρεί κάθε επαγγελματίας διερμηνέας.

4.3.1 Γιατί είναι τόσο δύσκολη η μετάφραση; Ταξινόμηση εννοιών και όρων σε διαφορετικές γλώσσες. Πώς αυτό περιπλέκει την κοινοτική διερμηνεία;

Η φύση της διερμηνείας – που νοείται ως προφορική μετάφραση – θεωρείται συχνά ως ένα φυσικό γνωστικό φαινόμενο που δεν απαιτεί ισχυρό εκπαιδευτικό υπόβαθρο. Αντίθετα, θεωρείται συχνά ως μια διαισθητική δεξιότητα που μπορεί να κατακτήσει κάθε άτομο που κατέχει επαρκώς περισσότερες από μία γλώσσες, και έτσι δεν απαιτείται ο δομικός μηχανισμός των καθιερωμένων επαγγελματιών (κατάρτιση, πιστοποίηση, επαρκής αμοιβή, κοινωνική αναγνώριση, ελεγχόμενες προσλήψεις και

¹⁴ Εδώ είναι απαραίτητο να αναφερθούμε στον όρο 'διερμηνεία διαλόγου', ο οποίος αναφέρεται απλώς στον τρόπο απλής διαδοχικής διερμηνείας μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων που συμμετέχουν σε διάλογο (συνομιλία) σε δύο ή περισσότερες γλώσσες, ο οποίος μεταφράζεται (προφορικά) από έναν διερμηνέα. Για την κοινοτική διερμηνεία γενικότερα βλέπε Hale 2007, Corsellis 2008, Angelelli 2004. Για την κοινοτική διερμηνεία ως αναδυόμενο επάγγελμα βλέπε Pöchhacker 2004, Pöchhacker and Schlesinger 2002, Wadensjö, 1998, Mikkelsen 1996 και 1999, Roberts et al 2000. Για την κοινοτική διερμηνεία στο πλαίσιο των επαγγελματιών, βλέπε Mikkelsen και Jourdenais 2015, Rudvin 2015.

PLOUTOS

ελεγχόμενα πρότυπα ποιότητας).

Επιπλέον, από την ίδια τη φύση της, η διερμηνεία είναι ενίοτε επισφαλής, επειδή ακροβατεί στα όρια – εννοιολογικά, ορολογικά, πολιτισμικά, λειτουργικά – ανάμεσα σε δύο κώδικες επικοινωνίας, δηλαδή δύο γλώσσες που ενσωματώνουν διαφορετικές εννοιολογικές και ορολογικές ταξινομήσεις. Με άλλα λόγια, οι γλώσσες ταξινομούν και συνεπώς ονομάζουν τα πράγματα με διαφορετικό τρόπο: το 'μπλε' σε μια γλώσσα θα είναι γνωστό και θα καλείται με περισσότερα από ένα ονόματα – όπως 'πράσινο' – που καλύπτουν όλες τις αποχρώσεις κοντά στο μπλε. Όσο πιο αφηρημένη και άυλη είναι μια έννοια (και η ονοματολογία της, δηλαδή η λέξη με την οποία καλείται), τόσο πιο δύσκολο θα είναι να βρεθεί μια ακριβής αντιστοιχία.

Υπάρχουν όμως και άλλες επιπλοκές: Οι γλώσσες και οι πολιτισμοί – με τον τρόπο που διαρθρώνουν τους θεσμούς τους – έχουν διαφορετικούς τρόπους οργάνωσης της κοινωνίας· ένα καλό παράδειγμα είναι το σύστημα δικαιοσύνης. Επειδή οργανώνονται με διαφορετικό τρόπο, δεν υπάρχει πάντα μια ακριβής αντιστοιχία μεταξύ εννοιών και λέξεων από έναν πολιτισμό και μια γλώσσα σε μια άλλη. Αυτό καθιστά τη μετάφραση μερικές φορές αδύνατη και ο διερμηνέας πρέπει να πάρει μια ενεργή απόφαση να δημιουργήσει μια σύνδεση, μέσω επεξήγησης ή παράφρασης ή άλλων στρατηγικών, που να έχει νόημα για τον αναγνώστη/ακροατή-στόχο.

Σε αυτό έρχεται να προστεθεί ένας ακόμη περιορισμός, δηλαδή ότι κάθε άνθρωπος θα ερμηνεύσει/κατανοήσει μια έννοια και την προκύπτουσα λέξη ελαφρώς διαφορετικά· εδώ, μιλάμε φυσικά για το ατομικό και υποκειμενικό φίλτρο κάθε μεταφραστή/διερμηνέα. Ωστόσο, αν όλοι μας κατανοούσαμε τα πράγματα εντελώς διαφορετικά, οι άνθρωποι δεν θα ήταν σε θέση να επικοινωνούν και να ζουν μαζί, να δημιουργούν μια κοινωνία που να λειτουργεί. Αυτό αποτυπώνεται στο έργο του Paul Grice, που ασχολήθηκε με τη φιλοσοφία της γλώσσας, στην έννοια της 'συνεργασίας'.¹⁵ Επειδή η γλώσσα (τόσο οι έννοιες στις οποίες αναφέρεται, όσο και οι λέξεις και οι γραμματικοί κώδικες που χρησιμοποιούνται για να τις εκφράσουν) είναι εφήμερη, τα άτομα πρέπει να καταβάλλουν προσπάθεια να κατανοήσουν τι πραγματικά λέγεται, να διαβάσουν ανάμεσα στις γραμμές, να κατανοήσουν πραγματολογικά με αναφορά στο ευρύτερο πλαίσιο. Οι γλωσσικές πρακτικές που αποτυπώνουν καλύτερα αυτή τη διαδικασία είναι ίσως το χιούμορ, η ειρωνεία και η ευγένεια· εδώ, αυτό που λέγεται, σημασιολογικά, δεν είναι απαραίτητα αυτό που εννοείται· μόνο με κοινή συναίνεση (πραγματολογικά και σημασιολογικά), ο ομιλητής και ο ακροατής καταλαβαίνουν ο ένας τον άλλον. Αν αυτό ισχύει εντός της ίδιας γλώσσας, πόσο μάλλον μεταξύ διαφορετικών

¹⁵ <https://plato.stanford.edu/entries/grice/>

PLOUTOS

γλωσσών· αυτή είναι η ουσία της μετάφρασης.¹⁶ Αν και αυτό καθιστά την ακριβή μετάφραση (και διερμηνεία) μερικές φορές αδύνατη, δεν είναι λιγότερο επιτακτικό να προσπαθούμε να την καταστήσουμε δυνατή. Αυτή ακριβώς είναι η φύση και η αποστολή του επαγγέλματός μας.

4.4 Δεοντολογικά διλήμματα

Έχουμε την τάση να κατηγοριοποιούμε τους τομείς του δημόσιου και του ιδιωτικού βίου σε τακτοποιημένες ενότητες, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε ευκολότερα και ομαλότερα την τεράστια πολυπλοκότητα, τη διασύνδεση και την 'ακαταστασία' της ανθρώπινης ζωής. Αυτό μας βοηθάει να δημιουργήσουμε τάξη και να 'τακτοποιήσουμε' τη ζωή μας και να επεξεργαστούμε το συντριπτικό φορτίο πληροφοριών και τη συνεχή λήψη αποφάσεων με τα οποία ερχόμαστε αντιμέτωποι κάθε μέρα. Η ταξινόμηση και η κατηγοριοποίηση μπορεί να μειώνουν τις αποχρώσεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς και της κοινωνίας, αλλά είναι απαραίτητες προκειμένου να μην μας υπερφορτώνουν. Υπάρχουν φορές, ωστόσο, που αυτή η πολυπλοκότητα θα βγει στην επιφάνεια και θα μας φέρει σε θέση που θα είναι δύσκολο να λάβουμε επωφελείς αποφάσεις. Κάποιες φορές, πρέπει να επιλέξουμε τον δρόμο της μικρότερης βλάβης ή απλώς να αναγνωρίσουμε ότι δεν υπάρχει τέλεια λύση. Πολλές από αυτές τις καταστάσεις, που μας απογοητεύουν και μας αγχώνουν τόσο ως άτομα όσο και ως επαγγελματίες, μπορούν να παρουσιαστούν ως 'διλήμματα'. Μια σαφής δεοντολογία μας βοηθά, ως επαγγελματίες, ακριβώς να αντιμετωπίσουμε αυτές τις δύσκολες καταστάσεις και να λαμβάνουμε αποφάσεις με λιγότερο άγχος.

4.4.1 Ιεραρχίες επαγγελματιών και φορέων – ποιος έχει τον τελευταίο λόγο;

Μια δυσκολία που αφορά ειδικά τη διερμηνεία στην κοινότητα και στο χώρο εργασίας είναι αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε 'ιεραρχία της δεοντολογίας'. Εάν ένας διερμηνέας νοσοκομείου κληθεί να παραβιάσει τον δεοντολογικό κώδικα της δουλειάς του, για παράδειγμα στο θέμα της αμεροληψίας, και του ζητηθεί να μεταφέρει εμπιστευτικές πληροφορίες σε άτομο του ιατρικού προσωπικού, ποιος κώδικας δεοντολογίας είναι έγκυρος, ποιος επικρατεί; Του ιατρικού ιδρύματος (κατ' επέκταση, στις περισσότερες χώρες ενός κρατικού φορέα) ή του επαγγέλματος του διερμηνέα (το οποίο σε πολλές χώρες δεν αναγνωρίζεται επίσημα ή δεν υφίσταται καν). Θα πρέπει να παραβιάσει τον δικό του κώδικα για να 'υπακούσει' στον επικρατέστερο; Ποιος φορέας αποφασίζει; Ο ιατρικός φορέας και το ιατρικό επάγγελμα ή το επάγγελμα του διερμηνέα; Στη δικαστική διερμηνεία, ποιος κώδικας δεοντολογίας είναι τελικά πιο έγκυρος, η δικαιοσύνη ή το επάγγελμα του διερμηνέα; Αν και θα έμπαινε κανείς στον πειρασμό να πει ότι ένας διερμηνέας πρέπει πάντα να ακολουθεί τον δικό του κώδικα δεοντολογίας, πιστεύω ότι είναι ανειλικρινές να πιστεύει κανείς ότι

¹⁶ Για τη δεοντολογία της μετάφρασης, βλέπε για παράδειγμα Chesterman 1997 και 2016.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

αυτό θα είναι πάντα εφικτό. Στον ιδιωτικό τομέα, αυτές οι διακρίσεις μπορεί να εφαρμόζονται λιγότερο αυστηρά, και ευτυχώς υπάρχουν τρόποι να παρακάμψουμε αυτή τη δυσκολία και το πιθανό δίλημμα.

4.4.2 Επίλυση διλημάτων μέσω ενημέρωσης και απενημέρωσης (briefing and debriefing)

Ένας τρόπος να παρακάμψουμε ένα ηθικό δίλημμα είναι πολύ απλά η σαφήνεια, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της διαφάνειας και του διαλόγου. Εάν και όταν ένας διερμηνέας είναι σε θέση να 'ενημερώσει' – πριν από τη διερμηνεία – σχετικά με ένα πιθανό πρόβλημα που μπορεί ή είναι πιθανό να προκύψει, το πρόβλημα μπορεί τουλάχιστον εν μέρει να προληφθεί αν είναι όλα τα μέρη ενήμερα και συμφωνούν σε μια συνεργατική λύση, η οποία ιδανικά σέβεται τις ηθικές επιταγές και των δύο επαγγελματιών/φορέων και την ευημερία του ξενόγλωσσου ομιλητή. Εάν δεν είναι δυνατόν ούτε να προβλεφθεί ούτε να συζητηθεί ένα πιθανό πρόβλημα εκ των προτέρων, ο διερμηνέας θα πρέπει να αισθάνεται αρκετά σίγουρος ώστε να διακόψει τη ροή της διερμηνείας και να γνωστοποιήσει τις δυσκολίες ή αντιρρήσεις του στο άλλο μέρος/η και στη συνέχεια να αποκαταστήσει οποιοδήποτε σημασιολογικό, εννοιολογικό ή διαπροσωπικό σφάλμα που μπορεί να έχει συμβεί ή πρόκειται να συμβεί. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, μια συνεδρία 'απενημέρωσης' μπορεί να είναι χρήσιμη για να αξιολογηθεί εάν έχει προκύψει μια επιβλαβής κατάσταση και εάν είναι αρκετά σοβαρή ώστε να δικαιολογεί την αναδρομική διόρθωση.

4.4.3 Ποιο είναι το στοιχείο της διαλογικής φύσης της κοινοτικής διερμηνείας που απαιτεί μεγαλύτερη προσοχή στη δεοντολογία;

Η διερμηνεία για φορείς του δημοσίου είναι αναμφισβήτητα πιο επιρρεπής σε πιθανές βλάβες – και συνεπώς απαιτεί δεοντολογική διασφάλιση – ακριβώς λόγω του διαλογικού, διαπροσωπικού και συλλογικού της χαρακτήρα. Πρόκειται για τον πολύπλοκο 'ανθρώπινο παράγοντα' που εμπλέκεται στη δυναμική της ομάδας, όπου η συζήτηση θα εκτυλίσσεται με (εν μέρει) αυθόρμητο και, ως εκ τούτου, απρόβλεπτο τρόπο. Η διαπροσωπική επικοινωνιακή πολυπλοκότητα δεν είναι μόνο εννοιολογική και βασισμένη στις λέξεις, αλλά γίνεται επίσης πιο σύνθετη από τη μη λεκτική επικοινωνία που μπορεί επίσης να διαφέρει μεταξύ γλωσσών και πολιτισμών. Αυτά τα απρόβλεπτα διαλογικά στοιχεία θα αναγκάσουν τον διερμηνέα να είναι σε θέση να λαμβάνει αποφάσεις και να επιλύει προβλήματα αυτόνομα και γρήγορα (με αμεσότητα), βασιζόμενος στην εκπαίδευσή του, την επαγγελματική του εμπειρία, το άμεσο πλαίσιο και τις δεξιότητές του στην επίλυση προβλημάτων. Η επίλυση των προβλημάτων απαιτεί συνεπώς προσοχή όλων των παραγόντων που παίζουν ρόλο σε μια διαλογική κατάσταση (και ισορροπία μεταξύ τους), καταλήγοντας σε μια λύση που διατηρεί την υπευθυνότητα απέναντι στους διάφορους θεσμούς και επαγγέλματα, καθώς και στα άτομα που

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

εμπλέκονται. Δεν πρόκειται για μικρό κατόρθωμα!

Παρόλο που αυτό δεν ισχύει για τη διερμηνεία στον χρηματοπιστωτικό τομέα, άλλοι τομείς της διερμηνείας στο δημόσιο χώρο αφορούν μέρη που βρίσκονται σε μια ιδιαίτερα ευάλωτη στιγμή της ζωής τους και καταστάσεις στις οποίες μπορεί να προκληθεί τεράστια ζημία· αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τον ιατρικό και τον νομικό τομέα ή καταστάσεις που αφορούν πρόσφυγες, όπου οι ασθενείς, οι κατηγορούμενοι ή τα θύματα βρίσκονται σε μια κατάσταση υψηλού κινδύνου και μεγάλων διακυβευμάτων και όπου η έλλειψη επαγγελματικής επάρκειας μπορεί να προκαλέσει μεγάλη ζημία, ακόμη και θάνατο. Τα επαγγέλματα που είναι επιρρεπή στην πρόκληση βλάβης απαιτούν, επομένως, ρυθμιστικά μέτρα για την αποτροπή συμπεριφορών που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σημαντική ζημία (όπως η λανθασμένη διάγνωση, η κακοδικία, ακόμη και η αληθής και ακριβής αναφορά στα μέσα ενημέρωσης ή η πραγματική αναπαράσταση δεδομένων στην επιστήμη και τον ακαδημαϊκό χώρο).

4.5 Ποιες είναι οι θεμελιώδεις αρχές της δεοντολογίας του διερμηνέα;

Οι τρεις θεμελιώδεις αρχές στους περισσότερους κώδικες δεοντολογίας για τη διερμηνεία είναι η ακρίβεια, η αμεροληψία και η εμπιστευτικότητα (βλ. π.χ. Hale 2007). Οι ακόλουθοι σύνδεσμοι αποτελούν παραδείγματα δύο ευρέως χρησιμοποιούμενων κωδίκων δεοντολογίας στον νομικό τομέα και στον ιατρικό τομέα αντίστοιχα· και οι δύο προβάλλουν – όπως και οι περισσότεροι κώδικες δεοντολογίας – τις τρεις βασικές αρχές που αναφέρθηκαν.

- **Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικές Ευθύνες της Εθνικής Ένωσης Δικαστικών Διερμηνέων & Μεταφραστών (National Association of Judiciary Interpreters & Translators Code of Ethics and Professional Responsibilities)** <https://najit.org/wp-content/uploads/2016/09/NAJITCodeofEthicsFINAL.pdf>
- **Ένας Εθνικός Κώδικας Δεοντολογίας για Διερμηνείς στην Υγειονομική Περίθαλψη – Εθνικό Συμβούλιο για τη Διερμηνεία στη Υγειονομική Περίθαλψη. Σειρά Κειμένων Εργασίας (The National Council on Interpreting in Health Care) (NCIHC)** <https://www.ncihc.org/assets/documents/publications/NCIHC%20National%20Code%20of%20Ethics.pdf>

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

4.5.1 ΑΚΡΙΒΕΙΑ¹⁷

Η πρωταρχική δεοντολογία όλων των μεταφραστικών δραστηριοτήτων, κατά τη γνώμη μου, είναι η ακρίβεια,¹⁸ δηλαδή η υποχρέωση να μεταφράζουμε ένα κείμενο με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, στο μέτρο των δυνατοτήτων μας και στο βαθμό που το επιτρέπει το πλαίσιο (και το γλωσσικό ζεύγος). Η διερμηνεία πρέπει να είναι πιστή στο πρωτότυπο κείμενο και να μην παραλείπει, προσθέτει, επεξεργάζεται ή εξωραΐζει περιεχόμενο (συμπεριλαμβανομένου του προσβλητικού και χυδαίου περιεχομένου). Όπου είναι δυνατόν, θα πρέπει να μεταφέρονται μη λεκτικές ενδείξεις για να διευκολύνεται η κατανόηση.

Θα μπορούσαμε να περιγράψουμε την 'ακρίβεια' ως ένα 'συμβόλαιο' μεταξύ του διερμηνέα και του πελάτη, μεταξύ του διερμηνέα και του κειμένου πηγή, μεταξύ του διερμηνέα και της κειμενικής/μεταφραστικής διαδικασίας και μεταξύ του διερμηνέα και του επαγγέλματος. Και στο επίκεντρο της δεοντολογίας της ακρίβειας βρίσκεται η ευρύτερη κοινωνική δεοντολογία της ειλικρίνειας, της αλήθειας και της 'αφοσίωσης' (loyalty) – με την έννοια της διατήρησης της 'συμβατικής' σχέσης μεταξύ των εμπλεκόμενων και της οικοδόμησης έτσι μιας σχέσης εμπιστοσύνης. Η 'αφοσίωση' βασίζεται ακριβώς στην ικανότητα δημιουργίας *εμπιστοσύνης*.

Πολλοί κώδικες δεοντολογίας, στα πρώτα χρόνια της κοινοτικής διερμηνείας, έτειναν να είναι υπερβολικά απλοϊκοί, υποδηλώνοντας ότι υπάρχει πάντα μια ακριβής αντιστοιχία για κάθε μεταφραστική κατάσταση, παρουσιάζοντας τη μετάφραση ως μια μηχανική πράξη κατά την οποία ο μεταφραστής/διερμηνέας είναι απλώς ένας 'αγωγός', μια μεταφραστική μηχανή, ένας αόρατος συμμετέχων, και ότι η διερμηνεία είναι μια ρομποτική πράξη χωρίς κανένα συναίσθημα ή κρίση (βλ. Hale, 2007, σελ. 109). Κάθε μεταφραστής ή διερμηνέας γνωρίζει ότι η πολυπλοκότητα της ανθρώπινης επικοινωνίας, όπως περιγράφεται παραπάνω, δεν επιτρέπει γενικότερα την απλή μονοσήμαντη επικοινωνία. Ωστόσο, ακόμη και όταν η ακρίβεια δεν είναι εφικτή, κάτι που συμβαίνει συχνά, η επιδίωξη αυτού του βασικού δόγματος εκπληρώνει τη φύση της μεταφραστικής ή διερμηνευτικής πράξης και ενσαρκώνει την ίδια τη φύση και τον ορισμό του επαγγέλματός μας, χωρίς τον οποίο η διερμηνεία και η μετάφραση καθίστανται άσκοπες.

Αντί να ακολουθεί άκριτα τον κώδικα δεοντολογίας, ο διερμηνέας θα πρέπει να εξετάζει το αποτέλεσμα και τις συγκεκριμένες συνέπειες μιας ενέργειας – ποιον (πόσους ανθρώπους) θα

¹⁷ Βλέπε Rudvin 2019.

¹⁸ What has traditionally been called 'faithfulness' or 'equivalence' in Translation Studies; both are complex terms and problematic in their own ways, but nonetheless fundamental in that they refer to an inherent bond between source and target text.

PLOUTOS

βλάψει/ωφελήσει η ενέργεια και πόσο; Δεδομένου ότι τέτοιες αποφάσεις λαμβάνονται ακαριαία, η εκπαίδευση, ο αυτο-στοχασμός και η εμπειρία θα ενισχύσουν την ικανότητα του διερμηνέα να καταλήγει σε μια απόφαση που θα διασφαλίζει τον ίδιο, το επάγγελμα και τους συνομιλητές του στο μέτρο του δυνατού. Η Laurie Swabey (2017) διατυπώνει αυτό το σημείο αποτελεσματικά, τονίζοντας τη διασύνδεση της λήψης σωστών αποφάσεων ανατρέχοντας στην κριτική σκέψη (λογική/ορθολογισμός), την εμπειρία (αποτέλεσμα προηγούμενων αποφάσεων), τα επαγγελματικά πρότυπα και την ατομική κρίση.

4.5.2 ΑΜΕΡΟΛΗΨΙΑ

Η βασική αρχή της αμεροληψίας απαιτεί ο διερμηνέας να είναι αμερόληπτος και αντικειμενικός, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό. Δεν πρέπει να παίρνει το μέρος κανενός από τα δύο μέρη, ούτε να δίνει συμβουλές, ούτε να μεταβάλλει το περιεχόμενο των λεγομένων. Ακόμη και ο πιο επαγγελματίας διερμηνέας είναι άνθρωπος και μπορεί να του είναι δύσκολο να μην αντιδράσει σε κάτι που λέγεται. Η αντίδραση αυτή, ωστόσο, δεν πρέπει να εκφράζεται ανοιχτά. Συχνά συνιστάται ο διερμηνέας να μην κάνει διερμηνεία για φίλους ή συγγενείς, όπου ο κίνδυνος θετικής ή αρνητικής προκατάληψης αυξάνεται σημαντικά. Ωστόσο, ο διερμηνέας μπορεί να πρέπει να προειδοποιήσει τους εμπλεκόμενους, εάν προκύπτει παρεξήγηση για γλωσσικούς ή πολιτισμικούς λόγους. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας να θυμάστε ότι ο διερμηνέας δεν είναι υπεύθυνος για όσα λέγονται! Εάν προκύψει σύγκρουση συμφερόντων, ο διερμηνέας πρέπει να αποσυρθεί από την συγκεκριμένη δουλειά.

Συνεπώς, η αμεροληψία αποτελεί και αυτή θεμελιώδη αρχή της δεοντολογίας στη διερμηνεία, μετά την ακρίβεια. Στη μετάφραση, η αμεροληψία είναι λιγότερο απτή, λιγότερο συγκεκριμένη, καθώς συνεπάγεται αμεροληψία έναντι ενός άορατου συγγραφέα και ενός αναγνωστικού κοινού, και ως εκ τούτου γίνεται μια αφηρημένη άσκηση. Στην περίπτωση αυτή η αμεροληψία γίνεται, μάλλον, η ενσάρκωση της αρχής της ακρίβειας. Στην κοινοτική διερμηνεία, ωστόσο, η αμεροληψία αποκτά μια πολύ πιο άμεση, συγκεκριμένη, χειροπιαστή και διαπροσωπική πτυχή, η οποία συνδέεται επίσης βαθιά με το αίσθημα αφοσίωσης στα παρόντα μέρη καθώς και στους θεσμούς που εκπροσωπούν. Έτσι, η αρχή της αμεροληψίας υποστηρίζει την αίσθηση του δημόσιου καθήκοντος, καθώς και την ευθύνη και τη λογοδοσία απέναντι στο επάγγελμα του διερμηνέα.

4.5.3 ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

Με τον όρο 'εμπιστευτικότητα' εννοούμε τη μη αποκάλυψη πληροφοριών που δίνονται κατά τη διάρκεια μιας διερμηνείας. Η διατήρηση της εμπιστευτικότητας είναι ζωτικής σημασίας διότι δημιουργεί εμπιστοσύνη μεταξύ των συνομιλητών· τόσο οι εκπρόσωποι των δημόσιων υπηρεσιών ή άλλων φορέων όσο και οι αλλοδαποί ομιλητές πρέπει να μπορούν να εμπιστευτούν τον διερμηνέα όχι μόνο για την ακριβή μετάφραση, αλλά και για τη μη αποκάλυψη ιδιωτικών πληροφοριών, εκτός

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

της εργασίας. Είναι καθήκον του διερμηνέα να μην αποκαλύπτει επαγγελματικά ή προσωπικά ζητήματα. Υπάρχουν εξαιρετικές περιπτώσεις όπου το απόρρητο μπορεί να παραβιαστεί για την προστασία των ατόμων, όπως σε περιπτώσεις απειλητικών για τη ζωή καταστάσεων.

4.6 Διλήμματα του διερμηνέα

Οι κοινοτικοί διερμηνείς εμπλέκονται σε πολύπλοκες διαδικασίες λήψης αποφάσεων που πρέπει να λαμβάνονται σε πραγματικό χρόνο, χωρίς να έχουν το χρονικό περιθώριο να σκεφτούν, να συλλέξουν πληροφορίες από το διαδίκτυο ή άλλες πηγές ή να ζητήσουν συμβουλές. Αυτό μπορεί να είναι εξαιρετικά δύσκολο και αγχωτικό· αν ο διερμηνέας έχει ήδη εξετάσει αυτά τα πιθανά διλήμματα κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, θα είναι πολύ πιο εύκολο να λάβει αποφάσεις που είναι τεκμηριωμένες, να αποφύγει να προκαλέσει βλάβη σε οποιοδήποτε από τα εμπλεκόμενα μέρη και να ακολουθήσει τον κώδικα δεοντολογίας ή κώδικα συμπεριφοράς διερμηνέων, καθώς και να σεβαστεί τον κώδικα δεοντολογίας ή συμπεριφοράς άλλων επαγγελματιών.

Ένα ηθικό δίλημμα είναι ένα δίλημμα στο οποίο υπάρχουν δύο πιθανές επιλογές για την επίλυση ενός συγκεκριμένου προβλήματος και καμία από τις δύο δεν συνάδει με τον κώδικα δεοντολογίας, δηλαδή από δεοντολογική άποψη. Υπάρχουν πολλά άλλα διλήμματα που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας διερμηνέας, τα οποία δεν αποτελούν ακριβώς δεοντολογικά διλήμματα, αλλά σχετίζονται με τον ρόλο του διερμηνέα, ιδίως όταν ένας από τους συνομιλητές – ο πάροχος υπηρεσιών ή ο ξένος ομιλητής – θέτει αιτήματα στον διερμηνέα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο της διερμηνείας. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο διερμηνέας θα πρέπει, σε κλάσματα δευτερολέπτου, να πάρει μια απόφαση που μπορεί να προκαλέσει ένταση. Το να έχετε σκεφτεί αυτά τα ζητήματα εκ των προτέρων – ή ακόμα καλύτερα να έχετε παίξει σχετικούς ρόλους – είναι πολύ χρήσιμο. Η ακόλουθη άσκηση θα σας βοηθήσει να φανταστείτε τον εαυτό σας σε ένα δίλημμα διερμηνείας και να σκεφτείτε πώς θα αντιδρούσατε. Να θυμάστε ότι έχετε πάντα τη δυνατότητα να διακόψετε τη ροή της συζήτησης και να ενημερώσετε τον πάροχο υπηρεσιών ή τον αλλόγλωσσο ομιλητή για το πιθανό δίλημμα και να το συζητήσετε μαζί τους, αν αυτό είναι εφικτό. Η σαφήνεια και η διαφάνεια μπορούν να συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στον μετριασμό ενός διλήμματος. Να θυμάστε, επίσης, ότι οι λύσεις σε αυτά τα διλήμματα μπορεί να διαφέρουν κατά περίπτωση, ανάλογα με το θεσμικό πλαίσιο (νοσοκομείο, δικαστήριο, χώρος εργασίας, τράπεζα, σχολείο) ή το πολιτισμικό πλαίσιο (η κοινοποίηση κακών ειδήσεων σε έναν ασθενή μπορεί να είναι κατάλληλη σε ένα πολιτισμικό πλαίσιο, αλλά όχι σε ένα άλλο). Εκτός από την εξέταση της ενδεχόμενης βλάβης που προκαλείται στα άλλα μέρη, πρέπει επίσης να εξετάσετε τη βλάβη που προκαλείται στον εαυτό σας και στην επαγγελματική σας φήμη και αξιοπιστία, δηλαδή να μεταφράσετε πλήρως και με ακρίβεια και να παραμείνετε αμερόληπτοι.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Προτεινόμενες ασκήσεις

Choose two role-plays from the following situations and – if possible – act them out with your fellow students. Discuss the best possible solution(s), keeping in mind the potential harms/benefits and to what degree they outweigh each other. Reflect on which ethical tenets are upheld and/or breached in your solutions.

Επιλέξτε δύο παιχνίδια ρόλων από τις ακόλουθες καταστάσεις και, αν μπορείτε, παίξτε τα με άλλα μέλη της ομάδας. Συζητήστε την καλύτερη δυνατή λύση (ή τις καλύτερες δυνατές λύσεις), λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές βλάβες/οφέλη και σε ποιο βαθμό υπερτερεί η βλάβη ή το όφελος. Σκεφτείτε ποιες δεοντολογικές αρχές τηρούνται ή/και παραβιάζονται στις λύσεις σας.

Διαβάστε τις ακόλουθες καταστάσεις που αφορούν διλήμματα διερμηνέων. Λάβετε υπόψη σας ποιες δεοντολογικές αρχές τηρούνται και ποιες παραβιάζονται – αμεροληψία, ακρίβεια ή εμπιστευτικότητα – και σε ποιο βαθμό. Ποιες είναι οι πιθανές βλάβες/οφέλη και σε ποιο βαθμό υπερισχύει το ένα ή το άλλο;

Επιλέξτε 3 από τις παρακάτω καταστάσεις και αποφασίστε τι θα κάνατε

Συνομογραφίες: ΠΥ = πάροχος υπηρεσιών (γιατρός, γραφείο πρόνοιας, δικαστής, διευθυντής, τραπεζικός υπάλληλος κ.λπ.) ΞΟ = ξένος ομιλητής

Παίρνετε θέση, (δεν) δίνετε επιπλέον πληροφορίες (Αμεροληψία, Ακρίβεια)

Νιώθετε συμπάθεια ή αντιπάθεια για τον ΞΟ και μπαίνετε στον πειρασμό να παρέμβετε στα λεγόμενά του, για παράδειγμα αλλάζοντας την έκβαση μιας δικαστικής υπόθεσης.

Ο ΞΟ ζητάει τη συμβουλή ή τη γνώμη σας και γνωρίζετε ότι θα μπορούσατε να του δώσετε χρήσιμες συμβουλές. Ή σας ζητά τον αριθμό τηλεφώνου σας για να κάνετε διερμηνεία γι' αυτόν/ήν σε άλλη περίπτωση. Δέχεστε ή του λέτε ότι δεν είναι αυτός ο ρόλος σας; Ή ζητάτε την άδεια του ΠΥ;

Συνειδητοποιείτε ότι ένας ΞΟ (ασθενής, κατηγορούμενος ή πελάτης) λέει ψέματα και αλλάζετε τα λεγόμενά του ή ενημερώνετε τον ΠΥ. (Σημείωση: Αυτό είναι κάτι που θα πρέπει

PLOUTOS

να σκεφτεί κανείς όταν κινδυνεύει η ζωή ενός ανθρώπου, για παράδειγμα λέει ψέματα σε γιατρό για ένα ιατρικό ζήτημα). (*Εμπιστευτικότητα*)

Διαφωνείτε έντονα με κάτι που ειπώθηκε ή έγινε – ίσως λόγω του ότι είναι προσβλητικό ή αποτελεί διάκριση. Εξακολουθείτε να μεταφράζετε με ακρίβεια χωρίς να αλλάξετε, να προσθέσετε ή να παραλείψετε κάτι;

Ο ΠΥ είναι προσβλητικός προς τον ΞΟ· μεταφράζετε αυτά που λέει;

Γνωρίζετε ότι μπορείτε να βοηθήσετε τον ΞΟ δίνοντάς του πληροφορίες τις οποίες δεν του έχει δώσει ο ΠΥ· του δίνετε αυτές τις πληροφορίες που γνωρίζετε ότι θα τον βοηθήσουν;

Ένας από τους συνομιλητές σας ζητάει να *μην* μεταφράσετε κάτι που είπε. Εσείς, παρόλ' αυτά το μεταφράζετε;

Ο ΞΟ σας ζητάει να τον πάτε κάπου με το αυτοκίνητό σας μετά τη διερμηνεία και δεν υπάρχει μεταφορικό μέσον. Τι κάνετε;

Ο ΠΥ σας ζητά να κάνετε κάποια μικροδουλειά γι' αυτόν (να βγάλετε φωτοτυπίες, να φτιάξετε καφέ, να συνοδεύσετε κάπου τον ΞΟ). Το κάνετε διότι θα θέλατε να φανείτε εξυπηρετικός ή εξηγείτε ότι δεν είναι αυτός ο ρόλος σας;

Ο ΞΟ έχει φέρει την 11χρονη κόρη του για να κάνει τη διερμηνεία και σας λέει ότι δεν χρειάζεται να κάνετε κάτι εσείς; Τι κάνετε ή τι λέτε;

Σύγκρουση συμφερόντων (Αμεροληψία)

Γνωρίζετε καλά τον κατηγορούμενο και σας ενδιαφέρει πολύ η έκβαση της δίκης. Δέχστε την δουλειά ή την αρνείστε;

Η έκβαση της δικαστικής υπόθεσης μπορεί να ευνοήσει ή να δημιουργήσει προβλήματα σε εσάς ή κάποιον που γνωρίζετε. Δέχστε τη δουλειά ή την αρνείστε;

Πληρότητα περιεχομένου (Ακρίβεια)

Ο ΠΥ σας ζητά να συνοψίσετε όσα είπε ο ΞΟ· πρόκειται για μια μακροσκελή ιστορία με πολλές φαινομενικά περιττές λεπτομέρειες. Προσπαθείτε να παρουσιάσετε σωστά όσα είπε

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

αλλά σε πιο σύντομη εκδοχή (σύνοψη) ή τα μεταφράζετε όλα;

Πολιτισμικά ζητήματα, ζητήματα ταμπού (Αμεροληψία)

Κάνετε διερμηνεία για μία ασθενή της οποίας ο γιατρός της λέει με ψυχρό τρόπο ότι πάσχει από μια ανίατη ασθένεια και έχει μόνο λίγους μήνες ζωής ή ότι έχει μια ασθένεια που είναι ιδιαίτερα σιγματισμένη· η ασθενής δεν έχει ιδέα για την κατάστασή της. Το λέτε στην ασθενή εκείνη τη στιγμή ή προτείνετε στον γιατρό της να μιλήσει πρώτα στην οικογένειά της;

Ο ΞΟ είναι ευγνώμων για όσα κάνατε γι' αυτόν και σας δίνει ένα δώρο (κάτι που συνηθίζετε σε πολλές χώρες) ή ένα φιλοδώρημα. Το δέχεστε ή το αρνείστε, γνωρίζοντας ότι η άρνησή σας μπορεί να τους προσβάλει; Ζητάτε την άδεια του ΠΥ;

Συναισθήματα, 'ερμηνεία' (Αμεροληψία, Ακρίβεια)

Ο ΞΟ είναι έντονα φορτισμένος συναισθηματικά και επιθετικός· αναπαράγετε τα συναισθήματα και την επιθετική μη λεκτική και λεκτική γλώσσα ή αναφέρετε/περιγράφετε με ηρεμία αυτά που λένε;

Εμπιστευτικότητα

Ακούσατε πληροφορίες κατά τη διάρκεια μιας δουλειάς που θα θέλατε να επαναλάβετε σε κάποιον που γνωρίζετε γιατί μπορεί να του φανούν χρήσιμες, γιατί θεωρείτε ότι έχουν ενδιαφέρον ή είναι διασκεδαστικές ή γιατί θέλετε να τις μοιραστείτε με κάποιον· γιατί σας φάνηκαν τραυματικές και έχετε την ανάγκη να μιλήσετε σε κάποιον γι' αυτές. Τι κάνετε;

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Angelelli, C.V. (2004). *Re-visiting the Role of the Interpreter: a study of conference, court and medical interpreters in Canada, Mexico and the United States*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Chesterman, A. (1997). Ethics of Translation. In M. Baker (Ed.), *Translation Studies: Critical Concepts* (pp. 34-43) London: Routledge.
- Chesterman, A. (2016). *Memes of Translation. The spread of ideas in translation theory*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

- Corsellis A. (2008). *Public Service Interpreting. The First Steps*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Finnis, J. (2018). Aquinas' Moral, Political, and Legal Philosophy. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Available at <https://plato.stanford.edu/archives/sum2018/entries/aquinas-moral-political/>. Last accessed October 2018.
- Floros, G. (2011). 'Ethics-less' Theories and 'Ethical' Practices. On Ethical Relativity in Translation. *The Interpreter and Translator Trainer* 5(1), 65-92. Available at <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13556509.2011.10798812>. Last accessed October 2018.
- Freidson E. (1994). *Professionalism Reborn: Theory, Prophecy and Policy*. Cambridge: Polity Press.
- Garzone, G. and Rudvin, M. (2003). *Domain-specific English and Language Mediation in Professional and Institutional Settings*. Arcipelago: Milano.
- Graham, G. (2011). *Theories of Ethics. An Introduction to Moral Philosophy with a Selection of Classic Reading*. London: Routledge.
- Hale, S. (2007). *Community Interpreting*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Hursthouse, R., and Pettigrove, G. (2016). Virtue Ethics. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Available at <https://plato.stanford.edu/archives/win2016/entries/ethics-virtue/>. Last accessed October 2018.
- Inghilleri, M. (2012). *Interpreting Justice. Ethics, Politics and Language*. London: Routledge.
- Inghilleri, M. and Maier, C. (2009). Ethics. In M. Baker and G. Saldanha (Eds.), *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* (pp. 100-104). London and New York: Routledge.
- Kalina, S. (2015). Ethical Challenges in Different Interpreting Settings. *MonTI Special Issue*, Vol. 2, 63-86.
- Kermit, P. (2007). Aristotelian ethics and modern professional interpreting. In C. Wadensjö, B. Englund Dimitrova and A-L Nilsson (Eds.), *The Critical Link 4. Professionalisation of Interpreting in the community. Selected papers from the 4th International Conference on Interpreting in Legal, Health and Social Service Settings* (pp. 241-249) Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Kleinig, J. (2013). Loyalty. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* available at <https://plato.stanford.edu/archives/fall2013/entries/loyalty/>. Last accessed October 2018.
- Koskinen, K. (2000). *Beyond Ambivalence: Postmodernity and the Ethics of Translation*. Tampere: University of Tampere. Available at <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/67049/951-44->

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

[4941-X.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#). Last accessed October 2018.

MacIntyre, A. (2002/1967). *A Short History of Ethics*. London & New York: Routledge.

Mendoza, E. (2012). Thinking Through Ethics: The Processes of Ethical Decision Making by Novice and Expert American Sign Language Interpreters. *International Journal of Interpreter Education* 4(1), 58-72. Available at <https://escholarship.org/content/qt6m6634g0/qt6m6634g0.pdf?t=ml35t0>. Last accessed October 2018.

Mikkelson, H. (1996). Community Interpreting. An emerging profession. *Interpreting* 1(1), 125-129.

Mikkelson, H. (1999). The Professionalization of Community Interpreting available at <https://acebo.myshopify.com/pages/the-professionalization-of-community-interpreting>. Last accessed October 2018.

Mikkelson, H., and Jourdenais, R. (2015). *The Routledge Handbook of Interpreting*. London: Routledge.

Ozolins, U. (2014). Descriptions of Interpreting and their Ethical Consequences. *FITISPos-International Journal. Public Service Interpreting and Translation* (1). Available at <https://fitisposij.web.uah.es/OJS/index.php/fitispos/article/view/9>. Last accessed December 2018.

Ozolins, U. (2015). Ethics and the Role of the Interpreter. In H. Mikkelson and R. Jourdenais (Eds.), *The Routledge Handbook of Interpreting* (pp. 319-336). London & New York: Routledge.

Ozolins, U. (2016). The Myth of the myth of invisibility? *Interpreting* 18(2), 273 –284.

Pöchhacker, F. (2004). *Introducing Interpreting Studies*. London & New York: Routledge.

Pöchhacker, F., & Schlesinger, M. (Eds.) (2002). *The Interpreting Studies Reader*. London & New York: Routledge.

Pym, A. (2010). *Exploring Translation Theories*. London & New York: Routledge.

Pym, A. (2012). *On Translator Ethics. Principles for mediation between cultures*. Amsterdam: Andrew Benjamin's Publishing Company.

Pym, A. (Ed.) (2001). The Return to Ethics: Special Issue of The Translator, Vol 7/2.

Roberts, R. et al. (Eds.) (2000). *The Critical Link 2: Interpreters in the Community*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Rudvin, M. (2015). The Interpreting Profession. In H. Mikkelson and R. Jourdenais (Eds.), *The*

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Routledge Handbook of Interpreting (pp. 432-446). London & New York: Routledge.

Rudvin, M. (2019). Situating Interpreting Ethics in Moral Philosophy. In M. Phelan, H. Skaaden, M. Rudvin and P. Kermit (Eds.), *Ethics in Public Service Interpreting*. London & New York: Routledge.

Singer, P. (1993). *A Companion to Ethics*. Oxford: Blackwell Publishing.

Swabey, L. (2017). Ethical dilemmas in medical interpreting. An analysis of authentic scenarios. Workshop presented Alcalà de Henares at the conference *6th International Conference on Public Service Interpreting and Translating (PSIT6)*, University of Alcalà de Henares.

Wadensjö, C. (1998). *Interpreting as Interaction*. London: Longman.

Warburton, N. (2013/1992). London: Routledge.

Wong, D. (2017). Chinese Ethics. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Available at <https://plato.stanford.edu/archives/spr2017/entries/ethics-chinese/>. Last accessed October 2018.

Zwischenberger, C. (2016). "Ethics in the Spotlight – and its impact on the future evolution of the translational professions". Paper presented in Trieste at the conference TRANSINT2016 Translation and Interpreting: Convergence, Contact, Interaction, University of Trieste

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 5

Προετοιμασία

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Την τεράστια
σημασία της
προετοιμασίας
στην ΚΔ

Τις παραμέτρους
προετοιμασίας για το
θέμα

Δημιουργία γλωσσαρίων
για κάθε δουλειά

Πώς να φτιάξετε μια
λίστα ελέγχου πριν
από κάθε δουλειά

Τις πτυχές
προετοιμασίας για
μια διερμηνεία,
όπως χώρος,
θεματολογία,
συμμετέχοντες,
γλώσσες κ.ά.

Τα διαφορετικά
στάδια της
προετοιμασίας στην
ΚΔ

5.1 Εισαγωγή

Η προετοιμασία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για όλες τις μορφές διερμηνείας. Η Sylvia Kalina, στο λήμμα της για την Προετοιμασία στην εγκυκλοπαίδεια *The Routledge Encyclopedia for Interpreting Studies*, ξεκινά με τη διαπίστωση ότι «[η] προετοιμασία για μια ανάθεση διερμηνείας αποτελεί

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

κρίσιμο στοιχείο ποιότητας σε όλους τους τύπους διερμηνείας» (2015, σ. 318). Όσο καλύτερα προετοιμασμένος είναι ένας διερμηνέας, τόσο πιο επιτυχημένη και απρόσκοπτη είναι η διαδικασία επικοινωνίας. Όπως πολύ εύστοχα αναφέρει ο Luigi Lucarelli στο σύντομο δοκίμιό του «Συμβουλές για να βοηθήσετε τους διερμηνείς να προετοιμαστούν για τη συνάντησή σας» (2016), απευθυνόμενος στους διοργανωτές εκδηλώσεων,

Η προετοιμασία είναι η αόρατη εργασία που συμβάλλει στην επιτυχία μικρών και μεγάλων συνεδριάσεων – και ένας από τους κύριους λόγους για τους οποίους οι διερμηνείς ακούγονται τόσο συχνά αλλά δεν γίνονται πραγματικά αντιληπτοί.

Η σημασία που αποδίδεται στην προετοιμασία ήταν εμφανής στη μελέτη της AIIIC το 2002 σχετικά με τον φόρτο εργασίας των διερμηνέων,¹⁹ όπου η έλλειψη προετοιμασίας ήταν ένας από τους τρεις κύριους παράγοντες άγχους για τους διερμηνείς συνεδρίων (σελ. 123).²⁰

Όσο περισσότερα γνωρίζουν οι επαγγελματίες για μια συγκεκριμένη δουλειά, τόσο καλύτερα μπορούν να προετοιμαστούν εκ των προτέρων, μαθαίνοντας για το πλαίσιο της δουλειάς – συμπεριλαμβανομένου του φυσικού περιβάλλοντος, των ρόλων και των πολιτισμικών απαιτήσεων που υπάρχουν – προσδιορίζοντας τη σχετική ορολογία και δημιουργώντας γλωσσάρια που θα τους επιτρέψουν να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένους όρους. Ακόμη και στην περίπτωση επαναλαμβανόμενων αναθέσεων, όπου ο διερμηνέας θα γνωρίζει το πλαίσιο και θα έχει ήδη προετοιμάσει υλικό, θα χρειαστεί και πάλι κάποιο χρόνο για να εξοικειωθεί εκ νέου με το περιβάλλον, να προσθέσει ή να τροποποιήσει πράγματα ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της συγκεκριμένης ανάθεσης.

Η Kalina (2002, 2005, 2015) χωρίζει τη διαδικασία προετοιμασίας σε δραστηριότητες πριν τη διαδικασία (δεξιότητες και ικανότητες, αναζήτηση πληροφοριών, συντονισμός με άλλα μέλη μιας ομάδας), λίγο πριν τη διαδικασία (ημερομηνία, συμμετέχοντες, γλώσσες εργασίας, σύνθεση ομάδας,

¹⁹ Η μελέτη αυτή, που ζητήθηκε από την Ερευνητική Επιτροπή της AIIIC, είχε ως στόχο να εξετάσει «τα επαγγελματικά χαρακτηριστικά και το εργασιακό περιβάλλον των διερμηνέων ταυτόχρονης διερμηνείας» και να διερευνήσει «την έκταση του σωματικού, φυσιολογικού και ψυχολογικού στρες που αποτελεί μέρος της επαγγελματικής τους ζωής» (2002, σελ. 3).

²⁰ Οι άλλοι δύο παράγοντες ήταν η δυσκολία διερμηνείας γραπτού κειμένου και οι συνθήκες της καμπίνας.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

χρονοδιαγράμματα κ.λπ.), κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (απαιτήσεις για διερμηνείς, ομιλητές, ακροατές κ.λπ.) και μετά τη διαδικασία (παρακολούθηση ορολογίας, τεκμηρίωση, προσαρμογή στην τεχνολογική πρόοδο κ.λπ.). Και, παρόλο που υπάρχει υπερπληθώρα διαθέσιμου υλικού, δυστυχώς «πολλοί διερμηνείς εξακολουθούν να δυσκολεύονται να αποκτήσουν τα έγγραφα που χρειάζονται περισσότερο – δηλαδή, κείμενα ομιλιών όποτε αυτά υπάρχουν, γραπτά έγγραφα που διαβάζονται στο δικαστήριο, εμπιστευτικές πληροφορίες κ.λπ.» (Kalina, 2015, σελ. 319).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Kalina τοποθετεί την έναρξη της διαδικασίας προετοιμασίας πολύ πριν από την ανάθεση μιας δουλειάς, όχι μόνο μέσω της απόκτησης δεξιοτήτων και ικανοτήτων και της βελτίωσης των γλωσσών του επαγγελματία,²¹ αλλά και μέσω της συσσώρευσης πληροφοριών και γνώσεων σε πληθώρα τομέων· όσο περισσότερα γνωρίζει ένας διερμηνέας σε διάφορους τομείς, τόσο πιο εύκολο είναι να ανακτήσει πληροφορίες για μια δουλειά και τόσο καλύτερα προετοιμασμένος είναι ο επαγγελματίας για το απροσδόκητο. Για παράδειγμα, η Susanne Birker-Guillen, στην ομιλία της για την προετοιμασία (2012), προτείνει στους διερμηνείς να διαβάζουν συνεχώς και για το δυνατόν ευρύτερη γκάμα θεμάτων, ιδίως σε τομείς για τους οποίους δεν γνωρίζουν πολλά. Την ίδια πρόταση κάνει και η Lourdes de Rioja (2021), η οποία πιστεύει ότι «η προετοιμασία με την ευρύτερη έννοια βασίζεται σε γενικές γνώσεις, που αποκτώνται ακόμη και χρόνια πριν μπεις σε καμπύνα διερμηνείας, και οι γνώσεις αυτές επεκτείνονται όλο και περισσότερο με την πάροδο του χρόνου».²²

Θα πρέπει επίσης να επισημάνω ότι πολλές από τις προτάσεις για δραστηριότητες προετοιμασίας απευθύνονται σε διερμηνείς συνεδρίων, αλλά όλες οι προτάσεις που περιλαμβάνονται εδώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από τους κοινοτικούς διερμηνείς.

5.2 Βασικές πληροφορίες

Όταν προετοιμάζεστε για μια συγκεκριμένη δουλειά, η προετοιμασία ξεκινά από τα βασικά. Η Zora

---

²¹ Για ορισμένες προτάσεις για ασκήσεις βελτίωσης των γλωσσών μας, βλέπε το βίντεο του Andrew Gillies στο youtube με τίτλο «Language enhancement exercises for conference interpreters» [Ασκήσεις για τη βελτίωση των γλωσσών για διερμηνείς συνεδρίων].

²² Ο ιστότοπος *Interpreter Training Resources*, «μια συλλογή υλικού και συνδέσμων που μπορεί να προσφέρουν άμεση πρακτική βοήθεια για εκπαιδευόμενους διερμηνείς συνεδρίων και τους εκπαιδευτές τους» (www.interpretertrainingresources.eu), παραθέτει αρκετές ενδιαφέρουσες πηγές γενικών γνώσεων, για παράδειγμα, τα προφίλ χωρών του BBC (http://news.bbc.co.uk/2/hi/country_profiles/default.stm), ενημερωτικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/home>), HowStuffWorks (<https://www.howstuffworks.com/>), Khan Academy (<https://www.khanacademy.org/>), κ.λπ.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Jackman, συγγραφέας του φυλλαδίου της CIOL²³ «Preparing for a Public Service interpreting assignment» [Προετοιμασία για μια ανάθεση διερμηνείας σε δημόσια υπηρεσία], συμβουλεύει τους επαγγελματίες να αναζητήσουν βασικές πληροφορίες όπως ημερομηνία, ώρα, τοποθεσία, αναμενόμενη διάρκεια και αμοιβή· οι διερμηνείς θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι γνωρίζουν ποια γλώσσα ή διάλεκτος θα απαιτηθεί, ώστε να είναι σίγουροι ότι διαθέτουν τις γλωσσικές δεξιότητες για τη συγκεκριμένη εργασία (Jackman, 2020, σσ. 3-4). Η Jackman θεωρεί ότι θα πρέπει επίσης να γνωρίζουν τα ονόματα των πελατών/ εξυπηρετούμενων, σε περίπτωση που υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων, αν και δεν είμαι βέβαιη ότι οι πληροφορίες αυτές μπορούν να γνωστοποιηθούν σε όλες τις περιπτώσεις. Τέλος, ο διερμηνέας ζητά τα στοιχεία επικοινωνίας του πελάτη και του ατόμου που θα συναντήσετε κατά την άφιξή σας (Jackman, 2020, σελ. 4).

Η Jackman παρουσιάζει την παρακάτω λίστα ερωτημάτων (σελ. 5), που θα πρέπει να θέτει ο διερμηνέας (προσαρμοσμένη εδώ σε γραφική απεικόνιση):

---

²³ CIOL είναι το ακρωνύμιο του Chartered Institute of Linguists, ενός βρετανικού οργανισμού για επαγγελματίες γλωσσολόγους, σκοπός του οποίου, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα του, είναι: «Να συμβάλλει στη διεθνή ευημερία ενθαρρύνοντας την αποτελεσματική μελέτη και πρακτική των γλωσσών, να προάγει την ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών για θέματα που ενδιαφέρουν τους γλωσσολόγους και τα άτομα που ενδιαφέρονται για τη μελέτη των γλωσσών και να παρέχει μέσα αναγνώρισης των ατόμων που έχουν τα προσόντα των γλωσσολόγων στα επαγγέλματα, τις τέχνες, τις επιστήμες, τη βιομηχανία, τις συναλλαγές και το εμπόριο» (<https://www.ciol.org.uk/about>).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Πού και πότε θα χρειαστούν
οι υπηρεσίες μου;

Μιλώ τη σωστή γλώσσα ή
διάλεκτο;

Τι αφορά η δουλειά;

Ποιο είναι το όνομα του
ξενόγλωσσου ατόμου;

Έχω συμφωνήσει για την
αμοιβή και τους όρους
πληρωμής και έχει
επιβεβαιωθεί αυτό γραπτώς;

Έχω τα απαραίτητα στοιχεία
επικοινωνίας;

Που πηγαίνετε (νοσοκομείο,
αστυνομία, σπίτι, δικηγορικό
γραφείο); Έχετε ξαναπάει;

Ποιος θα συμμετέχει στη
συνάντηση (ασθενής/γιατρός,
κοινωνικός λειτουργός/γονέας,
θύμα εγκλήματος/
αστυνομικός, κ.λπ.)

Ποιο θα είναι το θέμα της
συνάντησης;

Η Jackman συμβουλεύει τους διερμηνείς δημοσίων υπηρεσιών να θέτουν λεπτομερείς ερωτήσεις για κάθε δουλειά, γιατί αυτό δεν θα προετοιμάσει απλώς τους διερμηνείς για τη δουλειά, αλλά, κυρίως, θα τους βοηθήσει να αποφασίσουν αν είναι σε θέση να δεχτούν τη δουλειά ή όχι:

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Έτσι, το σημαντικό ερώτημα που πρέπει να θέσουμε είναι ποια είναι η φύση της δουλειάς; Όχι μόνο αν πρόκειται για ιατρικό, νομικό ή αυτοδιοικητικό πλαίσιο· θα χρειαστούμε περισσότερες λεπτομέρειες, όπως: Ποια ιατρική κατάσταση ή διαδικασία αφορά; Σε περίπτωση δικαστικής ακροαματικής διαδικασίας, τι είδους διαδικασία; Ποιο είναι το αδίκημα; Κάνουμε διερμηνεία για τον μάρτυρα ή για τον κατηγορούμενο; Εάν πρόκειται για δουλειά για την αστυνομία, πρόκειται για συνέντευξη με τον ύποπτο ή για λήψη κατάθεσης μάρτυρα (σε περίπτωση κατάθεσης μάρτυρα, έχω επαρκή γραπτή γνώση της αγγλικής και της άλλης γλώσσας;). Μπορεί μερικές φορές να είναι δύσκολο να πάρουμε αυτές οι πληροφορίες για διάφορους λόγους (π.χ. ο φορέας απασχόλησης δεν έχει όλες τις λεπτομέρειες ή μπορεί να υπάρχουν ζητήματα εμπιστευτικότητας), αλλά όσο περισσότερα μπορούμε να μάθουμε, τόσο πιο εύκολο θα είναι να αποφασίσουμε αν είμαστε σε θέση να δεχτούμε τη δουλειά και να προετοιμαστούμε ώστε να εξασφαλίσουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τον πάροχο υπηρεσιών και τον πελάτη του - τον ξενόγλωσσο ομιλητή.
Jackman, 2020, σελ. 3

5.3 Χώρος δουλειάς

Αφού ληφθούν οι βασικές πληροφορίες, ο διερμηνέας πρέπει να γνωρίζει τον χώρο στο οποίο θα δουλέψει. Με τον όρο 'χώρος' δεν αναφερόμαστε μόνο στον ευρύτερο τομέα στον οποίο θα εργαστεί, π.χ. υγεία, νομικά, άσυλο, εκπαίδευση κ.λπ., αλλά και στον φυσικό χώρο. Πρέπει να γνωρίζουμε πού θα δουλέψουμε, πώς θα φτάσουμε εκεί, πόσο χρόνο θα χρειαστούμε (λαμβάνοντας υπόψη την ώρα της ημέρας και τα ζητήματα στάθμευσης, όπως εγκαταστάσεις στάθμευσης, απόσταση από τον χώρο, αν πάμε οδηγώντας), ακόμη και τον φυσικό χώρο της δουλειάς, αν μπορούμε να τον επισκεφθούμε εκ των προτέρων.²⁴ Εάν δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό, πρέπει να βεβαιωθούμε ότι αφήνουμε αρκετό χρόνο για τυχόν απρόβλεπτες καθυστερήσεις. Για παράδειγμα, τα δικαστήρια μπορεί να είναι περίπλοκες δομές στις οποίες είναι δύσκολο να περιηγηθούμε· επομένως, η γνώση του συγκεκριμένου γραφείου στο οποίο θα χρειαστούν οι υπηρεσίες σας και του σημείου που βρίσκεται το γραφείο αυτό στο δικαστικό μέγαρο είναι κρίσιμη πληροφορία που θα μας απαλλάξει

²⁴ Σε ένα βίντεο της εταιρείας Clarity Interpreting σχετικά με την προετοιμασία (2019), υπάρχει αναφορά στα Logistics της κάθε δουλειάς, κάτι που περιλαμβάνει τον Προορισμό, την Επαφή με τον χώρο, τις Προσδοκίες του πελάτη και την Τιμολόγηση (<https://www.youtube.com/watch?v=x3eZ19Sfx4Q>).

PLOUTOS

από κάθε επιπλέον περιττό άγχος την ημέρα της δουλειάς.

Οι επισκέψεις στον τόπο διεξαγωγής της διερμηνείας μπορούν επίσης να εξυπηρετήσουν και άλλους σκοπούς, όπως βλέπουμε από την προτροπή της Ann Corsellis για «επισκέψεις παρατήρησης [για τους φοιτητές] σε χώρους όπου είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν αναθέσεις διερμηνείας» (σσ. 159-160)· οι προτάσεις της για αυτές τις επισκέψεις θα μπορούσαν να βοηθήσουν και στην προετοιμασία για κάποια δουλειά που έχουμε αναλάβει:

Προετοιμαστείτε για την επίσκεψη προσπαθώντας να κατανοήσετε την ορολογία του φορέα, τους ρόλους των ανθρώπων που εργάζονται εκεί και πώς να τους αναγνωρίζετε, τα μέσα μεταφοράς [...]

Συμπληρώστε ένα ενημερωτικό σημείωμα και κρατήστε σημειώσεις κατά τη διάρκεια της επίσκεψης

Συμμετέχετε στη συνάντηση απενημέρωσης στη συνέχεια για θέματα όπως: ορολογία (συμπεριλαμβανομένων των ακρωνυμίων και της ανεπίσημης ορολογίας, καθώς και των αντίστοιχων όρων στην άλλη γλώσσα), μέτρα ασφαλείας και ενδυμασία (π.χ. πότε οι διερμηνείς πρέπει να φορούν μάσκα ή ρόμπα σε ιατρικές καταστάσεις και πώς τις φορούν).

Σε περίπτωση που η επίσκεψη δεν είναι δυνατή, θα μπορούσαμε επίσης να επικοινωνήσουμε εκ των προτέρων με τους αρμόδιους δημόσιους ή άλλους φορείς, ώστε να κατανοήσουμε τις υπηρεσίες που θα απαιτηθούν από εμάς, την τυχόν ειδική ορολογία που απαιτείται, τα έγγραφα που θα πρέπει να γνωρίζουμε πριν από την ανάθεση. Για παράδειγμα, μέσω συνεντεύξεων που διεξήγαγα με διερμηνείς που εργάζονται σε ΜΚΟ στη Θεσσαλονίκη, πληροφορήθηκα ότι όταν συνοδεύουν έναν μετανάστη σε μια τράπεζα για να ανοίξει λογαριασμό ή να εκδώσει χρεωστική κάρτα, οι διερμηνείς καλούνται να συνοψίσουν στον αιτούντα μια σειρά από σχετικά έντυπα, το περιεχόμενο των οποίων

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

απλώς εξηγούν περιληπτικά στους διερμηνείς οι υπάλληλοι της τράπεζας· δεν τους δίνεται ο χρόνος να μελετήσουν οι ίδιοι τα μακροσκελή έντυπα, ενώ στο τέλος της διαδικασίας τους ζητείται να υπογράψουν τα έντυπα μαζί με τους αιτούντες. Εάν οι διερμηνείς είχαν πρόσβαση σε αυτά τα έντυπα εκ των προτέρων, θα μπορούσαν να σχηματίσουν οι ίδιοι μια ιδέα για το τι καλούνταν να υπογράψουν οι αιτούντες και οι ίδιοι²⁵ και να μην εξαρτώνται από την περίληψη ενός υπαλλήλου.

5.4 Ενημέρωση και απενημέρωση (briefing/debriefing)

Όπως βλέπουμε στις δραστηριότητες που προτείνει η Corsellis, η διαδικασία περιλαμβάνει μια συνάντηση ενημέρωσης πριν από την επίσκεψη και μια συνάντηση απενημέρωσης, μετά την επίσκεψη.

Οι συναντήσεις ενημέρωσης και απενημέρωσης – όχι μόνο πριν και μετά την επίσκεψη σε έναν χώρο, αλλά και πριν και μετά από μια δουλειά – θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για τους διερμηνείς που εργάζονται σε οργανισμούς που απασχολούν ομάδες διερμηνείας, όπως οι ΜΚΟ που εργάζονται με μετανάστες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι διερμηνείς – οι οποίοι συχνά συνοδεύουν μετανάστες σε πληθώρα διαφορετικών φορέων – θα μπορούσαν να ενημερώνονται από έμπειρους συναδέλφους ή από το προσωπικό της οργάνωσης σε μια συνάντηση ενημέρωσης σχετικά με την επικείμενη δουλειά και να συγκεντρώνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες εκ των προτέρων. Ακόμη και αν η οργάνωση δεν προβλέπει αυτού του είδους τις συναντήσεις, οι επαγγελματίες θα μπορούσαν να συλλέξουν πολλές πληροφορίες επικοινωνώντας με πιο έμπειρους συναδέλφους για να ζητήσουν πληροφορίες και καθοδήγηση.

Εξίσου πολύτιμες θα ήταν οι συναντήσεις απενημέρωσης που θα διοργανώνονταν μετά από κάποια δουλειά, στο πνεύμα της πρότασης της Sylvia Kalina για δραστηριότητες μετά τη διερμηνεία ως μέρος της διαδικασίας προετοιμασίας. Μέσω αυτών των συναντήσεων, ολόκληρη η ομάδα θα μπορούσε να ενημερωθεί για τυχόν δυσκολίες, προκλήσεις, ειδική ορολογία, συμβουλές για ευκολότερη προσαρμογή στον συγκεκριμένο τύπο διερμηνείας κ.λπ. Αυτό θα ενθάρρυνε επίσης τη συνεργασία στην ομάδα, την αλληλεγγύη, την ομαδική υποστήριξη και θα οδηγούσε σε βελτιωμένη απόδοση όλων των μελών της.

---

²⁵ Οι διερμηνείς είναι υποχρεωμένοι να υπογράψουν όλα τα έγγραφα που υπογράφουν οι αιτούντες, κάτι που δηλώνει ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του κάθε εγγράφου και το έχουν εξηγήσει επαρκώς στον δικαιούχο.

PLOUTOS

5.5 Προετοιμασία θέματος

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονίσουμε για άλλη μια φορά ότι οι διερμηνείς διευρύνουν συνεχώς τις γνώσεις τους διαβάζοντας, ακούγοντας ή παρακολουθώντας υλικό στους διάφορους τομείς στους οποίους εργάζονται. Επιπλέον, οι γενικές γνώσεις είναι πάντα χρήσιμες για όλους τους διερμηνείς και μεταφραστές, γι' αυτό και οι διερμηνείς πρέπει να ενημερώνονται για την επικαιρότητα σε όλο τον κόσμο.

Ωστόσο, οι ειδικές γνώσεις είναι επίσης σημαντικές για μια δουλειά. Η Lourdes de Rioja δίνει μια ιδέα για αυτού του είδους την προετοιμασία στο άρθρο της «Προετοιμασία συναντήσεων στη διερμηνεία συνεδρίων» (2021): «Για την πρώτη μου δουλειά στη διερμηνεία πέρασα κυριολεκτικά μια ολόκληρη εβδομάδα προετοιμασίας. Ήταν απλώς μια μονοήμερη συνάντηση ενός συγκεκριμένου συνδικάτου, αλλά εκτός από τα διαθέσιμα έγγραφα, διάβασα όσα περισσότερα μπορούσα για πράγματα όπως οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας σε όλη την Ευρώπη· έφτιαξα επίσης ένα μεγάλο γλωσσάριο, που ήταν πολύ γενικό (πολύ ευρύτερο από τα επίσημα έγγραφα), το οποίο στη συνέχεια χρησιμοποίησα για χρόνια σε πολλές άλλες συνδικαλιστικές συναντήσεις και το οποίο ενημέρωνα συνεχώς». Όπως εξηγεί η ίδια, οι διερμηνείς θα μάθουν σταδιακά να είναι επιλεκτικοί και να βρίσκουν γρήγορα σχετικές πληροφορίες.

Οι Robert Setton και Andrew Dawrant δίνουν τον ακόλουθο πίνακα με προτάσεις για την προετοιμασία του θέματος στο βιβλίο τους *Conference Interpreting: A Complete Course* (2016, σ. 341):

Προετοιμασία για το θέμα

Ξεκαθαρίστε πρώτα τη μεγάλη εικόνα και τα βασικά. Αν δεν έχετε κανένα υπόβαθρο στον συγκεκριμένο τομέα, ξεκινήστε π.χ. με βιβλία και υλικό για αρχάριους, διαδικτυακά εγχειρίδια, λήμματα της Wikipedia κ.λπ. για να ξεκινήσετε.

Be curious about everything. Interest comes with discovery as 'appetite comes with eating' and helps to learn better.

Να δείχνετε φιλομάθεια για τα πάντα. Το ενδιαφέρον έρχεται καθώς ανακαλύπτουμε και μαθαίνουμε πράγματα· όπως λέει και η γνωστή ρήση, «τρώγοντας έρχεται η όρεξη».

Ξεκινήστε με υλικό στη γλώσσα Α σας για μια πιο γρήγορη εισαγωγή σε ένα άγνωστο θέμα.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Επιλέξτε λίγες ποιοτικές πηγές (κείμενα) αντί να περιηγηίστε τυχαία: η διαδικτυακή σας αναζήτηση πιθανόν να σας δώσει χιλιάδες αποτελέσματα που δεν είναι ταξινομημένα με βάση τη σαφήνεια, τη συνάφεια, την προσβασιμότητα ή το επίπεδο λεπτομέρειας. Ο χρόνος που διαθέτετε για την επιλογή λίγων ποιοτικών πηγών σε αυτό το στάδιο είναι χρόνος που αξίζει να διαθέσετε.

Μην αγνοείτε τις έτοιμες πηγές δίγλωσσης (ή πολύγλωσσης) ορολογίας, όπως τα θεματικά γλωσσάρια (στο διαδίκτυο ή σε βιβλία – μερικές φορές σε παράρτημα ενός βιβλίου με συγκεκριμένο θέμα), το θεματικό οπτικό υλικό και εγκυκλοπαιδικά εγχειρίδια, ίσως ακόμη και τα γλωσσικά εγχειρίδια για συγκεκριμένους σκοπούς.

Μην συγχέετε την ορολογία με τη γνώση. Μην είστε ο διερμηνέας που ξέρει πώς να πει τα πάντα, αλλά όχι τι σημαίνουν. Για παράδειγμα, για να αποδώσετε μια ομιλία σχετικά με την 'απομόχλευση' σε άλλη γλώσσα, πρέπει να γνωρίζετε κατ' αρχάς τι είναι η μόχλευση. Για ποιο λόγο; Πώς υπολογίζεται; Είναι κάτι θετικό ή κάτι αρνητικό; Τι ακριβώς σημαίνει απομόχλευση; Ποιος πρέπει να το κάνει και πώς ακριβώς; Είναι εύκολο/δύσκολο να γίνει; Ποιος θα είναι οι συνέπειες; κ.λπ.

Φτιάξτε ένα γλωσσάρι που να έχει μια λογική ταξινόμηση ανά ενότητα/υπο-θέμα και αλφαβητικά. Απομνημονεύστε το και χρησιμοποιήστε το για να δοκιμάζετε τον εαυτό σας επανειλημμένα: εξασκηθείτε λέγοντας γρήγορα τεχνικούς όρους, πηγαίνετε μπρος-πίσω στο γλωσσάρι καλύπτοντας μια στήλη και από τη μια γλώσσα στην άλλη και αντίστροφα.

Μόλις εξοικειωθείτε με το θέμα και έχετε προετοιμάσει και απομνημονεύσει ένα καλό γλωσσάρι, κάντε πολλές μεταφράσεις όψεως (sight translation) σε σχετικά κείμενα που σαν έχουν δοθεί ή έχετε βρει για να 'πάρτε το κολάι'.

Μάθετε να χρησιμοποιείτε την τεχνολογία για τη διαχείριση εγγράφων, γνώσεων, όρων. Πολλά έγγραφα είναι πλέον άμεσα διαθέσιμα, μπορείτε να σημειώσετε πάνω τους και προσφέρεται αναζήτηση πλήρους κειμένου μέσω του νέφους· και διατίθεται εξειδικευμένο λογισμικό ορολογίας για διερμηνείς.

Ο πίνακας αυτός και πάλι απευθύνεται σε διερμηνείς συνεδρίων, αλλά λειτουργεί εξίσου αποτελεσματικά και για διερμηνείς δημοσίων υπηρεσιών.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

5.6 Γνώση των όρων και χτίσιμο γλωσσarίων

Οι Stephanie Díaz-Galaz, Presentación Padilla και María Teresa Bajo, στην έκθεσή τους σχετικά με μια πειραματική μελέτη για την αξιολόγηση της επίδρασης της προετοιμασίας στην ταυτόχρονη διερμηνεία εξειδικευμένων ομιλιών, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι «τόσο οι άπειροι όσο και οι έμπειροι διερμηνείς μπορούν να επωφεληθούν από την προετοιμασία, η οποία συνήθως γίνεται με τον εντοπισμό αξιόπιστων πηγών πληροφόρησης, την άντληση σχετικών πληροφοριών από αυτές και τη σύνταξη ενός γλωσσarίου» (2015, σελ. 19).

Όπως είδαμε από την αναφορά στην Corsellis, η δουλειά με την ορολογία ξεκινά από τις προπαρασκευαστικές επισκέψεις στους χώρους όπου θα εργαστούμε· η ορολογία μπορεί να συλλεχθεί πριν και κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στις εγκαταστάσεις: οι φοιτητές θα έχουν συγκεντρώσει 'βασική ορολογία', όπως την αποκαλεί, καθώς και ορισμένους όρους από την επίσκεψή τους. Ωστόσο, όπως προτείνουν οι Setton και Dawrant στον παραπάνω κατάλογο, οι διερμηνείς δεν πρέπει να συγχέουν την ορολογία με τη γνώση, δηλαδή πρέπει να κατανοούν τους όρους και όχι απλώς να τους αποστηθίζουν (σελ. 341).

Οι Nadia Rodríguez και Bettina Schnell, στο άρθρο τους «A look at terminology adapted to the requirements of interpretation» [Μια ματιά στην ορολογία όπως προσαρμόζεται για τις απαιτήσεις της διερμηνείας], επικεντρώνονται στην προετοιμασία της ορολογίας για τους διερμηνείς συνεδρίων, αλλά το έργο τους είναι σημαντικό και για τους διερμηνείς της κοινότητας. Θεωρούν ότι «για την πραγματική γλωσσική προετοιμασία, ο διερμηνέας αναλύει συστηματικά το υλικό που έχει καταρτιστεί προκειμένου να εξάγει σχετικούς όρους, συνώνυμα και υπερώνυμα, ακρωνύμια και άλλες συντομογραφίες προκειμένου να καταρτίσει γλωσσarία, συνήθως μονόγλωσσα, στα οποία προστίθενται ισοδύναμα στις γλώσσες-στόχους κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της μετάφρασης» (Rodríguez & Schnell, 2009).

Οι δύο συγγραφείς διατυπώνουν επίσης ορισμένες προτάσεις σχετικά με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις ενός διερμηνέα στην περίπτωση των γλωσσarίων, εξαιρώντας τους όρους τόσο στη γλώσσα προέλευσης όσο και στη γλώσσα-στόχο (συμπεριλαμβανομένων ίσως των ορισμών και των εικόνων). Προτείνουν να συμπεριληφθούν «τα υπερώνυμα, τα συνώνυμα, οι συντομειμένοι τύποι, τα κύρια ονόματα, τα ονόματα προϊόντων και αντικειμένων που εμφανίζονται συχνά στον λόγο, καθώς και πλήρεις πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο ύφους και τις προτιμήσεις του πελάτη και του οργανισμού»· ο διερμηνέας θα μπορούσε ίσως επίσης να σημειώσει την προφορά, καθώς και τυχόν φρασεολογικές μονάδες και συνάψεις (Rodríguez & Schnell, 2009). Οι συγγραφείς σχολιάζουν την οπτική μορφή του γλωσσarίου, η οποία «πρέπει να βοηθά τον διερμηνέα να εντοπίζει γρήγορα τις

PLOUTOS

πληροφορίες» · «ρυθμιζόμενη μορφοποίηση, χρώματα, γραμματοσειρές, μεγέθη χαρακτήρων και μεγέθη πινάκων» θα διαμορφώσουν «ένα εξαιρετικά εξατομικευμένο αρχείο» που θα διευκολύνει τους διερμηνείς στο έργο τους. Τέλος, επιλέγουν πολύγλωσσες μικρές βάσεις δεδομένων, οι οποίες είναι πιο εύχρηστες.

Ο Andrew Gillies, στον ιστότοπό του για τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Ανάπτυξη για διερμηνείς, δίνει αρκετούς λόγους για τη δημιουργία ενός γλωσσαρίου, οι οποίοι υπερβαίνουν την απλή ανάγκη για μια λίστα λέξεων:

1. Μαθαίνουμε για πολλά πράγματα

2. Ενεργοποιούμαστε

3. Ψάχνουμε πράγματα ενώ δουλεύουμε

4. Βοηθάμε τη μακροπρόθεσμη μνήμη μας

5. Προετοιμαζόμαστε για την επόμενη δουλειά

Ο Gillies δίνει επίσης πολύ χρήσιμες συμβουλές σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας ενός γλωσσαρίου, με πληροφορίες για τις διάφορες κατηγορίες που μπορεί να είναι χρήσιμες για έναν διερμηνέα, όπως συγκεκριμένο πλαίσιο της θεματολογίας, η σημασία του όρου στο συγκεκριμένο πλαίσιο, η πηγή, ακόμη και η ημερομηνία ανάκτησης των πληροφοριών. Το παράδειγμα που δίνει είναι αρκετά χρήσιμο ως πρωτότυπο για ένα γλωσσάρι διερμηνέα:

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

EN	DE	subject	detail	
open cast	Tagebau	mining		EMCEF Coal mines committee cte other than cc
open-cast mining		mining		UEN Study days on Energy - Europarl/Cracow
operational tailings disposal facility		mining	waste	
ore (archaic)/ precious metals (fig.		mining		
orogenic belt, fold belt		mining	geology	
pneumatic charging machine	Sprengstofflademaschine	mining	explosives	Risks Associated with the use of Free Steered
potash	Kali	mining	geology	EMCEF Coal mines committee cte other than cc
potassium salt	Kalisalz	mining	chemicals	SCOEL Scientific Committee for Occupational E
price undertaking (importers to eu	Preisverpflichtung	mining		EMCEF Coal mines committee cte other than cc
prills	Sprengstoffklumpen	mining	explosives	Risks Associated with the use of Free Steered
relief hole		mining		
rock removed from coal face (coal f		mining		ITRE mission shale gas - Jaworzno Warsaw/ 2c
ruggedised emulsion explosive	widerstandsfahig	mining	explosives	Risks Associated with the use of Free Steered
sandstone	Sandstein	mining	geology	
security of energy supply		mining		ECSC consultative committee - CEC/JMO
shale		mining	geology	ECSC consultative committee - cercle municipa
shot firer		mining	explosives	
Sjostadt / mining waste #		mining		Sjostedt / mining waste

Οι κατηγορίες που προτείνει είναι οι εξής:

1. Όχι μόνο λέξεις
2. Σημασία
3. Ευρύτερο πλαίσιο
4. Πηγή
5. Ημερομηνία ανάκτησης

Με τις πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης (TN), θα πρέπει επίσης να αναφερθούμε πολύ συνοπτικά στη δημιουργία γλωσσαρίου με τη βοήθεια της TN. Ο Andrew Gillies, στο πρόσφατο διαδικτυακό άρθρο του «9 reasons not to automate glossary building» [9 λόγοι για να μην αυτοματοποιήσετε τη δημιουργία γλωσσαρίων] (Ιούνιος 2023), παρουσιάζει μια επισκόπηση των εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης για γλωσσάρια και τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τα γλωσσάρια που δημιουργούνται από τους ίδιους τους διερμηνείς· παραθέτω μια σύντομη περίληψη των παρατηρήσεών του στον ακόλουθο πίνακα:

1	Συνάφεια	Ένα εργαλείο δεν μπορεί να δώσει πλήρη πληροφόρηση για το ευρύτερο πλαίσιο του γλωσσαρίου
2	Ενεργοποίηση	Αν ένας διερμηνέας δεν ασχοληθεί με τους όρους, η ορολογία δεν θα ενεργοποιηθεί, κάτι που σημαίνει ότι δεν θα μπορεί να τους θυμηθεί
3	Πηγές	Τα εργαλεία TN επιλέγουν τις δικές τους πηγές, οι οποίες μπορεί να είναι αναξιόπιστες ή από διαφορετικά πεδία κ.λπ.
4	Πλαίσιο	Τα εργαλεία θα αφαιρέσουν τους όρους από το πλαίσιο στο οποίο βρίσκονται
5	Σημασία	Αν δεν διαβάσουμε τους όρους μέσα στο πλαίσιο στο οποίο βρίσκονται, μπορεί να χάσουμε κάποιες μικρές και αδιόρατες διαφορές σε ισοδύναμους όρους μεταξύ των γλωσσών
6	Εναλλακτικοί όροι	Δεν μπορείτε να είστε βέβαιοι για τις διαφορές μεταξύ των ίδιων όρων που χρησιμοποιούνται σε διαφορετικά πλαίσια
7	Θόρυβος	Ανεπιθύμητα αποτελέσματα
8	Συνεργατική ορολογία	Να είστε ιδιαίτερα επιφυλακτικοί με γλωσσάρια που δημιουργήθηκαν από άλλους
9	Ισοδυναμία	Το ζήτημα της ανεπάρκειας της ισοδυναμίας σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί σε γλωσσάρια TN

Αυτό δεν σημαίνει ότι τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης δεν είναι χρήσιμα για τους διερμηνείς, καθώς οι εξελίξεις τρέχουν με αστραπιαία ταχύτητα και η κοινότητα των διερμηνέων, μαζί με άλλους επαγγελματίες, σπεύδει να ακολουθήσει. Πρόκειται σίγουρα για έναν τομέα που θα διερευνηθεί περαιτέρω στο εγγύς μέλλον.²⁶

²⁶ Έχουν ήδη γίνει κάποιες πρώτες προσπάθειες να ενημερωθεί η κοινότητα των διερμηνέων για ορισμένες εξελίξεις και

5.7 Λίστα ελέγχου (checklist)

Καθώς οι λίστες ελέγχου μπορούν να αποδειχθούν σωτήριες πριν από την αναχώρηση για μια δουλειά, θα ήθελα να κλείσω αυτή την ενότητα με μια λίστα ελέγχου που προτείνει η Jackman (2020, σελ. 7), σε περίπτωση που ο διερμηνέας πρέπει να μεταβεί σε μια δουλειά απροειδοποίητα. Παρακάτω, μπορείτε να βρείτε τη λίστα ελέγχου υπό μορφή πίνακα:

Η ταυτότητά μου /
ταυτότητα διερμηνέα
(ή άλλο έγγραφο
ταυτοποίησης)

Στοιχεία επικοινωνίας
του ατόμου που μου
έδωσε τη δουλειά και
διεύθυνση του τόπου
εργασίας

Σημειωματάριο και
στυλό

Ψιλά (για πάρκινγκ,
διόδια, αυτόματους
πωλητές)

Κάτι για κολασιό και
νερό (μπορεί να
δουλέψω πολλές ώρες)

Μικρό, εξειδικευμένο
διγλωσσο λεξικό και
σχετικά γλωσσάρια που
έχω δημιουργήσει

Γραπτές εκδοχές συχνά
χρησιμοποιούμενων ομιλιών ή
εγγράφων, π.χ. δηλώσεις
συναίνεσης, κείμενο
εισαγωγής του διερμηνέα κ.ά.
(με τις μεταφράσεις τους)

Έντυπα αιτήσεων

Κάτι να κάνουμε ενώ
περιμένουμε (ένα
βιβλίο ή περιοδικό για
διάλειμμα από την
οθόνη του κινητού
μου)

για το πώς αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προετοιμασία τους. Βλέπε, για παράδειγμα, το βίντεο του Josh Goldsmiths στο YouTube σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη για διερμηνείς (<https://www.youtube.com/watch?v=HWSwt2MqSiY&t=530s>).

Προτεινόμενες ασκήσεις

Πλάνο προετοιμασίας και δημιουργία γλωσσαρίου

Οι εκπαιδευόμενοι επιλέγουν ένα από τα παρακάτω σενάρια για διερμηνεία σε τράπεζα:

Σενάριο 1

Ένας μετανάστης που ενδιαφέρεται να ξεκινήσει μια μικρή επιχείρηση έχει ραντεβού σε τράπεζα για να συζητήσει επιλογές τραπεζικού λογαριασμού.

Σενάριο 2

Θα κάνετε διερμηνεία για μετανάστη που επιθυμεί να εκδώσει χρεωστική κάρτα στο τοπικό υποκατάστημα τράπεζας.

1. Ετοιμάστε ένα πλάνο για να εξοικειωθείτε με τον χώρο και το περιεχόμενο
2. Εντοπίστε κατάλληλες πηγές για υλικό αναφοράς και άντληση ορολογίας
3. Δημιουργήστε γλωσσάρι με όρους που πιθανόν να συναντήσετε.

Συζήτηση στην τάξη για δημιουργία γλωσσαρίου

Δραστηριότητα από το διδακτικό εγχειρίδιο *Consecutive Interpreting: An Instructor's Manual* (σελ. 56)

1. Πώς μπορείτε να προβλέψετε τι ορολογία μπορεί να προκύψει σε μια άσκηση στην τάξη ή σε μια διερμηνεία;
2. Πού μπορείτε να βρείτε καλές πηγές αγγλικής ορολογίας (καλά μονόγλωσσα λεξικά, άλλες ηλεκτρονικές και έντυπες πηγές)
3. Πού μπορείτε να βρείτε καλά λεξικά για το συγκεκριμένο ζεύγος γλωσσών;
4. Πού μπορείτε να βρείτε παράλληλα κείμενα για να συγκρίνετε ορολογία;
5. Πώς μπορείτε να οργανώσετε τα γλωσσάρια σας και πού να τα αποθηκεύσετε;
6. Πώς μπορείτε να ενημερώνετε και να αναθεωρείτε ορολογία διαχρονικά;
7. Πότε και πώς να χρησιμοποιείτε τα γλωσσάρια σας σε μια δουλειά;
8. Προτάσεις συνεργασίας με άλλους εκπαιδευόμενους με διαφορετικές γλώσσες Α και Β για

Βιβλιογραφικές αναφορές

- AIIC. (2002). *AIIC Interpreter Workload Study Full Report*. *Communication* 16:3.
https://aiic.org/document/468/AIICWebzine_FebMar2002_7_AIIC_Interpreter_workload_study_full_report_WLS_Full_Report.pdf
- Birker-Guillen, S. (2012, November 29). *Interpreting: How to prepare and research for an interpreting assignment* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=78-mauHwtgQ&t=519s>
- Clarity Interpreting. (2019, January 25). *Interpreter Training: Preparation (Part 1)* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=x3eZ19Sfx4Q&t=22s>.
- Clarity Interpreting. (2019, February 14). *Interpreter Training: Preparation (Part 2)* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=K7xctcNbxey>.
- Corsellis, A. (2005). Training interpreters to work in the public services. In M. Tennent (Ed.), *Training for the New Millennium: Pedagogies in Translation and Interpreting* (pp. 153-173). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Díaz-Galaz, S., Padilla, P. & Bajo, M.T. (2015). The role of advance preparation in simultaneous interpreting: A comparison of professional interpreters and interpreting students. *Interpreting* 17(1), 1-25.
- Gillies, A. (2016, November 16). *Language enhancement exercise for conference interpreters* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=sIngThw913A&t=10s>.
- Gillies, A. (2023a). How to build a glossary? <https://interpreterscpd.eu/technology/how-to-build-glossary/>.
- Gillies, A. (2023b). Why make a glossary? <https://interpreterscpd.eu/technology/why-make-a-glossary/>.
- Gillies, A. (2023, June 1). *9 reasons not to automate glossary building*. InterpreterSoapbox. <https://shorturl.at/eHRZ3>.
- Goldsmith, J. [Lourdes de Rioja]. (2023, May 11). *AI for Interpreters* [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=HWSwt2MqSiY&t=530s>.

PLOUTOS

Interpreting Training Resources. (2023). *Preparation*.

<http://interpretertrainingresources.eu/preparation/>

Jackman, Z. (2020). Preparing for a public service interpreting assignment. *Chartered Institute of Linguists*. <https://www.ciol.org.uk/sites/default/files/30308%20Mini%20Guide%203%20-%20Assignment.pdf>.

Kalina, S. (2002). Quality in Interpreting and Its Prerequisites. In G. Garzone & M. Viezzi (Eds.), *Interpreting in the 21st century: Challenges and opportunities* (pp. 121-130).

Kalina, S. (2005). Quality Assurance for Interpreting Processes. *Meta*, 50(2), 768–784.
<https://doi.org/10.7202/011017ar>

Kalina, S. (2015). Preparation. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (pp. 318-20). London & New York: Routledge.

Llewellyn Smith, S. (2023, February 28). *Negative Impact: Synonyms & Reformulation*. The Interpreting Coach. <https://www.theinterpretingcoach.com/negative-impact-synonyms-reformulation/>

Luccarelli, L. (2016, April 13). Tips on helping interpreters prepare for your meeting. *InterpreterSoapBoxi*. <https://interpretersoapbox.com/helping-interpreters-prepare-for-your-meeting-conference-tips-clients/>

Rioja, L. de (2021, April 11). Meeting preparation in conference interpreting. <https://www.lourdesderioja.com/2021/04/11/meeting-preparation-in-conference-interpreting/>

Rodríguez, N., & Schnell, B. (2009). A Look at Terminology Adapted to the Requirements Interpretation. *Language Update* 6(1), 21–27. Retrieved 09/03/2023 from https://www.btb.termiuplus.gc.ca/tpv2guides/guides/favart/index-fra.html?lang=fra&lettr=indx_titls&page=9oHAHvmFzkgE.html.

Setton, R. & Dawrant, A. (2016). *Conference Interpreting: A Complete Course*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Sherwood-Gabrielson, P., Swabey, L., & Newington, V. (2008). *Consecutive Interpreting: An Instructor's Manual*. Minnesota: University of Minnesota.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 6

Δεξιότητες ακρόασης και μνήμης

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Τη σημασία της
ακρόασης και της
μνήμης στη
διερμηνεία

Τα διαφορετικά επίπεδα
ακρόασης

Τη σχέση μεταξύ ακρόασης
και μνήμης

Τα χαρακτηριστικά
ενός καλού ακροατή

Τη σημασία της
ακρόασης ως
σύνθετης και
κρίσιμης ικανότητας
για τη ζωή και την
επικοινωνία

Ασκήσεις για
βελτίωση της
ενεργητικής ή/και
ενσυναισθητικής
ακρόασης

6.1 Εισαγωγή

Οι δεξιότητες ακρόασης και μνήμης είναι υψίστης σημασίας στη διερμηνεία, όπου η προσπάθεια ακρόασης, για να χρησιμοποιήσω τον όρο του Gile στον οποίο αναφέρθηκα στην πρώτη ενότητα,

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

αποτελεί αναπόσπαστο μέρος όλων των τρόπων διερμηνείας.²⁷ Αυτό είναι εμφανές από τις πολυάριθμες οδηγίες, ασκήσεις και προτάσεις που διατίθενται σε διάφορες πηγές, για τη βελτίωση των δεξιοτήτων ακρόασης και μνήμης των διερμηνέων, μερικές από τις οποίες θα αναφέρουμε εδώ.

Η ακρόαση, ωστόσο, είναι πρωτίστως μια εξαιρετικά σύνθετη και συναρπαστική διαδικασία, γι' αυτό θα ήθελα να ξεκινήσω αυτή την ενότητα θέτοντάς την σε ένα πλαίσιο μέσα από ορισμένες θεωρητικές γνώσεις που θεωρώ αρκετά διαφωτιστικές.

6.2 Θεωρητικές προσεγγίσεις

6.2.1 Ακρόαση: μια ικανότητα ζωής/επικοινωνίας

Η ακουστική τροπικότητα χρησιμοποιείται «για τη συνεχή παρακολούθηση του κόσμου γύρω μας», καθώς «το αυτί είναι συνεχώς ανοιχτό για να δέχεται ηχητικά κύματα, ακόμη και όταν κοιμόμαστε» (Imhof, 2010, σελ. 100)· αυτό που είναι ακόμη πιο ενδιαφέρον και εντυπωσιακό είναι ότι αυτή η διαδικασία ξεκινά ακόμη και πριν γεννηθούμε: «Οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι κατά το τελευταίο τρίμηνο της εγκυμοσύνης, το έμβρυο επεξεργάζεται ενεργά τα εισερχόμενα ακουστικά ερεθίσματα και μπορεί να διακρίνει σαφώς μεταξύ μουσικής, γλώσσας και άλλων ήχων» (Worthington & Fitch-Hauser, 2018, σελ. 5).

Ο κρίσιμος ρόλος της ακρόασης επισημαίνεται στο βιβλίο *Listening: Processes, Functions, and Competency* [Ακρόαση: Διαδικασίες, λειτουργίες και ικανότητα], όπου οι συγγραφείς από την εισαγωγή υπογραμμίζουν τη σημασία της ακρόασης όχι μόνο ως κρίσιμης επικοινωνιακής ικανότητας, αλλά και ως ικανότητας ζωής: «Ένας λόγος για τον οποίο πιστεύουμε ότι η ακρόαση είναι μια κρίσιμη ικανότητα ζωής είναι επειδή είναι θεμελιώδης για όλες τις άλλες επικοινωνιακές ικανότητες, την ομιλία, τη γραφή και την ανάγνωση. Από αυτές τις ικανότητες, η ακρόαση είναι η πρώτη επικοινωνιακή δεξιότητα που αποκτούμε και χρησιμοποιούμε. [...] Τελικά, η ικανότητά σας να 'μιλάτε, να διαβάζετε, να γράφετε και να σκέφτεστε' επηρεάζεται από την ικανότητα ακρόασης» (Worthington & Fitch-Hauser, 2018, σελ. 4-5).

Ως επικοινωνιακή ικανότητα, μας επιτρέπει να δημιουργήσουμε σχέσεις, αν 'επιλέξουμε' να ακούσουμε: «[ο] μόνος τρόπος για να μπορέσουμε να αναπτύξουμε ουσιαστικές σχέσεις μέσα στις οικογένειές μας, στις κοινότητές μας και σε όλο τον κόσμο είναι μέσω της αποτελεσματικής ακρόασης. [...] αυτό απαιτεί από κάθε άτομο να στρέψει την προσοχή του στο έργο της καλύτερης

²⁷ Είναι ακόμα πιο σημαντική στην κοινοτική διερμηνεία, καθώς οι διερμηνείς εργάζονται κατά κύριο λόγο σε διαδοχική διερμηνεία χωρίς σημειώσεις.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

κατανόησης της στάσης, των αξιών, των αναγκών και των προσανατολισμών των άλλων μερών της επικοινωνίας» (Brownell, 2010, σελ. 151). Έτσι, μέσω της 'αποτελεσματικής' ακρόασης μπορούν να δημιουργηθούν ουσιαστικές σχέσεις, κάτι που για τους συγγραφείς σημαίνει ότι πρέπει να υπάρξει κατανόηση της στάσης, των αξιών, των αναγκών και των προσανατολισμών των άλλων.

6.2.2 Η ακρόαση ως πολυδιάστατη κατασκευή

Συνεπώς, το ερώτημα που εγείρεται είναι ποιες διαδικασίες ενεργοποιούνται όταν ακούμε; Αυτή η 'πολυδιάστατη κατασκευή' (Worthington & Fitch-Hauser, 2018, σελ. 8) περιλαμβάνει διαφορετικές υποκείμενες διαδικασίες: συναισθηματικές (affective), όπως τα κίνητρα και η προθυμία ή παράγοντες προσωπικότητας που έχουν δομικά χαρακτηριστικά (όπως προτείνουν οι Worthington και Bodie, «η ατομική επιλογή θεωρήθηκε ως βασικό στοιχείο της ακρόασης – επιλέγουμε να ακούσουμε (ή να το αποφύγουμε)» (σελ. 8))· συμπεριφορικές (behavioral), (λεκτικές και μη λεκτικές), όπου η ακρόαση εκλαμβάνεται ως μια ικανή συμπεριφορά που μπορεί να βελτιωθεί μέσω της διδασκαλίας δεξιοτήτων, στάσεων και ικανοτήτων (έμφαση εδώ δίνεται στο γεγονός ότι οι επιλογές μας για την ακρόαση επηρεάζονται από τις σχέσεις μας και ότι η ικανότητά μας στην ακρόαση κρίνεται από τους άλλους) (Bodie et al, 2008, σελ. 107-108)· και γνωστικές (cognitive), όπου η εστίαση είναι στο «πώς οι παρακολουθούμενοι ήχοι αναλύονται σε λέξεις και φράσεις που αντιλαμβανόμαστε, κατανοούμε, ερμηνεύουμε, αξιολογούμε, θυμόμαστε και ανακαλούμε» (Worthington & Bodie, 2018, σελ. 5).

Η πολυπλοκότητα της διαδικασίας είναι εμφανής στον αριθμό των διαθέσιμων ορισμών· οι Debra Worthington και Graham Bodie υπογραμμίζουν αυτό το ζήτημα στο κεφάλαιο «Defining Listening: A Historical, Theoretical and Pragmatic Assessment» [Ορισμός της ακρόασης: Μια ιστορική, θεωρητική και πραγματολογική αξιολόγηση], το οποίο αποτελεί το πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου *The Sourcebook of Listening Research: Methodology and Measures* [Βιβλίο αναφοράς για την έρευνα στο θέμα της ακρόασης: Μεθοδολογία και μέτρα]. Οι συγγραφείς, αναφερόμενοι στη 'διεπιστημονικότητα' του εγχειρήματος και στην «πληθώρα θεωρητικών πλαισίων που είναι κατάλληλα για τη μελέτη της ακρόασης», θεωρούν ότι θα πρέπει να υπάρχουν «δεκάδες ορισμοί που θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση του πεδίου» (2018, σελ. 10)· ως αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης, ολοκληρώνουν το κεφάλαιό τους για τον «ορισμό της ακρόασης» χωρίς να την ορίσουν: «τελειώνουμε αυτό το κεφάλαιο χωρίς να σας δώσουμε τον ορισμό της ακρόασης. Δεν είμαστε πεπεισμένοι ότι ένας μοναδικός ορισμός της ακρόασης είναι πρακτικός ή επιθυμητός» (σελ. 11).

Όπως υποδηλώνουν οι δύο εισαγωγικές ενότητες αυτού του εγχειριδίου, δεν είμαι επίσης υπέρ της αποδοχής ενός και μόνο ορισμού των εννοιών. Παρ' όλα αυτά, αν επιθυμούμε να συμπεριλάβουμε έναν ορισμό της ακρόασης εδώ, θα προτιμούσα αυτόν που δόθηκε από τη Διεθνή Ένωση Ακρόασης

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

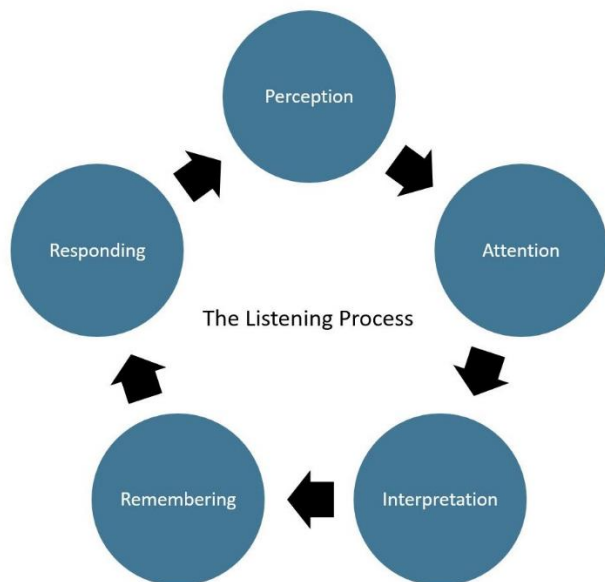
(International Listening Association) το 1995 και έχει γίνει ευρέως αποδεκτός από τους μελετητές:

Η ακρόαση είναι η διαδικασία λήψης λεκτικών και μη λεκτικών μηνυμάτων, κατασκευής νοήματος από αυτά και απόκρισης σε αυτά.

[International Listening Association](#)

Η ακρόαση παρουσιάζεται εδώ ως μια πολύπλευρη διαδικασία, η οποία δεν περιλαμβάνει απλώς τη λήψη του μηνύματος (που μπορεί να είναι και μη λεκτικό), αλλά και αρκετές συνιστώσες· οι πέντε πιο συχνά αναφερόμενες είναι η αντίληψη (perception), η προσοχή (attention), η ερμηνεία (interpretation), η ενθύμηση (remembering) και η απόκριση (response), τις οποίες οι Usera κ.ά. παρουσιάζουν σε ένα απλό γραφικό σχέδιο (Usera κ.ά., 2023), το οποίο περιλαμβάνω παρακάτω με μια σύντομη περιγραφή κάθε συνιστώσας, με βάση την ανάλυση που δίνουν οι συγγραφείς:

Αντίληψη

Αντιλαμβάνεσαι στους ήχους γύρω σου

Προσοχή

Εστιάζεις ως ακροατής στον ομιλητή

Ερμηνεία

Ο ακροατής προσδίδει νόημα σε ένα μήνυμα βάσει λεκτικών και μη λεκτικών μηνυμάτων

Ενθύμηση

Ικανότητα ανάκλησης πληροφοριών (βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη μνήμη)

Απόκριση

Λεκτική απόκριση σε έναν ομιλητή

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

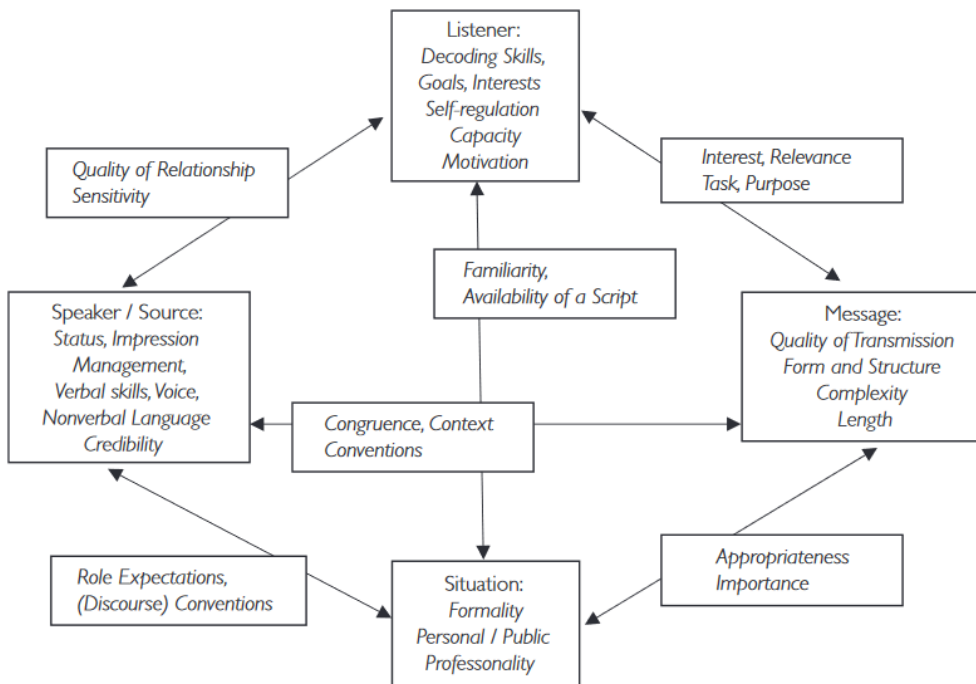
PloutosProject

PLOUTOS

Σε μια πιο εμπειριστατωμένη προσπάθεια να αποσαφηνιστεί πλήρως η ακρόαση ως ολιστική διαδικασία, η Margaret Imhof δημιούργησε έναν ολοκληρωμένο 'νοητικό χάρτη' των πολυάριθμων μεταβλητών που περιλαμβάνονται στη διαδικασία της ακρόασης (2010, σελ. 110).

Figure 4.2 Mindmap of variables pertaining to a comprehensive model of listening

Λαμβάνοντας υπόψη τους τέσσερις κύριους παράγοντες της διαδικασίας ακρόασης – Ακροατής, Ομιλητής, Μήνυμα και Κατάσταση – η Imhof απεικονίζει πολύ εύστοχα τις πολυάριθμες μεταβλητές που εμπλέκονται σε αυτή την εξαιρετικά πολύπλοκη αλληλεπίδραση· όπως λέει, «η διαδικασία και το προϊόν της ακρόασης εξαρτώνται από το σύνολο των μεταβλητών που αφορούν τον ακροατή, τον ομιλητή/την πηγή, το μήνυμα και την κατάσταση, καθώς και τις αμοιβαίες αλληλεπιδράσεις» (σελ. 109). Έτσι, η διαδικασία της ακρόασης δεν εξαρτάται μόνο από τις δεξιότητες και τις ικανότητες του ακροατή και του ομιλητή, αλλά και από μεταβλητές που σχετίζονται με το μήνυμα, όπως η ποιότητα μετάδοσης, η πολυπλοκότητα, η διάρκεια κ.λπ. Στη διερμηνεία η σημασία αυτών των μεταβλητών είναι ακόμη μεγαλύτερη, δεδομένου ότι η ποιότητα της απόδοσής μας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα της μετάδοσης και τις ακουστικές προκλήσεις (π.χ. ταχύτητα μετάδοσης, άγνωστη προφορά του ομιλητή, θόρυβος στο παρασκήνιο, ανταγωνιστικοί ομιλητές κ.λπ.)· επιπλέον, συχνά βασιζόμαστε στον εξοπλισμό (π.χ. στη διερμηνεία συνεδρίων ή στην εξ αποστάσεως διερμηνεία), του οποίου η κακή ποιότητα ή τυχόν βλάβη μπορεί να οδηγήσει σε ρήξη της επικοινωνίας.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

6.2.3 Προσεγγίσεις στην ακρόαση

Οι μελετητές έχουν επίσης προσπαθήσει να ταξινομήσουν την ακρόαση με βάση διαφορετικούς τύπους, προσεγγίσεις ή επίπεδα προσοχής, με αρκετά διαφορετικά μοντέλα. Μια από τις πιο γνωστές ταξινομήσεις της ακρόασης παρουσιάστηκε από τους Wolvin και Coakley στο βιβλίο τους *Listening*: «'ακρόαση διάκρισης (discriminative)' (ακρόαση για τη διάκριση των ακουστικών και οπτικών ερεθισμάτων), 'ακρόαση κατανόησης (comprehensive)' (ακρόαση για την κατανόηση του μηνύματος), 'θεραπευτική ακρόαση (therapeutic)' (δίνεται σε κάποιον που έχει κάποιο πρόβλημα η ευκαιρία να μιλήσει γι' αυτό) και 'κριτική ακρόαση (critical)' (ανάλυση και αξιολόγηση των μηνυμάτων)» (όπ. αναφ. στο Floyd, 2010, σελ. 127).

Ο Erik van Slyke, στο βιβλίο του *Listening to Conflict: Finding Constructive Solutions to Workplace Disputes* [Ακούγοντας συγκρούσεις: Εύρεση εποικοδομητικών λύσεων σε εργασιακές διαφορές] (1999, σσ. 104-109), στο οποίο θα επιστρέψω παρακάτω, διατυπώνει έξι επίπεδα ακρόασης, τα οποία παρουσιάζω εδώ σε έναν πίνακα, επειδή είναι χρήσιμα για την αντίληψη της ακρόασης κατά τη διαδικασία της διερμηνείας· θεωρώ ότι τα επίπεδα αυτά παρουσιάζουν τους τύπους ακρόασης αρκετά ξεκάθαρα και διευκολύνουν την κατανόηση των διαφορών στον τρόπο που ακούμε:

Επίπεδο 1	Παθητική ακρόαση (<i>Passive listening</i>)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Πιάνουμε λίγες φράσεις και λέξεις ✚ Κατανόηση στο χαμηλότερο επίπεδο
Επίπεδο 2	Αποκριτική ακρόαση (<i>Responsive listening</i>)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Δίνουμε λεκτικές και μη λεκτικές αποκρίσεις αναγνώρισης χωρίς να προσέχουμε ✚ Προσποίηση ακρόασης
Επίπεδο 3	Επιλεκτική ακρόαση (<i>Selective Listening</i>)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ακούμε με συγκεκριμένο σκοπό ✚ Το μυαλό μας ενεργοποιείται μόνο όταν μας ενδιαφέρει κάτι ✚ Διακόπτουμε για να δώσουμε αξιολογικές απαντήσεις
Επίπεδο 4	Προσεκτική ακρόαση (<i>Attentive Listening</i>)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ακούμε με συγκεκριμένο σκοπό, αλλά πιο διερευνητικά, ερευνητικά και αναλυτικά ✚ Ακούμε προσεκτικά αλλά απαντάμε μόνο με βάση τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες μας ✚ Χρησιμοποιούμε καθοδηγητικές ερωτήσεις

Επίπεδο 5	<i>Ενεργητική ακρόαση (Active Listening)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Αναστέλλουμε την πραγματικότητά μας και προσπαθούμε να κατανοήσουμε το νόημα πίσω από το μήνυμα ✚ Ακούμε με τα αυτιά μας (λέξεις, ρυθμό ομιλίας, τόνο φωνής, γλωσσικά σχήματα)· ακούμε με τα μάτια μας (χειρονομίες, εκφράσεις προσώπου, στάση σώματος και συμπεριφορά)· ακούμε τους ήχους και τη σιωπή ✚ Χρησιμοποιούμε <i>αντανακλαστικές απαντήσεις</i> για να δείξουμε ότι κατανοούμε και ✚ Μια τεχνική μέσω της οποίας δεχόμαστε το μήνυμα αλλά δεν χρειάζεται να κατανοήσουμε ή να δεχτούμε τον αγγελιοφόρο
Επίπεδο 6	<i>Ενσυναισθητική ακρόαση (empathic listening)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Υψηλότερο επίπεδο ακρόασης ✚ Ακρόαση με πρόθεση να κατανοήσουμε και να δεχτούμε την οπτική του άλλου ✚ Προσέχουμε τα συναισθήματα του άλλου 'σαν να' ήμασταν αυτό το άτομο

Όπως βλέπουμε, το υψηλότερο επίπεδο ακρόασης του Van Slyke δεν είναι η ενεργητική ακρόαση, που συναντάμε σε άρθρα για τη διερμηνεία, αλλά η ενσυναισθητική ακρόαση, όπου ο ακροατής προσπαθεί να 'γίνει' το άλλο πρόσωπο. Πιστεύω ότι αυτή η προσέγγιση είναι πολύ σημαντική για τους διερμηνείς που μιλούν για τον άλλον ή στη θέση του άλλου, και θα επανέλθω σε αυτήν στη συνέχεια αυτής της ενότητας.

Σε μια διαφορετική προσέγγιση, η οποία και πάλι είναι αρκετά σημαντική στο πλαίσιο της κοινοτικής διερμηνείας, ο James Floyd (2010), κινούμενος «πέρα από τα όρια των συγκεκριμένων τύπων ή σκοπών ακρόασης» (Wolvin, 2010, σελ. 127), πρότεινε δύο προσεγγίσεις για την ακρόαση (και την ομιλία): τη *διαλογική* προσέγγιση, όπου μερικά από τα χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν ένα άνοιγμα στον άλλο, μια 'παροντικότητα' (presentness) όσον αφορά την προσοχή, μια ελαχιστοποίηση των τάσεων για εγωισμό και χειραγώγηση των άλλων, μια συμπεριληπτική στάση, όπου ο ακροατής προσπαθεί να κατανοήσει τον ομιλητή όσο το δυνατόν περισσότερο· και τη *μονολογική* προσέγγιση, όπου δεν γίνεται καμία προσπάθεια για συμπερίληψη, ενώ ευδοκιμούν οι τάσεις για εγωισμό και

PLOUTOS

χειραγώγηση (σσ. 128-131).²⁸ Αν και ο συγγραφέας αναγνωρίζει τις δυσκολίες και τις προκλήσεις αυτής της προσέγγισης, κλείνει το άρθρο του προτείνοντας να προσπαθήσουμε να ξεπεράσουμε τις όποιες δυσκολίες «χωρίς να εγκαταλείψουμε την αξία του διαλόγου ως επιθυμητής στάσης και προσέγγισης για την αποτελεσματική ακρόαση» (σελ. 139).

Μια άλλη προσπάθεια αποσαφήνισης της διαδικασίας είναι τα μοντέλα ακρόασης.²⁹ Στο βιβλίο τους *Listening: Processes, Functions, and Competency*, οι Debra Worthington και Margaret Fitch-Hauser καταλήγουν στο Μοντέλο MATERRS που περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες τις οποίες παρουσιάζω εδώ σε γραφική μορφή:

---

²⁸ Αν και ορισμένες από τις συμπεριφορές που αναφέρονται στη διαλογική προσέγγιση θυμίζουν αρκετά την έννοια της ενσυναίσθησης, ο Floyd αποφεύγει τον όρο και παρουσιάζει «Τα προβλήματα της ενσυναίσθησης» σε μια ενότητα του άρθρου του, την οποία συνοψίζει ως «την αδυναμία του [...] να πάρουμε τη θέση του άλλου ή να βιώσουμε αυτό που βιώνει ένας άλλος» (2010, σελ. 134).

²⁹ Οι Debra Worthington και Margaret Fitch-Hauser δηλώνουν ότι τα μοντέλα βοηθούν «να αναδειχτούν περίπλοκες, αφηρημένες διεργασίες με τέτοιο τρόπο ώστε να έχουμε μια σαφή αντίληψη του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η διεργασία» (2018, σελ. 9).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Mental Stimulus / Νοητικό ερέθισμα

- Εστιάζουμε *ενεργητικά* σε έναν φυσικό θόρυβο ή ερέθισμα
- Η ακρόαση προϋποθέτει **σκοπιμότητα** εκ μέρους του αποδέκτη

Awareness / Αντίληψη

- Διαδικασία νοητικής διαλογής που εξαρτάται από τα εξής:
  - κίνητρα
  - γνωστικό φιλτράρισμα
  - προσωπικές προκαταλήψεις
  - γνωστικό φορτίο
  - περιβαλλοντικούς παράγοντες

Translation / Μετάφραση

- Συναισθηματική επεξεργασία - εστιάζουμε στα συναισθηματικά στοιχεία
- Ορθολογική επεξεργασία - εστιάζουμε στην πληροφορία και στη λογική της πληροφορίας
- Διπλή επεξεργασία - συνδυασμός των δύο

Evaluation / Αξιολογήση

- Συνδέουμε αυτά που ακούμε με αυτά που γνωρίζουμε · γνωστική επεξεργασία της πληροφορίας

Recall / Ανάκληση

- Αξιολογούμε ό,τι αποθηκεύεται στη μνήμη (εργαζόμενη και μακροπρόθεσμη μνήμη)
- Αξιολογούμε αν ένα μήνυμα απαιτεί απάντηση

Responding / Απόκριση

- Λαμβάνουμε αποφάσεις για τον τρόπο που θα απαντήσουμε στο άλλο μέρος

Staying Connected / Μένουμε συνδεδεμένοι

- Η ακρόαση χτίζεται γύρω από σχέσεις που έχουμε με τους άλλους
- Η ύπαρξη κινήτρων είναι επίσης σημαντική στη διαδικασία ακρόασης για να αντιληφθούμε πλήρως τι ακούμε, να μεταφράσουμε και να αξιολογήσουμε το ερέθισμα

Το μοντέλο αυτό αναδεικνύει την πολυπλοκότητα της διαδικασίας στα διάφορα στάδιά της, όπου εξωτερικά και εσωτερικά στοιχεία – εξωτερικά ερεθίσματα, προηγούμενες γνώσεις, ορθολογικές διαδικασίες, κοινωνικές δεξιότητες – ενώνονται για να σχηματίσουν ένα σύνολο και να διευκολύνουν την επικοινωνία.

Όπως βλέπουμε, η ανάκληση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού του μοντέλου αλλά και άλλων

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

μοντέλων ακρόασης, αναδεικνύοντας τη στενή σχέση μεταξύ της ακρόασης και της εργαζόμενης μνήμης (working memory) ή της μακροπρόθεσμης μνήμης.³⁰ Τα ζητήματα που σχετίζονται με τη διατήρηση και την ανάκληση των πληροφοριών που λαμβάνονται μέσω της ακρόασης βρίσκονται στο επίκεντρο της έρευνας για την ακρόαση από τις αρχές του 20ού αιώνα, όπως επισημαίνουν οι Worthington και Bodie (2018, σελ. 6).

6.3 Προσοχή, προσοχή, προσοχή

Στο βιβλίο του *The Overflowing Brain: Information Overload and the Limits of Working Memory* [Ο υπερπλήρης εγκέφαλος: Υπερφόρτωση πληροφοριών και τα όρια της εργαζόμενης μνήμης], ο Torkel Klingberg παραθέτει μια ιστορία από τους *Τρεις πυλώνες του ζεν* [The Three Pillars of Zen] για να τονίσει τη σημασία που αποδίδεται στην εκπαίδευση της προσοχής ανά τους αιώνες, ένα ζήτημα που πρόσφατα έχουν επανεξετάσει μελετητές από πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο (2009, σσ. 130-136):

Μια μέρα ένας απλός άνθρωπος είπε στον Δάσκαλο Ικκγυ: «Δάσκαλε, μπορείς να μου γράψεις κάποια γνωμικά ύψιστης σοφίας;» Ο Ικκγυ πήρε αμέσως τη γραφίδα του και έγραψε τη λέξη «**Προσοχή**». «Αυτό είναι όλο;», ρώτησε ο άνδρας. «Δεν θα προσθέσεις κάτι ακόμα;» Ο Ικκγυ έγραψε δύο φορές συνεχόμενα: «**Προσοχή. Προσοχή**». «Η αλήθεια είναι», παρατήρησε ο άνδρας εκνευρισμένος, «ότι δεν βλέπω και πολύ βάθος ή καλλιέργεια σ' αυτά που μόλις έγραψες». Τότε ο Ικκγυ έγραψε την ίδια λέξη τρεις φορές συνεχόμενα: «**Προσοχή. Προσοχή. Προσοχή**». Μισοθυμωμένος, ο άνδρας ρώτησε: «Τι σημαίνει τέλος πάντων η λέξη 'Προσοχή';» Και ο Ικκγυ απάντησε ευγενικά: «Προσοχή σημαίνει προσοχή».

Όπως υποδηλώνει ο τίτλος του βιβλίου του, ο Klingberg βρίσκει όλο και πιο δύσκολη την άσκηση ελεγχόμενης προσοχής, δεδομένης της αυξανόμενης πίεσης που δέχεται η εργαζόμενη μνήμη στην κοινωνία μας, όπως για παράδειγμα «ο αυξανόμενος όγκος πολύπλοκων κειμένων και οδηγιών, η

³⁰ Άλλο ένα παράδειγμα είναι το μοντέλο HURIER: **H**earing (Ακούμε), **U**nderstanding (Κατανοούμε), **R**emembering (Θυμόμαστε), **I**nterpreting (Ερμηνεύουμε), **E**valuating (Αξιολογούμε), **R**esponding (Αποκρινόμαστε) (Worthington και Fitch-Hauser, σελ. 11) - η ενθύμηση είναι και εδώ ένα αναπόσπαστο μέρος του μοντέλου.

PLOUTOS

ολοένα και πιο δυσνόητη τεχνολογία, οι ταυτόχρονες καταστάσεις που επιφέρει και η ατελείωτη ροή προγραμμάτων λογισμικού τελευταίας έκδοσης» (σελ. 136).

Η σημαντική σύνδεση μεταξύ προσοχής και εργαζόμενης μνήμης, ένα κυρίαρχο παράδειγμα στη γνωστική ψυχολογία, βρίσκεται στο επίκεντρο του εργαλείου Conversational Listening Span [Ακουστικό Εύρος σε Συνομιλία] (CLS) της Laura Ann Janusik (Janusik, 2007, σελ. 142):

Ουσιαστικά, η εργαζόμενη μνήμη αντικατέστησε τη βραχυπρόθεσμη μνήμη και έθεσε ένα σύστημα διπλής αποστολής που περιλαμβάνει λειτουργίες επεξεργασίας και αποθήκευσης [...]. Η λειτουργία επεξεργασίας είναι συνώνυμη με την προσοχή και η λειτουργία αποθήκευσης είναι συνώνυμη με τη μνήμη. Η προσοχή κατανέμεται και οι πόροι που δεν χρησιμοποιούνται για την προσοχή είναι διαθέσιμοι για την αποθήκευση. Εν ολίγοις, **η εργαζόμενη μνήμη είναι το δυναμικό σύστημα που χρησιμοποιείται όχι μόνο για τη μετατόπιση των ερεθισμάτων και της επακόλουθης κατανόησης από και προς τη μακροπρόθεσμη μνήμη, αλλά ως τρόπος δημιουργίας νέων νοημάτων.** (έμφαση δική μου)

Η εργαζόμενη μνήμη, όπως μας πληροφορεί περαιτέρω η Janusik, είναι περιορισμένης χωρητικότητας, πράγμα που σημαίνει ότι κάθε άτομο «έχει μια μοναδική ικανότητα για λειτουργίες επεξεργασίας και αποθήκευσης» (σελ. 143), η οποία «αποτελεί μέτρο της ποσότητας των πληροφοριών που μπορείτε να διατηρήσετε στη εργαζόμενη μνήμη σας» (Klingberg, 2009, σελ. 35)· και εφόσον οι χωρητικότητες δεν μπορούν να αυξηθούν, ο μόνος τρόπος να βελτιώσουμε την εργαζόμενη μνήμη μας είναι να επεξεργαζόμαστε πιο αποτελεσματικά, ώστε να ελευθερώσουμε χώρο για αποθήκευση. Ο Torkel Klingberg καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «η εργαζόμενη μνήμη μπορεί πράγματι να εκπαιδευτεί»: «Οι περιοχές που είναι υπεύθυνες για τη διατήρηση πληροφοριών στην εργαζόμενη μνήμη μπορούν να είναι εξίσου πλαστικές με άλλα τμήματα του εγκεφάλου. Δεν μιλάμε για τεράστιες αλλαγές: 18% βελτίωση της εργασιακής μνήμης και 8% βελτίωση της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων. Όμως φαίνεται ότι πράγματι μπορούμε να εκτίνουμε τα όρια της ικανότητας του εγκεφάλου να χειρίζεται πληροφορίες» (2009, σελ. 124).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Επιπλέον, η ικανότητά μας επηρεάζει την κατανόησή μας: «Άτομα με μεγαλύτερες ικανότητες εργαζόμενης μνήμης μπορούν να κατανοήσουν πιο περίπλοκες ιστορίες, μπορούν να ανιχνεύσουν σχετικές υποϊστορίες και να 'συνδέσουν σχετικές προτάσεις, ακόμα και αυτές που διαφοροποιούνται λόγω χρόνου και πλαισίου' (Engle, Cantor, & Carullo, 1992, σελ. 991)» (σελ. 143).

6.4 Ορισμένες πρακτικές συμβουλές

Αυτές οι διαπιστώσεις συχνά βρίσκουν έκφραση σε πρακτικές συμβουλές για βελτίωση των δεξιοτήτων ακρόασης, που συνήθως εμφανίζονται στη λαϊκή βιβλιογραφία.

Για παράδειγμα, οι ερευνητές έχουν εξετάσει τις ιδιότητες που πιστεύεται ότι διαθέτει ένας καλός ακροατής. Η Imhof, βάσει μιας επισκόπησης της σχετικής βιβλιογραφίας, παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά ενός ακροατή

γλωσσική ικανότητα σε όλη τη διάρκεια της ζωής

προηγούμενες γνώσεις

προηγούμενη ενασχόληση

πολιτισμικό υπόβαθρο και βαθειά εκτίμηση της ακρόασης

ικανότητες αυτορύθμισης και αυτοελέγχου

στόχοι, κίνητρα και συναισθήματα

Από αυτόν τον κατάλογο, είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι η Imhof δεν εστιάζει στη στιγμή της ακρόασης, αλλά σε ό,τι έχει συσσωρεύσει το άτομο με τα χρόνια, όσον αφορά τις δεξιότητες, τις γνώσεις, την πρακτική, το πολιτισμικό του υπόβαθρο, την οπτική του για τη ζωή. Αυτό σημαίνει ότι οι δεξιότητες ακρόασης αναπτύσσονται και εξελίσσονται κατά τη διάρκεια της ζωής μας και η βελτίωση σε σύντομο χρονικό διάστημα μπορεί να είναι μικρή.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Η Imhof (2010, σσ. 100-109) επισημαίνει επίσης ορισμένα χαρακτηριστικά που έχουν μεγάλη σημασία για τη συγκράτηση και την ανάκληση των σχετικών πληροφοριών κατά την ακρόαση, όπως η πρόθεση, η επιλογή, η οργάνωση και η ενσωμάτωση των πληροφοριών.

Σε ένα άλλο επιστημονικό παράδειγμα συμβουλών για τη βελτίωση της ακουστικής μας ικανότητας, οι Fitch-Hauser και Worthington στο κεφάλαιο «Listening in Context: Education» [Ακρόαση σε συγκεκριμένο πλαίσιο: Εκπαίδευση] (2018, σσ. 231-32), παραθέτουν έναν πίνακα με «Συμβουλές για τη βελτίωση της ακρόασης και της λήψης σημειώσεων στην τάξη»:

Συμπεριφορικές	Νοητικές/Γνωστικές	Ψυχολογικές
Εστιάζουμε σκόπιμα της προσοχή μας	Ενεργοποιούμε τα κατάλληλα σχήματα	Ελέγχουμε τη στάση μας και τυχόν προκαταλήψεις για το θέμα
Αποκλείουμε τους εσωτερικούς και εξωτερικούς περισπασμούς	Εντοπίζουμε προηγούμενες γνώσεις για το θέμα	Προετοιμαζόμαστε συναισθηματικά για την ακρόαση
Ελέγχουμε την ενεργητική διέγερση	Χρησιμοποιούμε νοητικούς οργανωτές για να αναθεωρήσουμε το σχήμα βάσει των εισερχόμενων πληροφοριών	Παρακολουθούμε τις μη λεκτικές πληροφορίες από τον ομιλητή
Ετοιμαζόμαστε σωματικά να ακούσουμε και να κρατήσουμε σημειώσεις	Συνοψίζουμε νοητά τα βασικά σημεία της διάλεξης	Παρακολουθούμε τη δική μας ακρόαση
Θέτουμε ερωτήσεις για να κερδίσουμε τις πληροφορίες που χρειάζονται για την κατανόηση του θέματος	Χρησιμοποιούμε στρατηγικές πρόβλεψης και επιβεβαίωσης	
Αναθεωρούμε στο χαρτί και συμπληρώνουμε τις σημειώσεις μετά τη διάλεξη	Ακούμε προσπαθώντας να εντοπίσουμε οργανωτικά σημεία	
Εξασκούμε στη λήψη σημειώσεων για ακρίβεια και την ικανότητα διάκρισης		

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Η Amy Rogers, στο δημοφιλές βιβλίο της *Be an effective communicator: Learning to listen* [Μάθετε να επικοινωνείτε αποτελεσματικά: Μάθετε να ακούτε], δίνει μια λίστα καλών και κακών συνηθειών στην ακρόαση (2022, σελ. 22):

Κακές συνήθειες	Καλές συνήθειες
Κοιτάζετε συχνά το ρολόι σας ή το τηλέφωνό σας ενώ κάποιος σας μιλάει	Κρατάτε οπτική επαφή με τον ομιλητή
Χασμουριέστε	Κουνάτε το κεφάλι σας και έχετε τις κατάλληλες εκφράσεις προσώπου (για παράδειγμα, χαμογελάτε όταν η ιστορία είναι χαρούμενη ή φαίνεστε ανήσυχοι όταν ένας φίλος μοιράζει κάποια άσχημα νέα)
Διακόπτετε για να θέσετε ερωτήσεις	Περιμένετε να ολοκληρώσει ο ομιλητής πριν θέσετε ερωτήσεις
Ανταλλάσσετε μηνύματα, σκρολάρετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή παίζετε με τα κοσμήματά σας ή τα μαλλιά σας με τρόπο που αποσπά την προσοχή	Κάθεστε ή στέκεστε ακίνητοι
Κρίνετε τους ομιλητές πριν τελειώσουν αυτό που θέλουν να πουν	Επιτρέπετε στον ομιλητή να ολοκληρώσει αυτό που θέλει να πει πριν κρίνετε τα λεγόμενά του
Δεν μπορείτε να επαληθεύσετε το νόημα των λόγων του ομιλητή και αντ' αυτού μαντεύετε τι θέλουν να πουν	Επαναλαμβάνετε αυτά που λέει ο ομιλητής με λίγα λόγια για να επαληθεύσετε το νόημα

Υπάρχουν επίσης αρκετά εργαλεία αυτοαξιολόγησης διαθέσιμα είτε στο διαδίκτυο είτε σε σχετικά βιβλία, τόσο από την επιστημονική όσο και από τη λαϊκή βιβλιογραφία, τα οποία μπορούν να αξιολογήσουν την ικανότητα του ατόμου να ακούει και να δώσουν έμμεσα κάποιες ενδείξεις για τη βελτίωση των δεξιοτήτων ακρόασης· ορισμένα παραδείγματα είναι Το Προφίλ των Τύπων Ακρόασης (The Listening Styles Profile Revised (LSP-R)) των Debra Worthington, Graham Bodie, and Christopher Gearhart (όπως παρουσιάζονται από τις Debra Worthington και Margaret Fitch-Hauser στο βιβλίο τους *Listening: Processes, Functions and Competency* (2018, σσ. 77-78))· η Κλίματα της Ενεργητικής-Ενσυναισθητικής Ακρόασης (The Active-Empathic Listening Scale (AELS)) του Graham

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Bodie (όπως παρουσιάζεται στο βιβλίο των Debra Worthington και Margaret Fitch-Hauser *Listening: Processes, Functions and Competency* (2018, σελ. 81))· η Κλίμακα Ευαισθησίας στη Συζήτηση (Conversational Sensitivity Scale) των John Daly, Anita Vangelisti και Suzanne Daughton (όπως παρουσιάστηκε από τις Debra Worthington και Margaret Fitch-Hauser στο βιβλίο τους *Listening: Processes, Functions and Competency* (2018, σελ. 84))· του τεστ της Rebecca Z. Shafir από το βιβλίο της *The Zen of Listening: Mindful Communication in the Age of Distraction* (2011/2000, σσ. 27-29), το τεστ της Nixaly Leonardo από το βιβλίο της *Active Listening Techniques: 30 Practical Tools to Hone Your Communication Skills* (2020), το διαδικτυακό τεστ «How good are your listening skills?» [Πόσο καλές είναι οι δεξιότητες που έχει στην ακρόαση;] στον ιστότοπο www.mindtools.com ή το «Listening skills test» [Τεστ δεξιοτήτων ακρόασης] στον ιστότοπο www.psychologytoday.com.

6.5 Η ακρόαση στη διερμηνεία: Ενεργητική, ενσυναισθητική ή ενεργητική-ενσυναισθητική;

Το επίπεδο της προσοχής ενός διερμηνέα πρέπει, όπως είναι λογικό, να είναι στο μέγιστο σε όλη τη διάρκεια της απόδοσής του· ακόμη και η 'απώλεια' μιας μικρής μονάδας σε ένα εκφώνημα μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική απώλεια νοήματος. Παρά το γεγονός ότι ερμηνεύουμε το νόημα του ομιλητή και όχι τα λόγια του, πρέπει να ακούσουμε, να 'μεταφράσουμε', να αναλύσουμε τα πάντα για να είναι σαφές αυτό το νόημα. Για το λόγο αυτό, οι εκπαιδευτές διερμηνείας και οι μελετητές συχνά προτρέπουν τους σπουδαστές να ακούνε ενεργά.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να αναφερθώ στους τέσσερις τύπους ακρόασης που αναφέρουν οι Setton και Dawrant (2016, σσ. 83-84): **Παθητική ακρόαση** (ακούτε και καταλαβαίνετε αλλά δεν θα είστε σε θέση να ανακαλέσετε αργότερα), **Επιφανειακή ακρόαση** (δίνετε συνειδητά προσοχή αλλά εστιάζετε στα επιφανειακά χαρακτηριστικά του λόγου), **Επιλεκτική ακρόαση** (εστιάζετε την ακουστική σας προσοχή σε συγκεκριμένες πτυχές του περιεχομένου, αυτές που μας ενδιαφέρουν) και **Ενεργητική ακρόαση** (εστιάζετε με μέγιστη συγκέντρωση για να εξάγετε νόημα κινητοποιώντας τις γνώσεις υποβάθρου που διαθέτετε· τεμαχίζετε και οργανώνετε για να παράγετε ένα δομημένο και συνεκτικό μοντέλο με πλούσια κωδικοποίηση των λεπτομερειών). Οι συγγραφείς περιλαμβάνουν μια σύντομη υποενότητα για την «Ενσυναίσθηση και την επικοινωνιακή πρόθεση του ομιλητή» (σσ. 85-87), όπου αναγνωρίζουν ότι οι διερμηνείς πρέπει να «αντανακλούν τις πειστικές, διαπροσωπικές και κοινωνικές λειτουργίες που χαρακτηρίζουν μια ομιλία», ωστόσο θεωρώ ότι αυτή η δήλωση δεν αντικατοπτρίζει την ενσυναισθητική ακρόαση· πιστεύω επίσης ότι η ενσυναίσθηση και η επικοινωνιακή πρόθεση δεν μπορούν να εξετάζονται σε μια υποενότητα, διότι αυτό μπορεί να

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

οδηγήσει σε σύγχυση και παρανοήσεις.

Μολονότι τόσο οι ερευνητές όσο και οι επαγγελματίες προτρέπουν τους διερμηνείας να «ακούν ενεργητικά», με βάση την κλίμακα έξι επιπέδων ακρόασης του Erik Van Slyke που αναφέρθηκε παραπάνω, θα πρότεινα να εξετάσουμε επίσης τον όρο «ενσυναισθητική ακρόαση»: σύμφωνα με τον Van Slyke, η ενσυναισθητική ακρόαση απαιτεί τα εξής (1999, σσ. 110-111, η έμφαση είναι δική μου):

Πρώτον, πρέπει να έχουμε την ικανότητα να αντιλαμβανόμαστε με ακρίβεια το *περιεχόμενο* της επικοινωνίας από ένα άλλο άτομο, το νόημα των εκφερόμενων λέξεων.

Δεύτερον, πρέπει να προσέξουμε τον *συναισθηματικό* πυρήνα. Με άλλα λόγια, πρέπει να κατανοήσουμε τα μη εκφρασμένα νοήματα του μηνύματος.

Τρίτον, πρέπει να είμαστε σε θέση να υιοθετήσουμε μια προσέγγιση *‘αντανάκλασης’*, δηλαδή να παρακολουθούμε τα συναισθήματα του άλλου ατόμου ‘σαν να ήταν’ δικά μας. Πρέπει να αισθανόμαστε το θυμό, το φόβο ή τη σύγχυση του άλλου ατόμου σαν να ήταν δικά μας, αλλά να παραμένουμε αποστασιοποιημένοι υπεύθυνα, χωρίς να εμπλέκεται ο δικός μας θυμός, φόβος ή σύγχυση. [...]

Στην ενσυναισθητική ακρόαση δεν αρκεί να λέμε απλώς ‘καταλαβαίνω’.
Απαιτείται να μεταφέρουμε την κατανόηση τόσο του περιεχομένου όσο και του συναισθήματος του ρητού μηνύματος του ομιλητή και να αντανakλάμε την κατανόηση του σιωπηρού, ή μη εκφρασμένου και υπονοούμενου, πυρήνα.

Αυτό ακριβώς καλούμαστε να κάνουμε ως διερμηνείς: όχι μόνο να είμαστε διερευνητικοί, ερευνητικοί και αναλυτικοί (Van Slyke, 1999, σελ. 106), αλλά να ‘αισθανόμαστε’ με τον ομιλητή, να ‘είμαστε’ ο ομιλητής όταν αναπαράγουμε το μήνυμα, έτσι ώστε «να μεταφέρουμε την κατανόηση τόσο του περιεχομένου όσο και του συναισθήματος του ρητού μηνύματος του ομιλητή».³¹ Στη διερμηνεία, αυτό

³¹ Σε μια εκτενή αναφορά στη σχέση μεταξύ του διερμηνέα και του ‘άλλου’ του ομιλητή, βλέπε το άρθρο της Φωτεινής Αποστόλου «Mediation, Manipulation, Empowerment: Celebrating the Complexity of the Interpreter’s Role» (2009, σσ.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

που ο James Floyd ονομάζει «αδυναμία ενσυναίσθησης, δηλαδή αδυνατούμε να πάρουμε τη θέση ή να βιώσουμε αυτό που βιώνει ένας άλλος» (2010, σελ. 134), είναι μια από τις προϋποθέσεις της. Οι διερμηνείς πρέπει να 'βιώσουν' αυτό που βιώνει ο ομιλητής· καλούμαστε ουσιαστικά να απεκδυθούμε το 'εγώ' μας και να γίνουμε ο άλλος,³² το υποκείμενο της εκφοράς, ώστε να περάσουμε το μήνυμά του με τις ελάχιστες δυνατές απώλειες.

Σε αυτούς τους τύπους ακρόασης, θα μπορούσαμε να προσθέσουμε την Ενεργητική-Ενσυναισθητική Ακρόαση (AEL), έναν όρο που επινοήθηκε το 1999 από τις Lucette B. Comer και Tanya Dollinger σε ένα άρθρο για τις πωλήσεις, «Active Empathetic Listening and Selling Success: A Conceptual Framework» [Ενεργητική Ενσυναισθητική Ακρόαση και η επιτυχία στις πωλήσεις: Ένα εννοιολογικό πλαίσιο].³³ Ο Graham Bodie σε ένα άρθρο όπου παρουσίασε την Κλίμακα Ενεργητικής Ενσυναισθητικής Ακρόασης (AELS), έναν τρόπο μέτρησης αυτού του τύπου ακρόασης, ο οποίος είναι «σημαντικός για τη σχεσιακή και ατομική ευημερία» (2011, σελ. 277), όρισε την Ενεργητική Ενσυναισθητική Ακρόαση ως «την ενεργητική και συναισθηματική εμπλοκή ενός ακροατή κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης αλληλεπίδρασης – μια εμπλοκή που είναι συνειδητή από την πλευρά του ακροατή αλλά γίνεται επίσης αντιληπτή από τον ομιλητή», και ως συνδυασμό δύο τύπων ακρόασης που «συγκλίνουν γύρω από την έννοια της εμπλοκής του άλλου ως ακροατή» (σελ. 278).

6.6 Η Προσπάθεια Ακρόασης

Ανεξάρτητα από τον όρο που χρησιμοποιούμε για την ακρόαση στη διερμηνεία, πρόκειται για έναν διαλογικό τύπο ακρόασης, για να χρησιμοποιήσουμε την ορολογία του James Floyd που είδαμε παραπάνω, «ένα άνοιγμα στον άλλο, μια 'παροντικότητα' [presentness] όσον αφορά την προσοχή, [...] μια συμπεριληπτική στάση, όπου ο ακροατής προσπαθεί να κατανοήσει τον ομιλητή όσο το δυνατόν περισσότερο» (2010, σσ. 128-131).

6-8).

³² Θα ήταν σημαντικό να σημειωθεί εδώ ότι ο διερμηνέας χρησιμοποιεί πάντα το πρώτο πρόσωπο κατά τη διερμηνεία, τόσο στην ταυτόχρονη όσο και στη διαδοχική μορφή της, σαν να είναι ο πραγματικός ομιλητής του εκφωνήματος.

³³ Οι συγγραφείς όρισαν την Ενεργητική Ενσυναισθητική Ακρόαση «ως μια διαδικασία κατά την οποία ο ακροατής: λαμβάνει λεκτικά και μη λεκτικά μηνύματα, τα επεξεργάζεται γνωστικά, ανταποκρίνεται σε αυτά λεκτικά και μη λεκτικά και προσπαθεί να εκτιμήσει το υποκείμενο νόημά τους διαισθητικά, μπαίνοντας καθ' όλη τη διάρκεια στη θέση των πελατών. Αν και η ενεργητική ακρόαση είναι επιθυμητή στο περιβάλλον των πωλήσεων, μπορεί να φανεί επιτηδευμένη ή κενή. Οι ενεργητικοί ακροατές προσπαθούν αρκετά σκληρά να φαίνονται προσεκτικοί στα λεκτικά και μη λεκτικά σήματα (cues), αλλά μπορεί να δίνουν την εντύπωση ότι ακούν μηχανικά και να μην καταφέρνουν να προβάλλουν ένα γνήσιο ενδιαφέρον για το τι πραγματικά λέγεται [...]. Υποστηρίζουμε ότι για να είναι αποτελεσματική η επικοινωνία, απαιτείται γνήσιο ενδιαφέρον» (1999, σσ. 18-19).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Είναι σαφές ότι αυτός ο τύπος ακρόασης προϋποθέτει μια σειρά από στοιχεία που πρέπει να είναι σε λειτουργία για να διασφαλιστεί η επιτυχία της επικοινωνιακής διαδικασίας. Μπορούμε να καταλάβουμε ότι αυτό περιπλέκεται ακόμη περισσότερο στη διερμηνεία, καθώς προστίθενται επιπλέον στοιχεία για τη μεταφορά του νοήματος από τη μία γλώσσα στην άλλη.

Στα Μοντέλα Προσπάθειας (Effort Models) του Daniele Gile για την ταυτόχρονη διερμηνεία, για τη διαδοχική διερμηνεία και για τη μετάφραση όψεως που είδαμε στην πρώτη ενότητα, ο συγγραφέας παρουσιάζει την «Προσπάθεια ακρόασης», ή «Προσπάθεια ακρόασης και ανάλυσης», η οποία αποτελείται «από όλες τις λειτουργίες που προσανατολίζονται στην κατανόηση, από την υποσυνείδητη ανάλυση των ηχητικών κυμάτων που μεταφέρουν την ομιλία της γλώσσας πηγή και φτάνουν στα αυτιά του διερμηνέα μέσω της αναγνώρισης των λέξεων έως τις τελικές αποφάσεις σχετικά με το 'νόημα' του εκφωνήματος» (σ. 160). Σε αυτόν τον ορισμό βλέπουμε ότι ο Gile αναφέρεται τόσο σε υποσυνείδητες όσο και σε συνειδητές διαδικασίες, ενώ η έννοια της 'προσπάθειας', όπως γίνεται αντιληπτή στις ακουστικές μελέτες, αναφέρεται σε μια συνειδητή διαδικασία· οι Richora-Fuller κ.ά., σε μια εργασία σχετικά με την ακουστική αναπηρία, ορίζουν την 'προσπάθεια' (και την 'ακουστική προσπάθεια') ως «τη σκόπιμη κατανομή των νοητικών πόρων για την υπέρβαση των εμποδίων στην επιδίωξη του στόχου κατά την εκτέλεση μιας εργασίας, με την ακουστική προσπάθεια να εφαρμόζεται πιο συγκεκριμένα όταν οι εργασίες περιλαμβάνουν την ακρόαση» (2016, σελ. 5). Όταν ο ακροατής έρχεται αντιμέτωπος με μια ακουστική πρόκληση, καταβάλλει συνειδητή προσπάθεια να κατανοήσει αυτό που ακούει. Στο μοντέλο του Gile, η προσπάθεια ακρόασης είναι η πρώτη φάση (φάση κατανόησης) του έργου του διερμηνέα τόσο στην ταυτόχρονη όσο και στη διαδοχική λειτουργία.

6.7 Συνθήκες καλής ακρόασης στη διερμηνεία

Ένα κρίσιμο μέρος της διαδικασίας ακρόασης, όπως είδαμε νωρίτερα σε αυτή την ενότητα, είναι η ποιότητα της πληροφορίας. Ο Gile σχολιάζει επίσης τον 'παράγοντα ομιλητής', όπως η φωνή και η προφορά του ομιλητή, η προσωδία, η ταχύτητα εκφοράς (2009, σελ. 200), που επηρεάζουν την ποιότητα της διερμηνείας.

Στην Ενότητα 6 σχετικά με τους Τρόπους Διερμηνείας (interpreting modes) του *Handbook for Interpreting in Asylum Proceedings* [Εγχειρίδιο για τη διερμηνεία σε διαδικασίες ασύλου], οι συγγραφείς Ursula Stachl-Peier και Sonja Pöllabauer αναφέρονται στις απαραίτητες προϋποθέσεις (τόσο από την πλευρά του/των ομιλητή/ών όσο και από την πλευρά του διερμηνέα) ώστε να είναι δυνατή η επιτυχής ακρόαση, παραπέμποντας στο *Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens* [Εγχειρίδιο για τη διδασκαλία των μεταφραστών και διερμηνέων] του Ulrich Kautz

PLOUTOS

(2017, σελ. 87 έμφαση στο πρωτότυπο):

- Δεν υπάρχουν **περισπασμοί** όπως άλλα άτομο που μιλούν ή θόρυβος από άλλες πηγές.
- Ο ομιλητής μιλά **αρκετά δυνατά** ώστε να ακούγεται καθαρά από τον διερμηνέα.
- Η **προφορά του ομιλητή είναι κατανοητή**: ο ομιλητής δεν έχει κάποιο πρόβλημα ομιλίας και γνωρίζει καλά τη γλώσσα που χρησιμοποιεί.
- Οι διερμηνείς πρέπει να είναι σε **καλή φυσική και ψυχική κατάσταση** για να είναι σε θέση να συγκεντρωθούν στο ακουστικό τους έργο.

6.8 Συμβουλές για την ενεργητική ακρόαση: Robin Setton και Andrew Dawrant

Εκτός από αυτές τις βασικές προϋποθέσεις, η προσπάθεια ακρόασης προϋποθέτει συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους του διερμηνέα, όπως είδαμε παραπάνω. Και δεδομένου ότι «η εργαζόμενη μνήμη μπορεί πράγματι να ασκηθεί» (Klingberg, 2009, σελ. 124) και να οδηγήσει σε βελτίωση της κατανόησης, όπως είδαμε στην υποενότητα 6.2, θα ήθελα να κλείσω αυτή την ενότητα με ορισμένες προτάσεις για τη βελτίωση της εργαζόμενης μνήμης μας από τους Robin Setton και Andrew Dawrant.

Στο βιβλίο τους *Conference Interpreting: A Complete Course* [Διερμηνεία συνεδρίων: Ένα πλήρες πρόγραμμα], οι συγγραφείς (2016, σελ. 87) προτείνουν τρόπους βελτίωσης των δεξιοτήτων ενεργητικής ακρόασης, ώστε ο διερμηνέας να διαθέτει «ένα δομημένο, συνεκτικό νοητικό μοντέλο, με πλούσια κωδικοποίηση του νοήματος του ομιλητή, των λεπτομερειών και των επιθυμητών αποτελεσμάτων της επικοινωνίας».³⁴

³⁴ Στο σημείο αυτό, ωστόσο, πρέπει να επισημάνω την πρόταση των Worthington και Bodie ότι «προς το παρόν δεν υπάρχει ένα ενιαίο πλαίσιο για να οργανώσουμε και να αξιολογήσουμε τις δεξιότητες ικανότητας [competency skills]», πράγμα που σημαίνει ότι «οι μελέτες σε αυτόν τον τομέα έχουν αθεωρητικό χαρακτήρα» και οι δεξιότητες που

PLOUTOS

Ενεργητική ακρόαση: Βοηθήματα μνήμης

Μεγιστοποιείτε τη συγκέντρωσή σας.

Κινητοποιήστε τη γνώση του αντικειμένου και της επικοινωνιακής κατάστασης.

Αντλήστε όσο το δυνατόν περισσότερο νόημα από το μήνυμα: αναλύστε τι εννοεί ο ομιλητής και πώς αυτό εντάσσεται στην ομιλία.

Επεξεργαστείτε νοητικά τις πληροφορίες χρησιμοποιώντας διαφορετικούς τρόπους εμπειρίας, για πλούσια κωδικοποίηση.

- οπτικό: οπτικοποίηση μιας νοητικής σκηνής αυτού που περιγράφει ο ομιλητής, χρησιμοποιώντας χωρική αναπαράσταση όπου είναι δυνατόν και σκόπιμο
- λεκτικό: επισήμανση κάθε σημείου (ακολουθία ιδεών, 'παράγραφος') με μια σύντομη ετικέτα, λέξη ή φράση – προάγγελος της λήψης σημειώσεων. Αυτό μπορεί να συνδυαστεί με τη χωροθέτηση, κατανέμοντας κάθε επισήμανση σε ένα δάχτυλο ή σε μια θέση σε μια νοητική χαρτογράφηση (mind-map) της ομιλίας (βλ. Yates 1966, Spence 1984).
- προβλεπτικός: προσπαθούμε να προβλέψουμε που κατευθύνεται ο ομιλητής και τι θα πει μετά
- γνωστικός: συνδέουμε όσα λέει ο ομιλητής με τις δικές μας γνώσεις
- αντιληπτικός και συναισθηματικός: προσπαθούμε να βιώσουμε αυτό που λέει ο ομιλητής μέσα από διαφορετικές αισθήσεις ('μυρίζουμε' ένα κρουασάν που ψήνεται ή όταν ακούμε τον όρο 'θηλυκοποίηση της φτώχειας', φανταζόμαστε γυναίκες που μένουν πίσω σε αγροτικά χωριά και συμπάσχουμε με αυτές)
- κριτικός: καταγράφετε τη δική σας αντίδραση σε αυτά που λέει ο ομιλητής (συμφωνείτε; διαφωνείτε; είναι κάτι λογικό;)
- προβολικός (projective): φανταζόμαστε πώς θα αντιδράσει το κοινό.

Χωρίστε/τμηματοποιήστε το απόσπασμα της ομιλίας σε κομμάτια ή σημεία και σημειώστε τους συσχετισμούς και τους συνδέσμους.

Δημιουργήστε ένα νοητικό χάρτη/σχεδιάγραμμα της ομιλίας.

διδάσκονται στα προγράμματα κατάρτισης «μπορεί να μην αποτυπώνουν τα πρωταρχικά στοιχεία που πρέπει να διδάσκονται» (2018, σελ. 9).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Όπως μπορούμε να καταλάβουμε από αυτές τις προτάσεις (κινητοποιήστε τις γνώσεις σας σχετικά με το θέμα, προβλέψτε τι πρόκειται να πει ο ομιλητής, να υιοθετήσετε μια κριτική προσέγγιση), οι συγγραφείς πιστεύουν επίσης ότι η ακρόαση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από συσσωρευμένες γνώσεις και δεξιότητες που πρέπει να κινητοποιηθούν και να ενεργοποιηθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ακρόασης. Άλλες δεξιότητες, π.χ. η οπτικοποίηση, η ομαδοποίηση, η δημιουργία νοητικών χαρτών, υποστηρίζουν τις προϋπάρχουσες δεξιότητες και γνώσεις.

Προτεινόμενες ασκήσεις

Ακρόαση – Κατανόηση – Απομνημόνευση

Τροποποιημένη άσκηση από το Εγχειρίδιο για Διερμηνείς σε Διαδικασίες Ασύλου (Handbook for Interpreters in Asylum Procedures) του UNHCR (σελ. 93)

Μορφή δραστηριότητας: Ομαδική δουλειά που ακολουθείται από συζήτηση των αποτελεσμάτων από όλη την ομάδα.

Αναπαραγωγή ενός καλά δομημένου κειμένου πηγή

Ένας συμμετέχων αφηγείται μια καλά δομημένη (προσωπική) ιστορία διάρκειας περίπου 2-3 λεπτών, η οποία περιλαμβάνει κάποιες ημερομηνίες, αριθμούς, ονόματα ατόμων και γεωγραφικές τοποθεσίες. Οι άλλοι συμμετέχοντες ακούν ενεργητικά και προσπαθούν να θυμηθούν το περιεχόμενο. Όταν ο ομιλητής τελειώσει, ένας ή περισσότεροι συμμετέχοντες επαναλαμβάνουν την ιστορία.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ποιες λεπτομέρειες θυμήθηκαν οι συμμετέχοντες;
- Γιατί θυμήθηκαν αυτές τις λεπτομέρειες;
- Ποιες λεπτομέρειες δεν τις θυμήθηκαν ή τις θυμήθηκαν λανθασμένα; Πόσο σωστά αναπαράχθηκαν οι αριθμοί, τα ονόματα ατόμων και οι γεωγραφικές τοποθεσίες;
- Γιατί ξεχάστηκαν αυτές οι λεπτομέρειες;
- Δεν πρόσεξαν ή δεν άκουσαν κάποιες λεπτομέρειες διότι θεωρήθηκαν άσχετες με την ιστορία; Δεν πρόσεξαν κάποιες λεπτομέρειες προς το τέλος της παρουσίασης διότι αυτοί που την επανέλαβαν κουράστηκαν ή έχασαν την συγκέντρωσή τους;

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Περίληψη – Εντοπισμός της δομής – Αυτοσχεδιασμός

«Quantum computing: one speech 8 exercises» in *Interpreting Trainer* by Sophie Llewellyn Smith (05/06/2023) [«Κβαντική υπολογιστική: μια ομιλία 8 ασκήσεις» στο *Interpreting Trainer* της Sophie Llewellyn Smith (05/06/2023)]

Ασκήσεις 2-Περίληψη, 3-Εντοπισμός της δομής και 4-Αυτοσχεδιασμός στην άσκηση «Quantum computing: one speech 8 exercises».

<https://members.theinterpretingcoach.com/2023/06/05/quantum-computing-one-speech-10-exercises/>

Επανάληψη του κειμένου πηγή

Student handbook Interpreting in Community Settings (2018), The Interpreter's Lab.

Επανάληψη στη γλώσσα πηγή:

Ακούστε μια ραδιοφωνική εκπομπή ή παρακολουθήστε ένα βίντεο στο YouTube (περίπου 45 δευτερόλεπτα έως 1 λεπτό μιας ομιλίας με καλό ρυθμό) και στη συνέχεια προσπαθήστε να την επαναλάβετε χωρίς να κρατάτε σημειώσεις. Δείτε πόσο ακριβής είστε αξιολογώντας τον εαυτό σας. Ενώ ακούτε, δοκιμάστε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω τεχνικές.

- **Κατηγοριοποίηση:** Ομαδοποίηση αντικειμένων με τις ίδιες ιδιότητες ή ακόμη και σύνδεση αντικειμένων με μοτίβα γνώσεων που έχετε ήδη απομνημονεύσει
- **Γενίκευση:** Εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων από συγκεκριμένα παραδείγματα ή εντοπισμός του μηνύματος από το παρεχόμενο κείμενο – αυτό μπορεί επίσης να αναφέρεται ως δεξιότητα κριτικής σκέψης.
- **Σύγκριση:** Παρατήρηση διαφορών και ομοιοτήτων μεταξύ διαφορετικών πραγμάτων, γεγονότων και συμβάντων
- **Περιγραφή:** Οπτικοποιούμε την περιγραφή μιας σκηνής, φανταζόμαστε έννοιες και ιδέες ως σχήματα ή σκεφτόμαστε άλλα χαρακτηριστικά, όπως μέγεθος κ.λπ.
- **Άσκηση 'παρακολούθησης' (Shadowing):** Αυτού του είδους η άσκηση προτείνεται για εκπαίδευση στην Ταυτόχρονη Διερμηνεία, αλλά βοηθά και τους διερμηνείς που εργάζονται σε διαδοχική διερμηνεία.

Βρείτε ένα ηχογραφημένο απόσπασμα ή ακούστε ένα βίντεο στο YouTube (όπως μια συνέντευξη ή ένα βίντεο με οδηγίες – δεν έχει σημασία το θέμα, αρκεί να μην είναι πολύ περίπλοκο). Ακούστε/παρακολουθήστε μία φορά και στη συνέχεια επαναλάβετε και

προσπαθήστε να ‘παρακολουθήσετε’ (shadow) τον ομιλητή, προσπαθώντας να επαναλάβετε τα πάντα όπως ακριβώς λέγονται. Συνεχίστε να επαναλαμβάνετε αυτή τη διαδικασία, μένοντας κάθε φορά πιο πίσω από τον ομιλητή μέχρι να μείνετε μια ή δύο προτάσεις πίσω (πόσο πίσω θα μείνετε ποικίλλει ανάλογα με τη γλώσσα.) Συνεχίστε αυτή την άσκηση με άλλα βίντεο ή ακόμη και με πραγματικούς ανθρώπους που διαβάζουν από μια γραπτή ομιλία. Θα διαπιστώσετε ότι κουράζεστε, αλλά αυτό γυμνάζει τη μνήμη και τις ικανότητες συγκέντρωσης.

Οπτικοποίηση και μνήμη

Ασκήσεις από το βιβλίο *Consecutive Interpreting: An Instructor’s Manual* (σελ. 60)

Διαβάστε ένα κείμενο, όπως μια συνταγή, και βάλτε τους εκπαιδευόμενους να σχεδιάσουν εικόνες/σύμβολα που θα τους βοηθήσουν να θυμηθούν τις πληροφορίες. Η άσκηση μπορεί να γίνει με παύσεις και να δοθεί χρόνος στους εκπαιδευόμενους να κάνουν τα σκίτσα τους [...]. Βάλτε τους εκπαιδευόμενους να συνεργαστούν με ένα άλλο άτομο και να χρησιμοποιήσουν τα σκίτσα/σύμβολά τους για να επαναλάβουν το κείμενο στο άλλο άτομο.

Βάλτε τους εκπαιδευόμενους να εργαστούν σε ομάδες των τριών ατόμων (μαθητές Α, Β και Γ). Ο εκπαιδευόμενος Γ μπορεί να βγει από την αίθουσα και ο Α αφηγείται στον Β μια ιστορία. Ο Β χρησιμοποιεί σύμβολα και σκίτσα/ζωγραφιές για να θυμηθεί την ιστορία. Ο Γ επιστρέφει και ο Β ξαναλέει την ιστορία με τον Α να ακούει για να ελέγξει την ακρίβεια της ιστορίας.

Πολλές ενδιαφέρουσες ασκήσεις για τις δεξιότητες μνήμης μπορείτε να βρείτε στον ιστότοπο του έργου CLIMB <https://www.unco.edu/project-climb/toolkit/skill-development/general-memory.aspx>.

Αρκετές ασκήσεις ακρόασης και μνήμης προτείνονται από τον στον ιστότοπο <http://interpretertrainingresources.eu/consecutive/analysis-exercises/>.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Apostolou, F. (2009). Mediation, Manipulation, Empowerment: Celebrating the Complexity of the Interpreter’s Role. *Interpreting* 11(1), pp. 1-19.

Bodie, G. (2011). The Active Empathic Listening Scale (AELS): Conceptualization and Evidence of Validity within the Interpersonal Domain. *Communication Quarterly* 59(3), pp. 277-295.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

- Bodie, G., Imhof, M., Worthington, D., & Cooper, L. (2008). What would a unified field of listening look like? A proposal linking past perspectives and future endeavors. *International Journal of Listening* 22(2), pp. 103-122.
- Brownell, J. (2010). The Skills of Listening-Centered Communication. In A. Wolvin (Ed.), *Listening and human communication in the 21st century* (pp. 141-157). West Sussex, UK: Wiley.
- Comer, L., & Drollinger, T. (1999). Active Empathetic Listening and Selling Success: A Conceptual Framework. *The Journal of Personal Selling and Sales Management* 19(1), pp. 15-29.
- Engle, R. W., Cantor, J., & Carullo, J. J. (1992). Individual differences in working memory and comprehension: A test of four hypotheses. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition* 18(5), pp. 972-992.
- Floyd, J. (2010). Listening: A Dialogic Perspective. In A. Wolvin (Ed.), *Listening and human communication in the 21st century* (pp. 97-126). West Sussex, UK: Wiley.
- Gile, D. (2009). *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training* (Rev. ed.). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Imhof, M. (2010). What is going on in the mind of a listener? The cognitive psychology of listening. In A. D. Wolvin (Ed.), *Listening and human communication in the 21st century* (pp. 97-126). West Sussex, UK: Wiley.
- Interpreter Training Resources. (2023). *Consecutive*. <https://interpretertrainingresources.eu/consecutive/>.
- The Interpreter's Lab (2018). *Interpreting in Community Settings: Student Handbook*. Shifting Pictures Inc.
- Janusik, L.A. (2007). Building Listening Theory: The Validation of the Conversational Listening Span. *Communication Studies* 58:2, pp.139-156.
- Klingberg, T. (2009). *The Overflowing Brain: Information Overload and the Limits of Working Memory* (Trans. N. Betteridge). Oxford & New York: Oxford University Press.
- Leonardo, N. (2020). *Active Listening Techniques: 30 Practical Tools to Hone Your Communication Tools*. California: Rockridge Press.
- Llewellyn Smith, S. (2023, June 5). Quantum computing: one speech, 8 exercises. *The Interpreting Coach*. <https://members.theinterpretingcoach.com/2023/06/05/quantum-computing-one-speech-10-exercises/>
- MindTools. (n.d.). *How good are your listening skills?* <https://www.mindtools.com/ai4ff5e/how-good->

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

[are-your-listening-skills](#)

- Pichora-Fuller, K. et al. (2016). Hearing Impairment and Cognitive Energy: The Framework for Understanding Effortful Listening (FUEL). *Ear and Hearing: The Official Journal of the American Auditory Society* 37(1), pp. 5-27.
- Project CLIMB. (n.d.) *General Interpreting Skill Development: Improving Memory Skills*. University of Northern Colorado. <https://www.unco.edu/project-climb/toolkit/skill-development/general-memory.aspx>
- Psychology Today. (n.d.). *Listening Skills Test*.
<https://www.psychologytoday.com/us/tests/personality/listening-skills-test>
- Rogers, A. (2022). *Be an effective communicator: Learning to listen*. New York: Roser Publishing.
- Setton, R. & Dawrant, A. (2016). *Conference Interpreting: A Complete Course*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Shafir, R. (2011/2000). *The Zen of Listening: Mindful Communication in the Age of Distraction*. Illinois: Quest Books.
- Stachl-Peier, U., & Pöllabauer, S. (2017). Interpreting Modes. In A. Bergunde, S. Pöllabauer, & I. Topolovec (Eds.), *Handbook for Interpreters in Asylum Settings* (pp. 85-103). Vienna: UNHCR Austria.
- Usera, D., et al. (2023). Listening. In *Communicating to Connect – Interpersonal Communication for Today*. LibreTexts.
[https://socialsci.libretexts.org/Bookshelves/Communication/Introduction_to_Communication/Communicating_to_Connect_-_Interpersonal_Communication_for_Today_\(Usera\)/07:_Listening](https://socialsci.libretexts.org/Bookshelves/Communication/Introduction_to_Communication/Communicating_to_Connect_-_Interpersonal_Communication_for_Today_(Usera)/07:_Listening)
- Van Slyke, E. (1999). *Listening to Conflict: Finding Constructive Solutions to Workplace Disputes*. New York: AMACOM.
- Wolvin, A. (Ed.). (2010). *Listening and Human Communication in the 21st Century*. West Sussex: Wiley-Blackwell.
- Worthington, D., & Bodie, G. (2018). Defining Listening: A Historical, Theoretical and Pragmatic Assessment. In D. Worthington & G. Bodie (Eds.). *The Sourcebook of Listening Research: Methodology and Measures* (pp. 3-17). Hoboken: John Wiley & Sons.
- Worthington, D., & Fitch-Hauser, M. (2018). *Listening: Processes, Functions, and Competency*. New York & London: Routledge.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 7

Εισαγωγή στη λήψη σημειώσεων

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Τι σημαίνει η λήψη σημειώσεων στη διερμηνεία

Τι περιλαμβάνει η λήψη σημειώσεων

Τις φάσεις της λήψης σημειώσεων

Τις βασικές αρχές της λήψης σημειώσεων

Τις απαντήσεις στα 5 βασικά ερωτήματα της λήψης σημειώσεων: Γιατί Πού Πότε Τι Πώς σημειώνουμε.

Τις χρήσεις και καταχρήσεις των συμβόλων στη λήψη σημειώσεων

7.1 Εισαγωγή

Όπως μπορείτε να δείτε σε αυτό το διδακτικό εγχειρίδιο, η λήψη σημειώσεων ακολουθεί την ενότητα για την ακρόαση και τη μνήμη, καθώς είναι επιτακτική ανάγκη οι εκπαιδευόμενοι να δουλέψουν πάνω στις δεξιότητες ακρόασης και μνήμης πριν επιχειρήσουν να γράψουν σημειώσεις. Αυτό είναι ακόμη πιο επιτακτικό για τους διερμηνείς της κοινότητας, δεδομένου ότι συνήθως εργάζονται σε

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

ΠΛΟΥΤΟΣ

διαδοχική διερμηνεία χωρίς σημειώσεις

Η διαδοχική διερμηνεία «περιλαμβάνει την ακρόαση όσων λέει κάποιος και, στη συνέχεια, όταν τελειώσει, την αναπαραγωγή του ίδιου μηνύματος σε άλλη γλώσσα. Η ομιλία μπορεί να έχει διάρκεια από ένα λεπτό έως είκοσι λεπτά και ο διερμηνέας θα βασιστεί σε έναν συνδυασμό σημειώσεων, μνήμης και γενικών γνώσεων για να αναπαράγει τη δική του εκδοχή του πρωτοτύπου» (Gillies, 2017, σελ. 3). Ο σημαντικότερος παράγοντας που διακρίνει τη διαδοχική από την ταυτόχρονη διερμηνεία είναι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ακρόασης μιας ομιλίας και της αναπαραγωγής της· στην ταυτόχρονη διερμηνεία, η χρονική πίεση για την απόδοση του διερμηνέα είναι προφανώς μεγάλη, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται η βραχυπρόθεσμη μνήμη, ενώ στη διαδοχική διερμηνεία, η πίεση ασκείται τόσο στη βραχυπρόθεσμη μνήμη (ο διερμηνέας πρέπει να θυμηθεί τι άκουσε μόλις προκειμένου να το σημειώσει ή να το θυμηθεί για διαδοχική διερμηνεία χωρίς σημειώσεις), όσο και στη μακροπρόθεσμη μνήμη (ο διερμηνέας πρέπει να ανακαλέσει ολόκληρο το κομμάτι της ομιλίας προκειμένου να το αναπαραγάγει) (Gile, 2009, σελ. 177).

Ο Daniel Gile, στο βιβλίο του *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training* [Βασικές έννοιες και μοντέλα για την εκπαίδευση διερμηνέων και μεταφραστών], παρουσιάζει τις δύο φάσεις της διαδικασίας διαδοχικής διερμηνείας, την οποία είδαμε πιο λεπτομερώς στην Ενότητα 1:

Κατανόηση ή
ακρόαση και λήψη
σημειώσεων

Παραγωγή λόγου ή
αναδιατύπωση

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Στη Φάση 1 (κατανόηση), οι διαδικασίες που εμπλέκονται είναι: Ακρόαση και Ανάλυση, Λήψη σημειώσεων, Λειτουργίες Βραχυπρόθεσμης Μνήμης και Συντονισμός. Στη Φάση 2 (παραγωγή λόγου), οι διεργασίες είναι οι εξής: Ενθύμηση, Ανάγνωση σημειώσεων, Παραγωγή (Gile, 2009, σσ. 175-76).³⁵

Η λήψη σημειώσεων κατά τη διαδοχική διαδικασία είναι επιτακτική όταν ο διερμηνέας έρχεται αντιμέτωπος με μεγάλα κομμάτια λόγου που επιβαρύνουν τη μνήμη του. Όπως συμφωνούν όλοι οι μελετητές και οι επαγγελματίες, οι σημειώσεις δεν αντικαθιστούν τη μνήμη: «Αντανακλούν την ανάλυση του λόγου από τον διερμηνέα και υποστηρίζουν – αλλά δεν αντικαθιστούν – τη μνήμη του διερμηνέα» (Setton και Dawrant, σελ. 139). Ωστόσο, οι αρχάριοι διερμηνείς συχνά έχουν τη λανθασμένη εντύπωση ότι η τήρηση σημειώσεων μπορεί εύκολα να τους απαλλάξει από το βάρος της ενεργητικής ακρόασης (συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης και της κατανόησης της ομιλίας). Στην πραγματικότητα, ισχύει το αντίθετο, όπως επισημαίνουν πολλοί εκπαιδευτές και ερευνητές: η λήψη σημειώσεων, αντί να υποστηρίζει μια προσπάθεια διερμηνείας, μπορεί να την εμποδίζει. Σύμφωνα με τον Gile, «απαιτεί [η καταγραφή σημειώσεων] περισσότερο χρόνο από ό,τι η παραγωγή ομιλίας, επειδή οι κινήσεις των χεριών είναι αργές και επομένως οδηγούν σε κάποια καθυστέρηση, άρα σε μεγαλύτερη πίεση στη βραχυπρόθεσμη μνήμη· αυτό μπορεί με τη σειρά του να μειώσει τη διαθέσιμη ικανότητα για την προσπάθεια ακρόασης και ανάλυσης» (σελ. 178).

Αυτό που επισημαίνουν όλοι οι εκπαιδευτές είναι ότι η λήψη σημειώσεων είναι ένα μέσο που εξυπηρετεί ένα σκοπό, δεν είναι αυτοσκοπός· αυτό που είναι πιο σημαντικό στη διαδοχική διερμηνεία είναι η ακρόαση, η κατανόηση και η ανάλυση. Όπως επισημαίνουν οι Setton και Dawrant: «Η λήψη σημειώσεων είναι ένα συμπλήρωμα, μια φυσική προέκταση της ενεργητικής ακρόασης και της νοητικής διάρθρωσης (κυρίως, [...] ταξινόμηση, τμηματοποίηση και σύνδεση)· ωστόσο, μια αξιόπιστη μέθοδος λήψης σημειώσεων, συμπεριλαμβανομένων των συντομογραφιών και των συμβόλων, είναι απαραίτητη για την αποτύπωση πολύπλοκου, άγνωστου και πληροφοριακά πυκνού υλικού». (Setton & Dawrant, 2016, σελ. 146). Συνεπώς, η λήψη σημειώσεων ενισχύει τις αναλυτικές δεξιότητες του διερμηνέα· δεν τις αντικαθιστά.³⁶

³⁵ Ο Gile ανέπτυξε Μοντέλα Προσπάθειας για την ταυτόχρονη διερμηνεία, για τη διαδοχική διερμηνεία και για τη μετάφραση όψεως, προκειμένου να εντοπίσει τις προκλήσεις που θέτει η διερμηνεία, με την ελπίδα ότι «η κατανόηση των μηχανισμών που οδηγούν σε αδυναμίες απόδοσης» θα βοηθούσε στην εξεύρεση «ιδεών και μεθόδων που θα βοηθούσαν να ξεπεραστούν όποια εμπόδια» (Gile, 2009, σελ. 158).

³⁶ Για παράδειγμα, ο Roderick Jones αναφέρεται σε μια 'κατάχρηση' της λήψης σημειώσεων, για παράδειγμα όταν κρατάμε πάρα πολλές σημειώσεις και, ως εκ τούτου, αποδίδουμε μια «μεταγραφή του πρωτοτύπου και όχι μια επανέκφραση των ιδεών του», ή όταν βασιζόμαστε πάρα πολύ στην λήψη σημειώσεων και δίνουμε «ανεπαρκή προσοχή στην πραγματική κατανόηση και ανάλυση της ομιλίας κατά την ακρόαση» (2002/1998, σελ. 39).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

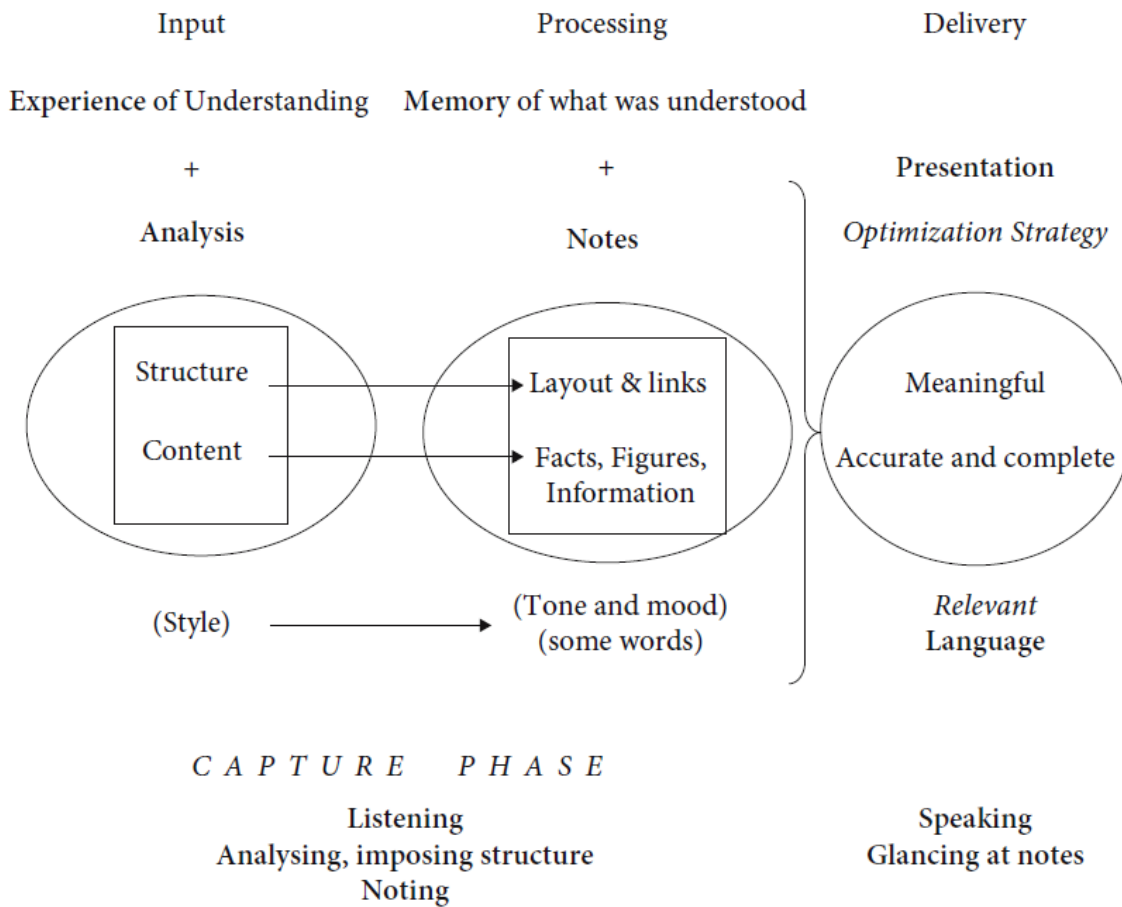
PloutosProject

PLOUTOS

Η γραφική απεικόνιση της διαδικασίας λήψης σημειώσεων από τους Setton και Dawrant παρουσιάζει την ίδια διαδικασία σε δύο φάσεις (2016, σελ. 416), τη λήψη και την απόδοση, όπου η πρώτη φάση χωρίζεται σε Εισαγωγή πληροφοριών (Input) και Επεξεργασία (Processing), οι οποίες λαμβάνουν χώρα σχεδόν ταυτόχρονα.

Σύμφωνα με τους συγγραφείς, η εισαγωγή πληροφοριών (input) είναι η «εμπειρία που διαθέτει ο διερμηνέας στην κατανόηση και την ανάλυση» της ομιλίας· η επεξεργασία (processing) είναι η αποθήκευση της ομιλίας μέσω της ενεργητικής ακρόασης και της λήψης σημειώσεων· και η απόδοση είναι η παρουσίαση από τον διερμηνέα της δικής του εκδοχής της ομιλίας με την υποστήριξη της μνήμης και των σημειώσεων. «Η φάση της σύλληψης (αριστερά και στο κέντρο) θεωρείται πιο απαιτητική για τον διερμηνέα, ο οποίος πρέπει να συντονίσει την ακρόαση, την ανάλυση, την αναγνώριση/επιβολή δομής και τις σημειώσεις» (σελ. 142).

Ο Daniel Gile παρουσιάζει αυτή την προσπάθεια στο Μοντέλο Προσπάθειας για τη διαδοχική

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

διερμηνεία, ως «τη φάση κατανόησης (ή φάση ακρόασης και λήψης σημειώσεων) και τη φάση παραγωγής λόγου (ή αναδιατύπωσης)» (βλ. Ενότητα 6). Οι σημειώσεις, επομένως, ως «ενισχυτές της μνήμης» (Gile, 2009, σελ. 178), είναι υψίστης σημασίας για τη διαδοχική διερμηνεία.

Αλλά για να συμβεί αυτό, ο διερμηνέας πρέπει να τελειοποιήσει τις ικανότητές του στη λήψη σημειώσεων, διότι «αν σκέφτεστε πάρα πολύ πώς να σημειώσετε κάτι, θα ακούσετε λιγότερο καλά» (Gillies, 2017, σελ. 7), γεγονός που προφανώς θα εμποδίσει την απόδοση του μηνύματος του ομιλητή. Ακόμα και τα σύμβολα και οι συντομογραφίες, που κανονικά θα διευκόλυναν το έργο του διερμηνέα στη λήψη σημειώσεων, αν δεν είναι υπό τον πλήρη έλεγχο του διερμηνέα, θα απαιτούσαν επιπλέον χρόνο για να ανακτηθούν από τη μνήμη, καταλαμβάνοντας έτσι «πάρα πολύ χρόνο και ικανότητα επεξεργασίας» (Gile, 2009, σελ. 179).

Στο πλαίσιο αυτού του σύντομου μαθήματος, θα προσφέρουμε ορισμένες βασικές οδηγίες για τους διερμηνείς, τις οποίες μπορούν στη συνέχεια να επεξεργαστούν και να ενισχύσουν προκειμένου να βελτιωθούν κατά τη διάρκεια των ετών της επαγγελματικής τους πορείας.

7.2 Πρακτικές οδηγίες

7.2.1 Τα πέντε ερωτήματα

Ο Nick Roche, διερμηνέας της Γενικής Διεύθυνσης διερμηνείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εκπαιδευτής διερμηνέων, έδωσε ένα σεμινάριο εξειδίκευσης για τη λήψη σημειώσεων στη διαδοχική διερμηνεία το 2000, όπου εστιάζει σε πέντε ερωτήσεις που είναι εξαιρετικά σημαντικές στη διαδικασία καταγραφής σημειώσεων (θα επανέλθω σε ορισμένες από αυτές τις ερωτήσεις παρακάτω):

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

ΠΛΟΥΤΟΣ

Γιατί σημειώνουμε;

- Για να μετριάσουμε την πίεση που ασκείται στη μνήμη μας.

Πού σημειώνουμε;

- Ιδανικά σε ένα σημειωματάριο χωρίς γραμμές (βλ. 7.3)

Πότε σημειώνουμε;

- Μόλις διαμορφωθεί μια ιδέα στο μυαλό μας
- Υπάρχει μια μικρή χρονική απόσταση ανάμεσα σε ομιλία - σημειώσεις

Τι σημειώνουμε;

- Τα βασικά: συνδετικές λέξεις, μεταβάσεις, τις αθρώσεις του σκελετού

Πώς σημειώνουμε;

- Η διάταξη πρέπει να ενεργοποιήσει την ενθύμηση της ομιλίας, ώστε να επικοινωνήσετε το μήνυμα

Παρακάτω, ακολουθεί ο σύνδεσμος για το βίντεο του Nick Roche.

Note-taking for consecutive interpretation (Roche on Notes)

<https://www.youtube.com/watch?v=1Z-AmvDMDN8&t=1422s>

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

7.2.2 Εξοπλισμός (Πού σημειώνουμε;)

Ο Andrew Gillies περιλαμβάνει έναν μικρό πίνακα, τον οποίο αναπαράγω εδώ (ελαφρώς προσαρμοσμένο), για να δώσει πληροφορίες σχετικά με τον εξοπλισμό που θα χρειαζόταν ο διερμηνέας για τη λήψη (2007/2005, σσ. 15-16):

Δημοσιογραφικό σημειωματάριο	10 X 15 cm	Ένα βολικό μέγεθος. Αρκετά μεγάλο για καθαρές σημειώσεις, αρκετά μικρό για να έχετε μαζί σας.
	Με σπιράλ στο πάνω μέρος	Οι σελίδες γυρίζουν εύκολα και δεν χάνονται, δεν πέφτουν, δεν μπερδεύονται ποτέ.
	Σκληρό χαρτόνι στην τελευταία σελίδα	Συχνά, θα αναγκαστείτε να κρατήσετε σημειώσεις και να μιλήσετε όρθιοι. Προσπαθήστε να το κάνετε αυτό με ένα σημειωματάριο χωρίς σκληρό εξώφυλλο.
	Λευκές σελίδες, ή με πολύ αχνές γραμμές ή τετράγωνα	Αυτά που γράφετε πρέπει να φαίνονται όσο το δυνατόν πιο καθαρά στο χαρτί που χρησιμοποιείτε.
	Γράφετε μόνο στη μια πλευρά της σελίδας	Διαφορετικά, η σειρά των σελίδων θα σας δημιουργήσει μεγάλη σύγχυση κατά την απόδοση.
Στυλό διαρκείας		
	Γράφει γρήγορα, ομαλά, καθαρά και χωρίς θόρυβο	Ορισμένοι διερμηνείες χρησιμοποιούν μολύβια, αλλά οι πένες, τα μαρκαδοράκια και τα πενάκια είναι απαγορευτικά. Καθυστερούν το γράψιμο και πολλές φορές αφήνουν μελάνι και μουντζουρώνουν.
	Αρκετά εφεδρικά	Σίγουρα θα τελειώσει το στυλό σας κάποια στιγμή. Πάρτε ένα-δυο επιπλέον!
	Η μελάνη πρέπει να φαίνεται καθαρά στη σελίδα που χρησιμοποιείτε.	

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

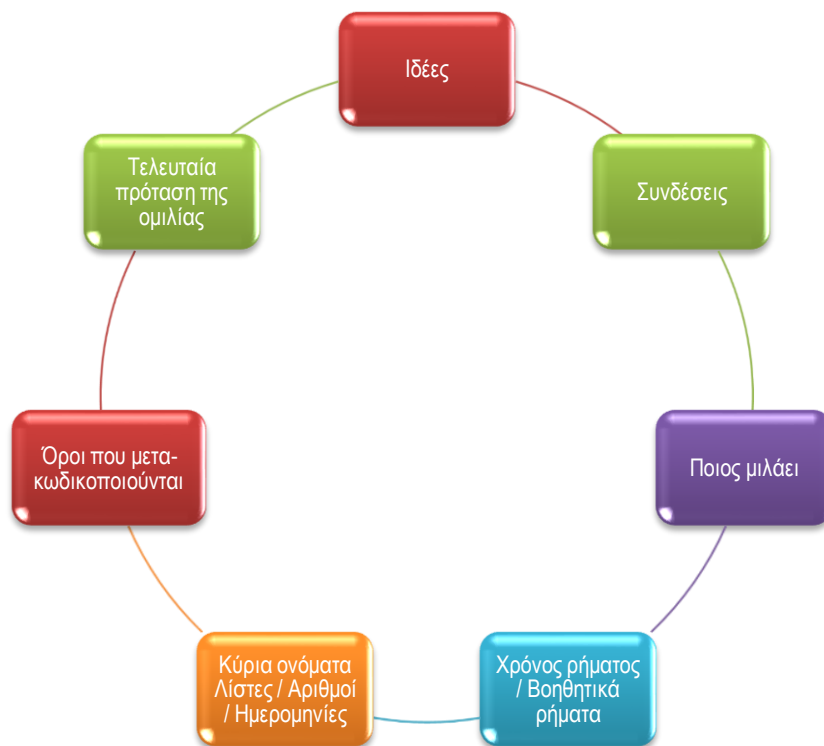
PloutosProject

7.2.3 Επιλεκτικότητα (Τι σημειώνουμε;)

Εδώ, επιστρέφουμε στο ερώτημα του τι πρέπει να σημειώσουμε. Ο Nick Roche μιλάει για «τα βασικά». Η Virginia Valencia, έμπειρη διερμηνέας και εκπαιδευτρια, μιλάει για τη «δύναμη της επιλεκτικότητας» σε ένα διαδικτυακό σεμινάριο σχετικά με τη λήψη σημειώσεων, όπου η πρότασή της είναι να κρατάτε επιλεκτικές σημειώσεις και να σημειώνετε μόνο τις βασικές μονάδες νοήματος. Ο Andrew Gillies μας δίνει μερικές συμβουλές στο βιβλίο του (σσ. 120-121):

Ακολουθεί ο σύνδεσμος για το βιντεοσκοπημένο σεμινάριο σχετικά με τη δύναμη της επιλεκτικότητας στη λήψη σημειώσεων:

PLOUTOS

Interpreter Note-Taking: The Power of Selectivity

<https://www.youtube.com/watch?v=3LYx8URNDD8&t=313s>

7.2.4 Δομή (Πώς σημειώνουμε;)

Όλοι οι εκπαιδευτές συμφωνούν ότι σημειώνουμε διαγώνια στη σελίδα και διαχωρίζουμε τις ενότητες νοήματος με μια οριζόντια γραμμή που μπορεί να διατρέχει ολόκληρη τη σελίδα ή μόνο ένα μέρος της σελίδας. Το γεγονός ότι πρέπει να διαχωρίζουμε τις μονάδες νοήματος κατά τη διάρκεια της λήψης σημειώσεων σημαίνει ότι ακούμε πολύ ενεργητικά, ώστε η δομή να είναι πιο σαφής όταν φτάνουμε στη φάση της αναπαραγωγής. Θα ήταν επίσης χρήσιμο να αφήσετε ένα περιθώριο ώστε να μπορείτε να σημειώνετε λέξεις-συνδέσμους που σας βοηθούν να αναγνωρίζετε τις σχέσεις μεταξύ των ιδεών. Ο Andrew Gillies, στον πολύ λεπτομερή οδηγό του για τη λήψη σημειώσεων βήμα προς βήμα, προτείνει να ξεκινήσουμε την εξάσκηση σημειώνοντας το υποκείμενο, το ρήμα και το αντικείμενο μιας πρότασης και να προσθέτουμε καθώς προχωράμε. Ένα απλό παράδειγμα που δίνει ο συγγραφέας είναι το ακόλουθο (σελ. 82):

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Because the French, German and British governments have cut, simplified or abolished customs duties, visa fees and administrative charges.

<i>COS</i>	<i>Fra</i> <i>Ger</i> <i>UK</i>	<i>cut</i> <i>simplified</i> <i>or abolished</i>	<i>duties</i> <i>visa fees</i> <i>admin charges</i>
------------	---------------------------------------	--	---

7.2.5 Σύμβολα (Πώς σημειώνουμε;)

Τα σύμβολα είναι σίγουρα χρήσιμα, αφού επιτρέπουν στον διερμηνέα να σημειώνει με ταχύτερο ρυθμό, αλλά «αν δεν έχετε ένα σίγουρο σύστημα σημειώσεων που θα έχει συνέπεια και θα βγάζει νόημα, τότε κανένα σύμβολο δεν πρόκειται να σας βοηθήσει» (Gillies, σελ. 100). Τα σύμβολα αποτελούν «ένα ελκυστικό εργαλείο, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν κατακτηθεί πλήρως από τον διερμηνέα – διαφορετικά, η ανάκτησή τους από τη μνήμη όταν χρειάζονται για τις σημειώσεις μπορεί να καταλάβει πολύ χρόνο και επεξεργασία» (Gile, 2009, σελ. 179), γεγονός που σίγουρα θα δυσχεράνει και τη φάση της αναπαραγωγής. Αυτό σημαίνει ότι οι διερμηνείς πρέπει να εξασκούνται στα σύμβολα και τις συντομογραφίες τους και να τα γνωρίζουν πολύ καλά, πριν τα χρησιμοποιήσουν στην πράξη. Αυτό δεν ισχύει για τα *ad hoc* σύμβολα,³⁷ τα οποία αποφασίζονται επί τόπου και χρησιμοποιούνται μόνο σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο και για μια συγκεκριμένη

³⁷ Τα *ad hoc* σύμβολα, όπως και οι *ad hoc* συντομογραφίες, δημιουργούνται για μια συγκεκριμένη θεματολογία, σε μία μόνο δουλειά, όπου θεωρείτε ότι θα σας βοηθήσουν να συντομεύσετε τις σημειώσεις σας, αν ορισμένα στοιχεία επαναλαμβάνονται συχνά από τους ομιλητές.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

ΠΛΟΥΤΟΣ

εργασία.³⁸

Ο Andrew Gillies εξηγεί ότι τα σύμβολά μας πρέπει:³⁹

να είναι σαφή

να σχεδιάζονται
γρήγορα και
εύκολα

να έχουν
προετοιμαστεί εκ
των προτέρων

να έχουν
συνέπεια

να είναι οργανικά

να σημαίνουν
κάτι για μας

Επομένως, δεδομένου ότι τα σύμβολα δεν αποτελούν πανάκεια στη λήψη σημειώσεων, θα πρέπει να τα χρησιμοποιούμε με προσοχή. Ο Gillies, πάλι, προτείνει να χρησιμοποιούμε σύμβολα για να σημειώνουμε λέξεις/έννοιες που επαναλαμβάνονται πολύ συχνά (π.χ. χώρα, πολιτική, χρήματα, υποστήριξη κ.λπ.), ή λέξεις/έννοιες για μια συγκεκριμένη συνάντηση (*ad hoc* σύμβολα, που αναφέρθηκαν παραπάνω).

Ακολουθεί ένα χρήσιμο βίντεο του Andrew Gillies για τα σύμβολα:

³⁸ Ορισμένες διαδικτυακές πηγές για τη χρήση συμβόλων είναι: [Note Taking Symbols: An Interpreter Training Course](#), [Find a Symbol](#) και το [αρχείο PDF](#) και το κείμενο της Paula López με τίτλο [60 symbols for note-taking in consecutive interpreting](#) [60 σύμβολα για λήψη σημειώσεων στη διαδοχική διερμηνεία].

³⁹ Οργανικά, σύμφωνα με τον Gillies, «σημαίνει ότι ένα σύμβολο θα πρέπει να αποτελεί την αρχή άλλων σχετικών συμβόλων. Μια ομάδα ή μια οικογένεια συμβόλων θα αναπτυχθεί από μια κοινή ρίζα» (σελ. 105). Έτσι, αν το □ είναι το σύμβολο που χρησιμοποιούμε για «τη χώρα, το έθνος», τότε το σύμβολο □^{al} είναι το επίθετο «εθνικός», □^{σιώ} σημαίνει «εθnikοποιώ», □^{ηση} είναι «εθnikοποίηση» κ.λπ.

PLOUTOS

Andy GILLIES

Interpreter trainer, Coordinator of AIIIC Training

<https://www.youtube.com/watch?v=tFvXuZfkx8o&t=32s>

7.2.6 Γλώσσα σημειώσεων (Πώς σημειώνουμε)

Αν και πολλοί εκπαιδευτές προτείνουν να σημειώνουμε στη γλώσσα-στόχο, πιστεύω ότι αυτό επιβαρύνει επιπλέον τη φάση της σύλληψης που είναι ήδη πολύ απαιτητική, όπως είδαμε παραπάνω. Ο Gile προτείνει μια λογική εναλλακτική λύση, η οποία είναι «να κρατάμε σημειώσεις στη γλώσσα-στόχο όταν η γνωστική πίεση δεν είναι πολύ υψηλή και να επιστρέφουμε σε σημειώσεις στη γλώσσα-πηγή όταν είμαστε κοντά στο σημείο κορεσμού» (σελ. 179).

Παρά τις συμβουλές και τις υποδείξεις που δίνουν πολλοί εκπαιδευτές και μελετητές, γεγονός παραμένει ότι η λήψη σημειώσεων είναι μια ιδιαίτερα εξατομικευμένη διαδικασία και «ενώ κοινές αρχές διέπουν την αποτελεσματική λήψη σημειώσεων και ορισμένα βασικά σύμβολα και συντομογραφίες χρησιμοποιούνται ευρέως, ο κάθε διερμηνέας πρέπει να εδραιώσει το δικό του σύστημα και τη δική του τεχνική μέσω εντατικής εξάσκησης μετά από μια αρχική περίοδο διδασκαλίας και καθοδήγησης» (Setton και Dawrant, 2016, σελ. 140).

7.3 Απόδοση της ομιλίας

Αναπόσπαστο μέρος της λήψης σημειώσεων είναι η φάση της απόδοσης της ομιλίας· παρά το

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

γεγονός ότι δεν αποτελεί αυστηρά μέρος της διαδικασίας, δεδομένου ότι αναφερόμαστε στη λήψη σημειώσεων, η ανάγνωση των σημειώσεων είναι σίγουρα το πιο σημαντικό μέρος της διαδοχικής διερμηνείας. Όσο καλές και αν είναι οι σημειώσεις σας, αν αποτύχετε να αποδώσετε σωστά το μήνυμα, τότε έχετε αποτύχει στον ρόλο σας ως διαμεσολαβητής της επικοινωνίας.

Και όταν αναφερόμαστε στην απόδοση του μηνύματος, σίγουρα δεν αναφερόμαστε απλώς στην ανάγνωση· η απόδοση είναι κάτι πολύ περισσότερο. Όπως τονίζει ο Stephen Lucas στο βιβλίο του *The Art of Public Speaking*, ένα βραβευμένο βιβλίο με 13 εκδόσεις,⁴⁰ «η απόδοση της ομιλίας είναι θέμα *μη λεκτικής επικοινωνίας*. Βασίζεται στον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείτε τη φωνή και το σώμα σας για να μεταφέρετε το μήνυμα που εκφράζεται από τις λέξεις σας. Υπάρχουν πολλές έρευνες που δείχνουν ότι ο αντίκτυπος των λόγων ενός ομιλητή επηρεάζεται σημαντικά από τη μη λεκτική του επικοινωνία» (2009, σελ. 244). Έτσι, η ομιλία, όπως και η ακρόαση που συζητήθηκε στην προηγούμενη ενότητα, δεν είναι απλώς λεκτική επικοινωνία· η μεταφορά των μηνυμάτων μας περιλαμβάνει επίσης τη φωνή και το σώμα του ομιλητή.⁴¹

Αυτό είναι κάτι εξαιρετικά σημαντικό για την ποιότητα της απόδοσης ενός διερμηνέα και θα πρέπει να περιλαμβάνεται στα προγράμματα κατάρτισης, όπως έχουν επισημάνει αρκετοί μελετητές και εκπαιδευτές (Li, Lei, & Chen, 2020· Gillies, 2019· Setton & Dawrant, 2016· Vuorikoski, 2015· Hale, 2007· Gile, 2005· Niska, 2005· Kalina, 2002· Bottan, 2000· Mikkelsen, 1994· Capaldo, 1980). Η Anna-Riitta Vuorikoski, στο λήμμα της για τη Ρητορική στο έργο *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies*, επισημαίνει ότι «πολλοί συγγραφείς μετά τον Herbert (1952) έχουν τονίσει ότι οι δεξιότητες δημόσιας ομιλίας αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τους επαγγελματίες διερμηνείς, και ιδίως για τους διερμηνείς διαδοχικής διερμηνείας, αλλά λίγα εκπαιδευτικά ιδρύματα φαίνεται να έχουν κατοχυρώσει τη διδασκαλία της κλασικής ρητορικής στο πρόγραμμα σπουδών τους» (σσ. 354-55). Στο ίδιο έργο, η Barbara Ahrens γράφει λήμματα για τη γλώσσα του σώματος (σσ. 36-38), τον τονισμό (σσ. 212-14), την προσωδία (σσ. 326-27) βρίσκουμε επίσης λήμματα για τις χειρονομίες (Galvão, σσ. 172-73) και τη μη λεκτική επικοινωνία (Galvão & Galhano Rodriguez, σσ. 280-81).

Ο Stephen Capaldo ήδη από το 1980, σε ένα άρθρο που υποστηρίζει τη διδασκαλία της διαδοχικής διερμηνείας, δηλώνει ότι η προφορική επικοινωνία και η ικανότητα δημόσιου λόγου είναι «απολύτως απαραίτητο μέρος ενός τέτοιου μαθήματος», δεδομένου ότι «ένας διερμηνέας που δουλεύει σε

⁴⁰ Το βιβλίο *The Art of Public Speaking* έλαβε το βραβείο Textbook Excellence Award από την ένωση συγγραφέων Text and Academic Authors Association το 2004. Πρωτοδημοσιεύτηκε το 1983.

⁴¹ Βάσει αυτού του ορισμού, υποθέτω ότι ο όρος 'απόδοση' περιλαμβάνει και 'δεξιότητες παρουσίασης', οι οποίες ορισμένες φορές εξετάζονται ως ξεχωριστή κατηγορία στις σπουδές διερμηνείας.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

διαδοχική διερμηνεία πρέπει να είναι αναγκαστικά ομιλητής» (σελ. 244). Ο Andrew Gillies, στο πολύ πιο εκτενές έργο του για τη διαδοχική διερμηνεία, *Consecutive Interpreting: A short course* [Διαδοχική διερμηνεία: Ένα σύντομο πρόγραμμα] (2019), αφιερώνει δύο κεφάλαια στις δεξιότητες παρουσίασης: Κεφάλαιο 2, «Παρουσίαση» (σσ. 16-31), και Κεφάλαιο 10, «Παρουσίαση σε προχωρημένο επίπεδο» (σσ. 161-180). Το πρώτο από αυτά τα κεφάλαια εξετάζει τη στάση του σώματος, τον τρόπο που στεκόμαστε όρθιοι, τον τρόπο που καθόμαστε, τον τρόπο απόδοσης του μηνύματος (επαφή με τα μάτια, φωνή, τονισμός) και την άσκηση του επαγγέλματος (θέσπιση κανόνων, αξιολόγηση των διαδικτυακών ομιλητών, αξιολόγηση του εαυτού σας, αξιολόγηση του άλλου), ενώ το δεύτερο κεφάλαιο εστιάζει στις διαφορές μεταξύ διερμηνείας και ομιλίας, το ύφος (έναρξη και ολοκλήρωση, ερωτήσεις προς τους ομιλητές, επίπεδο ύφους), την προετοιμασία για μια πραγματική αίθουσα συνεδριάσεων, τον τρόπο που κρατάμε οπτική επαφή με το ακροατήριό μας (πώς κρατάμε το σημειωματάριο, χειρονομίες, ανάγνωση σημειώσεων), τις σημειώσεις ως σκηνοθεσία της απόδοσής μας (παύσεις, ταχύτητα εκφοράς και ένταση, τόνοι φωνής, λίστες και τονισμός).

Οι Setton και Dawrant στο βιβλίο τους *Conference Interpreting: A Complete Course* (Κεφάλαιο «Initiation to Interpreting» [Μύηση στη διερμηνεία]) αφιερώνουν μια υποενότητα στις «Δεξιότητες δημόσιας ομιλίας και απόδοσης ομιλίας» (2015, σσ. 111-120), όπου τονίζουν ότι οι διερμηνείς πρέπει να είναι «αποτελεσματικοί και ενδιαφέροντες» (σελ. 112, έμφαση στο πρωτότυπο)· στην «απόδοση», η οποία πιστεύουν ότι «επηρεάζει άμεσα την αξιοπιστία [των διερμηνέων]» (σελ. 114), συμπεριλαμβάνουν μεταξύ άλλων «την προβολή της φωνής, την οπτική επαφή, τη στάση του σώματος, τον έλεγχο της φωνής». Παρέχουν επίσης έναν λεπτομερή κατάλογο απαιτήσεων για καλή απόδοση μιας ομιλίας (προσαρμοσμένος εδώ σε γραφική μορφή) (σσ. 115-16):

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Μη λεκτικά στοιχεία

- Διατηρήστε **οπτική επαφή** με το κοινό
- Υιοθετήστε την κατάλληλη **στάση σώματος** και **συμπεριφορά**
- Αντιστοιχείστε τις **χειρονομίες**, τις **κινήσεις** και τις **εκφράσεις του προσώπου** με το περιεχόμενο

Λεκτικά στοιχεία

- Προβάλετε τη **φωνή σας**
- Εξαφανίστε **όλα τα στοιχεία πλήρωσης** (χμ, εμ, εεε..., κ.ά.)
- Ελέγξτε την **ταχύτητά σας**
- Διαφοροποιήστε τον **τόνο της φωνής σας**
- Προφέρετε **καθαρά τις λέξεις**
- Τονίστε τις **σωστές λέξεις**
- Αποφύγετε τα **πισωγυρίσματα**
- Να είστε (ή να φαίνεστε) **σίγουροι για τον εαυτό σας, ειλικρινείς και φυσικοί**

Ο δεύτερος κατάλογος σχετίζεται με αυτό που ο Lucas αποκαλεί φωνητική ποικιλία, «το καρύκευμα της ζωής»: όπως χαρακτηριστικά γράφει, «μια επίπεδη, άτονη, αμετάβλητη φωνή είναι τόσο καταστροφική για την εκφορά λόγου όσο μια επίπεδη, άτονη, αμετάβλητη ρουτίνα για την καθημερινή ζωή» (2009, σελ. 250). So, when giving a speech, you should strive for vocal variety – changes in rate, pitch, and volume – that will give your voice interest and expressiveness. Όταν, λοιπόν, εκφωνείτε μια ομιλία, θα πρέπει να προσπαθείτε να έχετε φωνητική ποικιλία – αλλαγές στο ρυθμό, το ύψος και την ένταση – που θα δώσουν στη φωνή σας ενδιαφέρον και εκφραστικότητα. Η Sylvia Kalina, άλλη μια συγγραφέας που τονίζει τη σημασία των δεξιοτήτων παρουσίασης στη διερμηνεία, συμπεριλαμβάνει την ποιότητα της φωνής, την άρθρωση και τη δημόσια ομιλία στις παραμέτρους παρουσίασης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μέτρηση της απόδοσης ενός διερμηνέα (2002, σελ. 125).

Η φωνητική εκπαίδευση (voice coaching) και η δημόσια ομιλία αποτελούν μέρος του βασικού προγράμματος σπουδών ορισμένων προγραμμάτων διερμηνείας, όπως το μεταπτυχιακό πρόγραμμα της ΕΕ στη διερμηνεία συνεδρίων, το οποίο η Helge Niska αναφέρει ως παράδειγμα στο κεφάλαιο «Training interpreters: Programmes, curricula, practices» [Εκπαίδευση διερμηνέων: Προγράμματα, προγράμματα σπουδών, άσκηση του επαγγέλματος] (2005, σ. 49)· στην κατηγορία «Άσκηση του επαγγέλματος», τα θέματα που διδάσκονται είναι «Επικοινωνιακές δεξιότητες, φωνητική εκπαίδευση, δημόσια ομιλία, τεχνικές προετοιμασίας συνεδρίων, επαγγελματική δεοντολογία, διαδικασίες συνεδρίων, πρακτικές και συνθήκες εργασίας».

PLOUTOS

Αν και πρόκειται για ορισμένες σημαντικές υποδείξεις για τους διερμηνείς, θα πρέπει πάντα να έχουμε κατά νου ότι «η εκφορά του λόγου είναι τέχνη και όχι επιστήμη. Αυτό που λειτουργεί για έναν ομιλητή μπορεί να μην λειτουργεί για κάποιον άλλο. Και αυτό που έχει επιτυχία στο σημερινό ακροατήριο μπορεί να μην έχει στο αυριανό. Δεν μπορείτε να γίνετε ένας ικανός ομιλητής απλώς ακολουθώντας μια σειρά από κανόνες ενός εγχειριδίου. Μακροπρόθεσμα, δεν υπάρχει υποκατάστατο της εμπειρίας» (Lucas, 2020, σ. 232). Έτσι, ένας διερμηνέας πρέπει πάντα να έχει επίγνωση και ευαισθησία για το περιβάλλον του και να κατανοεί τι απαιτείται από αυτόν όχι μόνο όσον αφορά την απόδοση του μηνύματος, αλλά και σε σχέση με τον τρόπο απόδοσής του.

Προτεινόμενες ασκήσεις

Δημόσιος λόγος (Holly Mikkelson)

1. Δώστε στους εκπαιδευόμενους αποσπάσματα από θεατρικά έργα, παιδικά παραμύθια και άλλα κείμενα που περιέχουν διαλόγους, τα οποία πρέπει να διαβάσουν φωναχτά χωρίς καμία προετοιμασία. Αυτό τους βοηθάει να εξασκηθούν με διαφορετικά στυλ ομιλίας και τόνους φωνής.
2. Δώστε στους εκπαιδευόμενους πολιτικά κείμενα με έντονο συναισθηματικό περιεχόμενο (πολιτικά μανιφέστα, για παράδειγμα), τα οποία πρέπει να διαβάσουν δυνατά, μεταφέροντας πειστικά το μήνυμα του συντάκτη, χωρίς να αφήσουν να περάσουν οι δικές τους απόψεις ή στάσεις.
3. Δώστε στους εκπαιδευόμενους πυκνά, δαιδαλώδη κείμενα (π.χ. νομικά έγγραφα ή τεχνικά εγχειρίδια), τα οποία πρέπει να διαβάσουν δυνατά, μεταφέροντας το νόημα με ακρίβεια, τονίζοντας τις κατάλληλες λέξεις.

Σε αυτές τις ασκήσεις, δώστε έμφαση στις καλές συνήθειες δημόσιου λόγου, όπως η οπτική επαφή, η σωστή αναπνοή και στάση του σώματος, η καθαρή εκφορά του λόγου και η προβολή της φωνής. Όλες οι ασκήσεις θα πρέπει να εκτελούνται σε ένα αναλόγιο.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

Δραστηριότητα 1 – Εισαγωγή στη λήψη σημειώσεων (UNHCR Handbook for Interpreters in Asylum Procedures, σελ. 112)⁴²

Μορφή δραστηριότητας: Ομαδική εργασία που ακολουθείται από συζήτηση με όλη την τάξη.

Διάρκεια: 15 λεπτά ανά άσκηση.

Περιγραφή:

Άσκηση 1:

Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν ένα σύντομο γραπτό κείμενο και το διαβάζουν προσεκτικά (βλ. κείμενο στο τέλος της άσκησης). Στη συνέχεια αφήνουν στην άκρη το κείμενο και προσπαθούν να αναπαράγουν τις πληροφορίες στη γλώσσα του αρχικού κειμένου. Μετά την αναπαραγωγή, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συζητήσουν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποιες πληροφορίες ήταν εύκολο να θυμηθούν;

Ποιες λεπτομέρειες ήταν δύσκολο να θυμηθούν; Γιατί ήταν εύκολο/δύσκολο;

- Επιτρέπεται να σημειώσετε δέκα λέξεις που θα σας βοηθήσουν να θυμηθείτε το κείμενο.

Ποιες λέξεις θα σημειώνατε;

Άσκηση 2:

Ένα από τα μέλη της ομάδας διαβάζει ένα σύντομο κείμενο στους άλλους (βλ. στο τέλος της άσκησης). Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες σημειώνουν περίπου δέκα λέξεις και προσπαθούν να αναπαράγουν το κείμενο στη γλώσσα του αρχικού κειμένου. Μετά την αναπαραγωγή, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συζητήσουν τις ακόλουθες ερωτήσεις σχετικά με τις σημειώσεις τους:

- Πώς ήταν τοποθετημένες και οργανωμένες οι λέξεις στη σελίδα;
- Προσπάθησε κάποιος από τους συμμετέχοντες να σχεδιάσει έναν νοητικό χάρτη (mind map) του μυαλού ή να υποδείξει τις κύριες ιδέες σε αντίθεση με τις λιγότερο σημαντικές λεπτομέρειες;

Άσκηση 3:

Εργαστείτε με έναν συνεργάτη. Το ένα άτομο διαβάζει ένα σύντομο κείμενο (βλ. στο τέλος της

⁴² Η άσκηση αυτή έχει τροποποιηθεί ελαφρώς, για να εξυπηρετήσει καλύτερα τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου· μια βασική αλλαγή είναι το διαφορετικό κείμενο που χρησιμοποιείται εδώ.

άσκησης). Το άλλο άτομο σημειώνει περίπου δέκα λέξεις και προσπαθεί να αναπαράγει το κείμενο στη γλώσσα-στόχο. Μετά την αναπαραγωγή του κειμένου, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να συζητήσουν τις ακόλουθες ερωτήσεις σχετικά με τις σημειώσεις τους:

- Τι γλώσσα χρησιμοποιήσατε για τις σημειώσεις σας;
- Γιατί κρατήσατε σημειώσεις σε αυτή τη γλώσσα;
- Ποια είναι τα πιθανά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της χρήσης της γλώσσας-πηγής έναντι της γλώσσας-στόχου;

Κείμενο

Η έναρξη μιας επιχείρησης μπορεί να είναι αγχωτική διαδικασία. Συχνά αισθάνεστε ότι υπάρχουν 1.000 πράγματα με τα οποία πρέπει να ασχοληθείτε ταυτόχρονα. Δεν υπάρχει κανένας τρόπος οι νέοι ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων να αποφύγουν αυτή την πραγματικότητα. Παρόλα αυτά, με λίγο προγραμματισμό, είναι δυνατόν να διαχειριστείτε τις προκλήσεις και να αναλάβετε δράση έχοντας πάντα στο νου σας τη δημιουργία της επιχείρησής σας.

Κάντε την έρευνά σας.

Θέλετε να βεβαιωθείτε ότι καταλαβαίνετε τον κλάδο στον οποίο θα δραστηριοποιηθείτε, ώστε να μπορείτε να πετύχετε. Όσο μοναδική κι αν νομίζετε ότι είναι η επιχειρηματική σας ιδέα, θα πρέπει να γνωρίζετε τους ανταγωνιστές. (προσαρμοσμένο από

<https://www.businessnewsdaily.com/1484-starting-a-business.html>)

Άσκηση 1 στο Quantum computing: One speech 8 exercises (για μέλη του ιστολογίου).

<https://members.theinterpretingcoach.com/2023/06/05/quantum-computing-one-speech-10-exercises/>.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bottan, L. (2000). La présentation en interprétation consécutive: comment développer une habileté de base. *The Interpreter's Newsletter*10, 47-67.

Capaldo, S. (1980). An apology for consecutive interpretation. *Meta* 25(2), 244-48.

EU Interpreters. (2013, March 4). *Note-taking for consecutive interpretation (Roche on Notes)*.

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=1Z-AmvDMDN8>.

Gile, D. (2005). Teaching conference interpreting: A contribution. In Tennent, M. (Ed.), *Training for the*

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

New Millennium (pp. 127-51). Amsterdam & Philadelphia: Benjamins.

Gile, D. (2009). *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training* (Rev. ed.). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Gillies, A. (2017). *Note-taking for Consecutive Interpreting: A Short Course* (2nd ed.). London & New York: Routledge.

Gillies, A. (2019). *Consecutive Interpreting: A Short Course*. London & New York: Routledge.

Griessner, F., Stachl-Peier, U., & Springer C. (2017). Note-Taking. In A. Bergunde, S. Pöllabauer, & I. Topolovec (Eds.), *Handbook for Interpreters in Asylum Settings* (pp.104-120). Vienna: UNHCR Austria.

Hale, S. B. (2007). *Community Interpreting*. Hampshire & New York: Palgrave Macmillan.

Jiménez Ivars, A., & Pinazo Calatayud, D. (2001). "I failed because I got very nervous". Anxiety and performance in interpreter trainees: An empirical study. *The Interpreters' Newsletter* 11, 105–118.

Jones, Roderick (2002/1998). *Conference Interpreting Explained*. Manchester: St. Jerome Publishing.

Interpretrain. (2018, February 6). *Note Taking Symbols: An Interpreter Training Course* [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=ri5MORC_7yl.

Interpretrain. (2018, February 10). *How to get the most out of Interpretrain's note-taking manual: An interpreter training course* [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=EZ_6-xHaxHY&t=24s.

Kalina, S. (2002). Quality in interpreting audits prerequisites: A framework for a comprehensive view. In G. Garzone & M. Viezzi (Eds.), *Interpreting in the 21st Century* (pp. 121-130).

Li, D., Cheng Lei, V. L., Chen K. (2020). Group Research Project in Translator Training: Students' Perceptions. In J. Zhao, D. Li, & L. Tian (Eds.), *Translation Education: A Tribute to the Establishment of World Interpreter and Translator Training Association (WITTA)* (pp. 21-44). Singapore: Springer.

Llewellyn Smith, S. (2023, June 5). Quantum computing: one speech, 8 exercises. <https://members.theinterpretingcoach.com/2023/06/05/quantum-computing-one-speech-10-exercises/>

Lopez, P. (2021, August 29). *60 symbols for note-taking in consecutive interpreting*. <https://paulainterprete.com/en/list-of-symbols-for-consecutive-interpretation/>.

Lourdes De Rioja. (2014, March 31). *Consecutive note-taking* [Video]. YouTube.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

<https://www.youtube.com/watch?v=v0yyZ72eiKc>.

Lourdes De Rioja. (2017, February 16). *Symbols: Dos and don'ts* [Video]. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=tFvXuZfkx8o>.

Lucas, S. (2009). *The Art of Public Speaking*. New York: McGraw-Hill.

Mikkelsen, H. (1994). Text analysis exercises for sight translation. In W. Peter (Ed.), *Vistas: Proceedings of the 31st Annual Conference of ATA* (pp. 381-390). Learned Information.

Niska, H. (2005). Training Interpreters: Programmes, curricula, practices. In Tennent, M. (Ed.), *Training for the New Millennium* (pp. 35-64). Amsterdam & Philadelphia: Benjamins.

Setton, R. & Dawrant, A. (2016). *Conference Interpreting: A Complete Course*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Symbol Tree (n.d.). All Symbols. https://www.symbolovnik.cz/download/all_symbols.pdf.

Symbol Tree (n.d.). Search engine for conference interpreting symbols. <https://www.symbolovnik.cz/>.

Texan Translation. (2022, June 13). *Note-Taking: The Power of Selectivity* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=3LYx8URNDD8>.

TransInterpreting Online Training. (2012, July 15). *Consecutive Note-Taking Part 1* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=y-5FheanaY&t=3s>.

Vuorikoski, A.R. (2015). Rhetoric. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (pp. 354-55). London & New York: Routledge.

Yan, J.X., Pan, J., & Wang, H. (2018). *Research on Translator and Interpreter Training: A Collective Volume of Bibliometric Reviews*. Singapore: Springer.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 8

Μετάφρασης όψεως και διερμηνεία σύνοψης

Στην παρούσα ενότητα θα μάθετε

Τι σημαίνει
μετάφραση όψεως
και διερμηνεία
σύνοψης

τις πολλαπλές διαστάσεις
της μετάφρασης όψεως

Τις προκλήσεις της
μετάφρασης όψεως

Τρόπους διαχείρισης
των προκλήσεων στη
μετάφραση όψεως

Γιατί η δημιουργία
συνόψεων είναι
σημαντικό εργαλείο
για τον διερμηνέα

Τους κινδύνους της
διερμηνείας σύνοψης

8.1 Μετάφρασης όψεως: Εισαγωγή

Η μετάφραση όψεως (που μερικές φορές αναφέρεται ως «διερμηνεία όψεως») έχει οριστεί από την Ivanka Čeřková ως «ένας από τους βασικούς τύπους διερμηνείας. Πρόκειται για μια υβριδική μορφή, κατά την οποία ένα γραπτό κείμενο-πηγή μετατρέπεται σε προφορικό – ή νοηματικό – κείμενο-στόχο σε άλλη γλώσσα σε πραγματικό χρόνο. Ο διερμηνέας αναμένεται να αποδώσει το περιεχόμενο του

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

γραπτού κειμένου, συχνά χωρίς χρόνο για μια έστω και πρόχειρη ανάγνωση, με σταθερό, ρέοντα ρυθμό» (2015, σελ. 374). Ή, για να παραθέσουμε έναν πιο δημιουργικό ορισμό από τη Holly Mikkelsen, μια πολύ σημαντική ερευνήτρια της κοινοτικής διερμηνείας (ιδίως της δικαστικής διερμηνείας): «Η μετάφραση όψεως είναι η προφορική μετάφραση ενός γραπτού κειμένου. Συνεπώς, πρόκειται για μια υβριδική μορφή μετάφρασης και διερμηνείας. Σε μια διαδικασία που προσομοιάζει με την ανάγνωση όψεως στη μουσική, δίνεται στον μεταφραστή/διερμηνέα ένα έγγραφο που δεν έχει δει ποτέ πριν, και με ελάχιστη προετοιμασία, αναμένεται να δώσει μια πλήρη προφορική μετάφραση του εγγράφου» (1994, σελ. 381). Με βάση και τους δύο ορισμούς, ο διερμηνέας κινείται, συνήθως με ελάχιστη προετοιμασία, μεταξύ της μετάφρασης και της διερμηνείας (άρα 'υβριδικά'), μεταξύ του γραπτού κειμένου και της προφορικής (ή νοηματικής) απόδοσής του, παράγοντας μια διερμηνεία «σε ρέουσα και φυσική γλώσσα» (González, Vàsquez, Mikkelsen, 1991, όπως παρατίθεται στη Mikkelsen, 1994, σελ. 381). Με άλλα λόγια, η απόδοση θα πρέπει να είναι «και κατανοητή και ευχάριστη», για να παραθέσουμε τα λόγια της Randi Havnen (2021, σελ. 17) από τη διδακτορική της διατριβή για τη μετάφραση όψεως. Γι' αυτό και η Mikkelsen εστιάζει στις δεξιότητες δημόσιου λόγου που είναι απαραίτητες στη μετάφραση όψεως· ο διερμηνέας χρειάζεται «οπτική επαφή, προβολή της φωνής, σαφή εκφορά, καλή στάση του σώματος και ομαλό ρυθμό» (1994, σελ. 383).⁴³

Ωστόσο, οι πολλαπλές μεταβλητές που περιλαμβάνονται στη διαδικασία καθιστούν δύσκολο τον σαφή και ολοκληρωμένο προσδιορισμό της, όπως εξηγούν οι Kyn Yan και Zhongwei Song, οι οποίοι δημιούργησαν έναν πίνακα για να συγκεντρώσουν όλες τις μεταβλητές της μετάφρασης όψεως από τη σχετική βιβλιογραφία (2022, σελ. 59):

Τύπος πρόσληψης της πληροφορίας		Χρονική διαφορά μεταξύ λήψης και απόδοσης		Ομοιομορφία κειμένου-πηγής και κειμένου-στόχου		Προετοιμασία	
Μόνο οπτικός	Οπτικός και ακουστικός	Διαδοχική	Ταυτόχρονη	Σύνοψη	Λεπτομερής απόδοση	Με προετοιμασία	Χωρίς προετοιμασία

Αν και έχει χαρακτηριστεί ως «ο φτωχός ξάδελφος των άλλων τρόπων διερμηνείας» (Čeřková, 2010, σελ. 322), «[ε]ίναι γεγονός ότι, στις δημόσιες υπηρεσίες, οι διερμηνείς θα κληθούν να κάνουν μετάφραση όψεως σε κείμενα», όπως αναφέρει η Ann Corsellis στο άρθρο της «Training interpreters

⁴³ Για μια αναφορά στο ζήτημα της απόδοσης του λόγου στη διαδοχική διερμηνεία, βλέπε υποενότητα 7.3 στο παρόν εγχειρίδιο.

PLOUTOS

to work in the public services» [Εκπαίδευση διερμηνέων για να εργαστούν σε δημόσιες υπηρεσίες] (2005, σελ. 165). Η αναφορά αυτή γίνεται σε μια ενότητα του άρθρου της με τίτλο «Μεταφραστικές δεξιότητες», όπου η συγγραφέας αναφέρεται στις πολλαπλές αλληλεπιδράσεις με τις δημόσιες υπηρεσίες που «περιλαμβάνουν ένα έντυπο προς συμπλήρωση, όπως: έντυπα συγκατάθεσης για μια επέμβαση, έντυπα εγγύησης, έντυπα αίτησης για στέγαση, εκλογικοί κατάλογοι» ή επιστολές «όπως επιστολές που ζητούν από τον γιατρό ένα ραντεβού, επιστολές από μητέρες που ενημερώνουν το σχολείο ότι το παιδί τους είναι άρρωστο, σε μητέρες από σχολεία που τις προσκαλούν σε μια κοινωνική συγκέντρωση, σε κατηγορούμενους που τους ενημερώνουν για τον χρόνο εκδίκασης της υπόθεσής τους» (2005, σελ. 165). Η Mikkelson έχει επίσης σχολιάσει τη 'μικρή σημασία' που δίνεται στη μετάφραση όψεως στα προγράμματα κατάρτισης μεταφραστών/διερμηνέων, αν και είναι «ζωτικής σημασίας τόσο ως εργαλείο κατάρτισης όσο και ως μέρος της καθημερινής εργασίας των επαγγελματιών μεταφραστών και διερμηνέων» (1994, σελ. 381).

Για να δώσω ένα παράδειγμα από τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με βάση τις συνεντεύξεις που διεξήγαγα με διερμηνείς της κοινότητας που εργάζονται για τη ΜΚΟ Solidarity Now με έδρα τη Θεσσαλονίκη,⁴⁴ αρκετά συχνά οι διερμηνείς που συνοδεύουν τους μετανάστες στις τράπεζες καλούνται να συνοψίσουν μια σειρά από πολύ εξειδικευμένα και αρκετά μακροσκελή νομικά έγγραφα στους δικαιούχους που επιθυμούν να ανοίξουν τραπεζικό λογαριασμό ή να εκδώσουν χρεωστική κάρτα. Τις περισσότερες φορές οι διερμηνείς δεν έχουν πρόσβαση στα έγγραφα που καλούνται να συνοψίσουν· απλώς αποδίδουν στη γλώσσα του δικαιούχου την περίληψη που τους παρέχει ο υπάλληλος της τράπεζας (μερικές φορές, τα έγγραφα παρέχονται μόνο στα ελληνικά σε διερμηνείς που δεν μιλούν ελληνικά).⁴⁵

Όλα τα παραπάνω συμβάλλουν στην άποψη ότι συχνά, ανάλογα με το κείμενο, μια ακριβής μετάφραση όψεως μπορεί να μην είναι εφικτή. Η Ann Correllis συμβουλεύει τους διερμηνείς, όταν τους ζητείται να κάνουν μια μετάφραση όψεως, «να διαβάζουν πρώτα ολόκληρο το κείμενο προσεκτικά για να εξασφαλίσουν την πλήρη κατανόηση και στη συνέχεια να ενημερώνουν τον ακροατή για την προέλευση και τη φύση του κειμένου πριν αρχίσουν τη μετάφραση.

⁴⁴ Για όσους δεν γνωρίζουν την εργασιακή κατάσταση των κοινοτικών διερμηνέων στην Ελλάδα (και σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ), θα πρέπει να πούμε ότι συνήθως απασχολούνται σε ΜΚΟ που εργάζονται με μετανάστες/ πρόσφυγες και συνοδεύουν τους τελευταίους σε δημόσιες υπηρεσίες, όταν αυτό είναι απαραίτητο. Η απασχόλησή τους βασίζεται σχεδόν πάντα σε κονδύλια της ΕΕ, πράγμα που σημαίνει ότι οι διερμηνείς έχουν βραχυπρόθεσμες συμβάσεις που μπορεί να ανανεώνονται ή να μην ανανεώνονται.

⁴⁵ Από τους επτά διερμηνείς με τους οποίους μίλησα, μόνο τέσσερις είχαν τα ελληνικά ως γλώσσα Β.

Για παράδειγμα:

‘Αυτή είναι μια επιστολή που έγραψε η κυρία Ντιμπουά στον γιατρό Μπράουν, την Τρίτη 27 Μαΐου. Η διεύθυνση που δίνει είναι 47 Beech Avenue, Littledown. Η κυρία Ντιμπουά γράφει:

«Τα χάπια που μου δώσατε την περασμένη εβδομάδα με κάνουν να αισθάνομαι μεγάλη ναυτία. Μπορώ να κλείσω ένα ραντεβού για να έρθω να σας δω σύντομα; Εν τω μεταξύ, θα πρέπει να σταματήσω να παίρνω τα χάπια; Λυπάμαι που σας ξαναενοχλώ, αλλά πραγματικά αισθάνομαι πολύ άσχημα».

Η επιστολή είναι υπογεγραμμένη’. (Προφανώς ο διερμηνέας θα μετέφραζε μια σύντομη απάντηση του γιατρού).» (2005, σελ. 166)

8.2 Μια πολυδιεργασία (multi-tasking process)

Πρόκειται, προφανώς, για ακόμα μια πολυδιεργασία που ο Gile παρουσιάζει εύστοχα ως εξής, με βάση τα Μοντέλα Προσπάθειας για τη διερμηνεία (2009, σσ. 179-180):

**Μετάφραση Όψεως = Προσπάθεια Ανάγνωσης +
Προσπάθεια Μνήμης + Προσπάθεια Παραγωγής Λόγου**

Σε επιφανειακό επίπεδο, η διαδικασία φαίνεται να απαιτεί λιγότερη προσπάθεια σε σύγκριση με την ταυτόχρονη ή τη διαδοχική διερμηνεία, καθώς η επιβάρυνση της μνήμης είναι μικρότερη και η διαδικασία γίνεται με αυτορυθμιζόμενο ρυθμό. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες προκλήσεις που καθιστούν τη μετάφραση όψεως μια δύσκολη και απαιτητική διαδικασία: 1. σε αντίθεση με την ομιλία, ένα κείμενο στερείται παύσεων και τονισμού που διευκολύνουν την κατάτμηση του λόγου σε μονάδες · 2. ένα γραπτό κείμενο έχει συνήθως υψηλότερο επίπεδο πυκνότητας σε σύγκριση με μια ομιλία · 3. στη μετάφραση όψεως ο διερμηνέας πρέπει να εστιάζει στη μετάφραση την ώρα που διαβάζει το κείμενο, γεγονός που απαιτεί μεγαλύτερη προσπάθεια · 4. το γεγονός ότι το κείμενο-πηγή είναι πάντα παρόν αποτελεί ένα ακόμη εμπόδιο (οπτική παρεμβολή) που δεν επιτρέπει στον διερμηνέα να αποσυνδεθεί από τη γλώσσα-πηγή (Gile, σσ. 180-81).

Η Mikkelson (1994, σελ. 382) χωρίζει τη διαδικασία σε τέσσερα στάδια:

Η Corsellis υπογραμμίζει επίσης το πρόβλημα με την απόδοση στη μετάφραση όψεως, επειδή οι εκπαιδευόμενοι μπαίνουν στον πειρασμό να μεταφράζουν λέξη προς λέξη, αφού έχουν το κείμενο μπροστά τους, και δεν επικεντρώνονται στο νόημα. Γι' αυτό προτείνει οι εκπαιδευόμενοι να διδάσκονται τη μετάφραση όψεως ταυτόχρονα με την ταυτόχρονη διερμηνεία, οπότε θα είναι καλύτερα προετοιμασμένοι να δώσουν μια απόδοση βασισμένη στο νόημα (2005, σσ. 134-35).

8.3 Αντιμετώπιση προκλήσεων

Προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις πολλαπλές προκλήσεις που συνεπάγεται η διαδικασία της μετάφρασης όψεως στην εκπαίδευση, οι Yan και Song προτείνουν μια νέα παραλλαγή στην εκπαίδευση, τη Δυναμική Μετάφραση Όψεως (Dynamic Sight Translation), όπου οι πληροφορίες τίθενται στη διάθεση των εκπαιδευόμενων «μόνο για ένα σύντομο χρονικό διάστημα μέσω της προβολής του κειμένου», εισάγοντας έτσι «τη δυναμική του κειμένου που προβάλλεται και χρονομετρείται» (2022, σελ. 60): «Η Δυναμική Μετάφραση Όψεως χρησιμοποιείται σε τέτοιο βαθμό ώστε, όταν φορτώνεται, ένα κείμενο μπορεί να εμφανίζεται στην οθόνη τμηματικά ή ακόμη και λέξη

PLOUTOS

προς λέξη για να το μεταφράσουν οι εκπαιδευόμενοι· και με την ίδια λογική, μπορεί είτε να εξαφανιστεί μονομιάς είτε να σβήσει σταδιακά σε καθορισμένο χρόνο (ανάλογα με την πρόοδο των εκπαιδευόμενων στην ανάπτυξη δεξιοτήτων)» (2021, σελ. 8).

Οι ασκήσεις που προτείνονται περιλαμβάνουν τρία επίπεδα δυναμικότητας, όπως φαίνεται στον πίνακα που περιλαμβάνουν οι συγγραφείς στο άρθρο τους:

Επίπεδο δυναμικότητας	Δράση εμφάνισης κειμένου	Τρόπος προβολής κειμένου	Ρυθμός προβολής (στην αγγλική γλώσσα)
Επίπεδο 1	Εμφάνιση	Όλο το κείμενο ταυτόχρονα	90-110 λέξεις/λεπτό
	Κρύψιμο	Σβήνει σταδιακά	
Επίπεδο 2	Εμφάνιση	Ξεδιπλώνεται σταδιακά	100-120 λέξεις/λεπτό
	Κρύψιμο	Όλο το κείμενο ταυτόχρονα	
Επίπεδο 3	Εμφάνιση	Ξεδιπλώνεται σταδιακά	110-130 λέξεις/λεπτό
	Κρύψιμο	Σβήνει σταδιακά	

Θα ήθελα να κλείσω αυτή την ενότητα με ορισμένες συμβουλές για τη μετάφραση όψεως που δίνουν οι Sherwood-Gabrielson, Newington και Swabey (2008, σελ. 88) στο εγχειρίδιο τους για τη διαδοχική διερμηνεία:

1. Εξασκηθείτε διαβάζοντας φωναχτά και στις δύο γλώσσες σας.
2. Φτάστε νωρίς και ζητήστε να σας δοθούν τα έγγραφα εκ των προτέρων που θα χρειαστεί να μεταφράσετε.
3. Πριν ξεκινήσετε τη μετάφραση όψεως, αφιερώστε ένα λεπτό για να εξετάσετε το κείμενο.
4. Σκανάρετε το κείμενο για να δείτε το περιεχόμενο, το ύφος και το νόημα.
5. Βρείτε τι σημαίνουν οι συντομογραφίες και αναζητήστε άγνωστες λέξεις πριν αρχίσετε να μεταφράζετε.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

6. Αρχίστε να μεταφράζετε ένα 'κομμάτι' μόνο όταν έχετε αποφασίσει για το νόημα και μην το επεξεργάζεστε λέξη προς λέξη. Προσδιορίστε το υποκείμενο και το αντικείμενο κάθε πρότασης.
7. Προσπαθήστε να μην διαβάζετε με μονότονο τρόπο, αλλά χρησιμοποιήστε τον τόνο και την ένταση της φωνής – εντός λογικού πλαισίου – για να ζωντανέψετε το έγγραφο.
8. Παρακολουθήστε το έγγραφο μαζί με τον πελάτη, ώστε να μπορεί να δει πού βρίσκεστε ανά πάσα στιγμή. Αυτό βοηθάει όταν φτάσετε σε ένα σημείο όπου πρέπει να υπογράψει ή να του εξηγήσετε ένα ακρωνύμιο.
9. Μην μπαίνετε ποτέ στον πειρασμό να συνοψίσετε ή να παραλείψετε ορισμένα μέρη. Ακόμη και αν εσείς οι ίδιοι μπορεί να μην διαβάζετε τα ψιλά γράμματα, μπορεί το συγκεκριμένο έγγραφο να είναι ένα σημαντικό, ακόμη και νομικά δεσμευτικό.
10. Μην ξεχάσετε να υπογράψετε για να πιστοποιήσετε ότι ο πελάτης υπογράφει αυτό το έγγραφο όπως παρουσιάστηκε προφορικά από τον διερμηνέα.

8.4 Διερμηνεία σύνοψης (summary interpreting): ορισμοί και προκλήσεις

Η δημιουργία συνόψεων, μια άλλη βασική δεξιότητα στη διερμηνεία, χρησιμοποιείται συχνά στην εκπαίδευση συνεδριακής διερμηνείας, προκειμένου να βελτιωθούν οι δεξιότητες διερμηνείας των σπουδαστών. Αρκετοί μελετητές τη θεωρούν στρατηγική στη διερμηνεία (Yan & Song, 2021 · Tryuk, 2010 · Riccardi, 2021) · ο όρος 'στρατηγική', για να ανατρέξουμε στον ορισμό της Alessandra Riccardi, αναφέρεται «σε όλες τις παρεμβάσεις που πραγματοποιεί ο διερμηνέας κατά την παραγωγή της ομιλίας-στόχου, είτε για να προλάβει πιθανή εμφάνιση προβλημάτων, είτε για να αντιμετωπίσει το γνωστικό φορτίο, είτε για να αποφύγει τη διακοπή της διαδικασίας» (2021, σελ. 376).⁴⁶

Παρόλο που η δημιουργία συνόψεων θεωρείται βασική δεξιότητα διερμηνείας, είναι ανεπιθύμητη όταν χρησιμοποιείται στην εξάσκηση του επαγγέλματος της κοινοτικής διερμηνείας.⁴⁷ Για

⁴⁶ Η Alessandra Riccardi κάνει εκτενή αναφορά στη χρήση των όρων 'στρατηγική' και 'τακτική' από διάφορους μελετητές όταν γίνεται αναφορά σε τρόπους αντιμετώπισης των προκλήσεων στη διερμηνεία (2021, σσ. 375-76). Η Magorzata Tryuk κάνει επίσης εκτενή αναφορά στις στρατηγικές στη διερμηνεία στο άρθρο της «Strategies in Interpreting. Issues, Controversies, Solutions» [Στρατηγικές στη διερμηνεία: Ζητήματα, αντιπαραθέσεις, λύσεις] (2010, σσ. 182-86).

⁴⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, Wadensjö, 1998, σσ. 147-48) ή, για τη δικαστική διερμηνεία, βλέπε «Summary Interpreting» [Διερμηνεία σύνοψης] (<https://www.youtube.com/watch?v=NLziRXxkl-4>) – «η παράφραση και η σύνοψη δεν είναι ποτέ αποδεκτές στη δικαστική αίθουσα» – και το «Example of Improper Summary Interpreting» [Παράδειγμα Ακατάλληλης

PLOUTOS

παράδειγμα, η Εθνική Ένωση Δικαστικών Διερμηνέων και Μεταφραστών των ΗΠΑ (NAJIT), στο Έγγραφο Θέσης της σχετικά με τη διερμηνεία σύνοψης σε νομικές διαδικασίες, αναφέρει: «Τα σύγχρονα επαγγελματικά πρότυπα απαγορεύουν τη διερμηνεία σύνοψης στη δικαστική αίθουσα και σε άλλα νομικά περιβάλλοντα σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις» · οι λόγοι που επικαλείται είναι ότι «η ‘διερμηνεία σύνοψης’ συνεπάγεται συμπύκνωση και αναγκαστική παράλειψη μέρους των λεγομένων» · ότι «[η] διερμηνεία σύνοψης, είτε από προφορική είτε από γραπτή επικοινωνία, απαιτεί από τον διερμηνέα να συμμετέχει στη δημιουργία μέρους του μηνύματος» · και ότι «με τη χρήση της διερμηνείας σύνοψης, ο διερμηνέας δεν είναι πλέον αμερόληπτος επικοινωνητής αλλά γίνεται συμμετέχων στη διαδικασία». Στο ίδιο μήκος κύματος, η Sandra Hale πιστεύει ότι η διερμηνεία σύνοψης είναι εξαιρετικά προβληματική σε ιατρικά περιβάλλοντα (2007, σσ. 34-63), αλλά θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε προγράμματα εκπαίδευσης για την εμπέδωση και την κατανόηση της γλώσσας.

Ένας καλός ορισμός της ‘διερμηνείας σύνοψης’, δίνεται από τους Christian Licoppe και Julie Boéri στο άρθρο τους «Is there a such a thing as summary interpreting? ‘Cross-linguistic formulation’, facilitation and mediation in French asylum proceeding» [Υπάρχει διερμηνεία σύνοψης; ‘Διαγλωσσική διατύπωση’, διευκόλυνση και διαμεσολάβηση στη γαλλική διαδικασία ασύλου]: «Η διερμηνεία σύνοψης αναφέρεται σε μια επικοινωνιακή πρακτική κατά την οποία ο διερμηνέας παρέχει μια συμπυκνωμένη εκδοχή του κειμένου-πηγή στη γλώσσα-στόχο, για πολλούς και διαφορετικούς λόγους, που κυμαίνονται από ένα τεχνικό πρόβλημα, μια γνωστική υπερφόρτωση για τον διερμηνέα, χρονικούς περιορισμούς για την απόδοση της ομιλίας-στόχου, μια θεσμική απαίτηση του πελάτη, έως μια κοινωνικοπολιτική στρατηγική που υιοθετεί ο διερμηνέας» (2021, σελ. 57). Μόνο η τελευταία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται σε αυτόν τον ορισμό αποτελεί συνειδητή επιλογή του διερμηνέα, ενώ όλες οι άλλες περιπτώσεις υποδηλώνουν ότι η διερμηνεία σύνοψης είναι ένα αναγκαίο κακό που δεν μπορεί να αποφευχθεί σε ορισμένες περιπτώσεις.

Οι Dawrant και Setton κάνουν μια πολύ σαφή διάκριση μεταξύ της συνοπτικότητας («ικανότητα μεταφοράς του ίδιου πλήρους μηνύματος, ρητού και σιωπηρού, χωρίς απώλειες, αλλά πιο συνοπτικά»), της συμπίεσης («μέγιστη λακωνικότητα έκφρασης και πληρέστερη εξάλειψη πλεονασμών») και της περίληψης και αφαίρεσης («η πιο ριζική περικοπή του περιεχομένου»). Η περίληψη, «που δεν αποτελεί μέρος της ‘προεπιλεγμένης’ αποστολής του διερμηνέα» δικαιολογείται σε τρεις περιπτώσεις: «α. όταν ζητείται ρητά από τον πελάτη · β. όταν κρίνεται σκόπιμο σε ορισμένες συνθήκες να βελτιστοποιηθεί η υπηρεσία, συνήθως βάσει μιας πολύ καλά πληροφορημένης

Διερμηνείας Σύνοψης] (<https://www.youtube.com/watch?v=NvSg30xAJ0c>) και τα δύο παραδείγματα είναι από κανάλι United States Courts [Δικαστήρια των Ηνωμένων Πολιτειών] στο YouTube (<https://www.youtube.com/@uscourts>).

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

κατανόησης των επιθυμιών και των προθέσεων του πελάτη [...]· γ. ως τακτική αντιμετώπισης δυσκολιών για τη διατήρηση της ουσίας του μηνύματος σε ακραίες συνθήκες γρήγορης και πυκνής πληροφόρησης· ή κατά τη διάρκεια της *ψιθυριστής διερμηνείας*, όταν ο διερμηνέας δεν μπορεί να ακούσει καθαρά τον ομιλητή» (σελ. 100). Όπως είδαμε παραπάνω, στο παράδειγμα από τα αιτήματα για διερμηνεία σύνοψης που υποβλήθηκαν από τραπεζικούς υπαλλήλους, η συνοπτική διερμηνεία συνήθως 'ζητείται ρητά' από τους πελάτες στην κοινοτική διερμηνεία, τουλάχιστον στο ελληνικό πλαίσιο.

Επομένως, παρά τους κινδύνους, πιστεύω ότι οι κοινοτικοί διερμηνείς θα πρέπει να εκπαιδεύονται στη διερμηνεία σύνοψης, δεδομένου ότι έχει ιδιαίτερη σημασία σε περιβάλλοντα κοινοτικής διερμηνείας, «όπου οι διερμηνείς είναι πιο πιθανό να υπερβούν τις βασικές προσαρμογές και να εμπλακούν, αυθόρμητα ή κατόπιν αιτήματος, σε ισχυρότερη διαμεσολάβηση, που μπορεί να κυμαίνεται από την επεξήγηση και τη διερμηνεία σύνοψης έως την ενεργή ρύθμιση της διαδικασίας», όπως εξηγούν οι Setton και Dawrant (2016, σελ. 40). Πρόκειται επίσης για μια απαραίτητη δεξιότητα, σύμφωνα με τους ίδιους και άλλους συγγραφείς (βλ. για παράδειγμα, Gillies, 2019· Gillies 2017· Luzardo, 2015), που θα πρέπει να περιλαμβάνεται στην εκπαίδευση διερμηνέων, διότι οι επαγγελματίες θα πρέπει να είναι σε θέση να «συνοψίζουν με σαφήνεια συμπεράσματα και θέσεις» (Setton και Dawrant, 2016, σελ. 65) και να «συνοψίζουν σύνθετο υλικό» (σελ. 70).

8.5 Εξάσκηση στη μετάφραση όψεως και στη δημιουργία συνόψεων

Υπάρχουν πολλές πηγές για την εξάσκηση της μετάφρασης όψεως. Αποφάσισα να συμπεριλάβω εδώ τις ακόλουθες τρεις, επειδή πιστεύω ότι είναι πολύ καλά οργανωμένες και περιλαμβάνουν διαφορετικά στάδια που διευκολύνουν τη διαδικασία εκμάθησης. Η πρώτη, από την Κυβέρνηση του Οντάριο (2022), παρέχει ασκήσεις για αυτοεξάσκηση· η δεύτερη, από ένα άρθρο της Elif Ersozlu (2005), προτείνει ασκήσεις για εξάσκηση μέσα στην τάξη· και η τρίτη, αν και αρκετά παλιά (1994), από ένα άρθρο της Holly Mikkelson, δίνει μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, με ασκήσεις δημόσιου λόγου, γλωσσικής ευελιξίας και ανάλυσης κειμένου.

Για περισσότερες προτάσεις, μπορεί κανείς να ανατρέξει σε άλλες πηγές, π.χ: 1. το Πανεπιστήμιο του Βόρειου Κολοράντο έχει ασκήσεις για «Legal Interpreting Skill Development: Sight Translation» [Ανάπτυξη δεξιοτήτων νομικής διερμηνείας: Μετάφραση όψεως] <https://www.unco.edu/project-climb/pdf/toolkit/skills-development-legal/sight-translation.pdf>· το άρθρο των Kun Yan και Zhongwei Song «Dynamic Sight Translation: A Simultaneous Interpreting Strategies Driver» [Δυναμική μετάφραση όψεως: Ένας οδηγός στρατηγικών διερμηνείας]· το εγχειρίδιο του UNHCR Handbook for

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Interpreters in Asylum Proceedings δίνει επίσης κάποιες ασκήσεις για τη μετάφραση όψεως στις σελίδες 134-135 https://www.unhcr.org/dach/wp-content/uploads/sites/27/2017/09/AUT_Handbook-Asylum-Interpreting_en.pdf· το παιχνίδι μετάφρασης όψεως του Sergio Viaggio και οι κανόνες του στο άρθρο του «The Praise of Sight Translation (And Squeezing the Last Drop Thereout of)» [Το εγκώμιο της μετάφρασης όψεως (Και πώς να την 'ξεζουμίσετε')] (1992, σσ. 46-47).

Η πρώτη σειρά ασκήσεων προέρχεται από το άρθρο της Holly Mikkelson «Text Analysis Exercises for Sight Translation» [Ασκήσεις ανάλυσης κειμένου για τη μετάφραση όψεως] (1994, σσ. 387-88). Στο τέλος του άρθρου της, η Mikkelson παραθέτει μια σειρά ασκήσεων για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων μετάφρασης όψεως, οι οποίες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: δημόσιος λόγος, γλωσσική ευελιξία και ανάλυση κειμένου.

Το δεύτερο σετ (ασκήσεις 1, 4 και 5) προέρχεται από το άρθρο της Elif Ersozlu «Training of Interpreters: Some Suggestions on Sight Translation Teaching» [Κατάρτιση διερμηνέων: Ορισμένες προτάσεις για τη διδασκαλία της μετάφρασης όψεως] (2005), το οποίο προτείνει πολύ πρακτικές ασκήσεις για τη μετάφραση όψεως, που απευθύνονται ειδικά σε σπουδαστές και εκπαιδευόμενους διερμηνείς. Οι ασκήσεις της είναι ενταγμένες σε ένα ευρύτερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, επομένως η συμβουλή της «οι δύο πρώτες εβδομάδες του εξαμήνου να αφιερωθούν σε δραστηριότητες γρήγορης ανάγνωσης, σάρωσης κειμένου, σκαναρίσματος και κατανόησης κειμένου. Οι δραστηριότητες αυτές θα επιτρέψουν στους εκπαιδευόμενους να επιταχύνουν την ανάγνωσή τους και να κατανοήσουν την ουσία του κειμένου που επεξεργάζονται στον συντομότερο δυνατό χρόνο». Προτείνει επίσης στους εκπαιδευτές να χρησιμοποιούν κείμενα με διαφορετικά επίπεδα δυσκολίας και κείμενα που μπορεί να αποτελούν πρόκληση για τους εκπαιδευόμενους (π.χ. χειρόγραφα, ασυνάρτητα ή με κακή οργάνωση, με γραμματικά λανθασμένες δομές προτάσεων ή κακή στίξη, με γραφήματα, πίνακες, εικόνες κ.λπ.).

Η τρίτη σειρά ασκήσεων προέρχεται από το εγχειρίδιο «Bilingual Court Interpreting Test: Preparation Manual» [Δίγλωσσο τεστ για δικαστική διερμηνεία: Εγχειρίδιο προετοιμασίας] της Κυβέρνησης του Οντάριο στην ευρύτερη θεματική του Δικαίου και της Ασφάλειας (Law and safety). Αυτό το εγχειρίδιο προσφέρει 6 εργαλεία εξάσκησης (στην πραγματικότητα είναι 7) για τη μετάφραση όψεως για όσους ενδιαφέρονται να εξασκηθούν για τις εξετάσεις δικαστικών διερμηνέων στο Οντάριο. Το εγχειρίδιο προσφέρει επίσης ορισμένες «συμβουλές για τη συμμετοχή στη δοκιμασία», οι οποίες είναι επίσης αρκετά χρήσιμες κατά τη μετάφραση όψεως: «Χρησιμοποιήστε τα τρία λεπτά προετοιμασίας [χρόνος που δίνεται στους υποψηφίους για να προετοιμαστούν για τη μετάφραση όψεως] με σύνεση. Μην προσπαθήσετε να μεταφράσετε ολόκληρο το κείμενο. Χρησιμοποιήστε αυτόν τον χρόνο για να πάρετε μια γενική ιδέα για τον τύπο και το περιεχόμενο του κειμένου, να εντοπίσετε τα κύρια σημεία,

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

να εντοπίσετε πιθανά προβλήματα και να γράψετε όποια ισοδύναμα σας έρχονται στο μυαλό. Προσπαθήστε να διατηρήσετε έναν ομοιόμορφο ρυθμό καθώς μεταφράζετε. Αποφύγετε τις μεγάλες παύσεις μεταξύ των προτάσεων. Μπορείτε να το κάνετε αυτό διαβάζοντας το κείμενο που ακολουθεί, ενώ αποδίδετε την προηγούμενη πρόταση». Συμπεριλαμβάνω τα τέσσερα πρώτα στάδια των εργαλείων, τα οποία θεωρώ πιο σχετικά με την πρακτική της διερμηνείας.

Η τελευταία άσκηση είναι από το εγχειρίδιο του UNHCR *Handbook for Interpreters in Asylum Procedures* (2017, p. 135).

Προτεινόμενες ασκήσεις

Γλωσσική ευελιξία (Holly Mikkelson)

1. Εξασκηθείτε στο brainstorming (καταιγιισμό ιδεών) με την τάξη, ονομάζοντας ένα θέμα (αρχιτεκτονική, χειρουργική, αυτοκίνητα κ.λπ.) και γράφοντας στον πίνακα όλους τους όρους που σας έρχονται στο μυαλό για το θέμα αυτό και στις δύο (ή περισσότερες) γλώσσες εργασίας της τάξης.
2. Παίξτε παιχνίδια συσχετισμού λέξεων με την τάξη, επιταχύνοντας τους χρόνους αντίδρασης και αναπτύσσοντας λεξιλόγιο, ζητώντας από τους εκπαιδευόμενους να αναφέρουν γρήγορα όσα περισσότερα συνώνυμα μπορούν να σκεφτούν για έναν συγκεκριμένο όρο.
3. Δώστε έμφαση στη συγγένεια των λέξεων, ζητώντας από τους εκπαιδευόμενους να ονομάσουν πέντε επίθετα που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο ουσιαστικό, πέντε ρήματα για ένα συγκεκριμένο ουσιαστικό, πέντε επιρρήματα για ένα συγκεκριμένο ρήμα κ.λπ.
4. Τονίστε την επίλυση προβλημάτων ζητώντας από τους εκπαιδευόμενους να κατασκευάσουν ιεραρχίες ένταξης για συγκεκριμένους όρους (εργαλεία, έπιπλα κ.λπ.).
5. Δώστε στους εκπαιδευόμενους αποσπάσματα που θα πρέπει να επεκτείνουν (δηλαδή θα τα κάνουν πιο μακροσκελή) ή θα τα συμπυκνώνουν άμεσα με την πρώτη ανάγνωση.
6. Δώστε στους εκπαιδευόμενους αποσπάσματα που θα πρέπει να διαβάσουν φωναχτά, αλλάζοντας το επίπεδο ύφους καθώς προχωρούν. Give the students passages which they must read aloud, altering the register as they go along.

Άσκηση 1 (Elif Ersozlu)

Στην αρχή, δίνεται στους εκπαιδευόμενους ένα κείμενο (250-300 λέξεις) στη μητρική τους γλώσσα

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

και τους ζητείται να διαβάσουν ολόκληρο το κείμενο σε 20-30 δευτερόλεπτα. Στη συνέχεια, τους υποβάλλονται γενικές ερωτήσεις σχετικά με το θέμα του κειμένου. Στη δεύτερη φάση, τους υποβάλλονται πιο συγκεκριμένες ερωτήσεις (όπως ονόματα, ημερομηνίες, τόποι κ.λπ.) πριν τους ζητηθεί να διαβάσουν το κείμενο για δεύτερη φορά. Αυτή τη φορά, τους δίνονται 10-15 δευτερόλεπτα για να βρουν τις συγκεκριμένες πληροφορίες. Τέλος, δίνεται στους εκπαιδευόμενους αρκετός χρόνος για να διαβάσουν το κείμενο διεξοδικά. Αυτή τη φορά, τους υποβάλλονται ερωτήσεις κατανόησης. Η ίδια άσκηση επαναλαμβάνεται με τα κείμενα που είναι γραμμένα στη δεύτερη γλώσσα τους. Στόχος αυτής της άσκησης είναι η ανάπτυξη της αναγνωστικής κατανόησης και των δεξιοτήτων γρήγορης ανάγνωσης.

Άσκηση 4 (Elif Ersozlu)

Ένα από τα προβλήματα που προβληματίζουν τους εκπαιδευόμενους είναι η παρουσία άγνωστων λέξεων. Το πρόβλημα αυτό επιβραδύνει επίσης την ταχύτητα ανάγνωσης των εκπαιδευόμενων και δεν τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν άλλα προβλήματα που προκύπτουν στη μετάφραση όψευς. Κατά τη διαδικασία της γρήγορης ανάγνωσης, όταν ο εκπαιδευόμενος συναντά μια άγνωστη λέξη ή μια λέξη που είναι δύσκολο να προφερθεί, η ταχύτητα ανάγνωσής του επιβραδύνεται. Ωστόσο, σε μια αργή και ουσιαστική διαδικασία ανάγνωσης, είτε θα είναι σε θέση να μαντέψει τη σημασία της άγνωστης λέξης με τη χρήση συμφραστικών στοιχείων είτε θα συνειδητοποιήσει ότι η λέξη δεν είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση του μηνύματος ολόκληρου του κειμένου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, η λέξη μπορεί να σχετίζεται άμεσα με το μήνυμα και μπορεί να δημιουργηθούν προβλήματα στη μετάφραση εάν η λέξη παραλειφθεί ή αγνοηθεί. Έχοντας αυτό κατά νου, ο διδάσκων μπορεί να επιλέξει κείμενα που μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να αντιμετωπίσουν άγνωστες λέξεις. Οι ακόλουθες στρατηγικές μπορούν να εφαρμοστούν στα κείμενα του δείγματος:

- α. Επικεντρωνόμαστε στο μήνυμα της πρότασης/παραγράφου αντί για το νόημα της λέξης.

Δείγμα κειμένου: Αν κάποιος κληθεί να αξιολογήσει ένα άτομο, το οποίο γνωρίζει αρκετά καλά, σε μια σειρά από μεταβλητές προσωπικότητας, θα τείνει να επηρεαστεί από τη γενική του γνώμη για το άτομο. Αν έχει *υψηλή εκτίμηση* για το άτομο αυτό, θα τείνει να το βαθμολογήσει υψηλά σε όλες τις επιθυμητές ιδιότητες και αντίστροφα, αν έχει *χαμηλή εκτίμηση*. (C.J. Adcock: *Fundamentals of Psychology*)

- β. Μαντεύουμε το νόημα της λέξης χρησιμοποιώντας συμφραστικά στοιχεία:

Δείγμα κειμένου: Αν τοποθετούσατε έναν ανθρώπινο εγκέφαλο σε ένα τραπέζι μπροστά

σας, θα παρατηρούσατε ότι χωρίζεται καθαρά σε δύο μισά κάθετα από μπροστά προς τα πίσω: πρόκειται για το δεξί και το αριστερό *εγκεφαλικό ημισφαίριο*. Και κάθε ημισφαίριο χωρίζεται περαιτέρω σε τέσσερις λεγόμενους λοβούς: αυτός που βρίσκεται μπροστά (ο μετωπιαίος λοβός) είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο της κίνησης και για ορισμένες πτυχές των συναισθημάτων · ο *ινιακός λοβός* (στο πίσω μέρος) ελέγχει την όραση, ο λοβός στο πλάι (ο κροταφικός λοβός) είναι μια σημαντική αποθήκη μνήμης · και ο *βρεγματικός λοβός* (στο πάνω μέρος) έχει ζωτικό ρόλο στη σύγκριση και την ενσωμάτωση των πληροφοριών που εισρέουν στον εγκέφαλο μέσω των αισθητηριακών οδών της όρασης, της ακοής, της όσφρησης και της αφής. (Richard Leakey και Robert Lewin: People of the Lake)

Άσκηση 5 (Elif Ersozlu)

Ένα άλλο γλωσσικό πρόβλημα που μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στη διαδικασία της μετάφρασης όψεως είναι οι πολύπλοκες δομές προτάσεων. Οι μεγάλες, σύνθετες και πολύπλοκες δομές προτάσεων επιβραδύνουν γενικά την ταχύτητα ανάγνωσης και αυξάνουν τον κίνδυνο λανθασμένης ερμηνείας. Η χρήση μεθόδων 'ανάλυσης' και 'τεμαχισμού' (chunking) μπορεί να εξαλείψει αυτό το πρόβλημα.

Για την άσκηση αυτή, μοιράζονται στους εκπαιδευόμενους κείμενα, τα οποία είναι γραμμένα με σύνθετες δομές προτάσεων. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αναλύσουν κάθε πρόταση προκειμένου να υπολογίσουν σε ποιο γραμματικό τύπο ανήκει κάθε λέξη και πρόταση. Στη συνέχεια, τους ζητείται να προσδιορίσουν τις μικρότερες σημασιολογικές μονάδες σε κάθε πρόταση. Ανάλογα με τη δομή σε επίπεδο πρότασης της γλώσσας στην οποία μεταφράζουν, αναδιαρθρώνουν τις προτάσεις τους. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι στόχος της άσκησης αυτής είναι να αναλύσουν τη δομή της πρότασης και να την επαναδιατυπώσουν στη γλώσσα-στόχο. Ο στόχος δεν είναι να χρησιμοποιηθεί η ίδια γραμματική δομή αλλά να δοθεί το ίδιο μήνυμα στη γλώσσα-στόχο.

Στάδιο 1: Προετοιμασία για μετάφρασης όψεως (Κυβέρνηση του Οντάριο)

Αφιερώστε το πολύ τρία λεπτά για να διαβάσετε το κείμενο. Δεν θα έχετε τον χρόνο να μεταφράσετε ολόκληρο το κείμενο σε αυτό το σημείο. Αυτό που πρέπει να κάνετε σε αυτό το στάδιο είναι:

- ❖ Να πάρετε μια γενική ιδέα για τον τύπο και το περιεχόμενο του κειμένου
- ❖ Να εντοπίσετε τα βασικά σημεία
- ❖ Να αναγνωρίσετε πιθανά προβλήματα

- ❖ Να γράψετε ισοδύναμα που σας έρχονται στο νου για λέξεις-κλειδιά

Προσπαθήστε να καταμήσετε το κείμενο σε κομμάτια που είναι αρκετά μεγάλα για ανάλυση και κατανόηση, αλλά αρκετά σύντομα για προφορική μετάφραση. Τα τμήματα μπορούν να είναι είτε:

- ❖ Περιόδους – αν είναι σύντομες και απλές
- ❖ Προτάσεις – αν η περίοδος περιέχει περισσότερες από μία προτάσεις
- ❖ Φράσεις – αν η περίοδος περιέχει αρκετές συγκεκριμένες λεπτομέρειες

Στάδιο 2: Αρχική μετάφραση όψεως

- ❖ Ξεκινάτε την ηχογράφηση στο τέλος των τριών λεπτών.
- ❖ Ξεκινάτε τη μετάφραση του κομματιού 1 ενώ διαβάζετε το κείμενο που ακολουθεί για να δείτε το κομμάτι 2.
- ❖ Επαναλαμβάνετε το ίδιο βήμα με τα επόμενα κομμάτια, μέχρι να φτάσετε στο τελευταίο κομμάτι, που μεταφράζετε.
- ❖ Σταματάτε την ηχογράφηση και ελέγχετε τον χρόνο για να διασφαλίσετε ότι δεν σας πήρε πάνω από τέσσερα λεπτά η μετάφραση όψεως 250 λέξεων.

Στάδιο 3: Σύγκριση αρχικής μετάφρασης όψεως με το κείμενο-πηγή

- ❖ Έχοντας στο χέρι σας το κείμενο-πηγή, ακούτε την ηχογράφηση της μετάφρασης όψεως κομμάτι-κομμάτι.
- ❖ Κάνετε παύση στην ηχογράφηση μετά από κάθε κομμάτι και υπογραμμίζετε λέξεις, εκφράσεις ή ολόκληρα κομμάτια αν φαίνεται ότι είναι λάθος.

Μπορείτε να επαναλάβετε τα βήματα όσες φορές θέλετε.

Στάδιο 4: Ανάλυση και επίλυση προβλημάτων

- Αναλύστε τις λέξεις, τις εκφράσεις και τα κομμάτια που έχετε σημειώσει ως λανθασμένα μετά το Στάδιο 3. Προσπαθήστε να καταλάβετε γιατί σας προκάλεσαν προβλήματα. Οι λόγοι ήταν γιατί:
  - ❖ δεν καταλάβατε τη λέξη ή την έκφραση;
  - ❖ δεν γνωρίζατε το ισοδύναμο στη γλώσσα-στόχο;
  - ❖ δεν θυμόσασταν την αρχή μιας μεγάλης πρότασης;
- Σκεφτείτε τρόπους επίλυσης αυτών των προβλημάτων. Κάντε βασική έρευνα αν χρειάζεται. (<https://www.ontario.ca/document/bilingual-court-interpreting-test-preparation-manual/sight-translation#section-2>)

Δραστηριότητα 2: Κινούμεμαστε πίσω-μπρος (Handbook for Interpreters in Asylum Procedures του UNHCR, σελ. 112)

Τύπος δραστηριότητας: Εργασία σε ζευγάρια.

Διάρκεια: 30 λεπτά

Περιγραφή: Κάθε ζευγάρι συμμετεχόντων παίρνει ένα παραμύθι περίπου 500 λέξεων. Ένα άτομο σε κάθε ζεύγος κάνει άμεση παράφραση του παραμυθιού, αναφέροντας το περιεχόμενό του, αλλά χρησιμοποιώντας διαφορετικές λέξεις. Η παράφραση γίνεται στην ίδια γλώσσα με την ιστορία του παραμυθιού. Είναι σημαντικό για κάθε συμμετέχοντα να έχει κατά νου ότι θα πρέπει να διατηρεί κάποια οπτική επαφή με το άτομο με το οποίο συνεργάζεται. Μετά την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας, οι συμμετέχοντες αλλάζουν ρόλους.

Σκοπός της άσκησης είναι να βοηθήσει τους διερμηνείς να αναπτύξουν την ικανότητα να 'αποστασιοποιούνται' από το κείμενο-πηγή με τη γνωστική έννοια, δηλαδή ο διερμηνέας να μάθει να αγνοεί μεμονωμένες λέξεις ή δομές προτάσεων και να 'αποστασιοποιείται' από το κείμενο οπτικά, μέσω της οπτικής επαφής με τον δεύτερο εκπαιδευόμενο. Σε περίπτωση που ο διερμηνέας δεν κρατάει οπτική επαφή με το άλλο άτομο, τότε το ζευγάρι του μπορεί να του το γνωστοποιήσει.

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να ολοκληρωθεί με την ανταλλαγή απόψεων σε όλη την ομάδα σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετώπισε κάθε ζεύγος κατά την εκτέλεση της εργασίας και με συμβουλές για τον τρόπο διαχείρισής τους.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Čeňková, I. (2010). Sight Translation: Prima Vista. In Y. Gambier & L. van Doorslaer (Eds.), *Handbook of Translation Studies* (pp. 320-323). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Čeňková, I. (2015). Sight Interpreting/Translation. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (pp. 374-75). New York: Routledge.
- Corsellis, A. (2005). Training interpreters to work in the public services. In M. Tennent (Ed.), *Training for the New Millennium: Pedagogies for Translation and Interpreting* (pp. 153-173). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

- Ersozlu, E. (2005). Training of Interpreters: Some Suggestions on Sight Translation Teaching. *Translation Journal* 9:4. <https://translationjournal.net/journal/34sighttrans.htm>.
- Gile, D. (2009). *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training* (Rev. ed.). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Gillies, A. (2017). *Note-taking for Consecutive Interpreting: A Short Course* (2nd ed.). London & New York: Routledge.
- Gillies, A. (2019). *Consecutive Interpreting: A Short Course*. London & New York: Routledge.
- Government of Ontario. (2022, January 28). *Sight Translation*. <https://www.ontario.ca/document/bilingual-court-interpreting-test-preparation-manual/sight-translation#section-2>.
- Hale, S. B. (2007). *Community Interpreting*. Hampshire & New York: Palgrave Macmillan.
- Havnen, R. (2021). *Sight translation – Safe translation? Exploring meaning-making and interaction from a multimodal perspective* [Doctoral Thesis, Oslo Metropolitan University]. OsloMet <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/2836788/A-21-12-avhandling-Havnen-publisert.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Licoppe, C., & Boeri, J. (2021). Is there such a thing as summary interpreting? “Crosslinguistic formulation”, facilitation and mediation in French asylum proceedings. *Language and Communication* 77, pp. 56-69.
- Mikkelsen, H. (1994). Text analysis exercises for sight translation. In W. Peter (Ed.), *Vistas: Proceedings of the 31st Annual Conference of ATA* (pp. 381-390). Learned Information.
- NAJIT. (2005, November 5). NAJIT Position Paper: Summary Interpreting in Legal Settings. <https://shorturl.at/xENZ7>.
- National Council on Interpreting in Health Care. (2009). *Sight translation and written translation: Guidelines for healthcare interpreters* [White paper]. https://www.ncihc.org/assets/documents/publications/Translation_Guidelines_for_Interpreters_FINAL042709.pdf.
- Pérez-Luzardo, J. (2015). Pre-Interpreting Exercises. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (pp. 317-18). London & New York: Routledge.
- Riccardi, A. (2021). Strategies and capacity management in conference interpreting. In M. Albl-Mikasa & E. Tiselius (Eds.), *The Routledge Handbook of Conference Interpreting* (pp. 371-385). New York: Routledge.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

- Setton, R. & Dawrant, A. (2016). *Conference Interpreting: A Complete Course*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Sherwood-Gabrielson, P., Swabey, L., & Newington, V. (2008). *Consecutive Interpreting: An Instructor's Manual*. Minnesota: University of Minnesota.
- Spitzl, K. & Hlavac, J. (2017). Sight Translating Interview Transcripts. In A. Bergunde, S. Pöllabauer, & I. Topolovec (Eds.), *Handbook for Interpreters in Asylum Settings* (pp. 121-136). Vienna: UNHCR Austria.
- Tryuk, M. (2010). Strategies in interpreting: Issues, controversies, solutions. *Angewandte Linguistik* 2, 181-194.
- United States Courts. (n.d.). *Home* [YouTube channel]. YouTube. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.youtube.com/@uscourts>.
- United States Courts. (2014, February 12). *Example of Improper Summary Interpreting* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=NvSg30xAJ0c>.
- United States Courts. (2014, February 12). *Summary Interpreting* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=NLziRXxkl-4>.
- Wadensjö, C. (2013). *Community Interpreting as Interaction*. London & New York: Routledge. (Original work published in 1998)
- Yan, K., & Song, Z. (2021). Making Sight Translation Dynamic: Eliciting Summarization as a Strategy for Simultaneous Interpretation. *T&I Review*, 11(2), 7-27.
- Yan, K., & Song, Z. (2022). Dynamic Sight Translation: A Simultaneous Interpreting Strategies Driver. *International Journal of Interpreter Education*, 14(1), 57-71.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

Εισαγωγή στις ενότητες με τα παιχνίδια ρόλων

Εισαγωγή στα παιχνίδια ρόλων στην εκπαίδευση Κοινωνικής Διερμηνείας

Η σημασία του παιχνιδιού ρόλων και της προσομοίωσης στην εκπαίδευση τονίζεται συνεχώς στη σχετική βιβλιογραφία τα τελευταία χρόνια (Hale 2007· Kadrić, 2014· Pérez, 2015· Bradford, 2017· Dahnberg, 2023). Σύμφωνα με την προσέγγιση της Mira Kadrić στο λήμμα «Role play» [Παιχνίδι ρόλων] της εγκυκλοπαίδειας *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies*, «το παιχνίδι ρόλων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον είναι ένα εργαλείο για την προώθηση ατομικών μαθησιακών εμπειριών που αντιμετωπίζεται με αυξανόμενο ενδιαφέρον στην παιδαγωγική της διερμηνείας, και ειδικότερα της διερμηνείας διαλόγου» (2015, σελ. 360). Η ίδια συγγραφέας συνεχίζει λέγοντας ότι «Συνδυάζοντας την αντίληψη και τα συναισθήματα, το παιχνίδι ρόλων απαιτεί από το λογικό μυαλό να λειτουργεί σε ένα συναισθηματικό περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να εξασκηθούν στην αλληλεπίδραση μεταξύ των *συναισθημάτων*, της *ταύτισης* (με έναν ρόλο και ορισμένες προσωπικές στάσεις) και του *αναστοχασμού* – να αναλύουν και να παράγουν εναλλακτικές απόψεις για μια δεδομένη κατάσταση» (σελ. 360, η έμφαση στο πρωτότυπο).

Εκτός από τα οφέλη που αναφέρει η Kadrić στο λήμμα της, το παιχνίδι ρόλων προωθεί επίσης τη συμμετοχή, ενισχύει την ένταση, βελτιώνει την αυτοπεποίθηση στις δεξιότητες προφορικού λόγου (Bradford, 2017), εφαρμόζει τη θεωρητική γνώση στην πράξη, προβλέπει τα εμπόδια στην απόδοση και αναπτύσσει στρατηγικές για να τα ξεπεράσει (Pérez, 2015).

Η Sandra Hale (2007) υπογραμμίζει επίσης τη σημασία του παιχνιδιού ρόλων στις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία συγκεκριμένων ικανοτήτων· συμπεριλαμβάνει το παιχνίδι ρόλων στις πιο συχνά χρησιμοποιούμενες μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της διερμηνείας διαλόγου και των δεξιοτήτων διαχείρισης της αλληλεπίδρασης, όπως μπορούμε να δούμε στο απόσπασμα από τον μακροσκελή της πίνακα (σσ. 179-82):

Τομέας ικανότητας	Μεθοδολογία	Υλικά
Διερμηνεία διαλόγου	<ul style="list-style-type: none"> Παιχνίδια ρόλων με έτοιμους διαλόγους, που αυξάνουν το μέγεθος των τμημάτων που μεταφράζονται σταδιακά Παιχνίδια ρόλων χωρίς έτοιμους διαλόγους, όπου οι	<ul style="list-style-type: none"> Διάλογοι που προετοιμάζονται από τον εκπαιδευτή βάσει προσωπικής εμπειρίας Σενάριο που αντανακλούν πραγματικές καταστάσεις,

	<p>εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν σενάρια πάνω στα οποία βασίζουν τον δικό τους ρόλο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ατομική άσκηση εργαστηρίου σε διερμηνεία διαλόγου, όπου οι εκπαιδευόμενοι ηχογραφούν τον εαυτό τους και κατόπιν ακούν την απόδοσή τους για να την αυτοαξιολογήσουν • Χρήση ελάχιστων σημειώσεων	<p>έτσι ώστε να παρέχουν το υπόβαθρο πάνω στο οποίο οι εκπαιδευόμενοι θα βασίσουν τους διαλόγους τους</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυθεντικοί διάλογοι (π.χ. δικαστικές ακροάσεις, συνεντεύξεις στην αστυνομία)
Δεξιότητες διαχείρισης αλληλεπίδρασης	<ul style="list-style-type: none"> • Συζήτηση στην τάξη • Βιντεοσκόπηση των παιχνιδιών ρόλων και ανάλυση της απόδοσης στην τάξη • Κατάλληλη τοποθέτηση ομάδων • Εισαγωγές, επιβεβαίωση της σύμβασης (βλέπε Tebble, 2003), επεξήγηση ρόλου • Αίτημα επανάληψης ή διασαφήνισης • Γνωρίζουμε πότε και πώς να διακόψουμε • Γνωρίζουμε τα σωστά πρωτόκολλα (π.χ. στη δικαστική αίθουσα) • Αξιολογούμε πότε να προσφέρουμε διαπολιτισμικές πληροφορίες • Διαχείριση της αλλαγής ομιλητή	<ul style="list-style-type: none"> • Διάλογοι όπως παραπάνω • Εμπορικό και μη εμπορικό οπτικοακουστικό υλικό • Βίντεο άλλων διερμηνέων εν ώρα εργασίας για να αναλύσουμε την απόδοσή τους

PLOUTOS

Παιχνίδια ρόλων στο πρόγραμμα

Οι επόμενες τρεις ενότητες θα είναι αφιερωμένες σε παιχνίδια ρόλων που σχετίζονται με τον τομέα εξειδίκευσης αυτού του μαθήματος, ο οποίος είναι ο κόσμος των επιχειρήσεων και των οικονομικών. Οι εκπαιδευόμενοι θα χωριστούν σε ομάδες τριών ή περισσότερων ατόμων, ανάλογα με το είδος της άσκησης και του παιχνιδιού ρόλων. Τα σενάρια των παιχνιδιών ρόλων, που έχουν συνταχθεί για τους σκοπούς αυτού του μαθήματος, θα δοθούν στους εκπαιδευόμενους εκ των προτέρων, ώστε να μπορέσουν να προετοιμαστούν. Η διάρκεια κάθε παιχνιδιού ρόλων θα είναι περίπου 20-25 λεπτά και θα ακολουθείται από μια σύντομη συνεδρία ανατροφοδότησης.

Συστηνόμαστε

Οι διερμηνείς πρέπει οπωσδήποτε να συστήνονται στον πελάτη και στον πάροχο της δημόσιας υπηρεσίας. Μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια εισαγωγική δήλωση που παρέχεται από έναν οργανισμό, όπως η πολύ απλή δήλωση που προτείνει η Shenyun Wu στο σύντομο άρθρο της «On the job: How to introduce yourself as an interpreter» [Επί το έργον: Πώς να συστηθείτε ως διερμηνείς], ή να συντάξουν οι ίδιοι μια δήλωση με τον ίδιο τρόπο.⁴⁸

Ονομάζομαι [όνομα], με προσέλαβε [Φορέας] και θα προσφέρω σήμερα υπηρεσίες διερμηνείας για σας και τον ασθενή/πελάτη. Θα επαναλάβω ό,τι θα ειπωθεί εδώ και θα χρησιμοποιώ πάντα το πρώτο πρόσωπο. Για να διασφαλιστεί η ακρίβεια της απόδοσης, σας παρακαλώ να μιλάτε με σύντομες προτάσεις. Αν σηκώσω το χέρι μου έτσι (σήμα στοπ), σας παρακαλώ να κάνετε μια παύση για να μπορέσω να αποδώσω όσα είπατε. Τέλος, θα κρατήσω την εμπιστευτικότητα για ό,τι ειπωθεί.

⁴⁸ Υπάρχουν πολλά παραδείγματα κατάλληλης εισαγωγής σε διάφορες πηγές, τα οποία μπορεί να μελετήσει ένας διερμηνέας πριν αποφασίσει τι θα ήταν καλύτερο για τον ίδιο· μπορείτε να ρίξετε μια ματιά στις οδηγίες του Αυστραλιανού Ινστιτούτου Διερμηνέων και Μεταφραστών (AUSIT) στο <https://ausit.org/wp-content/uploads/2021/05/20210513-Guidelines-for-community-interpreters.pdf>, ή στο εγχειρίδιο *Interpreting in Community Settings: Student Handbook* από το The Interpreter's Lab.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Τα υποδείγματα φύλλων εργασίας που ακολουθούν προέρχονται από το άρθρο της Ann Corsellis «Training interpreters to work in the public services» [Εκπαίδευση διερμηνέων για να εργαστούν στις δημόσιες υπηρεσίες] (2005, σσ. 171-72) και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διαδικασία ανατροφοδότησης. Όπως δηλώνει η συγγραφέας, «Η ακρίβεια, η ευχέρεια, η καταλληλότητα, το ύφος, η άρθρωση, οι τεχνικές διερμηνείας, η λήψη σημειώσεων και η επαγγελματική ορθή πρακτική είναι μεταξύ των σημείων που εξετάζονται. Αυτό αποτελεί μέρος της μαθησιακής διαδικασίας των εκπαιδευόμενων, καθώς μαθαίνουν να κάνουν αντικειμενικές αξιολογήσεις της δικής τους απόδοσης και της απόδοσης των άλλων. Εξίσου σημαντικό είναι ότι μαθαίνουν να δέχονται και να προσφέρουν εποικοδομητική κριτική με ακρίβεια και ευγένεια, χαρακτηριστικά που αναμένεται να επιδείξουν όταν αποκτήσουν τα προσόντα να ασκήσουν το επάγγελμα» (2005, σελ. 164).

Ανατροφοδότηση

Όπως προτείνεται παραπάνω, κάθε παιχνίδι ρόλων θα ακολουθείται από μια σύντομη συνεδρία ανατροφοδότησης. Για τους σκοπούς αυτής της συνεδρίας, θα ζητηθεί από τους εκπαιδευόμενους να καταγράψουν τα σχόλιά τους στα ακόλουθα έντυπα ανατροφοδότησης, τα οποία βασίζονται σε δύο από τα Δείγματα φύλλων εργασίας της Corsellis για παιχνίδια ρόλων (2005, σσ. 171-72).

Δείγματα φύλλων εργασίας για παιχνίδια ρόλων

1. Παιχνίδι ρόλων – Ανατροφοδότηση
Εισαγωγές – Ρύθμιση καθισμάτων – Άμεσος λόγος
Κρατήστε σημειώσεις απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις καθώς παρακολουθείτε το παιχνίδι ρόλων
- Ο κοινωνικός λειτουργός και ο διερμηνέας συστήθηκαν όπως έπρεπε;
- Η ρύθμιση των καθισμάτων ήταν κατάλληλη για τη συγκεκριμένη περίπτωση διερμηνείας;
- Χρησιμοποιήθηκε άμεσος λόγος τόσο από τον κοινωνικό λειτουργό όσο και από τον διερμηνέα;
- Άλλο σχόλιο;

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

2. Παιχνίδι ρόλων – Ανατροφοδότηση

Απαντήστε στα ακόλουθα ερωτήματα, κατά τη διάρκεια και στο τέλος του παιχνιδιού ρόλου:

- Ο διερμηνέας συστήθηκε σωστά;
- Ο διερμηνέας χρησιμοποιούσε άμεσο λόγο καθ' όλη τη διάρκεια της συνέντευξης;
- Έγινε διερμηνεία όλων όσων ειπώθηκαν και από τους δύο πελάτες;
- Ήταν ακριβής ο διερμηνέας (σύνταξη, χρήση όρων, προφορά, επίπεδο ύψους) και είχε ευχέρεια (δεν δίσταζε, γινόταν εύκολα κατανοητός) στα ελληνικά;
- Ήταν ακριβής ο διερμηνέας και είχε ευχέρεια στην άλλη γλώσσα; (Αν δεν μιλάτε τη γλώσσα, τι εντύπωση αποκομίσατε;)
- Ο διερμηνέας ήταν σε θέση να κατανοήσει και να μεταφέρει την ορολογία της δημόσιας υπηρεσίας στην άλλη γλώσσα;
- Μπορούσε ο διερμηνέας να διαχειριστεί μεγάλες προτάσεις σε διαδοχική διερμηνεία, με τη βοήθεια σημειώσεων;
- Η ταυτόχρονη διερμηνεία ήταν αποτελεσματική και ακριβής;
- Ο διερμηνέας διέκοπτε τον πελάτη; Αν ναι, ήταν κατάλληλες αυτές οι διακοπές;
- Ο διερμηνέας φαινόταν να γνωρίζει πολιτισμικές διαφορές/παρανοήσεις;
- Ο διερμηνέας διαχειρίστηκε κατάλληλα δεοντολογικά ζητήματα;
- Και οι δύο πελάτες φαινόταν να έχουν εμπιστοσύνη στον διερμηνέα και να νιώθουν άνετα μαζί του;
- Ο διερμηνέας διασφάλισε ότι έγιναν συνεννοήσεις για μελλοντική συνάντηση, αν έπρεπε;
- Άλλα σχόλια;

Βιβλιογραφικές αναφορές

AUSIT. (2021). Guidelines for Community Interpreters. <https://ausit.org/wp-content/uploads/2021/05/20210513-Guidelines-for-community-interpreters.pdf>.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

- Bradford, T. (2017). Generating and using scripted role-plays in the teaching of interpreting and language. *The Language Scholar Journal* 2.
- Corsellis, A. (2005). Training interpreters to work in the public services. In M. Tennent (Ed.). *Training for the New Millennium: Pedagogies for Translation and Interpreting* (pp. 153-173). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Dahnberg, M. (2023). Role play as a means of training and testing public service interpreting. In L. Gavioli & C. Wadensjö (Eds.). *The Routledge Handbook of Public Service Interpreting* (pp. 292-308). London & New York: Routledge.
- Hale, S. B. (2007). *Community Interpreting*. Hampshire & New York: Palgrave Macmillan.
- Kadrić, M. (2015). Role play. In F. Pöchhacker (Ed.), *Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies* (pp. 360-61). London & New York: Routledge.
- Pérez, M.M.F. (2015). Designing role-play models for telephone interpreting training. *MonTI* 2. <https://shorturl.at/epTUY>.
- The Interpreter's Lab. (2018). *Interpreting in Community Settings: Student Handbook*. Vancouver: Shifting Pictures.
- Wu, S. (2012, October 11). On the job: How to introduce yourself as an interpreter. <https://shenyunwu.wordpress.com/2012/10/11/how-to-introduce-yourself-as-an-interpreter/>.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 9

Παιχνίδι ρόλων 1: Διερμηνεία σε συνέντευξη για δουλειά

Περιγραφή

Η συνάντηση περιλαμβάνει τον ιδιοκτήτη ενός καταστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών που αναζητά έναν (Χ)φωνο πωλητή και έναν υποψήφιο για τη θέση αυτή. Δεδομένου ότι ο συγκεκριμένος υποψήφιος δεν μιλάει ελληνικά και ο ιδιοκτήτης του καταστήματος δεν μιλάει την ξένη γλώσσα, ο τελευταίος έχει προσλάβει διερμηνέα για τη συνέντευξη.

Παρακάτω παρατίθενται οι σύντομες πληροφορίες για κάθε έναν από τους συμμετέχοντες.

Υποψήφιος

Είστε απόφοιτος μιας Σχολής Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, αλλά αποφασίσατε μετά την αποφοίτησή σας ότι δεν σας ενδιαφέρει η διδασκαλία. Ταξιδέψατε στην Ελλάδα, της οποίας τη γλώσσα δεν μιλάτε, και εργάζεστε στο τμήμα τεχνολογίας ενός μεγάλου πολυκαταστήματος που συναλλάσσεται με διεθνείς πελάτες στα αγγλικά. Σας αρέσει η δουλειά σας, αλλά το κατάστημα είναι πολύ μεγάλο και έχει συνεχώς πολύ κόσμο και θέλετε να εργαστείτε σε μια μικρότερη επιχείρηση. Είδατε μια αγγελία για πωλητή σε ένα μικρό κατάστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών και θα θέλατε την αλλαγή. Επειδή δεν μιλάτε ελληνικά και ο εργοδότης του καταστήματος δεν μιλάει τη γλώσσα σας, θα υπάρχει διερμηνέας κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Ρίξτε μια ματιά στις ερωτήσεις που ακολουθούν για να έχετε μια ιδέα για το τι μπορεί να σας ρωτήσει ο εργοδότης του καταστήματος, ώστε να είστε καλύτερα προετοιμασμένοι.

Εργοδότης

Είστε ο ιδιοκτήτης ενός καταστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών. Ψάχνετε για έναν πωλητή που να έχει παρόμοια εμπειρία. Δεδομένου ότι το κατάστημά σας βρίσκεται στο κέντρο μιας πόλης που επισκέπτονται πολλοί τουρίστες, θέλετε κάποιον που να μιλάει τη γλώσσα Χ. Ένας από τους υποψηφίους δεν μιλάει ελληνικά, οπότε θα χρησιμοποιήσετε τις υπηρεσίες διερμηνέα για τη συνέντευξη. Εκτιμάτε ότι η συνέντευξη θα διαρκέσει περίπου 20-30 λεπτά. Μπορείτε να επιλέξετε από

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

τον κατάλογο ερωτήσεων που ακολουθεί τις ερωτήσεις που θα του/της κάνετε ή να σκεφτείτε δικές σας ερωτήσεις.

Δεν θα καταλήξετε σε απόφαση σήμερα, καθώς πρέπει να πάρετε συνέντευξη από περισσότερα άτομα.

Διερμηνέας

Θα δουλέψετε για έναν ιδιοκτήτη καταστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών, ο οποίος αναζητά έναν υπάλληλο που να μιλάει καλά τη γλώσσα X, καθώς το κατάστημά του βρίσκεται σε τουριστική περιοχή της πόλης. Ένας από τους υποψηφίους δεν μιλάει ελληνικά, οπότε ο εργοδότης σας προσέλαβε για να κάνετε διερμηνεία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης για τη θέση εργασίας. Η συνέντευξη θα διαρκέσει 20-30 λεπτά. Πριν ξεκινήσει η συνέντευξη να θυμάστε ότι πρέπει να συστηθείτε στον εργοδότη και στον υποψήφιο και να πείτε μερικά πράγματα για τον ρόλο σας. Ρίξτε μια ματιά στις ερωτήσεις που ακολουθούν για να πάρετε μια ιδέα για το ποιες ερωτήσεις μπορεί να τεθούν στη συνέντευξη.

Υλικό προετοιμασίας

Ερωτήσεις για συνέντευξη για δουλειά⁴⁹

Ακολουθεί μια λίστα με συνήθεις ερωτήσεις σε συνέντευξη εργασίας, με παραδείγματα των καλύτερων απαντήσεων για τον εαυτό σας, το εργασιακό σας παρελθόν, τη νέα δουλειά, τον μισθό, το τι έχετε να προσφέρετε στον εργοδότη σας και τους στόχους σας για το μέλλον.

Ερωτήσεις για τον εαυτό σας

Οι συνεντευκτές θα θέσουν ερωτήσεις για σας, έτσι ώστε να μάθουν πράγματα για την προσωπικότητά σας και να αποφασίσουν αν είστε κατάλληλος τόσο για τη δουλειά όσο και για την εταιρεία. Πρόκειται για [ερωτήσεις ανοιχτού τύπου](#) που θα σας δώσουν την ευκαιρία να δείξετε στον εργοδότη ότι έχετε τα κατάλληλα προσόντα για τη θέση.⁵⁰

1. [Πείτε μου για τον εαυτό σας.](#)
2. [Ποιο είναι το πιο δυνατό σας σημείο;](#)

⁴⁹ Η λίστα των ερωτήσεων (και πιθανών απαντήσεων) αποτελεί επιλογή από την ιστοσελίδα <https://www.thebalancemoney.com/job-interview-questions-and-answers-2061204>. Ο ιστότοπος με τίτλο *The Balance* είναι ιστότοπος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στον τομέα των χρηματοοικονομικών.

⁵⁰ Όλες οι ερωτήσεις αποτελούν συνδέσμους που σας μεταφέρουν σε παραδείγματα απαντήσεων (ΣΤΜ).

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

3. [Ποια είναι η μεγαλύτερη αδυναμία σας;](#)
4. [Τι σας κάνει μοναδικό;](#)
5. [Πείτε μου κάτι που δεν είναι στο βιογραφικό σας.](#)
6. [Πώς θα σας βοηθήσει στην απόδοσή σας το πιο δυνατό σας σημείο;](#)
7. [Πώς χειρίζεστε την αποτυχία;](#)
8. [Πώς χειρίζεστε την επιτυχία;](#)
9. [Θεωρείτε τον εαυτό σας επιτυχημένο; Γιατί;](#)
10. [Πως χειρίζεστε το στρες και την πίεση;](#)
11. [Πώς θα περιγράφατε τον εαυτό σας;](#)
12. [Περιγράψτε μια τυπική εβδομάδα δουλειάς.](#)
13. [Είστε καλός άνθρωπος;](#)
14. [Είστε πρόθυμος να αποτύχετε;](#)
15. [Συνεργάζεστε καλά με άλλους;](#)
16. [Παίρνετε δουλειά στο σπίτι;](#)
17. [Υπάρχει κάτι άλλο που θα έπρεπε να γνωρίζουμε για σας;](#)
18. [Ποια ήταν η μεγαλύτερη απογοήτευση στη ζωή σας;](#)
19. [Ποια είναι τα πράγματα για τα οποία έχετε πάθος;](#)
20. [Ποια είναι τα χόμπι σας;](#)
21. [Τι σας σπάει τα νεύρα;](#)
22. [Ποια είναι η ιδανική δουλειά για σας;](#)
23. [Προτιμάτε να σας συμπαθούν ή να σας σέβονται;](#)

Γιατί θα πρέπει να σας προσλάβουν

Γιατί να προσλάβουν εσάς και όχι τους άλλους υποψήφιους; Τι σας κάνει τον καλύτερο υποψήφιο για τη δουλειά; Εδώ θα πρέπει να αδράξετε την ευκαιρία να στηρίξετε την υποψηφιότητά σας για τη θέση και να [«πουλήσετε» τον εαυτό σας στον εργοδότη.](#)

1. [Γιατί να σας προσλάβουμε;](#)
2. [Γιατί να μην σας προσλάβουμε;](#)

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

3. [Πώς θα συμβάλετε στην εταιρεία;](#)

Ερωτήσεις για τα προσόντα

Αυτό που κυρίως ενδιαφέρει τους εργοδότες σε μια συνέντευξη είναι αν έχετε τα προσόντα για τη δουλειά. Παρακάτω, ακολουθούν οι ερωτήσεις που θα σας θέσουν. Όταν απαντάτε, να είστε συγκεκριμένοι.

1. [Τι σχετική εμπειρία έχετε;](#)
2. [Πούλησέ μου αυτόν τον στυλό.](#)
3. [Πείτε μου το εκπαιδευτικό σας υπόβαθρο.](#)
4. [Τι μπορείτε να κάνετε για μας με καλύτερο τρόπο από τους άλλους υποψήφιους;](#)
5. [Ποιο από τη δυνατά σας σημεία θα σας βοηθήσει περισσότερο να πετύχετε;](#)

Ερωτήσεις για την επαγγελματική σας πορεία

Η επαγγελματική σας πορεία είναι σταθερή; Σας έχει προετοιμάσει για τη θέση την οποία θέλετε; Υπάρχουν κάποια κενά στην επαγγελματική σας πορεία, τα οποία θα έπρεπε να γνωρίζει η εταιρεία; Αν όχι, τότε προετοιμαστείτε να απαντήσετε σε ερωτήσεις για το τι κάνατε όταν δεν εργαζόσασταν.

1. [Ερωτήσεις για την επαγγελματική σας πορεία.](#)
2. [Ερωτήσεις για το βιογραφικό σας.](#)
3. [Ποιες ήταν οι ευθύνες σας;](#)
4. [Ποιες βασικές προκλήσεις και δυσκολίες αντιμετωπίσατε; Πώς τις χειριστήκατε;](#)
5. [Τι μάθατε από τα λάθη σας;](#)
6. [Τι σας άρεσε/δεν σας άρεσε στην προηγούμενη δουλειά σας;](#)
7. [Ποια ήταν η μεγαλύτερη επιτυχία/αποτυχία σ' αυτήν τη θέση;](#)

Ερωτήσεις για την εργασιακή απόδοση

Η απόδοσή σας σε προηγούμενους ρόλους μπορεί να είναι ενδεικτική της απόδοσής σας στη θέση που επιζητάτε. Προετοιμαστείτε να απαντήσετε σε ερωτήσεις για το τι κάνατε καλά και τι όχι. Όπως και με τις ερωτήσεις για τα προσόντα, βεβαιωθείτε ότι συνδέετε την απόδοσή σας με τις απαιτήσεις του εργοδότη.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

1. [Τι είναι αυτό για το οποίο σας επικρίνουν οι περισσότεροι;](#)
2. [Τι σας θυμώνει;](#)
3. [Τι προβλήματα αντιμετωπίσατε στη δουλειά;](#)
4. [Πότε ήταν η τελευταία φορά που θυμώσατε; Τι συνέβη;](#)
5. [Γιατί δεν πήρατε προαγωγή στην προηγούμενη δουλειά σας;](#)
6. [Πείτε κάτι που θα είχατε κάνει διαφορετικά στη δουλειά.](#)
7. [Τι είδους εργασιακό περιβάλλον προτιμάτε;](#)
8. [Πώς αξιολογείτε την επιτυχία;](#)
9. [Περιγράψτε μια δύσκολη εργασιακή κατάσταση και πώς την ξεπεράσατε.](#)

Η νέα θέση και η εταιρεία

Τι γνωρίζετε για την εταιρεία; Γιατί θέλετε τη θέση; Τι θα κάνατε αν σας προσλάβαν; Αυτές είναι ορισμένες από τις ερωτήσεις που θα σας θέσουν σε σχέση με τη θέση και τον εργοδότη σας. [Κάντε έρευνα για τον εργοδότη](#) πριν τη συνέντευξη, έτσι ώστε να θέσετε καίριες ερωτήσεις για τη θέση και την εταιρεία.

1. [Πώς είναι η εταιρείας μας καλύτερη από τον τρέχοντα εργοδότη σας;](#)
2. [Τι σας ενδιαφέρει σ' αυτή τη θέση;](#)
3. [Τι ξέρετε για την εταιρεία;](#)
4. [Γιατί θέλετε αυτή τη δουλειά;](#)
5. [Γιατί θέλετε να εργαστείτε εδώ;](#)
6. [Ποιες είναι οι προκλήσεις που θα σας άρεσαν σε μια δουλειά;](#)
7. [Τι στοιχειοθετεί μια καλή εξυπηρέτηση πελατών;](#)
8. [Είναι κάτι που δεν σας έχουμε πει για τη δουλειά ή για την εταιρεία που θα θέλατε να μάθετε;](#)

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 10

Παιχνίδι ρόλων 2: Διερμηνεία στην τράπεζα

Περιγραφή

Η συνάντηση λαμβάνει χώρα σε μια τράπεζα. Ο πελάτης είναι ένας πολίτης άλλης χώρας που μόλις ξεκίνησε τις σπουδές του στην Ελλάδα και θέλει να ανοίξει τραπεζικό λογαριασμό και να εκδώσει χρεωστική ή πιστωτική κάρτα. Ο συνομιλητής είναι ένας υπάλληλος της τράπεζας, ο οποίος θα προτείνει διάφορες επιλογές και για τα δύο. Δεδομένου ότι ο πελάτης δεν μιλάει ελληνικά, η τράπεζα προέβλεψε διερμηνέα για τη συνάντηση.

Ακολουθούν οι πληροφορίες για τους συμμετέχοντες στη συνάντηση.

Τραπεζικός υπάλληλος

Ο πελάτης σας είναι ένας 20χρονος φοιτητής πανεπιστημίου που μόλις ξεκίνησε τις σπουδές του στην Ελλάδα. Θέλει να ανοίξει τραπεζικό λογαριασμό στην τράπεζά σας και έχει ένα πρώτο ραντεβού προκειμένου να ενημερωθεί για τις επιλογές τραπεζικών λογαριασμών και χρεωστικής ή πιστωτικής κάρτας. Μελετήστε πολύ προσεκτικά τους παρακάτω συνδέσμους, ώστε να αποφασίσετε τι έχει να προσφέρει η τράπεζά σας και να κάνετε προτάσεις· να είστε έτοιμοι να απαντήσετε σε τυχόν ερωτήσεις του πελάτη.

Πελάτης

Είστε 20χρονος φοιτητής από το εξωτερικό που σπουδάζει στην Ελλάδα. Πρέπει να ανοίξετε τραπεζικό λογαριασμό και να εκδώσετε χρεωστική ή πιστωτική κάρτα. Θέλετε να μάθετε τι μπορεί να σας προσφέρει η τράπεζα και ποιο είναι το κόστος των υπηρεσιών της. Πρόκειται για μια πρώτη επίσκεψη, κατά την οποία θα λάβετε απλώς πληροφορίες και θα μάθετε για τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να προσκομίσετε κατά το άνοιγμα του λογαριασμού. Ένα από τα πράγματα που θέλετε επίσης να μάθετε είναι αν σας επιτρέπεται να ανοίξετε λογαριασμό μέσω διαδικτύου, ώστε να μην χρειαστεί να έρθετε ξανά στην τράπεζα, και ποια έγγραφα πρέπει να ανεβάσετε. Μπορείτε να ρίξετε μια ματιά στους παρακάτω συνδέσμους, ώστε να έχετε μια ιδέα για τις επιλογές σας πριν επισκεφθείτε την τράπεζα.

Διερμηνέας

Θα δουλέψετε σε μια συνάντηση μεταξύ ενός τραπεζικού υπαλλήλου και ενός φοιτητή από το

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

εξωτερικό που σπουδάζει στην Ελλάδα. Πρέπει να ανοίξει έναν τραπεζικό λογαριασμό και χρειάζεται επίσης μια χρεωστική ή πιστωτική κάρτα για τον εν λόγω λογαριασμό. Ο υπάλληλος της τράπεζας θα κάνει κάποιες προτάσεις σχετικά με τις διάφορες επιλογές, θα ενημερώσει τον φοιτητή για τα απαραίτητα έγγραφα για το άνοιγμα λογαριασμού και θα απαντήσει σε τυχόν ερωτήσεις του φοιτητή. Ρίξτε μια ματιά στις παρακάτω πληροφορίες (ανάλογα με τη χώρα διαμονής σας), ώστε να πάρετε μια ιδέα για τις διαθέσιμες επιλογές, τα έγγραφα που είναι απαραίτητα για το άνοιγμα ενός λογαριασμού και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία θεωρείτε σχετική.

Υλικό προετοιμασίας

Πληροφορίες στα αγγλικά <https://www.nbg.gr/en/individuals/daily-transactions/banking-accounts/everyday-accounts/student-life>.

Πληροφορίες στα ελληνικά <https://www.nbg.gr/el/idiwtes/kathimerines-sunallages/trapezikoilogariasmoi/kathimerinoi-logariasmoi/spoudazw>

Βασικοί τραπεζικοί όροι

Ακολουθεί λίστα ορισμένων βασικών όρων που πρέπει να γνωρίζεις για να αξιοποιήσεις πλήρως έναν τραπεζικό λογαριασμό.

Άμεση Χρέωση

Μια πληρωμή από τον τραπεζικό σου λογαριασμό σε έναν άλλο λογαριασμό σε ημερομηνία ή ημερομηνίες που συμφωνούνται από εσένα και τον παραλήπτη. Αντίθετα με την πάγια εντολή, το ποσό που καταβάλλεται από μια Άμεση Χρέωση μπορεί να αλλάξει από τον παραλήπτη, αλλά θα πρέπει να σταλεί ειδοποίηση πριν την αλλαγή.

Ανάληψη

Η αφαίρεση χρημάτων από τον λογαριασμό σας.

Αριθμός λογαριασμού

Ο μοναδικός αριθμός του τραπεζικού σου λογαριασμού.

ATM

Μπορείς να χρησιμοποιήσεις τις αυτόματες ταμειακές μηχανές (ATM) για να:

- κάνεις ανάληψη μετρητών από τον λογαριασμό σου
- πληρώσεις επιταγές
- πληρώσεις λογαριασμούς
- παίρνεις ενημερώσεις.

Η χρήση ενός ATM συνήθως δεν χρεώνεται. Να διαβάζεις τις ενημερώσεις στο μηχάνημα με προσοχή ώστε να είσαι βέβαιος ότι δεν θα χρεωθείς με κάποιο ποσό.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Βασικός τραπεζικός λογαριασμός

Αυτός ο τύπος λογαριασμού σου επιτρέπει να:

- στέλνεις χρήματα
- κάνεις ανάληψη μετρητών
- να ρυθμίζεις πάγιες εντολές
- να ρυθμίζεις Άμεσες Χρεώσεις

Ωστόσο, οι βασικοί τραπεζικοί λογαριασμοί δεν προσφέρουν τη δυνατότητα υπεράναληψης.

BIC

Το αρκτικόλεξο αυτό σημαίνει Κωδικός Ταυτοποίησης Τράπεζας (Bank Identifier Code) και είναι ένας αριθμός που ταυτοποιεί την τράπεζά σου. Χρειάζεται αν θέλεις να στείλεις ή να πάρεις χρήματα από χώρα εκτός Ελλάδας.

Διαθέσιμο υπόλοιπο

Το διαθέσιμο υπόλοιπο είναι τα χρήματα που μπορείς να ξοδέψεις, λαμβάνοντας υπόψη όποιες εκκρεμείς πληρωμές, με την εξαίρεση των επιταγών που δεν έχουν ακόμα εκκαθαριστεί.

Δικαιούχος

Η εταιρεία ή το άτομο που πληρώνετε.

Εκκρεμείς συναλλαγές

Πληρωμές ή καταθέσεις που έχετε πραγματοποιήσει, για παράδειγμα με επιταγή ή χρεωστική κάρτα, που δεν έχουν εκκαθαριστεί ή που δεν έχουν χρεωθεί στον λογαριασμό σας.

Επαναλαμβανόμενες κινήσεις

Πρόκειται για ποσά τα οποία έχετε συμφωνήσει να λαμβάνει μια επιχείρηση από τη χρεωστική ή πιστωτική σας κάρτα όποτε χρειάζεται. Είναι επίσης γνωστές και ως επαναλαμβανόμενες πληρωμές. Οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις είναι διαφορετικές από τις Άμεσες Χρεώσεις και τις πάγιες εντολές, διότι η εντολή σας δίνεται στην εταιρεία και όχι στην τράπεζα. Οι κινήσεις αυτές μπορεί να διαφέρουν ως προς τα ποσά ή τη συχνότητα.

IBAN

Το ακρωνύμιο αυτό σημαίνει Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (International Bank Account Number). Ταυτοποιεί λογαριασμούς σε οποιαδήποτε τράπεζα ανά τον κόσμο.

Κατάθεση

Χρήματα που πιστώνονται στον λογαριασμό σου.

Κατάσταση λογαριασμού

Η κατάσταση λογαριασμού δείχνει όλες τις συναλλαγές που έχουν λάβει χώρα σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Δείχνει, επίσης, τυχόν τόκους και χρεώσεις που έχουν προστεθεί στον λογαριασμό σας ή αφαιρεθεί από αυτόν. Μπορείτε να δείτε την κατάσταση του λογαριασμού σας διαδικτυακά ή να σας σταλεί ταχυδρομικά σε έντυπη μορφή.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Κοινός λογαριασμός

Ένας λογαριασμός που έχει πάνω από έναν δικαιούχο.

Κωδικός υποκαταστήματος (sort code)

Πρόκειται για έναν τετραψήφιο κωδικό που ταυτοποιεί το υποκατάστημα μιας τράπεζας.

Μεταφορά

Όταν στέλνετε χρήματα μεταξύ δικών σας λογαριασμών, για παράδειγμα από έναν τρεχούμενο λογαριασμό σε έναν λογαριασμό ταμειευτηρίου.

Πάγια εντολή

Μια τακτική πληρωμή που πραγματοποιείτε μέσω του λογαριασμού σας. Σε αντίθεση με τις Άμεσες Χρεώσεις, το ποσό που πληρώνεται μέσω μιας πάγιας εντολής είναι σταθερό και εσείς είστε οι μόνοι που μπορείτε να το αλλάξετε.

Πίστωση

Η πίστωση είναι το χρηματικό ποσό που έχεις διαθέσιμο στον τραπεζικό σου λογαριασμό.

Υπόλοιπο

Το υπόλοιπο του λογαριασμού σου είναι το ποσό που υπολείπεται για πίστωση ή χρέωση (υπερανάληψη). Αυτό το υπόλοιπο μπορεί να περιλαμβάνει συναλλαγές που είναι ακόμα σε διαδικασία επεξεργασίας.

Χρέωση

Όταν ο λογαριασμός σου είναι χρεωμένος, έχει γίνει υπερανάληψη. Ο λογαριασμός σου χρεώνεται όταν παίρνεις χρήματα από αυτόν.

Χρεωστική κάρτα

Μπορείς αν χρησιμοποιήσεις μια χρεωστική κάρτα για να κάνεις ανάληψη μετρητών από ATM, καθώς και για να πληρώσεις για αγαθά και υπηρεσίες είτε με φυσική παρουσία είτε μέσω διαδικτύου ή τηλεφώνου. Όταν χρησιμοποιείς τη χρεωστική σου κάρτα, το ποσό της συναλλαγής αφαιρείται από τον τραπεζικό σου λογαριασμό.

<https://www.hsbc.co.uk/current-accounts/banking-terms/>

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 11

Παιχνίδι ρόλων 3: Διερμηνεία σε ΜΚΟ – Συμβουλευτική και σχεδιασμός για το άνοιγμα μιας επιχείρησης

Πληροφορίες

Η συνάντηση λαμβάνει χώρα στα γραφεία μιας ΜΚΟ. Ο πελάτης είναι ένας πρόσφυγας που ενδιαφέρεται να ανοίξει τη δική του επιχείρηση (ένα παντοπωλείο). Ο συνομιλητής είναι ένας σύμβουλος επιχειρήσεων της ΜΚΟ που παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε μετανάστες και πρόσφυγες που ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν μια επιχείρηση στη χώρα. Αυτή είναι η τρίτη συνάντησή τους και το ενδιαφέρον τους θα επικεντρωθεί στην ανάλυση των παραγόντων που μπορεί να επηρεάσουν τη νέα επιχείρηση (ανάλυση PEST). Καθώς ο πρόσφυγας έχει περιορισμένη κατανόηση της ελληνικής γλώσσας, θα χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες διερμηνέα.

Ακολουθούν οι πληροφορίες για τους συμμετέχοντες στη συνάντηση.

Πελάτης

Ζείτε στη χώρα τα τελευταία 7 χρόνια και, αφού εργαστήκατε σε διάφορες θέσεις εργασίας, μεταξύ άλλων ως βοηθός παντοπωλείου σε μεγάλο σούπερ μάρκετ, επιθυμείτε να ανοίξετε τη δική σας επιχείρηση. Στη χώρα καταγωγής σας, είχατε επίσης ένα παντοπωλείο, οπότε είστε εξοικειωμένοι με αυτό το είδος επιχείρησης. Ωστόσο, δεν γνωρίζετε τις ιδιαιτερότητες της ίδρυσης μιας επιχείρησης σε αυτή τη χώρα ή τους κινδύνους που μπορεί να υπάρχουν, γι' αυτό και είχατε μια σειρά συναντήσεων με έναν Σύμβουλο Επιχειρήσεων σε μια ΜΚΟ, οι οποίες σας βοήθησαν πραγματικά. Σήμερα, θα συζητήσετε τυχόν παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την επιχείρηση και θα πρέπει να τους εξετάσετε προσεκτικά, ώστε να ξέρετε τι να περιμένετε και να καταστρώσετε σχέδια για την αντιμετώπισή τους πριν κάνετε το τελικό βήμα. Ο Σύμβουλος σας έστειλε ένα αρχείο με ένα υπόδειγμα ανάλυσης PEST για να προετοιμαστείτε πριν από τη συνάντηση, το οποίο μπορείτε να βρείτε παρακάτω (μπορείτε να ρίξετε μια ματιά στην ιστοσελίδα ενός σούπερ μάρκετ για να εντοπίσετε τα προϊόντα που μπορεί να σας ενδιαφέρει να συμπεριλάβετε στην επιχείρησή σας).

Σύμβουλος επιχειρήσεων ΜΚΟ

Εργάζεστε στη ΜΚΟ εδώ και 3 χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων συνεργαστήκατε στενά με

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

πρόσφυγες που επιθυμούν να ανοίξουν τη δική τους επιχείρηση. Αυτή είναι η τρίτη συνάντησή σας με αυτόν τον πελάτη που επιθυμεί να ανοίξει ένα παντοπωλείο και έχετε συζητήσει τις ιδέες του, ένα επιχειρηματικό σχέδιο και τα βασικά στοιχεία για τη δημιουργία μιας επιχείρησης στη χώρα. Σήμερα, θα εστιάσετε στην ανάλυση των πιθανών κινδύνων (ανάλυση PEST)· για τον λόγο αυτό, του έχετε στείλει εκ των προτέρων ένα υπόδειγμα ανάλυσης PEST και του ζητήσατε να το προετοιμάσει πριν από τη συνάντηση, ώστε να συζητήσετε τους συγκεκριμένους κινδύνους που μπορεί να υπάρχουν. Έχετε επίσης τις δικές σας ιδέες για το ποιοι μπορεί να είναι αυτοί οι κίνδυνοι, οπότε θα συζητήσετε και αυτές, σε περίπτωση που δεν τις έχει εντοπίσει. Ρίξτε μια ματιά στο παρακάτω πρότυπο ανάλυσης PEST για να προετοιμάσετε τους δικούς σας παράγοντες κινδύνου.

Διερμηνέας

Είστε υπάλληλος μιας ΜΚΟ και συνήθως συνοδεύετε τους μετανάστες στις διάφορες επαφές τους με τις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας υποδοχής. Επίσης, κάνετε διερμηνεία γι' αυτούς κατά τη διάρκεια συναντήσεων που έχουν με υπαλλήλους της ΜΚΟ προκειμένου να λάβουν πληροφορίες ή υποστήριξη για διάφορα θέματα. Στη σημερινή συνάντηση, θα κάνετε διερμηνεία κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης μεταξύ του Συμβούλου Επιχειρήσεων της ΜΚΟ και ενός πρόσφυγα που επιθυμεί να ανοίξει ένα παντοπωλείο στην πόλη· όπως σας ενημέρωσε ο Σύμβουλος, αυτή είναι η τρίτη συνάντησή τους, και θα επικεντρωθούν στους πιθανούς κινδύνους για το επιχειρηματικό αυτό εγχείρημα, και για τους σκοπούς της προετοιμασίας σας, ο Σύμβουλος σας έστειλε ένα υπόδειγμα ανάλυσης PEST, το οποίο θα ετοιμάσει ο πρόσφυγας πριν από τη συνάντηση. Ρίξτε μια ματιά στο υπόδειγμα για να έχετε μια ιδέα της συζήτησης και επίσης επισκεφτείτε έναν ιστότοπο σούπερ μάρκετ για να αναζητήστε όρους για προϊόντα που μπορεί να συζητηθούν στη συνάντηση.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Υλικό προετοιμασίας

Πρότυπο ανάλυσης PEST⁵¹

Επεξεργαστείτε το παρακάτω πρότυπο ανάλυσης PEST σύμφωνα με το σενάριο που σας έχει δοθεί.

P

 POLITICAL ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Περιεχόμενο	

E

 ECONOMIC ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Content	Content

⁵¹ Το πρότυπο είναι από τον ιστότοπο www.smartsheet.com.

PLOUTOS

S

SOCIAL
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Content	Content

T

TECHNOLOGICAL
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Content	Content

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

P

Political

- ecological/environmental issues
- current legislation home market
- future legislation
- international legislation
- regulatory bodies and processes
- government policies
- government term and change
- trading policies
- funding, grants and initiatives
- home market lobbying/pressure groups
- international pressure groups
- wars and conflicts

E

Economic

- home economy situation
- home economy trends
- overseas economies and trends
- general taxation issues
- taxation specific to product/services
- seasonality/weather issues
- market and trade cycles
- specific industry factors
- market routes and distribution trends
- customer/end-user drivers
- interest and exchange rates
- international trade/monetary issues

S

Social

- lifestyle trends
- demographics
- consumer attitudes and opinions
- media views
- law changes affecting social factors
- brand, company, technology image
- consumer buying patterns
- fashion and role models major events and influences
- buying access and trends
- ethnic/religious factors
- advertising and publicity
- ethical issues

Technological

- technological
- competing technology development
- research funding
- associated/dependent technologies
- replacement technology/solutions
- maturity of technology
- manufacturing maturity and capacity
- information and communications
- consumer buying mechanisms/technology
- technology legislation
- innovation potential
- technology access, licensing, patents
- intellectual property issues
- global communications

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

Ενότητα 12

Προοπτικές Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Ανάπτυξης (ΣΕΑ) στην ΚΔ

12.1 Εισαγωγή

Το μαθησιακό ταξίδι ενός κοινοτικού διερμηνέα δεν τελειώνει ποτέ. Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Ανάπτυξη (ΣΕΑ) αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εξέλιξης ενός επαγγελματία διερμηνέα. Ο Erik Hertog στο λήμμα του για την κοινοτική διερμηνεία στο *Handbook of Translation Studies* [Εγχειρίδιο Μεταφραστικών Σπουδών], σχολιάζει ότι «οι ευκαιρίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης, π.χ. σε πολύπλοκα θέματα όπως η διερμηνεία σε περιβάλλοντα ψυχικής υγείας ή νέες τεχνολογίες όπως η τηλεδιάσκεψη» συμπληρώνουν την εικόνα της εκπαίδευσης (2010, σελ. 50).

Σχεδόν όλοι οι επαγγελματικοί οργανισμοί στο εξωτερικό παρέχουν μαθήματα ΣΕΑ για τα μέλη τους, ενώ ορισμένοι υποχρεώνουν τα μέλη τους να μετεκπαιδεύονται μέσω μιας διαδικασίας επαναπιστοποίησης· ένα παράδειγμα είναι η Εθνική Αρχή Πιστοποίησης Μεταφραστών και Διερμηνέων (NAATI) στην Αυστραλία, η οποία έχει εισαγάγει ένα πολύ λεπτομερές σύστημα επαναπιστοποίησης, όπως δηλώνετε στην ιστοσελίδα τους: «Η επαναπιστοποίηση επιτρέπει στους επαγγελματίες να αποδεικνύουν ότι διατηρούν ενεργά τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους. Αυτό υποστηρίζει τον συνεχή επαγγελματισμό του κλάδου. Διαβεβαιώνει επίσης την κοινότητα ότι μόνο οι επαγγελματίες που ασκούν το επάγγελμα κατέχουν τα τρέχοντα πιστοποιητικά NAATI». Στον 7σέλιδο [Κατάλογο Επαναπιστοποίησης](#), παραθέτονται τρεις κατηγορίες με αρκετές δραστηριότητες (κάθε μία με πλήρη περιγραφή, απαιτήσεις και μόρια), από τις οποίες οι επαγγελματίες πρέπει να αποκτήσουν τουλάχιστον 120 βαθμούς (30 τουλάχιστον από κάθε κατηγορία). Οι κατηγορίες είναι οι εξής:

No	Κατηγορία	Παραδείγματα δραστηριοτήτων
1	Ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση μονάδα εκπαιδευτικού προγράμματος τυπικής εκπαίδευσης ή μάθημα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση • Παρακολούθηση δραστηριότητας κατάρτισης τυπικής εκπαίδευσης στη μετάφραση/διερμηνεία ή άλλον τομέα (π.χ. διοίκηση επιχειρήσεων, γνώσεις υπολογιστών κ.λπ.) • Καθοδήγηση (mentoring) σε επίσημο πρόγραμμα καθοδήγησης
2	Ενασχόληση με τον χώρο Υποκατηγορία δεοντολογίας	<ul style="list-style-type: none"> • Δημοσίευση άρθρου/εκπαιδευτικού υλικού στη μετάφραση/διερμηνεία • Παρουσίαση σε σχετικό συνέδριο • Διδασκαλία σχετικού μαθήματος στην τριτοβάθμια εκπαίδευση • Συμβουλευτική σε σχέση με την πρακτική του/της εμπειρία στην καθοδήγηση (mentoring) νέων επαγγελματιών • Διδασκαλία δεοντολογίας σε σχετικό μάθημα της τυπικής εκπαίδευσης • Παρακολούθηση σχετικής εκπαίδευσης
3	Διατήρηση γλώσσας	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση εργαστηρίου/μαθήματος τυπικής επαγγελματικής ανάπτυξης σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε γλώσσες εκτός της αγγλικής, στην αγγλική, στην Auslan (νοηματική της Αυστραλίας) σε Σπουδές κωφών ή στη γλωσσολογία • Ολοκλήρωση πρακτικής εργασίας που υπερβαίνει τις απαιτήσεις επαναπιστοποίησης της NAATI

PLOUTOS

Είτε λόγω υποχρέωσης είτε εθελοντικά, οι κοινοτικοί διερμηνείς πρέπει να συνεχίσουν την επαγγελματική τους ανάπτυξη· σύμφωνα με την Corsellis: «Όπως και οι διερμηνείς σε άλλους τομείς, [οι σπουδαστές κοινοτικής διερμηνείας] μαθαίνουν πώς: να σκιαγραφούν τις δικές τους δυνάμεις και αδυναμίες, να προσδιορίζουν τους στόχους που πρέπει να επιτύχουν, να προσδιορίζουν τις πηγές πληροφοριών και την εξειδίκευση που χρειάζονται, να χρησιμοποιούν αυτές τις πηγές, να αξιολογούν το αποτέλεσμα» (2005, σελ. 168).

Το Ινστιτούτο Μετάφρασης και Διερμηνείας (ITI) εξηγεί τα [Οφέλη της ΣΕΑ](#) στον ιστότοπό του, δίνοντας τα ακόλουθα σημεία:

- Αποδεικνύει τη δέσμευσή σας στην καριέρα και το επάγγελμά σας
- Ενισχύει το προφίλ σας σε υφιστάμενους και δυνητικούς πελάτες
- Ενισχύει την κατανόηση του τομέα εξειδίκευσής σας
- Σας δίνει τη δυνατότητα να κερδίζετε περισσότερα
- Σας βοηθά να βελτιώσετε την παραγωγικότητα, την αποδοτικότητα και την αυτοπεποίθησή σας με την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων
- Σας δίνει τη δυνατότητα να μάθετε μια νέα ειδικότητα
- Σας ενημερώνει για τη γλώσσα προέλευσής σας
- Οδηγεί σε μεγαλύτερη επαγγελματική ικανοποίηση.

Ένας άλλος διεθνής οργανισμός, η Διεθνής Ένωση Διερμηνέων Συνεδρίων (AIIC), παρέχει μια συνοπτική βάση για την ΣΕΑ στον ιστότοπό της. Αν και απευθύνεται σε διερμηνείς συνεδρίων, οι βασικές ιδέες είναι οι ίδιες και για τους κοινοτικούς διερμηνείς. Σε μια ιστοσελίδα με τίτλο [Συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη](#) εξηγεί ότι «μπορεί να σας βοηθήσει να γίνετε καλύτερος διερμηνέας με ευρύτερο φάσμα εξειδίκευσης – πράγμα που μπορεί να σημαίνει περισσότερη δουλειά και πιο ενδιαφέρουσες προσφορές εργασίας». Διαχωρίζει την επιμόρφωση διερμηνείας σε τέσσερις κύριες κατηγορίες:

1. Δεξιότητες διερμηνείας (για παράδειγμα, τελειοποίηση της τεχνικής σας στη διαδοχική διερμηνεία)
2. Εκμάθηση γλώσσας (βελτίωση γλωσσών Β ή Γ που ήδη έχετε, προσθήκη νέας γλώσσας)
3. Μαθήματα γνώσεων (για παράδειγμα, βελτίωση των γνώσεών σας για πολιτισμούς στους οποίους ομιλούνται οι γλώσσες που γνωρίζετε)
4. Βοηθητικές δεξιότητες (σε άλλες δεξιότητες που θα χρειαζόσασταν ως ελεύθερος επαγγελματίας, όπως, για παράδειγμα, λογιστικά, υπολογιστές, διαπραγματεύσεις)

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

12.2 Πόροι

Λαμβάνοντας υπόψη τη διαθεσιμότητα σχετικού υλικού στο διαδίκτυο, θα ήθελα να κλείσω αυτό το εγχειρίδιο με ορισμένες πηγές που μπορούν σίγουρα να αποδειχθούν χρήσιμες για τους κοινοτικούς διερμηνείς, αν και η πλειονότητα προορίζεται για τους διερμηνείς συνεδρίων ή τους σπουδαστές διερμηνείας συνεδρίων.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Εκπαιδευτικοί πόροι διερμηνέων: Πόροι για σπουδαστές διερμηνείας συνεδρίων

Και αυτό τον ιστότοπο τον ίδρυσε και τον επιμελείται ο Andrew Gillies. Άλλοι συμμετέχοντες είναι οι Benoit Cliquet, Alex Drechsel, Chris Guichot de Fortis, Daniel Gile, Anna Grzybowska, Guy Laycock, Claudia Monacelli, Jean-Jacques Pedussaud, Lou de Rioja, Mikołaj Sekrecki, Valerie Taylor-Bouladon, David Walker, Alex Williams και Martin Wooding.

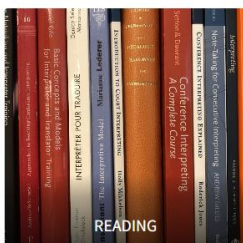
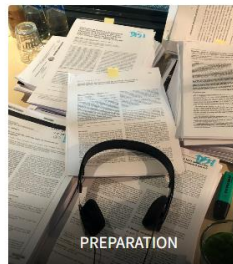
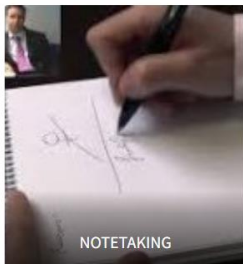
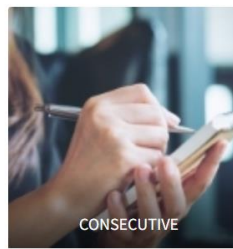
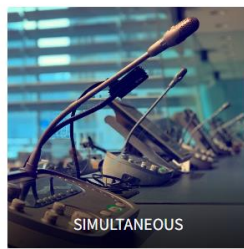
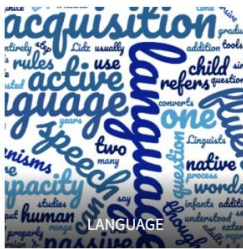
<https://interpretertrainingresources.eu/>

Interpreter Training Resources

Resources for students of conference interpreting

Studying ▾ Language ▾ Consecutive ▾ Note-taking ▾ Simultaneous ▾ Preparation ▾ Reading ▾ Resources ▾ Inter

Home

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Αποθετήριο ομιλιών (Speech Repository)

Όπως αναφέρεται στον ιστότοπό τους «Το Αποθετήριο Ομιλιών είναι ένα διαδικτυακό εργαλείο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για μη εμπορικούς και παιδαγωγικούς σκοπούς. Περιέχει βιντεοσκοπήσεις πραγματικών ομιλιών και προσαρμοσμένο παιδαγωγικό υλικό που σας δίνει τη δυνατότητα να εξασκηθείτε και να βελτιώσετε τις ικανότητές σας στη διερμηνεία».

<https://webgate.ec.europa.eu/sr/>

Welcome to Speech Repository

EU Log in

Find a speech

Search	Collection	Speaker	Language
<input type="text" value="Keyword or speech number"/>	- Any -	- Any -	- Any -
Domain	Level	Use	Type
- Any -	- Any -	- Any -	- Any -

Refine results

Latest Videos

Equilibre homme femme

L'histoire des frites

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

SCICtrain: Μαθήματα για σπουδαστές διερμηνείας

Βίντεο για σπουδαστές και εκπαιδευτές σχετικά με τεχνικές, εργαλεία και πόρους για τη διερμηνεία που παρέχονται από τη Γενική Διεύθυνση Διερμηνείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

https://commission.europa.eu/education/skills-and-qualifications/develop-your-skills/language-skills/interpretation-training-toolbox/scictrain-training-modules-interpreting-students_en

SCICtrain: Training modules for interpreting students

A virtual video library with all you need to know about training as an interpreter.

Module 1: SCIC and the SCICtrain project

Conference interpreter training with theoretical presentations, practical tips and demonstrations.

Module 2: What is interpretation?

The basic principles of interpreting, how they have been established, and how they are taught in modern times.

Module 3: Learning to interpret

Videos relating to speechmaking, skill acquisition and preparation techniques.

Module 4: Working as an interpreter

What the professional life of an interpreter looks like shown through videos on professional ethics and being prepared for meetings.

Module 5: Consecutive interpretation

A virtual video library with active listening, analysis/synthesis, note-taking methods, communication and expression.

Module 6: Simultaneous interpretation

Standard interpretation mode in multilingual meetings: specificities, problem-solving, and communicating with an audience.

Module 7: Retour interpretation: B-language

Retour interpretation, relays, whispering, video conferences and other specific situations demonstrated through video clips.

Module 8: Accreditation test

Our virtual video library debunks the myths on tests and gives tips on being the ideal candidate.

Module 9: Mock conferences and other practice speeches

Ad-hoc videos of mock conferences filmed by interpreters to facilitate practice

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Troublesome Terps: Το podcast για θέματα που κρατούν τους διερμηνείς άπνους

Ένα podcast σε στυλ στρογγυλής τραπέζης που καλύπτει θέματα από τον χώρο της διερμηνείας και τον ευρύτερο κόσμο των γλωσσών.

<https://www.troubleterps.com/>

Episodes

70: Leaving Interpreting? [Recorded Twitter Space]

📅 29 April 2022 | ⏱ 1 hr 5 mins

69: The Final One

📅 12 April 2022 | ⏱ 39 mins 37 secs
🔒 hosts-only

68: 2021 in Review

📅 22 December 2021 | ⏱ 52 mins
🔒 hosts-only, year-in-review

67: The Translation & Interpreting Podcastival

📅 25 November 2021 | ⏱ 1 hr 51 mins
🔒 live

66: Book Club with Elisabet Tiselius & Michaela Albl- Mikasa

📅 21 October 2021 | ⏱ 1 hr 7 mins
🔒 research

65: Ebru Diriker, Are Interpreters Who They Say They Are?

📅 23 September 2021 | ⏱ 1 hr 2 mins

www.PlutosProject.org
PlutosProject
PlutosProject
PlutosProject

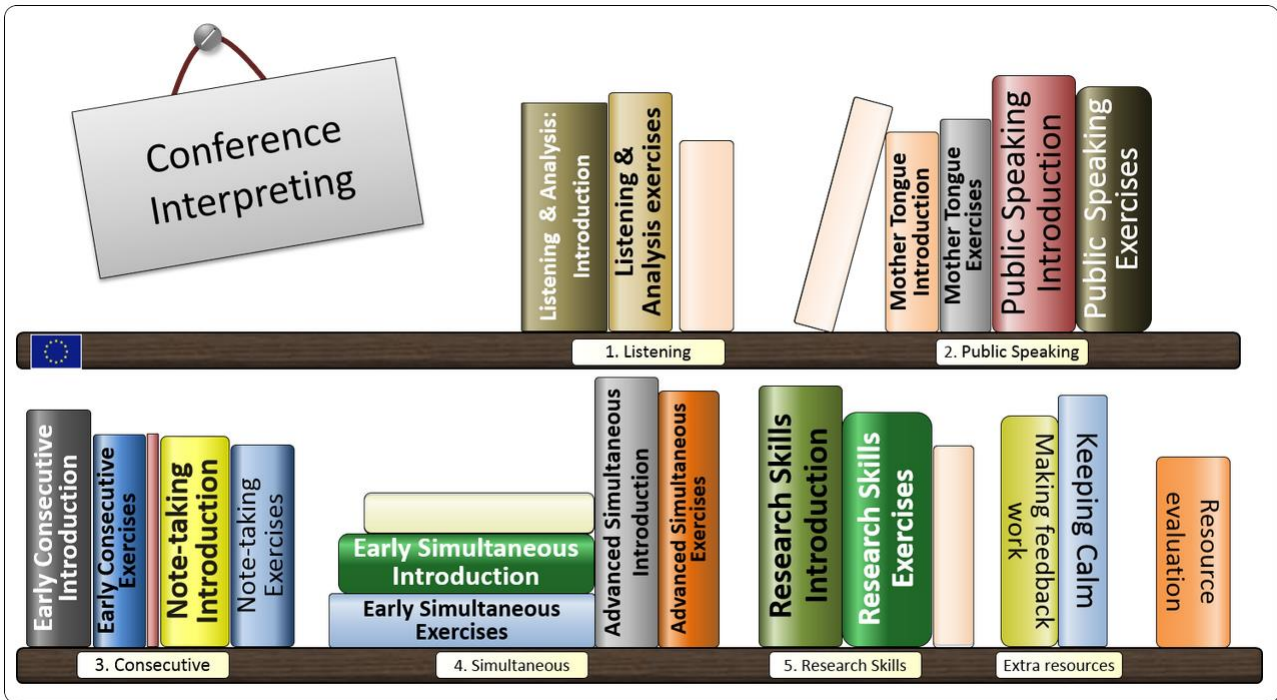

PLOUTOS

ORCIT - Online Resources for Conference Interpreter Training

Ο ιστότοπος του έργου ORCIT περιλαμβάνει υλικό «που επιδιώκει να εισάγει και να επιτρέψει τη βασική πρακτική σε δεξιότητες και τεχνικές διερμηνείας».

<https://orcit.eu/>

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Lourdes de Rioja website

<https://www.lourdesderioja.com/>

Η Lourdes de Rioja ανεβάζει μια ευρεία γκάμα από βίντεο και άρθρα για τη διερμηνεία, τα οποία είναι εξαιρετικά χρήσιμα για διερμηνείς. Χρησιμοποιεί επίσης ένα κανάλι YouTube, *A Word in Your Ear* [Μια λέξη στο αυτί σας], που προβάλλει πολλά βίντεο για τη διερμηνεία.

[Lourdes De Rioja - YouTube.](#)

Lourdes De Rioja

@LourdesDeRioja 16,3 χιλ. εγγραφμένοι 333 βίντεο

Who are the people behind the glass? Whose are the voices that are heard ... >

Εγγραφή

ΑΡΧΙΚΗ

ΒΙΝΤΕΟ

PLAYLISTS

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΚΑΝΑΛΙΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

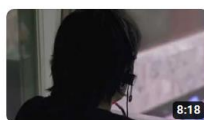
A Word in Your Ear!

17.043 προβολές · πριν από 9 έτη

An interpreter is a person who converts a thought or expression in a source language into an expression with a comparable meaning in a target language either simultaneously in "real time" or consecutively after one party has finished speaking. The interpreter's function is to convey every semantic element (tone and register) and every intention and feeling of the message that the source-language speaker is directing to target-language ...

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Δημοφιλή βίντεο ▶ Αναπαραγωγή όλων

United Nations, A Day in the Life of Real Interpreters

285 χιλ. προβολές · πριν από 11 έτη

Consecutive note-taking

83 χιλ. προβολές · πριν από 9 έτη

Symbols: dos and don'ts

83 χιλ. προβολές · πριν από 6 έτη

Starting simultaneous interpreting

77 χιλ. προβολές · πριν από 9 έτη

A consecutive demo: Boudica

64 χιλ. προβολές · πριν από 10 έτη

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

CLIMB – Cultivating Legal Interpreters for Minority Backgrounds [Καλλιέργεια νομικών διερμηνέων για μειονοτικά υπόβαθρα]

<https://www.unco.edu/project-climb/>

Ο ιστότοπος του έργου CLIMB περιλαμβάνει πληθώρα πόρων, κυρίως για νομικούς διερμηνείς (κυρίως νοηματικούς διερμηνείς).

UNIVERSITY OF
NORTHERN
COLORADO

Request Information
APPLY VISIT GIVE

APPLY VISIT REQUEST INFORMATION GIVE ADMISSIONS ACADEMICS STUDENT LIFE ARTS ATHLETICS

ALUMNI FOR YOU ABOUT

Color ASL
artwork by
Nancy Rourke

Project CLIMB
Cultivating Legal Interpreters from Minority Backgrounds

Home About CLIMB Legal Dictionary Legal Toolkit Resources for Legal Interpreting Programs

UNC > Project CLIMB

Our open source materials are now available!
Project summary, content guidance, and curriculum materials

Project CLIMB

Project CLIMB: Cultivating Legal Interpreters from Minority Backgrounds was a five year grant which served to increase the number of interpreters of color and/or from heritage signing backgrounds through the creation of career paths for specialization in legal interpreting for practitioners from these underrepresented communities.

Our open source materials are now available!
Project summary, content guidance, and curriculum materials

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

InterpreterSoapBox

<https://interpretersoapbox.com/>

Ένα ιστολόγιο για τη διερμηνεία, τη μετάφραση και την πολυγλωσσία, που ίδρυσε και επιμελείται η Monika Kokoszicka.

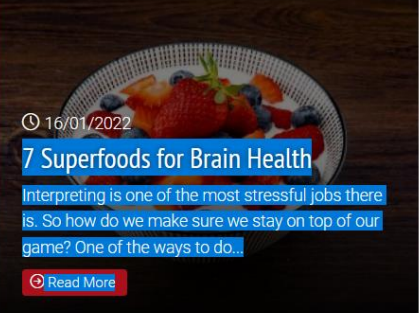
INTERPRETERSOAPBOX HOME ABOUT SKILLIGA 🔍

-

🕒 01/06/2023
9 reasons not to automate glossary building
-

🕒 05/07/2022
Why interpreters need better sound than normal listeners. Bad sound...
-

🕒 07/04/2022
5 reasons why boothmates should share a physical space
-

🕒 01/04/2022
Superpower or extreme sport? Interpreters' brains need extra TLC
-

🕒 16/01/2022
7 Superfoods for Brain Health
Interpreting is one of the most stressful jobs there is. So how do we make sure we stay on top of our game? One of the ways to do...
[Read More](#)

www.PlutosProject.org
PlutosProject
PlutosProject
PlutosProject

PLOUTOS

Βιβλιογραφικές αναφορές

- AIIC. (n.d.). *Continued Professional Development*. <https://aiic.org/site/world/about/profession/tpd/cpd>.
- Bradford, T. (2017). Generating and using scripted role-plays in the teaching of interpreting and language. *The Language Scholar Journal* 2.
- Corseilis, A. (2005). Training interpreters to work in the public services. In M. Tennent (Ed.), *Training for the New Millennium: Pedagogies for translation and interpreting* (pp. 153-176). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- De Rioja, L. (n.d.). *A Word in Your Ear* [YouTube Channel]. <https://www.youtube.com/@LourdesDeRioja>.
- De Rioja, L. (n.d.). *Lourdes De Rioja*. <https://www.lourdesderioja.com/>.
- Drechsel, A., Gansmeier, A., Downie, J., Hickey, S. (n.d.). *Troublesome Terps: The podcast about things that keep interpreters up at night*. <https://www.troubleterps.com/>.
- European Commission. (n.d.). *SCICtrain: Training modules for interpreting students*. https://commission.europa.eu/education/skills-and-qualifications/develop-your-skills/language-skills/interpretation-training-toolbox/scictrain-training-modules-interpreting-students_en.
- European Commission. (n.d.). *Speech Repository*. <https://webgate.ec.europa.eu/sr/>.
- Hertog, E. (2010). Community Interpreting. In Y. Gambier & L. van Doorslaer (Eds.), *Handbook of Translation Studies*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Interpreters CPD Resources. (2023). *Continuing Professional Development Resources for Conference Interpreters*. <https://interpreterscpd.eu/>.
- Interpreter Training Resources. (2023). *Resources for students of conference interpreting*. <https://interpretertrainingresources.eu/>.
- ITI. (n.d.). *Benefits of CPD*. <https://www.iti.org.uk/discover/learn-and-develop/continuing-professional-development/benefits-of-cpd.html>.
- Kokoszyccka, M. (n.d.). *InterpreterSoapBox*. <https://interpretersoapbox.com/>.
- NAATI. (n.d.). *Recertification*. <https://www.naati.com.au/practitioners/recertification/>.
- NAATI. (n.d.). *NAATI Recertification Professional Development Catalogue*. <https://www.naati.com.au/wp-content/uploads/2021/03/Professional-Development-Catalogue.pdf>.
- ORCIT. (n.d.). *Online Resources for Conference Interpreter Training*. <https://orcit.eu/>.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

University of Northern Colorado. (n.d.). *Project CLIMB: Cultivating Legal Interpreters from Minority Backgrounds*. <https://www.unco.edu/project-climb/>.

www.PlutosProject.org

PlutosProject

PlutosProject

PlutosProject

PLOUTOS

Ενότητα 13

Επανάληψη, ανατροφοδότηση και αυτοαξιολόγηση

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης

Ενότητα 1 – Εισαγωγή

- ❖ Τι είναι η διερμηνεία
- ❖ Ποιοι είναι οι βασικοί τρόποι διερμηνείας;
- ❖ Μπορείτε να σκεφτείτε ορισμένους τύπους διερμηνείας με βάση το περιβάλλον διεξαγωγής;
- ❖ Ποιες είναι οι γλώσσες Α, Β και C σύμφωνα με την ταξινόμηση της AIIIC για τις γλώσσες εργασίας;
- ❖ Ποιες είναι κάποιες μορφές Διερμηνείας εξ αποστάσεως;

Ενότητα 2 – Εισαγωγή στην Κοινοτική Διερμηνεία (ΚΔ)

- ❖ Τι είναι η ΚΔ;
- ❖ Μπορείτε να ονομάσετε ορισμένους όρους που χρησιμοποιούνται για αυτόν τον τύπο διερμηνείας;
- ❖ Μπορείτε να αναφέρετε ορισμένους δικαιούχους της ΚΔ;
- ❖ Ποιες είναι ορισμένες από τις δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται στην ΚΔ;
- ❖ Τι θα έπρεπε να περιλαμβάνει η εκπαίδευση στην ΚΔ;
- ❖ Το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει όλες τις μορφές ΚΔ;

Ενότητα 3 – Διαπολιτισμική επικοινωνία

- ❖ Τι είναι διαπολιτισμική επικοινωνία
- ❖ Ποιες δεξιότητες/ικανότητες περιλαμβάνονται στη διαπολιτισμική επικοινωνία; Πώς μπορείτε να ξέρετε ότι έχετε επικοινωνήσει 'αποτελεσματικά' και 'κατάλληλα' σε διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις;
- ❖ Αναφέρετε πέντε τρόπους με τους οποίους επικοινωνούμε μη λεκτικά και δώστε

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

παραδείγματα. Ποιοι νομίζετε ότι είναι οι πιο προβληματικοί για τις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις σας;

- ❖ Προσδιορίστε τους πολιτισμούς *υψηλού πλαισίου, χαμηλού πλαισίου, τους μονοχρονικούς και τους πολυχρονικούς.*
- ❖ Περιγράψτε τα ακόλουθα στυλ συγκρούσεων: *συζήτηση, εμπλοκή, συμβιβασμός και δυναμικό.* Ποιο στυλ χρησιμοποιείτε πιο συχνά;

Ενότητα 4 – Δεοντολογία ΚΔ

- ❖ Οι όροι 'ηθικός' και 'δεοντολογικός' είναι συνώνυμοι;
- ❖ Γιατί χρειαζόμαστε κώδικες δεοντολογίας στην ΚΔ;
- ❖ Ποιες είναι οι τρεις βασικές αρχές του κώδικα δεοντολογίας και τι σημαίνουν;
- ❖ Τι εννοούμε με τους όρους 'ενημέρωση' και 'απηνμέρωση';
- ❖ Η ΚΔ είναι καθιερωμένο επάγγελμα;

Ενότητα 5 – Προετοιμασία

- ❖ Γιατί η προετοιμασία για μια δουλειά είναι σημαντική για τον διερμηνέα;
- ❖ Τι εμπεριέχει η προετοιμασία;
- ❖ Αναφέρετε ορισμένες παραμέτρους θεματικής προετοιμασίας.
- ❖ Τι πληροφορίες θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα γλωσσάρι;
- ❖ Τι θα πρέπει να εμπεριέχει μια λίστα ελέγχου για μια ανάθεση;

Ενότητα 6 – Δεξιότητες ακρόασης και μνήμης

- ❖ Τι καθιστά την ακρόαση μια κρίσιμη δεξιότητα για τη ζωή και την επικοινωνία;
- ❖ Αναφέρετε ορισμένα επίπεδα ακρόασης.
- ❖ Μπορείτε να δώσετε κάποιες συμβουλές για ενεργητική ακρόαση;
- ❖ Ποιος είναι ο ρόλος της ακρόασης στη διερμηνεία;
- ❖ Αναφέρετε ορισμένους τρόπους για εξάσκηση της ενεργητικής/ενσυναισθητικής ακρόασης στη διερμηνεία.

Ενότητα 7 – Εισαγωγή στη λήψη σημειώσεων

- ❖ Πώς βοηθάει έναν διερμηνέα η λήψη σημειώσεων;
- ❖ Ποιοι είναι ορισμένοι κίνδυνοι;
- ❖ Γιατί σημειώνουμε;
- ❖ Πού σημειώνουμε;
- ❖ Τι σημειώνουμε;

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

- ❖ Πώς σημειώνουμε;
- ❖ Πρέπει να χρησιμοποιούμε σύμβολα στις σημειώσεις μας;
- ❖ Αναφέρετε ορισμένα πρακτικά στοιχεία για μια καλή απόδοση στη διαδοχική διερμηνεία.

Ενότητα 8 – Μετάφραση όψεως και διερμηνεία σύνοψης

- ❖ Τι είναι η μετάφραση όψεως;
- ❖ Ποιες είναι ορισμένες από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ένας διερμηνέας όταν κάνει μετάφραση όψεως; Πώς μπορεί να τις διαχειριστεί;
- ❖ Τι είναι η διερμηνεία σύνοψης;
- ❖ Ποιοι είναι οι κίνδυνοι στη διερμηνεία σύνοψης;
- ❖ Συνιστάται η διερμηνεία σύνοψης στην ΚΔ;

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Συγγραφείς

Φωτεινή Αποστόλου

Η Φωτεινή Αποστόλου είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στον Τομέα Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στην Αγγλική Φιλολογία από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Εργάζεται ως ανεξάρτητη μεταφράστρια και διερμηνέας (μέλος της AICC - Διεθνής Ένωση Διερμηνέων Συνεδρίων) από το 1993. Διδάσκει στους τομείς της μεταφραστικής πρακτικής, της κοινοτικής και συνεδριακής διερμηνείας και των διαπολιτισμικών σπουδών. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην κοινοτική διερμηνεία, ένα θέμα που διερευνά τη μετανάστευση, την ένταξη των μεταναστών στις χώρες υποδοχής, τα προβλήματα επικοινωνίας των μεταναστευτικών κοινοτήτων με τις δημόσιες υπηρεσίες στις χώρες υποδοχής, τον ανθρωπιστικό ρόλο της μετάφρασης και της διερμηνείας στην κοινωνία. Το ηλεκτρονικό της βιβλίο με τίτλο [Η μετάφραση και η διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες στην Ελλάδα](#) εκδόθηκε το 2015, ενώ το βιβλίο της *Seduction and Death in Muriel Spark's Fiction* εκδόθηκε από τον εκδοτικό οίκο Greenwood Press το 2001.

Λουίζα Δεσύλλα

Η Δρ Λουίζα Δεσύλλα είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ (2009). Έχει 12ετή διδακτική εμπειρία σε βρετανικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με κύριο τομέα εξειδίκευσής της την οπτικοακουστική μετάφραση. Έχει επίσης διδάξει εξειδικευμένη μετάφραση, θεωρία της μετάφρασης και διαπολιτισμική επικοινωνία στο Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ, στο University College του Λονδίνου, στο Πανεπιστήμιο του Surrey, στο London Metropolitan University, καθώς και στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας (ΤΞΓΔΔ) του Ιονίου Πανεπιστημίου. Τα κύρια ερευνητικά της ενδιαφέροντα εντοπίζονται στην πραγματολογία της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και της οπτικοακουστικής μετάφρασης και στην πρόσληψη υποτιτλισμένων/μεταγλωττισμένων ταινιών. Ήταν συν-ερευνήτρια στο χρηματοδοτούμενο από το AHRC πρόγραμμα δικτύωσης με τίτλο [Tapping the Power of Foreign Films \(Αξιοποίηση της δύναμης των ξένων ταινιών\): Audiovisual Translation as Cross-cultural Mediation](#) (2016-2017) σε συνεργασία με το University of East Anglia. Επί του παρόντος διερευνά την πραγματολογία της επικοινωνίας μέσω υπολογιστή (CMC) μεταξύ πολιτισμών και ψηφιακών μέσων. Έχει συν-επιμεληθεί το *Routledge Handbook of Translation and Pragmatics* και έχει δημοσιεύσει την

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

έρευνά της σε διεθνή ακαδημαϊκά περιοδικά στους τομείς της γλωσσολογίας και της μετάφρασης, όπως το *Journal of Pragmatics* και το *The Translator*.

Mette Rudvin

Η Mette Rudvin ολοκλήρωσε τις σπουδές της στη Νορβηγία και το Ηνωμένο Βασίλειο και είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στις μεταφραστικές σπουδές. Δίδαξε Αγγλικά, μετάφραση και διερμηνεία δημοσίων υπηρεσιών στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια από το 1996 έως το 2019, και σήμερα είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Παλέρμο, όπου διδάσκει Αγγλικά και συναφή μαθήματα. Η κυρία Rudvin έχει διδάξει, έχει δώσει διαλέξεις και έχει οργανώσει σεμινάρια και εργαστήρια σε διάφορα θέματα, όπως Μετάφραση, Αγγλική γλώσσα και λογοτεχνία (Αγγλικά ως *lingua franca*, παιδική λογοτεχνία, αγγλο-ινδική λογοτεχνία), Κοινοτική διερμηνεία (ηθική, ρόλος, διερμηνεία και φιλοσοφία, ενσυναίσθηση), Μετανάστευση και Πακιστανικές σπουδές, Προφορική αφήγηση και πιο πρόσφατα Επικοινωνία τροφίμων. Έχει δημοσιεύσει ευρέως για τα θέματα αυτά, εστιάζοντας κυρίως στην κοινοτική διερμηνεία. Από το 1991 εργάζεται ως μεταφράστρια και ως κοινοτική/νομική διερμηνέας μεταξύ ιταλικών, αγγλικών, νορβηγικών και ουρντού. Από το 2014-2018 ξεκίνησε μια σειρά σεμιναρίων στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια για τις πακιστανικές σπουδές και το 2022 συνδιοργάνωσε ένα διεθνές συνέδριο για τη Μουσική και το Ισλάμ στο Πανεπιστήμιο του Παλέρμο. Το 2014/15 δημιούργησε τον πρώτο πολύγλωσσο κύκλο μαθημάτων συνεχούς εκπαίδευσης στη δικαστική διερμηνεία στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια και από το 2020 συνέβαλε στη δημιουργία ενός κύκλου μαθημάτων για πολιτιστικούς διαμεσολαβητές στο Πανεπιστήμιο του Παλέρμο στο Αγκριτζέντο.

Σοφία Τζελέπη

Η Σοφία Τζελέπη εργάζεται για την ελληνική ΜΚΟ SolidarityNow ως δικηγόρος, παρέχοντας βοήθεια σε ευάλωτους αιτούντες άσυλο και μετανάστες. Από τον Νοέμβριο του 2016 έως τον Δεκέμβριο του 2019, εργάστηκε σε προσφυγικούς καταυλισμούς σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα, ως εμπειρογνώμονας του δικαίου ασύλου σε υποθέσεις ασυνόδευτων ανηλίκων, θυμάτων SGBV, επιζώντων βασανιστηρίων, ευάλωτων θρησκευτικών μειονοτήτων (Γεζίντι, Ισμαηλίτες κ.λπ.). Τα τελευταία 4 χρόνια εργάζεται στο Κέντρο Ημέρας Προσφύγων (Blue Refugee Center) του SolidarityNow στη Θεσσαλονίκη, βοηθώντας τους δικαιούχους σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου (από την καταγραφή των αιτημάτων τους μέχρι την προσφυγή σε δεύτερο βαθμό ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων). Είναι μέλος της Πανελληνίας Ένωσης Μεταφραστών και Διερμηνέων και έχει εργαστεί σε διάφορες αποστολές σχετικά με τις προσφυγικές κρίσεις (στα ελληνικά και τουρκικά σύνορα για συναντήσεις σχετικά με την εμπορία ανθρώπων, σε προσφυγικούς καταυλισμούς με την Υποεπιτροπή Ασφάλειας και Άμυνας του NATO, καθώς και με την Εισηγήτρια του Συμβουλίου της

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

PLOUTOS

Ευρώπης για τη Μετανάστευση, κα Tineke Strik). Από τον Ιανουάριο του 2023, εργάζεται εξ αποστάσεως για το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (Λουξεμβούργο), μεταφράζοντας από τα ισπανικά στα ελληνικά προτάσεις γενικών εισαγγελιών, αποφάσεις, διαταγές, διαδικαστικά έγγραφα κ.λπ. Μετέφρασε στα ελληνικά το βιβλίο του Pascal Boniface *Géopolitique du Covid-19* (éditions Eyrolles) και το βιβλίο της Jimena Canales *The Physicist and the Philosopher* (Princeton University Press). Πρόσφατα μετέφρασε στα αγγλικά μια έρευνα σχετικά με την «Κοινωνική και προσιτή στέγαση στη Θεσσαλονίκη», για λογαριασμό του Ιδρύματος Heinrich Böll.

www.PloutosProject.org

PloutosProject

PloutosProject

PloutosProject

